

27/22

Վ, Ե Ր Ք

ՏԵԼՈՒՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՄԻ ԲՐԻՍՏՈՒԻ

ԽՄԲԱԳՐԵԱԼ

Ի ԶՈՐԻՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆԵԶԱՑ

Ի ՊԵՏԱ ԱՇԱԿԵՐՏԱՅ

ԱՐՔՈՒՆԻ ԴՊՐՈՑԱՅ ՅԱՅՍԿՈՅՍ ԿՈՎԿԱՍՈՒ

A 42602
II

Ի ԼՈՅՍ ԱԾ

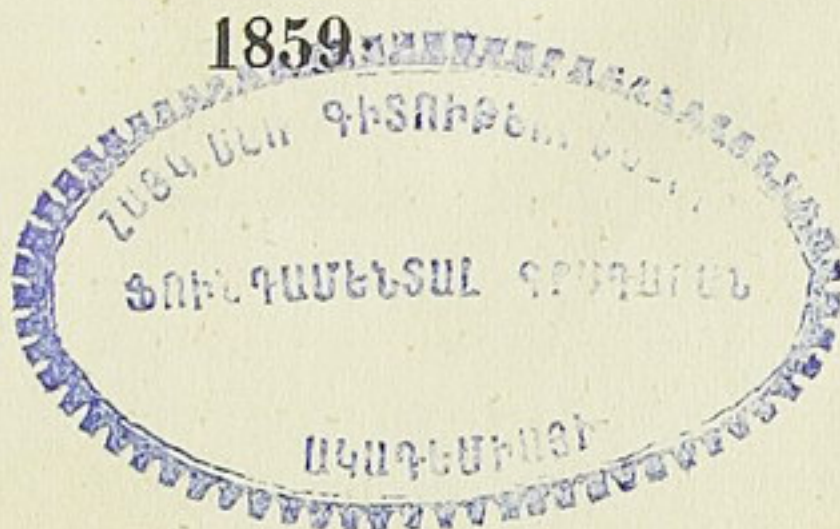
ՅՈՎՍԷՓ ԱՒԱԳ ԲԱՀԱՆԱՅ ՕՐԲԵԼԻ

ԿՐՕՆՈՒՍՈՅՑ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԻ ՏՓԻՒՍԱՅ :

Ի ՄՈՍԿՈՒԱ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԷՐՆԵՍՏԱՅ ԲԱՐՔՔԵՆԷԶԹԻ .

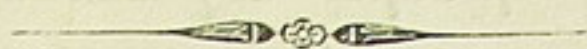
ПЕЧАТАТЬ ПОЗВОЛЯЕТСЯ:

съ тѣмъ, чтобы по отпечатаніи представлено было въ
Ценсурный Комитетъ узаконенное число экземпляровъ.
Тифлисъ, 25-го октября 1858 г.

Ценсоръ *Кайтмазовъ.*

Մ Ե Ր Ք

ՏԵԼՈՒՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ա. ԱՍՏՈՒԱԾԱՄԱՐԻ ՓՐԿԻՉՆ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ:

Յովհաննու 1. 1 — 5:

Իսկզբանէ էր Բանն. և Բանն էր առ Աստուած. և Աստուած էր Բանն: Նա էր ՚ի սկզբանէ առ Աստուած: Ամենայն ինչ նովաւ եղև. և առանց նորա եղև և ոչինչ՝ որ ինչ եղևն: Նովաւ կեանք էր. և կեանքն էր լոյս մարդկան: Եւ լոյսն ՚ի խաւարի անդ լուսաւոր է. և խաւար նմա ոչ եղև հասու:

6 — 13:

Եղև այր մի առաքեալ յԱստուծոյ. անուն նմա Յովհաննէս: Սա եկն ՚ի վկայութիւն՝ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն. զի ամենեքին հաւատասցեն նովաւ: Ո՛չ էր նա լոյսն, այլ զի վկայեսցէ վասն լուսոյն: Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսաւոր առնէ զամենայն մարդ՝ որ գալոց է յաշխարհ: Յաշխարհի էր, և աշխարհ նովաւ եղև. և աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ: Յիւրսն եկն, և իւրքն զնա ոչ ընկալան: Իսկ որք ընկալանն զնա, ետ նոցա իշխանութիւն լինել որդիս Աստուծոյ, որոց հաւատասցեն յանուն նորա: Ոչք ոչ յարենէ, և ոչ ՚ի կամաց մարմնոյ, և ոչ ՚ի կամաց առն, այլ յԱստուծոյ ծնան:

Եւ Բանն մարմին եղև, և բնակեցաւ 'ի մեզ . և տեսաք զփառս նորա, զփառս իբրև զմիածնի առ 'ի Հօրէ, լի' շնորհօք և ճշմարտութեամբ : Յովհաննէս վկայեաց վասն նորա, աղաղակեաց և ասէ . սա է, զորմէ ասէի՝ որ զկնի իմ գալոցն էր՝ առաջի իմ եղև . զի նախ քան զիս էր : Ձի 'ի լրութենէ անտի նորա՝ մեք ամենեքին առաք շնորհս, փոխանակ շնորհաց : Ձի օրէնքն 'ի ձեռն Մովսիսի տուան . շնորհք և ճշմարտութիւն 'ի ձեռն Յիսուսի քրիստոսի եղեն : զԱստուած ոչ ոք ետես երբէք . բայց միածինն որդի՝ որ է 'ի ծոց հօր, նա պատմեաց :

Բ : ՅՂՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻ :

Ղուկասու 1. 5 — 17 :

Եւ եղև յաւուրս Հերովդի արքայի Հրէաստանի, քահանայ ոմն՝ անուն Չաքարիա՝ 'ի դասակարգէ Աբիայ . և կին նորա 'ի դստերաց Ահարօնի . և անուն նորա Եղիսաբէթ : Եւ էին արդարք երկօքին առաջի Աստուծոյ, գընային յամենայն պատուիրանս և յիրաւունս Տեառն՝ անարատք : Եւ ոչ գոյր նոցա որդեակ . քանզի Եղիսաբէթ ամուլ էր . և երկօքեան անցեալք էին զաւուրբք իւրեանց : Եւ եղև 'ի քահանայանալն նորա ըստ կարգի աւուրցն հասանելոյ առաջի Աստուծոյ : Ըստ օրինի քահանայութեան եհաս նմա խունկ արկանել՝ մտեալ 'ի տաճարն Տեառն : Եւ ամենայն բազմութիւն ժողովրդեանն՝ կային յաղօթս արտաքոյ 'ի ժամ խնկոցն : Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ Տեառն՝ զի կայր ընդ աջմէ սեղանոյ խընկոցն : Եւ խոովեցաւ Չաքարիա իբրև ետես . և անկաւ ահ 'ի վերայ նորս : Ասէ ցնա հրեշտակ Տեառն . մի՛ եր-

կրնչիր Չաքարիա, զի լսելի եղեն աղօթք քո. և կին քո
Եղիսաբէթ ծնցի քեզ որդի, և կոչեսցես զանուն նորա
Յովհաննէս: Եւ եղիցի քեզ ուրախութիւն և ցնծութիւն.
և բազումք 'ի ծննդեան նորա խնդասցեն: Չի եղիցի մեծ
առաջի Տեառն. և զինի և օղի մի' արբցէ. և հողւով սրբով
լցցի անդստին յորովայնէ մօր իւրոյ: Եւ զբազումս յորդ-
ւոցն Իսրայէլի՝ դարձուցէ 'ի Տէր Աստուած իւրեանց:
Եւ ինքն եկեսցէ առաջի նորա հողւով և զօրութեամբ Ե-
ղիայի. դարձուցանել զսիրտս հարց յորդիս, և զանհա-
ւանս յիմաստութիւն արդարոց. պատրաստել Տեառն ժո-
ղովուրդ կաղմեալ:

18 — 22:

Եւ ասէ Չաքարիա ցհրեշտակն. և ի՞նչ գիտացից զայդ,
զի ես ծեր եմ, և կին իմ անցեալ զաւուրբք իւրովք: Պա-
տասխանի ետ հրեշտակն, և ասէ ցնա. ես եմ Գաբրիէլ՝
որ կամ առաջի Աստուծոյ. և առաքեցայ խօսիլ ընդ քեզ,
և աւետարանել քեզ զայդ: Եւ ահա եղիցիս համբ, և մի'
կարասցես խօսիլ մինչև ցօրն՝ յորում այդ լինիցի. փոխա-
նակ զի ո՛չ հաւատացեր բանից իմոց, որք լցցին 'ի ժամա-
նակի իւրեանց: Եւ ժողովուրդն ակն ունէր Չաքարիա, և
զարմանային ընդ յամէ ըն նորա 'ի տաճարին: Եւ իբրև ել՝
ո՛չ կարէր խօսիլ ընդ նոսա. և իմացան՝ թէ տեսիլ ետես
'ի տաճարին. և նա նշանացի խօսէր ընդ նոսա, և կայր
պապանձեալ:

23 — 25:

Եւ եղև իբրև լցան աւուրք պաշտաման նորա, գնաց 'ի
տուն իւր: Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ յղացաւ Եղիսաբէթ
կին նորա, և թաքուցանէր զանձն ամիսս հինգ, և ասէր.

*

Զինչ գործ գործեաց ընդ իս Տէր յաւուրս՝ յորս հայե-
ցաւ յիս բառնալ զնախատինս իմ՝ ՚ի մարդկանէ :

Գ: ԱՒԵՏՈՒՄՆ ՀՐԵՇՏԱԿԻ ԶԾՆՆԻԵՆԷ ՅԻՍՈՒՍԻ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

Ղուկ. 1. 26 — 38 :

Եւ յամենանն վեցերորդի առաքեցաւ Գաբրիէլ հրեշ-
տակ յԱստուծոյ ՚ի քաղաք մի Գալիլեացոց. որում ա-
նուն էր Նազարէթ : Առ կոյս, խօսեցեալ առն. որում անուն
էր Յովսէփ, ՚ի տանէ Գաւթի. և անուն կուսին Մարիամ :
Եւ եկեալ առ նա հրեշտակն՝ ասէ. ուրախ լեր բերկրեալդ՝
Տէր ընդ քեզ. օրհնեալ ես դու ՚ի կանայս : Եւ նա ընդ
բանսն խռովեցաւ. և խորհէր ընդ միտս, թէ որպիսի ինչ
իցէ ողջոյնս այս : Եւ ասէ ցնա հրեշտակն. մի՛ երկնչիւր
Մարիամ. զի գտեր շնորհս յԱստուծոյ : Եւ ասա՛ յղաս-
ջիւր՝ և ծնցիս որդի. և կոչեսցես զանուն նորա Յիսուս : Նա
եղիցի մեծ. և որդի Բարձրելոյ կոչեսցի. և տացէ նմա Տէր
Աստուած զաթոռն Գաւթի հօր նորա. և թագաւորեսցէ ՚ի
վերայ տանն Յակովբայ ՚ի յաւիտեան : Եւ թագաւորու-
թեան նորա՝ վախճան մի՛ լիցի : Եւ ասէ Մարիամ ցհրեշտա-
կն. զիարդ լինիցի ինձ այդ. քանզի զայր ո՛չ գիտեմ : Պա-
տասխանի ետ հրեշտակն, և ասէ ցնա. Հոգին Սուրբ եկես-
ցէ ՚ի քեզ. և զօրութիւն բարձրելոյն հովանի լիցի ՚ի վե-
րայ քո. քանզի և որ ծնանելոցն է ՚ի քէն, սուրբ է, և որ-
դի Աստուծոյ կոչեսցի : Եւ ասա՛ Եղիսաբէթ ազգական
քո՝ և նա յղի է ՚ի ծերութեան իւրում. և այս վեցերորդ
ամիս է նորա՝ որ ամուլն կոչեցեալ է : Զի ո՛չ տկարացի
առ յԱստուծոյ ամենայն բան : Եւ ասէ Մարիամ. ասաւա-
սիկ կամ աղախին Տեառն. եղիցի ինձ ըստ բանի քում. և
գնաց ՚ի նմանէ հրեշտակն :

Դ: ԱՍՏՈՒԱԾԱՄԱՅՐՆ ԳՆԱՅ ՅԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ
ԵՂԻՍԱԲԷԹԻ. ՄԱՅՐ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏԶԻ, ԵՒ
ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆՔ ԵՐԿՈՑՈՒՆՑ:

Ղուկ. 1. 39 — 45:

Յարուցեալ Մարիամ յաւուրսն յայնոսիկ՝ գնաց ՚ի լեռնակողմն փութապէս ՚ի քաղաքն Յուդայ: Եւ եմուտ ՚ի տուն Ջաքարիայ. և ետ ողջոյն Եղիսաբէթի: Եւ եղև իբրև լուաւ զողջոյնն Մարիամու Եղիսաբէթ, խաղաց մանուկն յորովայնի նորա, և լցաւ Եղիսաբէթ Հոգևով սրբով: Եւ ՚ի ձայն բարձր աղաղակեաց և ասէ, օրհնեալ ես դու ՚ի կանայս, և օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո: Եւ ուստի՞ է ինձ այս, զի եկեսցէ մայր Տեառն իմոյ առիս: Ձի ահաւասիկ իբրև եղև ձայն ողջունի քո յականջս իմ, խաղաց ցնծալով մանուկս յորովայնի իմում: Եւ երանի՛ որ հաւատայցէ, եթէ եղիցի կատարումն ասացելոց նմա ՚ի Տեառնէ:

46 — 55:

Եւ ասէ Մարիամ. մեծացուցէ անձն իմ զՏէր: Եւ ցնծասցէ հոգի իմ՝ յԱստուած փրկիչ իմ: Ձի հայեցաւ ՚ի խոնարհութիւն աղախնոյ իւրոյ. զի ահա՛ յայսմհետէ երանիցեն ինձ ամենայն ազգք: Ձի արար ինձ մեծամեծս հզօրն. և սուրբ է անուն նորա: Եւ ողորմութիւն նորա յազգաց յազգս երկիւղածաց իւրոց: Արար զզօրութիւն բազկաւ իւրով. ցրուեաց զամբարտաւանս մտօք սրտից իւրեանց: Եւ քակեաց զհզօրս յաթոռոց. և բարձրացոյց զխոնարհս: Ձքաղցեալս լցոյց բարութեամբ. և զմեծատունս արձակեաց ունայնս: Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծառայի իւրոյ՝ յիշեալ զողորմութիւն իւր: Որպէս խօսեցաւ առ հարս մեր, Աբրահամու և զաւակի նորա յաւիտեան:

Եկաց Մարիամ առ նմա իբրև ամիսս երիս, և դարձաւ 'ի տուն իւր:

Ե: ԾՆՈՒՆԻ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻ:

Ղուկ. 1. 57 — 66:

Եւ Եղիսաբէթի լցան աւուրք ծնանելոյ. և ծնաւ զորդի: Եւ լուան որք շուրջ զնովաւ էին. և ազգատոհմք նորա. զի մեծ արար Տէր զողորմութիւն իւր ընդ նմա և խնդային ընդ նմա: Եւ եղև յաւուրն ութերորդի՝ եկին թլիատել զմանուկն. և կոչէին զնա յանուն Տօր իւրոյ Զաքարիա: Պատասխանի ետ մայր նորա, և ասէ. ո՛չ. այլ կոչեսցի Յովհաննէս: Եւ ասէն ցնա. քանզի ո՛չ ոք է յազգի քում, որոյ կոչի անուն Յովհաննէս: Ակնարկէին Տօրն նորա՝ թէ զի՛նչ կամիցի կոչել զնա:

Եւ խնդրեաց զտախտակ՝ գրեաց, և ասէ. Յովհաննէս է անուն գորա. և զարմացան ամենքին: Եւ բացաւ բերան նորա վաղվաղակի, և լեզու նորա. և խօսէր՝ և օրհնէր զԱստուած: Եւ եղև ահ 'ի վերայ ամենեցուն՝ որք լսէին զայս, և որք շուրջ բնակեալք էին զնոքօք. և ընդ ամենայն լեռնակողմն Հրէաստանի պատմէին ամենայն բանքս այսօքիկ: Եւ եղին ամենքեան՝ որք լսէինն՝ 'ի սիրտս իւրեանց, և ասէին. զի՛նչ լինիցի մանուկս այս. և ձեռն Տեառն էր ընդ նմա:

67 — 79:

Եւ Զաքարիա հայր նորա՝ լցաւ հոգևով սրբով. մարգարէացաւ, և ասէ: Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի, զի յայց ել մեզ. և արար փրկութիւն ժողովրդեան իւրոյ: Եւ յարոյց զեղջիւր փրկութեան մեզ 'ի տանէ Դաւթի ծա-

ուայի իւրոյ : Արպէս խօսեցաւ բերանով սրբոցն՝ որք յաւիտենից մարգարէքն հորա էին : Փրկութիւն 'ի թշնամեաց մերոց . և 'ի ձեռաց ամենայն ատելեաց մերոց : Առնել ողորմութիւն ընդ հարս մեր . և յիշել զուխտն իւր սուրբ : Զերդումն՝ զոր երդուաւ Աբրահամու հօր մերում , տալ մեզ : Առանց երկիւղի , 'ի ձեռաց թշնամեաց մերոց փրկեալս , պաշտել զնա : Սրբութեամբ և արդարութեամբ առաջի նորա , զամենայն աւուրս կենաց մերոց : Եւ զու մանուկ , մարգարէ բարձրելոյն կոչեսցիր , զի երթիցես առաջի երեսաց Տեանն , պատրաստել զճանապարհս նորա : Տալ զգիտութիւն փրկութեան ժողովրդեան նորա , 'ի թողութիւն մեղաց նոցա : Ասն զթութեանց ողորմութեան Աստուծոյ մերոյ . որովք այց արար մեզ արեգակն 'ի բարձանց : Երևիլ՝ որոց 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու նրստէին . ուղղել զուս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութեան :

80 :

Եւ մանուկն աճէր՝ և զօրանայր հոգւով . և էր յանապատս մինչև յօր երևելոյ նորա Իսրայէլի :

Զ : ԾՆՈՒՆԻ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

Ղուկ . 2 . 1 — 7 :

Մ Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել հրաման յՕգոստոս կայսերէ , աշխարհագիր առնել ընդ ամենայն տիեզերս : Այս առաջին աշխարհագիր եղև 'ի դատաւորութեան Ասորոց Կիւրենայ : Եւ երթային ամենեքեան մտանել յաշխարհագիր՝ յիւրաքանչիւր քաղաքի : Եւ և Յուէի 'ի Գալիլէէ՝ 'ի քաղաքէ Նազարէթէ 'ի Հրէաստան , 'ի քաղաք Գաւթի՝ որ կոչի Բեթղեհէմ , վասն լինելոյ նորա 'ի տանէ՝ և յազգէ Գաւթի : Մտանել յաշխարհագիր Մարիամաւ

հանդերձ՝ որ խօսեցեալն էր նմա. և էր յղի: Եւ եղև 'ի հասանել նոցա անդր, լցան աւուրք ծնանելոյ նորա: Եւ ծնաւ զորդին իւր զանդրանիկ, և պատեաց զնա 'ի խանձարուրս՝ և եդ զնա 'ի մսուր, զի ոչ գոյր նոցա տեղի իջեւանի:

8 — 20:

Եւ հովիւքն էին 'ի տեղւոջն յայնմիկ բացօթեայք՝ որք պահէին զպահպանութիւնս զիշերոյ հօտից իւրեանց: Եւ հրեշտակ Տեառն երևեցաւ նոցա, և փառք Տեառն ծագեցան առ նոսա. և երկեան յերկիւղ մեծ: Եւ ասէ ցնոսա հրեշտակն. մի՛ երկնչի՛ք, զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրախութիւն մեծ. որ եղիցի ամենայն ժողովրդեանն: Չի ծնաւ ձեզ այսօր Փրկիչ, որ է օծեալ Տէր 'ի քաղաքի Գաւթի: Եւ այս նշանակ ձեզ, գտանիցէք մանուկ պատեալ 'ի խանձարուրս, և եդեալ 'ի մսուր: Եւ յանկարծակի եղև ընդ հրեշտակին ընդ այնմիկ բազմութիւն զորաց երկնաւորաց՝ որք օրհնէին զԱստուած, և ասէին. Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ. և յերկիր խաղաղութիւն, 'ի մարդիկ հաճութիւն: Եւ եղև իբրև վերացան 'ի նոցանէ հրեշտակքն յերկինս. ասեն ցմիմեանս հովիւքն. եկայք երթիցուք մինչև ցԲեթղեհէմ, և տեսցուք, զի ոչ է բանս այս՝ որ եղև, զոր Տէր եցոյց մեզ: Եւ եկին փութանակի, և գտին զՄարիամ և զՅօսէփ. և զմանուկն եդեալ 'ի մսուր: Եւ ծանեան վասն բանին՝ որ ասացաւ նոցա զմանկանէն: Եւ ամենեքեան որք լսէին, զարմանային վասն բանիցն՝ զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն: Եւ Մարիամ զամենայն ըզբանս զայսոսիկ պահէր, և խելամուտ լինէր 'ի սրտի իւրում: Եւ դարձան հովիւքն. փառաւոր առնէին՝ և օրհնէին զԱստուած, վասն ամենայնի՝ զոր լուան և տեսին, որպէս պատմեցաւ նոցա:

Եւ իբրև լցան աւուրք ութ թլիատել զնա . և կոչեցաւ
անուն նորա Յիսուս՝ որ կոչեցեալն էր 'ի հրեշտակէն,
մինչև յղացեալ էր զնա 'ի յորովայնի:

Է: ՄՈՔՔ ՅԱՐԵՒԵԼԻՑ ԳԱՆ ՅԵՐԿՐՊԱԳՈՒԹԻՒՆ
ՅԻՍՈՒՍԻ:

Մատ. 2. 1 — 12:

Եւ 'ի ծնանիլն Յիսուսի՝ 'ի Բեթղեհէմ Հրէաստանի,
յաւուրս Հերոդէի արքայի . ահա՛ մոգք յարևելից եկին
Երուսաղէմ, և ասեն . ո՞ր է՝ որ ծնաւ արքայն Հրէից .
զի տեսաք զաստղ նորա յարևելս, և եկաք երկիրպագանել
նմա: Եւ իբրև լուաւ արքայ Հերոդէս, խռովեցաւ . և ամե-
նայն Երուսաղէմ ընդ նմա: Եւ ժողովեալ զամենայն զբա-
հանայապետս՝ և զդպիրս ժողովրդեանն, հարցանէր 'ի նո-
ցանէ . թէ ո՞ր ծնանիցի քրիստոսն: Եւ նորա ասեն ցնա .
'ի Բեթղեհէմ Հրէաստանի . զի այսպէս գրեալ է 'ի ձեռն
մարգարէին . Եւ դու Բեթղեհէմ՝ երկիր Յուդայ, ոչի՛նչ
կրտսեր ես յիշխանս Յուդայ . 'ի քէն ելցէ ինձ իշխան՝
որ հովուեսցէ զժողովուրդ իմ զԻսրայէլ: Յայնժամ Հե-
րոդէս զաղտ կոչեաց զմոգսն, և ստուգեաց 'ի նոցանէ ըզ-
ժամանակ աստեղն երևելոյ: Եւ արձակեալ զնոսա 'ի Բեթ-
ղեհէմ, ասէ . գնացէ՛ք և ստուգեցէք վասն մանկանն . և
յորժամ գտանիցէք՝ ազգ արասջիք ինձ, զի և ես եկեալ
երկրպագից նմա: Եւ նորա իբրև լուան 'ի թագաւորէն,
գնացին . և ահա՛ աստղն՝ զոր տեսին յարևելս՝ առաջնոր-
դեաց նոցա, մինչև եկեալ եկաց 'ի վերայ՝ ուր էր մա-
նուկն . իբրև տեսին զաստղն, խնդացին յոյժ յուրախու-
թիւն մեծ: Եւ իբրև մտին 'ի տուն, տեսին զմանուկն հան-

դերձ Մարիամաւ մարբն իւրով. և անկեալ երկիր պագանէին նմա: Եւ բացեալ զգանձս իւրեանց, մատուցին նմա պատարագս ոսկի՝ և կնդրուկ և զմուռս: Եւ հրաման առեալ ՚ի տեսլեան, չդառնալ անդրէն առ Հերոդէս. ընդ այլ ճանապարհ գնացին յաշխարհն իւրեանց:

Ը: ԸՆԾԱՅՈՒՄՆ ՅԻՍՈՒՍԻ Ի ՏԱՃԱՐՆ ԿԱՄ ՏԵԱՌՆ-
ԸՆԴԱՌԱՋ:

Ղուկ. 2. 22 — 24:

Եւ իբրև լցան աւուրք սրբութեան նորա՝ ըստ օրինացն Մովսէսի, ածին զնա յԵրուսաղէմ յանդիման առնել Տեառն: Որպէս և գրեալ է յօրէնս Տեառն. թէ ամենայն արու՝ որ բանայ զարգանտ, սուրբ Տեառն կոչեսցի: Եւ տալ պատարագս ըստ ասացելոյն յօրէնս Տեառն. զոյգս տատրակաց, կամ երկուս ձագս աղաւնեաց:

25 — 35:

Եւ ահա այր մի յԵրուսաղէմ, որոյ անուն էր Սիմէօն. և էր այրն այն արդար և երկիւղած. և ակն ունէր մխիթարութեանն Իսրայէլի. և հոգի սուրբ էր ՚ի նմա: Եւ էր նորա հրաման առեալ ՚ի Հոգւոյն սրբոյ. մի՛ տեսանել ըզմահ, մինչև տեսցէ զօծեալն Տեառն. Եւ եկն հոգւովն ՚ի տաճարն. և իբրև ածին ծնողքն զմանուկն Յիսուս, առնել նոցա ըստ սովորութեան օրինաց ՚ի վերայ նորա: Եւ նա առնկալաւ զնա ՚ի գիրկս իւր. և օրհնեաց զԱստուած, և ասէ. Արդ արձակես զծառայս քո Տէր՝ ըստ բանի քու՛մ ՚ի խաղաղութիւն: Զի տեսին աչք իմ զփրկութիւն քո, զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց: Լոյս ՚ի յայտնութիւն հեթանոսաց. և փառս ժողովրդեան քու՛մ Իսրայէլի: Եւ էին հայր և մայր նորա զարմացեալք ՚ի վե-

րայ բանիցն՝ որք խօսէին զնմանէ: Եւ օրհնեաց զնոսա Սի-
մէօն. և ասէ ցՄարիամ մայր նորա. ահա սա կայ ՚ի գլո-
րումն և ՚ի կանգնումն բազմաց ՚ի մէջ Իսրայէլի. և ՚ի նը-
շան հակառակութեան: Եւ ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր,
զի յայտնեսցին ՚ի բազմաց սրտից խորհուրդք:

36 — 38:

Եւ անդ էր Աննա մարգարէ՝ դուստր Փանուէլի, յազգէ
Ասերայ: Սա ինքն անցեալ էր զաւուրբք բազմօք, կեցեալ
ընդ առն ամս եօթն ՚ի կուսութենէ իւրմէ: Եւ էր այրի,
ամաց իբրև ութսուն և չորից, որ ոչ մեկնիւր ՚ի տաճարէն,
այլ պահօք և աղօթիւք պաշտէր զցայդ և զցերեկ: Եւ սա
՚ի նմին ժամու յարուցեալ դոհանայր զՏեառնէ. և խօսէր
զնմանէ ընդ ամենեսին՝ որք ակն ունէին փրկութեան Ե-
րուսաղէմի:

Թ: ՅՈՎՍԷՓ Ի ՉԵԹԱՅ ՀԵՐՈՎԴԻԻ, ՓԱԽՈՒՑԱՆԷ ԸԶ-
ՄԱՆՈՒԿՆ ՅԻՍՈՒՍ ՅԵԳԻՊՏՈՍ:

Մատ. 2. 13 — 15:

Եւ իբրև գնացին նորա անտի. ահա հրեշտակ Տեառն
երևիւր ՚ի տեսլեանն Յովսէփու, և ասէր. արի՛, առ զմա-
նուկդ և զմայր իւր, և փախի՛ր յԵգիպտոս. և անդ լինի-
ջիր ցորժամ ասացից քեզ. քանզի ՚ի խնդիր է Հերօդէս
կորուսանել զմանուկդ: Եւ նա յարուցեալ էառ զմանուկն
և զմայր իւր զիշերի, և գնաց յԵգիպտոս. և անդ էր
մինչև ցվախճան Հերօդէի: Զի լցցի ասացեալն ՚ի Տեառնէ
՚ի ձեռն մարգարէին՝ որ ասէ. յԵգիպտոսէ կոչեցից զոր-
դի իմ:

16 — 18:

Յայնժամ իբրև ետես Հերօդէս՝ թէ խաբեցաւ ՚ի մո-

գուց անտի, բարկացաւ յոյժ. և առաքեալ կոտորեաց զամենայն մանկունսն՝ որք էին 'ի Բեթղեհէմ և յամենայն սահմանս նորա՝ յերկեմենից և 'ի խոնարհ. ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց 'ի մոգուցն: Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն 'ի ձեռն Երեմիայի մարգարէի, որ ասէ. Չայն գուժեաց 'ի Հռամայ. ողբումն և լալումն և աշխարումն յոյժ: Հռաքել լայր զորդիս իւր, և ոչ կամէր մխիթարիլ՝ զի ոչ էին:

19 — 23:

Եւ 'ի վախճանիլն Հերոդէի՝ ահա հրեշտակ Տեառն 'ի տեսլեան երևիւր Յուէփայ յԵգիպտոս, և ասէր. արի՛, առ զմանուկդ և զմայր իւր, և գնա՛ յերկիրն Խորայէլի. զի մեռան՝ որք խնդրէին զանձն մանկանդ: Եւ նա յարուցեալ՝ էառ զմանուկն և զմայր նորա. և եկն յերկիրն Խորայէլի: Եւ իբրև լուաւ՝ եթէ Արքեղայոս թագաւորեաց Հրէաստանի՝ փոխանակ Հերոդէի հօրն իւրոյ, երկեալ երթալ անդր. և հրաման առեալ 'ի տեսլեան՝ գնաց 'ի կողմանս Գալիլեացւոց: Եւ եկեալ բնակեցաւ 'ի քաղաքին՝ որ կոչէր Նազարէթ. զի լցցի բան մարգարէիցն. թէ Նազովրեցի կոչեսցի:

Ժ: ՊԱՏԱՆԵԿՈՒԹԻՒՆ ՅԻՍՈՒՍԻ:

Ղուկ. 2. 40:

Եւ մանուկն աճէր և զօրանայր լի իմաստութեամբ. և շնորհք Աստուծոյ էին 'ի վերայ նորա:

41 — 51:

Եւ երթային ծնողք նորա ամի ամի յԵրուսաղէմ՝ 'ի տօնի Չատկին: Եւ իբրև եղեն նորա ամք երկոտասան՝ յելանել նոցա յԵրուսաղէմ ըստ սովորութեան տօնին: Եւ կատարել զաւուրսն. և դառնալ անդրէն, մնաց Յիսուս

մանուկն յԵրուսաղէմ, և ոչ գիտացին ծնողք նորա: Կարծէին զնմանէ՝ թէ ընդ ուղեկիցսն իցէ. եկին իբրև աւուր միոյ ճանապարհ, և խնդրէին զնա ընդ գրացիսն և ընդ ծանօթս: Եւ իբրև ոչ գտին, դարձան անդրէն յԵրուսաղէմ խնդրել զնա: Եւ եղև յետ երկց աւուրց՝ գտին զնա ՚ի տաճարին. զի նստէր ընդ վարդապետսն, լսէր ՚ի նոցանէ, և հարցանէր զնոսա: Չարմանային ամենեքեան՝ որք լսէին ՚ի նմանէ ընդ իմաստութիւն և ընդ պատասխանիս նորա: Եւ իբրև տեսին զնա, սքանչացան. և ասէ ցնա մայրն իւր. սրգեակ՝ զի՞նչ գործ գործեցեր դու ընդ մեզ, ասաւասիկ հայր քո և ես տառապէաք՝ և խնդրէաք զքեզ: Եւ ասէ ցնոսա. զի՞ խնդրէիք զիս. ոչ գիտէիք՝ եթէ ՚ի տան հօր իմոյ պարտ է ինձ լինել: Եւ նոքա ոչ իմացան զբանն՝ զոր խօսեցաւ ընդ նոսա: Եւ էջ ընդ նոսա. և զնաց ՚ի նաղարէթ, և էր նոցա հնազանդ. և մայր նորա պահէր զամենայն զբանսն ՚ի սրտի իւրում:

52:

Եւ Յիսուս զարգանայր իմաստութեամբ, և հասակաւ. և շնորհօք յԱստուծոյ և ՚ի մարդկանէ:

ԺԱ: ՍԿԻՉԻՆ ՔԱՐՈՉՈՒԹԵԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏԶԻ:

Ղուկ. 3. 1 — 6:

† Ի հնգետասաներորդի ամի տէրութեանն Տիբերեայ կայսեր. ՚ի դատաւորութեանն Հրէաստանի Պիղատոսի Պոնտացւոյ. և ՚ի չորրորդպետութեան Քալիլեացւոց Հերօդի. և ՚ի Փիլիպպոսի եղբօր նորա չորրորդպետութեան. Իտուրացւոց՝ և Տրաքոնացւոց աշխարհին. և ՚ի չորրորդպետութեան՝ Լիւսանեայ Աբիլինացւոց: Եւ ՚ի քահանայապետութեան Աննայի և Կայիափայ. եղև բան Աս-

տուժոյ 'ի վերայ Յովհաննու որդւոյ Չաքարիայ՝ յանապատի անդ: Եւ եկն յամենայն կողմն Յորդանանու քարոզել մկրտութիւն ապաշխարութեան 'ի թողութիւն մեղաց: Որպէս և գրեալ է 'ի գիրս պատգամաց Եսայեայ մարգարէի. ձայն բարբառոյ յանապատի, պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն. և ուղի՛ղ արարէք զշաւիղս նորա: Ամենայն ձորք լցցին. և ամենայն լերինք և բլուրք խոնարհեցին. և եղիցին դժուարինքն 'ի դիւրինս. և առապարքն՝ 'ի հարթ ճանապարհս: Եւ տեսցէ ամենայն մարմին զփրկութիւն Աստուծոյ:

7 — 14:

Եւ ասէ յժողովուրդսն՝ ելեալս մկրտիլ 'ի նմանէ: Ծընունդք իժից, ո՞ր եցոյց ձեզ փախչիլ 'ի բարկութենէն՝ որ գալոց է: Արարէ՛ք այսուհետեւ պտուղս արժանի ապաշխարութեան, և մի՛ սկսանիցիք ասել՝ եթէ ունիմք հայր զԱբրահամ. զայս ասեմ ձեզ. եթէ կարող է Աստուած 'ի քարանցս յայսցանէ՝ յարուցանել որդիս Աբրահամու: Բայց ասաւսիկ տապար առ արմին ծառոց կայ: Ամենայն ծառ՝ որ ո՛չ առնէ զպտուղ բարւոք, հատանի և 'ի հուր արկանի: Հարցանէին զնա ժողովուրդքն և ասէին. իսկ արդ՝ զի՞նչ գործեսցուք: Պատասխանի ետ՝ և ասէ ցնոսա. ոյր իցեն երկու հանդերձք՝ տացէ զմին այնմ, ոյր ո՛չն գուցէ. և ոյր կայցէ կերակուր, նոյնպէս արասցէ: Եկին և մաքսաւորք մկրտիլ, և ասեն ցնա. վարդապետ՝ զի՞նչ գործեսցուք: Եւ նա ասէ ցնոսա. մի՛ ինչ աւելի քան զհրամայեալն ձեզ առնիցէք: Հարցանէին զնա և զինուորքն, և ասէին. և մեք զի՞նչ գործեսցուք: Ասէ ցնոսա. մի՛ զոք խուիցէք, և մի՛ զոք զրպարտիցէք. շատ լիցին ձեզ թոշակքն ձեր:

Մինչ ակն ունէր ժողովուրդն՝ և խորհէին ամենեքեան
 'ի սիրտս իւրեանց վասն Յովհաննու, միթէ սա՛ իցէ քրիս-
 տոսն: Պատասխանի ետ ամենեցուն, և ասէ. ես մկրտեմ
 զձեզ ջրով. բայց դայ զօրագոյն քան զիս, զորոյ չեմ
 բաւական բառնալ զկօշիկս. նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով
 սրբով և հրով: Որոյ հեծանոցն 'ի ձեռին իւրում, սրբել
 զկալ իւր՝ և ժողովել զցորեանն 'ի շտեմարանս իւր. և
 զյարդն այրեսցէ անշէջ հրով: Բազում և այլ ինչ
 միսիթարութեամբ աւետարանէր ժողովրդեանն:

ԺԲ. ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆ ՅԻՍՈՒՍԻ:

Մատ. 3. 13 — 17:

Յայնժամ դայ Յիսուս, 'ի Գալիլէէ 'ի Յորդանան առ
 Յովհաննէս՝ մկրտիլ 'ի նմանէ: Եւ Յովհաննէս արգելու
 զնա, և ասէ, ինձ պիտոյ է 'ի քէն մկրտիլ, և դու առ
 իս դաս: Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա. թոյլ
 տուր այժմ. զի այսպէս վայել է մեզ լնուլ զամենայն
 արդարութիւն. և ապա թոյլ ետ նմա: Եւ իբրև մկրտե-
 ցաւ Յիսուս, ել վաղվաղակի 'ի ջրոյ անտի. և ասա՛ բա-
 ցան նմա երկինք. և ետես զՀոգին Աստուծոյ՝ զի իջանէր
 իբրև զաղաւնի, և դայր 'ի վերայ նորա: Եւ ասա՛ ձայն
 յերկնից՝ որ ասէր. դա՛ է որդի իմ սիրելի, ընդ որ հա-
 ճեցայ:

**ԺԳ. ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ԱՌԱՆՁՆՈՒԹԵԱՄԲ ԵՒ ՊԱՀՕՔ
 ՊԱՏՐԱՍՏԻ Ի ՔԱՐՈՉՈՒԹԻՒՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ԵՒ ՅԱՂ-
 ԹԷ ՍԱՏԱՆԱՅԻ:**

Մատ. 4. 1 — 2:

Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանապատ 'ի Հոգւոյն՝

փորձիլ 'ի սատանայէ : Եւ պահեալ զքառասուն տիւ և զքառասուն գիշեր՝ ապա քաղցեալ :

3 — 4 :

Եւ մատուցեալ փորձիչն, ասէ ցնա . եթէ որդի ես Աստուծոյ՝ ասա՛ զի քարինքս այսոքիկ հաց լինիցին : Նա պատասխանի ետ, և ասէ . գրեալ է, [թէ ո՛չ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ՝ որ ելանէ 'ի բերանոյ Աստուծոյ :

5 — 7 :

Յայնժամ առեալ ածէ զնա սատանայ 'ի քաղաքն սուրբ . և կացուցանէ զնա 'ի վերայ աշտարակի տաճարին : Եւ ասէ ցնա . եթէ որդի ես Աստուծոյ, արկ զքեզ աստի 'ի վայր . զի գրեալ է, [թէ « հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալ է վասն քո . և 'ի վերայ ձեռաց բարձցեն զքեզ՝ զի մի՛ երբէք հարցես զքարի զոտն քո : » Ասէ ցնա դարձեալ Յիսուս . գրեալ է, [թէ ո՛չ փորձեսցես զՏէր Աստուած քո :

8 — 10 :

Դարձեալ առեալ ածէ զնա սատանայ 'ի լեանն մի բարձր յոյժ, և ցուցանէ նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի . և զիսուս նոցա : Եւ ասէ ցնա . զայս ամենայն քեզ տաց, եթէ անկեալ երկիրպագանիցես ինձ : Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս . ե՛րթ յետս իմ սատանայ, զի գրեալ է . Տեանն Աստուծոյ քու՛մ՝ երկիրպագցես, և զնա միայն պաշտեսցես :

11 :

Ապա եթող զնա սատանայ . և ահա հրեշտակք մատեան և պաշտէին զնա :

ԺԴ: ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԶՅԻՍՈՒՍԷ:

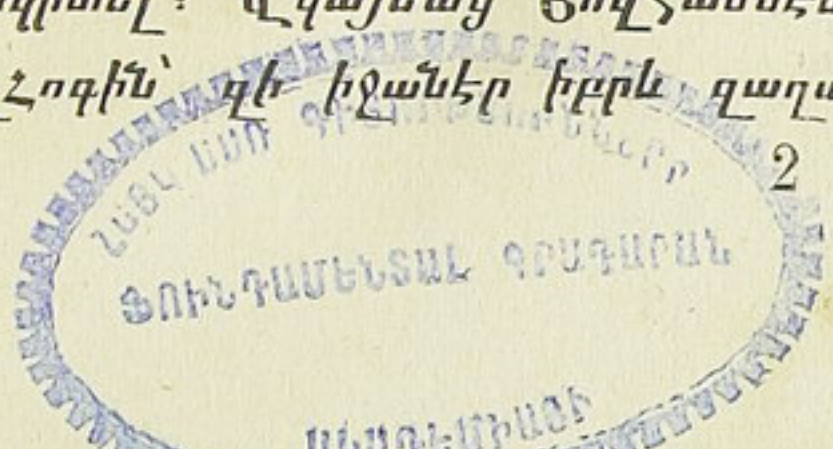
Յովհ. 1. 19 — 28:

Եւ այս է վկայութիւնն Յովհաննու, յորժամ առաքեցին առ նա Հրէայքն յԵրուսաղէմէ քահանայս և Ղևտացիս, զի հարցցեն ցնա, թէ՛ դու ո՛ր ես: Եւ խոստովանեղև, և ո՛չ ուրացաւ. խոստովանեղև, թէ ես ո՛չ եմ քրիստոսն: Եւ հարցին ցնա. իսկ ո՞վ ես դու, Եղիա՞ ես: Եւ ասէ. ո՛չ եմ: Իսկ մարգարէն ես դու: Պատասխանի ետ, թէ՛ ո՛չ: Իսկ ասա՛ մեզ, դու ո՞վ ես. զի պատասխանի տարցուք՝ որոց առաքեցինն զմեզ. զի՞ ասես վասն քո: Ասէ. «ես՝ ձայն բարբառոյ յանապատի. ուղիղ արարէք զձանապարհս Տեառն, որպէս ասաց Եսայի մարգարէ: Եւ որք առաքեցանն՝ ՚ի փարիսեցւոց անտի էին: Հարցին ցնա, և ասեն. իսկ զի՞ մկրտես՝ եթէ դու չես քրիստոսն, և ո՛չ Եղիա, և ո՛չ մարգարէն: Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս, և ասէ. «ես մկրտեմ զձեզ ջրով. ՚ի միջի ձերում կայ՝ զոր դուքն ո՛չ գիտէք: Որ զկնի իմ գալոցն է. որ առաջի իմ եղև. որում չեմ արժանի, եթէ լուծից զխրացս կօշկաց նորա:» Այս ՚ի Բեթաբրայ եղև, յայնկոյս Յորգանանու՝ ուր էրն Յովհաննէս և մկրտէր:

29 — 34:

Ի վաղիւ անդր տեսանէ զՅիսուս զի գայր առ նա, և ասէ. ահաւասիկ գառն Աստուծոյ՝ որ բառնայ զմեզս աշխարհի: Սա՛ է, վասն որոյ եսն ասէի. զկնի իմ գայ այր՝ որ առաջի իմ եղև, զի յառաջ իսկ էր քան զիս: Եւ ես ո՛չ գիտէի զնա, այլ զի յայտնի լինիցի Իսրայէլի, վասն այնորիկ եկի ես ջրով մկրտել: Վկայեաց Յովհաննէս, և ասէ. թէ տեսանէի զՀոգին՝ զի իջանէր իբրև զաղաւնի

A II
42602

յերկնից, և հանգչիւր 'ի վերայ նորա: Եւ ես ոչ գիտէի զնա, այլ որ առաքեացն զիս մկրտել ջրով՝ նա ասաց զիս. յոյր վերայ տեսանիցես զՀոգին, զի իջանիցէ և հանգչիցի 'ի վերայ նորա, նա՛ է՝ որ մկրտէ Հոգւովն Սրբով: Եւ ես տեսի և վկայեցի, եթէ սա է որդին Աստուծոյ:

ԺԵ. ՀՐԷԱՅՔ ՀԵՏԵՒՈՂՔ ՅԻՍՈՒՍԻ:

Յովհ. 1. 35 — 42.

Ի վաղիւ անդր կայր Յովհաննէս, և յաշակերտաց անտի նորա երկու: Եւ նայեցեալ ընդ Յիսուսի զի զգնայր, ասէ. ահաւասիկ քրիստոս գառն Աստուծոյ: Լուան 'ի նմանէ երկու աշակերտքն զի խօսէր, և գնացին զՏեո Յիսուսի: Իբրև դարձաւ Յիսուս՝ և ետես զնոսա զի երթային զՏեո նորա, ասէ ցնոսա. զի՛նչ խնդրէք: Նոքա ասեն ցնա. Ռաբբի (որ թարգմանեալ կոչի վարդապետ), ո՞ւր են օթեւանք քո: Ասէ ցնոսա. եկայք և աեսէ՛ք: Եկին և տեսին, ուր էին օթեւանք նորա, և առ նմա ագան այն օր, զի ժամ էր իբրև տասներորդ: Էր Անդրէաս եղբայր Սիմօնի վիմի, մի յերկուց անտի. որք լուանն 'ի Յովհաննէ՝ և գնացին զկնի նորա: Գտանէ սա նախ զեղբայր իւր զՍիմօն, և ասէ ցնա. գտաք զՄեսիայ, (որ թարգմանի քրիստոս): Սա էա՞ծ զնա առ Յիսուս. հայեցեալ ընդ նա Յիսուսի, ասէ. դու ես Սիմօն որդի Յօնանու. դու կոչեցցիս Կեփաս. որ թարգմանի Պետրոս:

43 — 44.

Ի վաղիւ անդր կամեցաւ ելանել 'ի Գալիլեա. գտանէ զՓիլիպպոս, և ասէ ցնա Յիսուս. ե՛կ զկնի իմ: Եւ էր Փիլիպպոս 'ի Բեթսայիդայ, 'ի քաղաքէ Անդրեայ և Պետրոսի:

Գտանէ Փիլիպպոս զՆաթանայէլ, և ասէ ցնա. զորմէ
զրեաց Մովսէս յօրէնսն՝ և մարգարէքն, գտաք զՅիսուս՝
զորդի Յովսէփայ՝ ՚ի Նազարէթէ: Ասէ ցնա Նաթանայէլ.
Իսկ ՚ի Նազարէթէ մարթ ի՞նչ իցէ բարւոյ իմիք լինիլ:
Ասէ ցնա Փիլիպպոս. ե՛կ և տե՛ս: Իբրև ետես Յիսուս ըզ-
Նաթանայէլ զի գայր առ Նա, ասէ վասն նորա. ահա՛ ար-
դարև Իսրայէլացի՝ յորում նենգութիւն ոչ գոյ: Ասէ
ցնա Նաթանայէլ. ուստի՞ ճանաչես զիս: Պատասխանի
ետ Յիսուս, և ասէ ցնա. մինչքէ էր Փիլիպպոսի կոչեալ
զքեզ՝ զի էիր ՚ի ներքոյ թղենւոյն, տեսի զքեզ: Պատաս-
խանի ետ նմա Նաթանայէլ, և ասէ. Բա՛բբի, դու ես որ-
դի Աստուծոյ. դու ես թագաւոր Իսրայէլի: Պատասխանի
ետ նմա Յիսուս, և ասէ. փոխանակ զի ասացի քեզ՝ թէ
տեսի զքեզ ՚ի ներքոյ թղենւոյն, հաւատաս՝ մեծամեծս ևս
քան զայս տեսցես: Եւ ասէ ցնա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝
տեսանիցէք զերկինս բացեալ՝ և զհրեշտակս Աստուծոյ,
զի ելանիցեն և իջանիցեն ՚ի վերայ Որդւոյ մարդոյ:

ԺԶ. ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ ԱՌԱՔԵԼՈՑ:

Ղուկ. 6. 12 — 16:

Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնոսիկ ել ՚ի լեառն կալ
յաղօթս, և հանէր զգիշերն ՚ի դլուխ յաղօթսն Աստու-
ծոյ: Եւ իբրև այգ եղև՝ կոչեաց զաշակերտսն իւր և ընտ-
րեաց ՚ի նոցանէ երկոտասանս (զորս և առաքեալս անուա-
նեաց): ԶՄիմօն՝ զոր և Պետրոս անուանեաց. և զԱն-
դրէաս զեղբայր նորին, և զՅակօբոս, և զՅօհաննէս, և ըզ-
Փիլիպպոս, և զԲարթոլղիմէոս: Եւ զՄատթէոս, և զԹօ-
մաս, և զՅակօբոս Արիեայ և զՄիմօն զկոչեցեալն նախան-

*

ձայոյդ : Եւ զՅուդայ Յակօբայ, և զՅուդայ Իսկարիովտացի՝ որ եղև իսկ մատնիչ :

ԺԷ. ԻՆՉ ԻՆՉ ՔԱՐՈՉՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ԽՐԱՏՔ ՏԵԱՌՆ
ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

1. ՍԿԻՋԲՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆԱԿԱՆ ՔԱՐՈՉՈՒԹԵԱՆ Ի ՆԱԶԱՐԷԹ :

Ղուկ. 4. 14 — 22 :

Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ հոգւոյն ՚ի Քալիլեա . և ել համբաւ զնմանէ ընդ ամենայն կողմանս դաւառին : Եւ նա ուսուցանէր ՚ի ժողովուրդս նոցա՝ փառաւորեալ յամենեցունց : Եւ եկն ՚ի Նազարէթ՝ ուր սնեալ էր . և եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուր շաբաթու ՚ի ժողովուրդն : Եւ ետուն նմա զիրս զԵսայեայ մարգարէի . և յարեաւ ընթեոնուլ . և իբրև եբաց զգիրսն, եգիտ զայն տեղի՝ յորում գրեալն էր . Հոգի Տեառն ՚ի վերայ իմ, վասն որոյ և էօծ իսկ զիս . աւետարանել աղքատաց առաքեաց զիս . բժշկել զբեկեալս սրտիւք, քարոզել գերեաց զթողութիւն, և կուրաց տեսանել . արձակել զվիրաւորս ՚ի թողութիւն, քարոզել զտարեկան Տեառն ընդունելի, և զօր հատուցման : Եւ խփեալ զգիրսն՝ ետ ցպաշտօնեայն և նստաւ . և ամենեցուն՝ որք ՚ի ժողովրդեանն էին աչք՝ ՚ի նա հայէին : Եւ սկսաւ ասել ցնոսա . այսօր լցան զիրքս այս յականջս ձեր : Եւ ամենեքին վկայէին նմա, և զարմանային ընդ բանս շնորհաց՝ որք ելանէին ՚ի բերանոյ նորա :

2. ՔԱՐՈՋՈՒԹԻՒՆԻ Ի ԼԵՐԻՆՆ:

ՅԱՂԱԳՍ ԵՐԱՆՈՒԹԵԱՆՑ:

Մատ. 5. 1 — 12:

Եւ տեսեալ զժողովուրդսն՝ ել 'ի լեառն, և իբրև նըստաւ անդ՝ մատեան առ նա աշակերտք նորա: Եւ բացեալ զքերան իւր ուսուցանէր զնոսա, և ասէր. Երանի՛ աղքատաց հոգւով՝ զի նոցա է արքայութիւն երկնից: Երանի՛ սգաւորաց՝ զի նոքա մխիթարեսցին: Երանի՛ հեղոց՝ զի նոքա ժառանգեսցեն զերկիր: Երանի՛՝ որք քաղցեալ և ծարաւիք իցեն արդարութեան, զի նոքա յագեսցին: Երանի՛ ողորմածաց՝ զի նոքա զողորմութիւն գտցեն: Երանի՛ այնոցիկ՝ որք սուրբք են սրտիւք, զի նոքա զԱստուած տեսցեն: Երանի՛ խաղաղարարաց՝ զի նոքա որդիք Աստուծոյ կոչեսցին: Երանի՛ որք հալածեալք իցեն վասն արդարութեան՝ զի նոցա է արքայութիւն երկնից: Երանի՛ է ձեզ՝ յորժամ նախատիցեն զձեզ և հալածեսցեն. և ասիցեն զամենայն բան չար զձէնջ սուտ՝ վասն իմ: Յնծացէ՛ք և ուրախ լերուք՝ զի վարձք ձեր բազումք են յերկինս. զի այսպէս հալածեսցին զմարդարէսն՝ որք յառաջ քսն զձեզ էին:

ՅԱՂԱԳՍ ԴԵՐԱՋԱՆՑ ԿՈՉՄԱՆՑ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ԲՐԻՍՏՈՍԻ:

13 — 16:

Դուք էք աղ երկրի, ապա թէ աղն անհամի՛ ի՞նչ յաղիցի. ո՛չ իմիք ազդիցէ այնուհետև, բայց եթէ ընկենուլ արտաքս և կոխան լինիլ 'ի մարդկանէ: Դուք էք լոյս աշխարհի. ո՛չ կարէ քաղաք թաքչիլ՝ որ 'ի վերայ լերին կայցէ: Եւ ո՛չ լուցանեն զձրագ՝ և դնեն ընդ գրուանաւ, այլ

ի վերայ աշտանակի, և լոյս տայ ամենեցուն՝ որք ՚ի տանն
իցեն: Այնպէս լուսաւորեսցէ լոյս ձեր առաջի մարդկան,
որպէս զի տեսցեն զգործս ձեր բարիս, և փառաւորեսցեն
զՏայր ձեր՝ որ յերկինս է: †

ՅԱՂԱԿՍ ՅԱՏԿՈՒԹԵԱՆՑ ՕՐԻՆԱՑ:

17 — 48:

Մի՛ համարիք եթէ եկի լուծանել զօրէնս՝ այլ ընու: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, մինչև անցցեն երկինք և երկիր, Յովտ մի՛ որ նշանախեց մի է, ո՛չ անցցէ յօրինացն և ՚ի մարգարէիցն՝ մինչև ամենայն եղիցի: Որ ոք լուծցէ մի ինչ ՚ի պատուիրանացս յայսցանէ ՚ի փոքունց, և ուսուսցէ այնպէս զմարդիկ, փոքր կոչեսցի յարքայութեան երկնից: Բայց ասեմ ձեզ. զի եթէ ո՛չ առաւելցի արդարութիւն ձեր, աւելի քան զդպրացն և զիարիսեցւոց, ո՛չ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից: Լուարուք՝ զի ասացաւ առաջնոցն, թէ՛ «մի՛ սպանաներ, զի որ սպանանիցէ՛ պարտական լիցի դատաստանի:» Այլ ես ասեմ ձեզ. եթէ ամենայն՝ որ բարկանայ եղբօր իւրում տարապարտուց, պարտաւոր լիցի դատաստանի. և որ ասիցէ ցեղբայր իւր յիմար, պարտաւոր լիցի ատենի. և որ ասիցէ ցեղբայր իւր մորոս, պարտաւոր լիցի գե՛հն հրոյն: Եթէ մատուցանիցես ըզպատարագ քո ՚ի վերայ սեղանոյ, և անդ յիշեսցես՝ եթէ եղբայր քո ունի ինչ խէթ զքէն. թող զպատարագն քո առաջի սեղանոյն. և ե՛րթ նախ հաշտեաց ընդ եղբօր քում, և ապա եկեալ մատուցիր զպատարագն քո: Ե՛ր իրաւախո՛հ ընդ ոսոխի քում վաղագոյն, մինչդեռ իցես ընդ նմա ՚ի ճանապարհի. գուցէ՛ մատնիցէ զքեզ ոսոխն դատաւորի, և դատաւորն դահճի, և արկանիցիս ՚ի բանտ: Ամէն ասեմ քեզ. ո՛չ ելանիցես անտի, մինչև հատուցանիցես զյետին

նաքարակիտն : Լուարո՛ւք՝ զի ասացաւ . « մի՛ շնար : » Բայց
ես ասեմ ձեզ . թէ ամենայն՝ որ հայի ՚ի կին մարդ առ ՚ի
ցանկանալոյ նմա, անդէն շնացաւ ընդ նմա ՚ի սրտի իւրում :
Եթէ ակն քո աջ գայթակղեցուցանէ զքեզ՝ խլեա՛ զնա և
ընկեա՛ ՚ի քէն . զի լաւ է քեզ՝ եթէ մի յանդամոց քոց
կորիցէ, և մի՛ ամենայն մարմինդ քո անկանիցի ՚ի գեհեն :
Եւ եթէ աջ ձեռն քո գայթակղեցուցանէ զքեզ, հատ ըզ-
նա՝ և ընկեա՛ ՚ի քէն . զի լաւ է քեզ՝ եթէ մի յանդամոց
քոց կորիցէ, և մի՛ ամենայն մարմինդ քո արկանիցի ՚ի գե-
հեն : Ապաքէն ասացաւ . եթէ « որ արձակիցէ զկին իւր,
տացէ նմա զարձակմանն : » Բայց ես ասեմ ձեզ . եթէ ամե-
նայն՝ որ արձակէ զկին իւր առանց բանի պոռնկութեան,
նա տայ նմա շնալ . և որ զարձակեալն առնէ, շնայ : Գար-
ձեալ լուարո՛ւք՝ զի ասացաւ առաջնոցն . « մի՛ երդնուցուս
սուտ, բայց հատուցանիցես Տեառն զերդմունս քո : » Այլ
ես ասեմ ձեզ . ամենեին մի՛ երդնուլ . մի՛ յերկինս՝ զի
աթոռ է Աստուծոյ . և մի՛ յերկիր՝ զի պատուանդան է ո-
տից նորա . և մի՛ յերուսաղէմ՝ զի քաղաք է մեծի արքայի :
Եւ մի՛ ՚ի գլուխ քո երդնուցուս, զի ոչ կարես մալ մի սպի-
տակ առնել կամ թուխ : Այլ եղիցի ձեր բան . այոն՝ այո՛,
և ոչն՝ ոչ, զի աւելին քան զայն ՚ի չարէն է : Լուարո՛ւք՝
զի ասացաւ . « ակն ընդ ական, և ատամն ընդ ատաման : »
Այլ ես ասեմ ձեզ . մի՛ կալ հակառակ չարի . այլ եթէ
ոք ածիցէ ապտակ յաջ ծնօտ քո, դարձո՛ նմա և զմիւսն :
Եւ որ կամիցի ոք դատել և առնուլ զչապիկս քո, թող ՚ի
նմա և զբաճկոն քո : Եւ որ ասարապարհակ վարիցէ զքեզ
մղոն մի, երթ ընդ նմա և երկուս : Որ ոք խնդրէ ՚ի քէն՝
տո՛ւր . և որ կամի փոխ առնուլ ՚ի քէն՝ մի՛ դարձուցաներ
զերեսս (քո) : Լուարո՛ւք ապաքէն՝ զի ասացաւ . « սիրես-
ցես զընկեր քո, և պտեսցես զթշնամիս քո : » Այլ ես ա-

սեմ ձեզ . սիրեցէ՛ք զթշնամիս ձեր, բարի՛ արարէք ատե-
լեաց ձերոց, և աղօթս արարէք ՚ի վերայ այնոցիկ՝ որք
լլկեն զձեզ և հալածեն: Ձի եղիջիք որդիք հօր ձերոյ՝ որ
յերկինս է . զի զարեգակն իւր ծագէ ՚ի վերայ չարաց և
բարեաց . և ածէ անձրև ՚ի վերայ արդարոց և մեղաւորաց :
Ձի եթէ սիրիցէք զայնօսիկ՝ որք սիրենն զձեզ, զի՞նչ
վարձք իցեն . ո՞չ ապաքէն և մաքսաւորք զնոյն գործեն :
Եւ եթէ տայցէք միայն ողջոյն բարեկամաց ձերոց, զի՞նչ
աւելի առնէք . ո՞չ ապաքէն մաքսաւորք և մեղաւորք զնոյն
գործեն : Արդ՝ եղերո՛ւք դուք կատարեալք . որպէս և հայրն
ձեր երկնաւոր կատարեալ է :

ՅԱՂԱԳՍ ՈՂՈՐԺՈՒԹԵԱՆ :

6. 1 — 4 :

(Օգոյշ լերուք ողորմութեան ձերում, մի՛ առնել առա-
ջի մարդկան, որպէս թէ ՚ի ցոյց ինչ նոցա . գուցէ՛ և
վարձս ոչ ընդունիցիք ՚ի հօրէն ձերմէ՝ որ յերկինս է :
Այլ յորժամ առնիցես զողորմութիւն, մի՛ հարկաներ փող
առաջի քո՝ որպէս կեղծաւորքն առնեն ՚ի ժողովուրդս և
՚ի հրապարակս, որպէս զի փառաւորեսցին ՚ի մարդկանէ .
ամէն ասեմ ձեզ . այն իսկ են վարձք նոցա : Այլ դու յոր-
ժամ զողորմութիւն առնիցես, մի՛ գիտասցէ ձախ քո, զի՞նչ
գործէ աջ քո : Արպէս զի եղիցի ողորմութիւն քո ՚ի ծա-
ծուկ . և հայրն քո՝ որ տեսանէ ՚ի ծածուկ, հատուցէ
քեզ յայտնապէս :

ՅԱՂԱԳՍ ԱՂՕԹԻՑ :

5 — 15 :

Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, մի՛ լինիցիք որպէս կեղ-
ծաւորքն՝ զի սիրեն ՚ի ժողովուրդս և յանկիւնս հրապա-

րակաց կալ յաղօթս. որպէս զի երևեսցին մարդկան. ամէն
ասեմ ձեզ՝ այն իսկ են վարձք նոցա: Այլ դու յորժամ
կայցես յաղօթս, մոտ 'ի սենեակ քո, և փակեա՛ գոլուս
քո. և կաց յաղօթս առ հայր 'ի ծածուկ. և հայրն քո՝ որ
տեսանէ 'ի ծածուկ, հատուցէ քեզ յայտնապէս: Եւ
յորժամ կայցէք յաղօթս, մի՛ շատախօսք լինիք իբրև ըզ-
հեթանոսն. զի համարին եթէ 'ի բազում խօսից իւրեանց
լսելի լինիցին: Արդ՝ մի՛ նմանիցիք նոցա, զի գիտէ հայր
ձեր. զի՞նչ պիտոյ է ձեզ՝ մինչև ձեր խնդրեալ ինչ իցէ
'ի նմանէ: Եւ արդ՝ այսպէս կացէք. դուք յաղօթս. Հայր
մեր՝ որ յերկինս ես. սուրբ եղիցի անուն քո: Եկեսցէ ար-
քայուծիւն քո. եղիցին կամք քո՝ որպէս յերկինս և յերկ-
րի: Չհաց մեր հանապազորդ՝ տուր մեզ այսօր: Եւ թող
մեզ զպարտիս մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պարտա-
պանաց: Եւ մի՛ տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն, այլ փրկեա՛
զմեզ 'ի չարէն. զի քո է արքայուծիւն և զօրութիւն և
փառք յաւիտեանս: Ձի եթէ թողուցուք մարդկան զյան-
ցանս նոցա. թողցէ՛ և ձեզ հայրն ձեր երկնաւոր զյանցա-
նրս ձեր: Ապա թէ ոչ թողուցուք մարդկան զյանցանս
նոցա. և ոչ հայրն ձեր երկնաւոր, թողցէ ձեզ զյանցանս
ձեր:

ՅԱՂԱԳՍ ՊԱՆՈՑ:

16 — 18:

Եւ յորժամ պահիցէք՝ մի՛ լինիք իբրև զկեղծաւորսն
տրամեալք՝ որք ապականեն զերեսս իւրեանց. որպէս զի ե-
րևեսցին մարդկան՝ թէ պահիցեն. ամէն ասեմ ձեզ. այն
իսկ են վարձք նոցա: Այլ դու յորժամ պահիցես, ո՛՞՞
զգլուխ քո՝ և լուա՛ զերեսս քո: Ձի մի՛ երևեսցիս մարդ-
կան իբրև զպահող, այլ հօրն քում 'ի ծածուկ. և հայրն
քո՝ որ տեսանէ 'ի ծածուկ, հատուցէ՛ քեզ:

ՎԱՍՆ ԱՆԸՆՁԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ:

19 — 34:

Մի գանձէք ձեզ գանձս յերկրի՝ ուր ցեց և ուտիճ ապականեն, և ուր գողք ական հատանեն, և գողանան: Այլ գանձեցէ՛ք ձեզ գանձս յերկինս, ուր ո՛չ ցեց՝ և ո՛չ ուտիճ ապականեն, և ո՛չ գողք ական հատանեն և գողանան: Զի ուր գանձք ձեր են, անդ և սիրտք ձեր եղիցին: Ճրագ մարմնոյ ակն է. եթէ ակն քո առատ է, ամենայն մարմինդ լուսաւոր եղիցի: Ապա եթէ ակն քո չար է, ամենայն մարմինդ խաւարին եղիցի. իսկ արդ, եթէ լոյսդ՝ որ ՚ի քեզ է, խաւար է. խաւարն ո՞րչափ ևս: Ո՛չ ոք կարէ երկուց տերանց ծառայել. կամ զմին ատիցէ, և զմիւսն սիրիցէ. կամ զմին մեծարիցէ, և զմիւսն արհամարհիցէ. ո՛չ ոք կարէ Աստուծոյ ծառայել և մալծոնայի: Վասն այդորիկ ասեմ ձեզ. մի՛ հոգայք վասն ոգւոց ձերոց, զի՞նչ ուտիցէք. և մի՛ վասն մարմնոց ձերոց, թէ զի՞նչ ազանիցիք. ո՛չ ապաքէն ոգի առաւել է քան զկերակուր, և մարմին քան ըղհանդերձ: Հայեցարո՛ւք ՚ի թռչունս երկնից, զի ո՛չ վարեն, և ո՛չ հնձեն, և ո՛չ ժողովեն ՚ի շտեմարանս. և հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ զնոսա. ո՛չ ապաքէն դուք առաւել էք քան զնոսա: Իսկ արդ՝ ո՞ ՚ի ձէնջ առ հոգալ իւրում յաւելուլ կարիցէ ՚ի հասակ իւր կանգուն մի: Եւ վասն հանդերձի զի՞ հոգայք. հայեցարո՛ւք ՚ի շուշանն վայրենի, որպէս աճէ. ո՛չ ջանայ, և ո՛չ նիւթէ: Ասեմ ձեզ. զի և ո՛չ Սողոմոն յամենայն փառսն իւրում զգեցաւ իբրև զմի ՚ի նոցանէ: Իսկ եթէ զխոտն ՚ի վայրի, որ այսօր է՝ և վաղիւն ՚ի հնոց արկանի, Աստուած այնպէս զգեցուցանէ. ո՞րչափ ևս առաւել զձեզ թե՛րահաւատք: Մի՛ այսուհետև հոգայցէք, և ասիցէք. զի՞նչ կերիցուք, կամ զի՞նչ

արբցուք կամ զի՞նչ զգեցցուք : Ձի զայդ ամենայն հե-
թանոսք խնդրեն . քանզի դիտէ հայրն ձեր երկնաւոր՝ թէ
պիտոյ է ձեզ այդ ամենայն : Խնդրեցէ՛ք նախ զարքայու-
թիւն Աստուծոյ՝ և զարդարութիւն նորա, և այդ ամենայն
յաւելցի ձեզ : Մի՛ այսուհետև հոգայցէք վասն վաղուին,
զի վաղիւն վասն իւր հոգասցէ . շատ է աւուրն չար իւր :

ՎԱՍՆ ՉԻԱՏԵԼՈՅ ԶԱՅԼՍ :

7. 1 — 5 :

Մի՛ դատէք, զի մի՛ դատիցիք : Ձի որով դատաստանաւ
դատէք՝ դատելոց էք . և որով չափով չափէք, չափեսցի
ձեզ : Ձի՞ տեսանես զշիւղ յական եղբօր քո, և ՚ի քում
ական զգերանդ ո՛չ տեսանես : Կամ զի՞նչ ասես ցեղբայր
քո . թո՛ղ հանից զշիւղդ յականէ քումմէ . և ահաւաղիկ
՚ի քում ականդ գերան կայ : Կե՛ղծաւոր . հան նախ ըզ-
գերանդ յականէ քումմէ, և ապա հայեսցիս հանել զշիւղն
յականէ եղբօր քո : 7

ՎԱՍՆ ՉՏԱԼՈՅ ԶՍԻՔՈՒԹԻՒՆ ԱՆԱԹԱՆԻՑ :

6 :

Մի՛ տայք զսրբութիւն շանց, և մի՛ արկանէք զմարգա-
րիտս ձեր առաջի խողաց . զի մի՛ առ ոտն կոխեսցեն զնոսա՝
և դարձեալ երգիծուցանիցեն զձեզ :

ՎԱՍՆ ԶՕՐՈՒԹԵԱՆ ԱՂՕԹԻՑ :

7 — 11 :

Խնդրեցէ՛ք, և տացի ձեզ . հայցեցէ՛ք, և գտչիք . բաղ-
խեցէ՛ք, և բացցի ձեզ : Ձի ամենայն՝ որ խնդրէ, առնու .
և որ հայցէ, գտանէ . և որ բաղխէ, բացցի նմա : Ո՞վ իցէ
՚ի ձէնջ մարդ, ցոր խնդրիցէ որդի իւր հաց, միթէ քա՞ր

տայցէ նմա . կամ խնդրիցէ ձուկն , միթէ օ՞ձ տայցէ նմա :
Արդ՝ եթէ դուք՝ որ չարքդ էք , գիտէք պարգևս բարիս
տալ որդւոց ձերոց . որչափ ևս առաւել հայրն ձեր՝ որ
յերկինս է , տայցէ բարիս այնոցիկ՝ որք խնդրեն զնա :

ՅԱԼԱԳՍ ՊԱՐՏՈՒՑ ԱՌ ԸՆԿԵՐՆ :

12 :

Օ՛ւամենայն զոր միանգամ կամիջիք՝ թէ արասցեն ձեզ
մարդիկ , այնպէս արարէք և դուք նոցա . զի այն իսկ են
օրէնք և մարդարէք :

ՅԱԼԱԳՍ ԱՆՁՈՒԿ ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ :

13 — 14 :

Մտէ՛ք ընդ նեղ դուռն , քանզի ընդարձակ է դուռն՝ և
համարձակ ճանապարհն՝ որ տանի ՚ի կորուստ . և բազումք
են՝ որք մտանեն ընդ նա : քանզի անձուկ է դուռն , և նեղ
ճանապարհն՝ որ տանի ՚ի կեանսն . և սակաւք են՝ որք
գտանեն զնա :

ՅԱԼԱԳՍ ՍՈՒՑ ՔԱՐԴԱՊԵՏԱՑ :

15 — 20 :

Օ՛ւգոյշ լերուք ՚ի սուտ մարգարէիցն՝ որք գան առ ձեզ
հանդերձիւք ոչխարաց , և ՚ի ներքոյ են գայլք յափշտա-
կողք : Ի պտղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա . միթէ քաղիցե՞ն ՚ի
փշոյ խաղող , կամ ՚ի տատասկէ թուղ : Այսպէս ամենայն
ծառ բարի՝ պտուղ բարի առնէ . և ծառ չար պտուղ չար
առնէ : Ո՛չ կարէ ծառ բարի պտուղ չար առնել . և ո՛չ
ծառ չար պտուղ բարի առնել : Ամենայն ծառ՝ որ ո՛չ առնէ
պտուղ բարի , հատանի և ՚ի հուր արկանի : Ապա ՚ի պրտ-
ղոյ նոցա ծանիջիք զնոսա :

ՅԱԼԱԳՍ ԿԱՏԱՐԹԸՆ ԿԱՄԱՅ ԵՒ ԲԱՆԻՑ ՏԵԱՌՆ:

20 — 29:

Ո՛չ ամենայն որ ասէ ցիս, Տէ՛ր Տէ՛ր՝ մտցէ յարքայու-
 թիւն երկնից. այլ որ առնէ զկամս հօր իմոյ՝ որ յերկինս
 է: Բազումք ասիցեն ցիս յաւուր յայնմիկ՝ Տէ՛ր Տէ՛ր, ո՛չ
 յանուն քո մարգարէացաք, և յանուն քո դէս հանաք, և
 յանուն քո զօրութիւնս բազումս արարաք: Եւ յայնժամ
 ասացից ցնոսա. եթէ ո՛չ երբէք գիտէի զձեզ. ՚ի բաց կա-
 ցէք յինէն ամենեքեան՝ ոյք գործէք զանօրէնութիւն. Ա-
 մենայն որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ՝ և առնէ զսոսա, նմա-
 նեսցի առն իմաստնոյ՝ որ շինեաց զտուն իւր ՚ի վերայ վի-
 մի: Իջին անձրեք և խաղացին գետք, շնչեցին հողմք՝ և
 բաղխեցին զտունն, և ո՛չ կործանեցաւ. քանզի ՚ի վերայ
 վիմի հաստատեալ էր: Եւ ամենայն որ լսէ զբանս իմ զայ-
 սոսիկ՝ և ո՛չ առնէ զսոսա, նմանեսցի առն յիմարի՝ որ շի-
 նեաց զտուն իւր ՚ի վերայ աւազոյ: Իջին անձրեք, յարեան
 գետք, շնչեցին հողմք, հարին զտունն, և անկաւ. և էր
 կործանումն նորա մեծ յոյժ: Եւ եղև իբրև կատարեաց
 Յիսուս զամենայն զբանս զայսոսիկ, զարմանային ժողո-
 վուրդքն ընդ վարդապետութիւն նորա: Զի իբրև իշխա-
 նութեամբ ուսուցանէր. և ո՛չ որպէս դպիրքն և փարիսե-
 ցիքն:

3. ԲԱՆԻՔ ԱՌ ՆԻԿՈՒԻԹՈՍ ՅԱԼԱԳՍ ԿԱՏԱՐՍԻՆ ԾՆՆԻԵԱՆ:

Յովհ. 3. 1 — 3:

Եւ էր այր մի ՚ի փարիսեցւոց անտի՝ Նիկողեմոս անուն
 նորա, իշխան Հրէից: Սա եկն առ նա ՚ի գիշերի, և ասէ
 ցնա. Ռաբբի, գիտեմք եթէ յԱստուծոյ եկեալ ես վար-
 դապետ. զի ո՛չ ոք կարէ զայդ նշանս առնել, զոր դուդ

առնես. եթէ ոչ Աստուած իցէ ընդ նմա: Պատասխանի
ետ Յիսուս, և ասէ ցնա. ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ
ոք ոչ ծնցի վերստին, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն
Աստուծոյ:

4 — 8:

Ըսէ ցնա Նիկողեմոս. զիարդ կարէ մարդ ծնանիլ՝ որ
ծերն իցէ. միթէ մարթ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ
կրկին մտանել և ծնանիլ: Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ
ցնա. ամէն ամէն ասեմ քեզ. եթէ ոք ոչ ծնցի ՚ի ջրոյ
և ՚ի Հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ.
զի ծնեալն ՚ի մարմնոյ՝ մարմին է. և ծնեալն ՚ի Հոգւոյ՝
Հոգի է: Գու մի՛ զարմանար՝ թէ ասացի քեզ. պարտ է
ծնանիլ վերստին: Զի Հոգմն ուր կամի՝ շնչէ, և զձայն
նորա լսես, այլ ոչ գիտես ուստի՛ գայ, կամ յո՛ երթայ.
սոյնպէս և ամենայն ծնեալն ՚ի Հոգւոյն:

9 — 21:

Պատասխանի ետ Նիկողեմոս, և ասէ ցնա. զիարդ մարթի
այդմ լինիլ: Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա. դու
ես վարդապետ Իսրայէլի, և զայդ ոչ գիտես: Ամէն ամէն
ասեմ. զի զոր ինչ գիտեմք՝ խօսիմք. և զոր տեսաք՝ վը-
կայեմք, և զվկայութիւն մեր ոչ ընդունիք: Իսկ արդ եթէ
զերկրաւորս ասացի քեզ՝ և ոչ հաւատայք, զիարդ եթէ
զերկնաւորն ասացից՝ հաւատայցէք: Եւ ոչ ոք ել յեր-
կինս, եթէ ոչ՝ որ էջն յերկնից որդի մարդոյ, որ էն յեր-
կինս: Եւ որպէս Մովսէս բարձրացոյց զօձն յանապատի,
նոյնպէս բարձրանալ պարտ է որդւոյ մարդոյ: Զի ամե-
նայն որ հաւատայ ՚ի նա՝ ոչ կորիցէ, այլ ընկալցի զկեան-
սըն յաւիտենականս: Զի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշ-

խարհ, մինչև զՈրդին իւր միածին ետ. զի ամենայն որ հա-
ւատայ 'ի նա՝ մի՛ կորիցէ, այլ ընկալցի զկեանս յաւիտե-
նականս: Զի ո՛չ առաքեաց Աստուած զՈրդի իւր յաշ-
խարհ՝ թէ դատեսցէ զաշխարհ, այլ զի փրկեսցի աշխարհ
նովաւ: Որ հաւատայ 'ի նա, ո՛չ դատապարտեսցի. և որ
ո՛չ հաւատայ 'ի նա, արդէն իսկ դատապարտեալ է. զի ո՛չ
հաւատաց յանուն միածնի Որդւոյն Աստուծոյ: Եւ այս
իսկ է դատաստան. զի լոյս եկն յաշխարհ, և սիրեցին մար-
դիկ զխաւար առաւել քան զլոյս. զի էին գործք իւրեանց
չարութեան: Զի ամենայն՝ որ զչար գործէ, ատեայ զլոյս.
և ո՛չ գայ առ լոյսն, զի մի՛ յանդիմանեսցին գործք նորա:
Իսկ որ առնէ զճշմարտութիւն՝ գայ առ լոյսն, զի յայտնի
լիցին գործք նորա՝ թէ Աստուծով գործեցան:

4. ԲԱՆՔ ԱՌ ԿԻՆՆ ՍԱՄԱՐԱՅԻ ՅԱՂԱԳՍ ԿՇՄԱՐԻՏ ԱՍՏՈՒԱԾ-
ՊԱՇՏՈՒԹԵԱՆ:

Յովհ. 4. 4 — 18:

Եւ էր նմա անցանել ընդ Սամարիա: Գայ նա 'ի քա-
ղաք մի Սամարացոց՝ որում անուն էր Սիւքար, մերձ 'ի
զիւզն՝ զոր ետ Յակովբ որդւոյ իւրում Յովսէփայ: Եւ
անդ էր աղբիւր մի Յակովբայ. և Յիսուս վաստակեալ 'ի
ճանապարհէն, նստէր 'ի վերայ աղբերն. և էր ժամ իբրև
վեցերորդ: Գայ կին մի 'ի Սամարիայ հանել ջուր. ասէ
ցնա Յիսուս. տո՛ւր ինձ ըմպել: Ասէ ցնա կինն Սամարացի.
դու՝ որ հրէայդ ես, զիարդ յինէն ըմպել խնդրես 'ի կնոջէ
Սամարացոյ. զի ո՛չ երբէք խառնակին Հրէայք ընդ Սա-
մարացիս: Պատասխանի ետ նմա Յիսուս, և ասէ. եթէ
զիտէիր դու զպարզասն Աստուծոյ. և ո՛վ է որ ասէ ցքեզ՝
թէ տո՛ւր ինձ ըմպել. դու արդեօք խնդրէիր 'ի նմանէ, և
տայր քեզ զջուրն կենդանի: Ասէ ցնա կինն. Տէ՛ր, դու

քանզի և դոյլ իսկ ոչ ունիս, և ջրհորս խոր է. իսկ արդ
ուստի՛ ունիցիս զջուրն կենդանի: Մի՞թէ դու մեծ ինչ ո՞ք
իցես քան զհայր մեր Յակովբ՝ որ զայս ջրհորս ետ մեզ. և
ինքն աստի էարբ, և որդիք նորա, և խաշինք նորա: Պա-
տասխանի ետ նմա Յիսուս, և ասէ. ամենայն՝ որ ըմպէ ՚ի
ջրոյ յայդմանէ՝ միւսանգամ ծարաւի. բայց որ ըմպէ ՚ի
ջրոյն՝ զոր ես տաց նմա, մի՛ ծարաւեսցի յաւիտեան: Այլ
ջուրն՝ զոր ես տաց նմա, եղիցի նմա աղբիւր ջրոյ բըղ-
խեցելոյ ՚ի կեանսն յաւիտենականս: Ասէ ցնա կինն. Տէր,
տո՛ւր ինձ զջուրն զայն, զի մի՛ ծարաւեսցայց, և մի՛ եկից
այսր հանել զջուր: Ասէ ցնա Յիսուս. ե՛րթ, կոչեա՛ զայր
քո, և ե՛կ այսր: Պատասխանի ետ նմա կինն և ասէ. չի՛ք
իմ այր: Ասէ ցնա Յիսուս. բարւոք ասացեր՝ թէ չի՛ք իմ
այր: Ձի հինգ այր փոխեալ է քո. և զոր այժմ ունիս՝
չէ՛ քո այր. զայդ արդա՛ր ասացեր:

19 — 26:

Ասէ ցնա կինն. Տէ՛ր, թուի ինձ թէ մարգարէ իցես դու:
Հարքն մեր ՚ի լերինս յայսմիկ երկիր պագին. և դուք աս-
էք, եթէ յԵրուսաղէմ և եթէ տեղի՛ ուր արժան իցէ
երկիր պագանել: Ասէ ցնա Յիսուս. կին՝ դու՛ հաւատա՛
ինձ, զի եկեսցէ ժամանակ յորժամ ոչ ՚ի լերինս յայսմիկ,
և ոչ յԵրուսաղէմ երկիր պագանիցեն Հօր: Դուք երկիր
պագանէք, որում ոչն գիտէք. մեք երկիր պագանեմք, ո-
րում գիտեմքն, զի փրկուլթիւն ՚ի Հրէից է: Այլ եկեսցէ
ժամանակ՝ և այժմ իսկ է. յորժամ ճշմարիտքն երկրպա-
գուք երկիր պագանիցեն Հօր հոգւով և ճշմարտութեամբ.
քանզի և Հայր զայնպիսի երկրպագուս իւր խնդրէ: Հոգի
է Աստուած. և երկրպագուաց նորա, հոգւով և ճշմարտու-
թեամբ պարտ է երկիր պագանել: Ասէ ցնա կինն. գիտեմք

զի Մեսիայ դայ (անուանեալն քրիստոս), յորժամ եկեսցէ նա, պատմեսցէ մեզ զամենայն: Ասէ ցնա Յիսուս. ես եմ որ խօսիմս ընդ քեզ:

27 — 38:

Եւ յայն բան եկին աշակերտքն նորա. և զարմանային, զի ընդ կնոջն խօսէր. բայց ոչ ոք ասաց ՚ի նոցանէ, թէ զի՞նչ խնդրես, կամ զի՞նչ խօսիս ընդ դմա: Եթող կինն զսափոր իւր, և չողաւ ՚ի քաղաքն, և ասէ ցմարդիկն. եկայք և տեսէք զայր մի, որ ասաց ինձ զամենայն որ ինչ իմ գործեալ է. մի՞թէ նա իցէ քրիստոսն: Ելին ՚ի քաղաքէն, և գային առ նա: Եւ մինչև եկեալ էին նոքա, աղաչէին զնա աշակերտքն, և ասէին. Թա՛րբի, հաց կեր: Նա ասէ ցնոսա. ես կերակուր ունիմ ուտել, զոր դուքն ոչ դիտէք: Ասէին աշակերտքն ընդ միմեանս. մի՞թէ եբե՞ր ինչ ոք դմա ուտել: Ասէ ցնոսա Յիսուս. իմ կերակուր այն է, զի արարից զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս, և կատարեցից զգործն նորա: Ո՞չ դուք ասէք. եթէ այլ ևս չորք ամիսք են, և հունձք գան. ահաւասիկ ես ասեմ ձեզ. ամբարձէ՛ք զաչս ձեր, և տեսէ՛ք զարտորայսն, զի սպիտակացեալք են՝ և ՚ի հունձս հասեալք: Եւ որ հնձէ, վարձս առնու. և ժողովէ զպտուղ ՚ի կեանս յաւիտենականս. զի որ սերմանէ՝ և որ հնձէ, հասարակաց ցնծասցեն: Յայսմ իսկ է բանն ճշմարիտ. զի այլ է՝ որ սերմանէ, և այլ է՝ որ հնձէ: Ես առաքեցի զձեզ հնձել, զոր ոչ դուք վաստակեցիք. այլք վաստակեցին, և դուք ՚ի վաստակս նոցա մտիք:

39 — 42:

Եւ ՚ի քաղաքէն յայնմանէ Սամարացւոց բազումք հաւատացին ՚ի նա, վասն բանի կնոջն վկայելոյ՝ եթէ ասաց ինձ զամենայն, որ ինչ իմ գործեալ էր: Իսկ իբրև եկին

առ նա Սամարացիքն, աղաչէին զնա լինիլ առ նոսա. և եղև
անդ աւուրս երկուս: Եւ ևս բազումք հաւատացին 'ի նա
վասն բանին նորա: Եւ ասէին ցկինն. թէ ոչ այսուհետև
վասն քո խօսիցդ հաւատամք. զի մեզն իսկ լուաք 'ի
դմանէ, և զիտեմք՝ եթէ դա՛ է ճշմարտիւ փրկիչ աշ-
խարհաց:

5. ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ԳՈՐԾՈՎ Ի ԻՐՈՎ ԵՒ ԳՐՈՎ ՍՏՈՒԳԻ,
ԹԷ ՆԱ Է ՈՐԴԻ ԸՍՏՈՒԾՈՅ:

Յովհ. 5. 17 — 47:

Եւ Յիսուս պատասխանի ետ նոցա. Հայր իմ մինչև
ցայժմ գործէ. և ես գործեմ: Ասան այնորիկ առաւել
ինդրէին Հրէայքն սպանանել զնա. զի ոչ միայն լուծանէր
զչաբաթս, այլ և Հայր իւր կոչէր զԱստուած՝ և հաւասար
առնէր զանձն Աստուծոյ: Պատասխանի ետ Յիսուս, և ա-
սէ ցնոսա. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ Որդի մարդոյ
առնել յանձնէ՝ և ոչինչ, եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի
առնէ. զի զոր նայն առնէ, զնոյն և Որդին նմին նման գոր-
ծէ: Զի Հայր սիրէ զՈրդի, և զամենայն ինչ ցուցանէ
նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծամեծս ևս քան զսոյնս ցուցա-
նէ նմա զգործս, ընդ որս դուքդ զարմանայք: Զի որպէս
Հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս և
Որդի՝ զորս կամի կենդանի առնէ: Եւ ոչ եթէ Հայր դատէ
զոք՝ այլ զամենայն դատաստան ետ Որդւոյ իւրոյ: Զի ա-
մենեքեան պատուեսցեն զՈրդի, որպէս պատուեն զՀայրն.
որ ոչ պատուէ զՈրդին, ոչ պատուէ զՀայր զառաքիչն նո-
րա: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի որ զբանն իմ լսէ, և հա-
ւատայ այնմ՝ որ առաքեացն զիս, ընդունի զկեանսն յա-
ւիտենականս. և 'ի դատաստան ոչ մտանէ, այլ փոխեցաւ
'ի մահուանէ 'ի կեանս: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի զայ

ժամանակ՝ և արդէն իսկ է. յորժամ մեռեալք լուիցեն
ձայնի Արդւոյն Աստուծոյ. և որք լուիցենն կեցցեն: Չի
որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւրում, նոյնպէս ետ և
Արդւոյ ունիլ կեանս յանձին իւրում: Եւ իշխանութիւն
ետ նմա դատաստան առնել. և զի Արդի մարդոյ է, ընդ
այն զի՞ զարմանայք. զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամե-
նեքին որք ՚ի գերեզմանս կայցեն, լուիցեն ձայնի նորա, և
եկեսցեն արտաքս: Արոց բարիս գործեալ իցէ, ՚ի յարու-
թիւն կենաց. և որոց զչար արարեալ, ՚ի յարութիւն դա-
տաստանաց: Ա՛չ կարեմ ես յանձնէ առնել և ո՛չինչ, այլ
որպէս լսեմ, դատեմ. և դատաստան իմ արդար է. զի ո՛չ
խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն
զիս: Եթէ ես վկայեմ վասն անձին իմոյ. վկայութիւն իմ
չէ՛ ճշմարիտ: Այլ է՝ որ վկայէ վասն իմ. և դուք գիտէք,
եթէ ճշմարիտ է վկայութիւնն՝ զոր վկայեաց վասն իմ:
Դուք առաքեցիք առ Յովհաննէս, և վկայեաց ճշմարտու-
թեանն: Այլ ես ո՛չ եթէ ՚ի մարդկանէ առնում զվկայու-
թիւն, այլ զայս ասեմ՝ զի ապրեսցիք: Նա էր ճրագն՝
որ լուցեալ էր և ծագիւր. և դուք կամեցայք ցնծալ առ
ժամանակ մի ՚ի լոյս նորա: Այլ ես ունիմ զվկայութիւն
մեծ ևս քան զՅովհաննու. զգործսն՝ զորս ետ ցիս Հայր՝
զի կատարեցից զնոսա. նոքին իսկ գործքն՝ զորս գործեմ,
վկայեն վասն իմ, եթէ Հայր առաքեաց զիս: Եւ որ առա-
քեացն զիս Հայր, նա վկայեաց վասն իմ: Դուք ո՛չ զձայն
նորա երբէք լուայք. և ո՛չ զտեսիլ նորա տեսիք: Եւ ո՛չ
զբան նորա ունիք ՚ի ձեզ բնակեալ. զի զոր նա առաքեաց,
դուք նմա ոչ հաւատայք: Քննեցէ՛ք զգիրս, զի դուք հա-
մարիք նորօք ունիլ զկեանսն յաւիտենականս. և նոքին
իսկ վկայեն վասն իմ, որովք համարիք ունիլ կեանս: Եւ
դուք ո՛չ կամիք գալ առ իս, զի զկեանսն ունիցիք: Ես

փառս 'ի մարդկանէ ոչ առնում: Այլ գիտեմ զձեզ, թէ զսէրն Աստուծոյ ոչ ունիք յանձինս: Ես եկի յանուն Հօր իմոյ, և ոչ ընդունիք զիս. եթէ այլ ոք եկեսցէ յիւր անուն, զնա ընդունիցիք: Չի՞րդ կարէք դուք հաւատալ, զի զփառս 'ի միմեանց առնուք, և զփառս զառ 'ի միոյն Աստուծոյ ոչ խնդրէք: Մի՛ համարիք՝ եթէ ես չարախօս ինչ իցեմ զձէնջ առ Հօր. գոյ, որ չարախօս կայ զձէնջ՝ Մովսէս, յոր դուքն յուսացեալ էք: Չի եթէ հաւատայիք դուք Մովսիսի, հաւատայի՛ք արդեօք և ինձ. զի նա վասն իմ իսկ գրեաց: Չի եթէ նորա գրոցն ոչ հաւատոյք. զի՞րդ իմոցս բանից հաւատայցէք:

6. ՅԻՍՈՒՍ ԴԱՏԱՊԱՐՏԷ ԶԱՆՁԵՂՁՍ, ՈՒՐԱՍ ԼԻՆԻ ԸՆԴ ՀԱ-
ԻԱՏԱՑԵԱԼՍ ԵՒ ԿՈՉԷ ԱՌ ԻՆՔՆ ԶՁՂՁԱՑԵԱԼՍ:

Մատ. 11. 20 — 24:

Յայնժամ սկսաւ նախատել զքաղաքսն՝ յորս եղեն բազում զօրութիւնք նորա, և ոչ ապաշխարեցին: Այ՛ք եղ Քորազին, վայ՛ք եղ Բեթսայիդայ. զի եթէ 'ի Տիւրօս և 'ի Սիգօն եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որք 'ի ձեզ եղեն, վազում ևս արդեօք խորհով և մտխրով ապաշխարեալ էին: Բայց ասեմ ձեզ. զիւրագոյն լիցի երկրին Տիւրօսի և Սիգօնի յաւուրն դատաստանի քան ձեզ: Եւ դու կատիառնայում. մի՛ մինչև յերկինս բարձրացիս, այլ մինչև 'ի դժոխս իջցես. զի եթէ 'ի Սոգոմ եղեալ էին զօրութիւնքն՝ որք 'ի քեզ եղեն, ապաքէն կային ևս մինչև ցայսօր: Բայց ասեմ ձեզ. եթէ երկրին Սոգոմացւոց՝ զիւրագոյն լիցի յաւուրն դատաստանի քան ձեզ:

25 — 26:

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ. գոհանամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի, զի ծածկեցեր

դայս յիմաստնոց և ՚ի գիտնոց՝ և յայտնեցեր տղայոց :
Այն Հայր, զի այսպէս հաճոյ եղև առաջի քո :

27 — 30 :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ, և ոչ ոք ճանա-
չէ զՈրդի՝ եթէ ոչ Հայր. և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ
ոչ Որդի. և ում Որդին կամիցի յայտնել : Եկայք առ իս
ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից ըզ-
ձեզ : Առէք զլուծ իմ ՚ի ձեզ. և ուսարձք յինէն, զի
հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. և գտջիք հանգիստ անձանց
ձերոց : Զի լուծ իմ քաղցր է, և բեռն իմ փոքրօգի :

7. QUS ZELUSOS ET QUS UTROS UNO SPONTU, QUAEQUE LITUS

UTRQUE :

Ղուկ. 7. 36 — 50 :

Աղաչէր զնա ոմն ՚ի փարիսեցւոցն, զի կերիցէ ճաշ ընդ
նմա. և մտեալ ՚ի տուն փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ : Եւ կին
մի էր ՚ի քաղաքին մեղաւոր, իբրև գիտաց՝ եթէ բազմեալ
է ՚ի տան փարիսեցւոյն, բերեալ շիշ մի իւղոյ նարդեան
աղնուի, կայր յետոյ առ ոտսն նորա, լայր. և արտասուօքն
սկսաւ թանալ զոտս նորա. և հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր,
և համբուրէր զոտս նորա, և օժանէր իւղովն : Եւ տեսեալ
փարիսեցւոյն՝ որ կոչեացն զնա, ասէ ընդ միտս իւր. սա
թէ մարդարէ ոք էր, ապա գիտէր թէ ով՝ և որպիսի ոք
կին մերձենայ ՚ի սա, զի մեղաւոր է : Պատասխանի ետ Յի-
սուս, և ասէ. Սի՛մօն, ունիմ ինչ ասել քեզ : Եւ նա ասէ.
ասա՛ վարդապետ : Եւ ասէ. երկու պարտապանք էին ու-
րումն փոխատուի. մինն պարտիւր հինգ հարիւր դահեկան,
և միւսն յիսուն : Եւ իբրև ոչ գոյր հատուցանել, երկո-
ցունց շնորհեաց. արդ՝ ասա՛ ով առաւել սիրեցցէ զնա :

Ասէ Սիմօն. ինձ այսպէս թուի, թէ որում զբազումն շնորհեաց: Եւ նա ասէ ցնա. ուղիղ դատեցար: Եւ դարձեալ 'ի կինն կողմն, ասէ ցՍիմօն. տեսանե՛ս զայս կին. մտի 'ի տուն քո, ջուր ոտից իմոց ո՛չ ետուր. իսկ սա արտասուօք իւրովք եթաց զոտս իմ, և հերով իւրով ջնջեաց: Համբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ. սա աւասիկ յորմէ հետէ մըտեալ է, ո՛չ դադարեաց 'ի համբուրելոյ զոտս իմ: Իւղով զգլուխ իմ ո՛չ օծեր. սա իւղով անուշիւ էօծ: Ասն որոյ ասեմ քեզ. թողեալ լիցին նմա մեղք իւր բազում, զի յոյժ սիրեաց. զի որում շատ թողուցու, շատ սիրէ. և որում սակաւ, սակաւ: Եւ ասէ ցնա. թողեալ լիցին քեզ մեղք քո: Եւ սկսան որք բազմեալ էին ընդ նմա, ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՛վ է սա՛ որ զմեզս թողու: Եւ նա ասէ ցկինն. հաւատք քո կեցուցին զքեզ, ե՛րթ 'ի խաղաղութիւն:

Յ. ԳՈՎԷ ՅԻՍՈՒՍ ՋԼՍՈՂՍ ԵՒ ՋԿԱՏԱՐՈՂՍ ԲԱՆԻՆ ԱՍՏՈՒԾՈՅ:

Մատ. 12. 46 — 49:

Մինչդեռ նա ընդ ժողովուրդսն խօսէր, ահա մայր նորա և եղբարք նորա կային արտաքսյ, և խնդրէին խօսիլ ընդ նմա: Եւ ասէ ոմն ցնա. ահա մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ՝ և խնդրեն խօսիլ ընդ քեզ: Նա պատասխանի ետ այնմիկ՝ որ ասացն ցնա, և ասէ. ո՞վ է իմ մայր կամ եղբայր: Եւ ձգեալ զձեռն իւր յաշակերտսն՝ ասէ. ահա՛ մայր իմ և եղբարք իմ: Չի որ առնիցէ զկամս Հօր իմոյ՝ որ յերկինս է, նա՛ է իմ եղբայր՝ և քոյր և մայր:

Ղուկ. 10. 38 — 42:

Եւ եղև 'ի գնալն նոցա, և ինքն եմուտ 'ի գիւղ մի. և կին ոմն անուն Մարթա, ընկալաւ զնա 'ի տան իւրում: Եւ նորա էր քոյր մի, որում անուն էր Մարիամ. որ և եկն

նստաւ առ ոտսն Տեառն. և լսէր զբանսն նորա: Եւ Մարթա զբաղեալ էր 'ի բազում սպասու. եկն եկաց առ նմա, և ասէ. Տէ՛ր՝ ոչի՛նչ է փոյթ քեզ. զի քոյրդ իմ միայն եթող զիս 'ի սպասու. արդ՝ ասա՛ դմա, զի օգնեսցէ ինձ: Պատասխանի ետ նմա Յիսուս, և ասէ. Մարթա՛, Մարթա՛. դու հոգաս և զբաղում իւրք զբաղեալ ես: Բայց աստ սակաւ ինչ պիտոյ է: Մարիամ մասն բարի ընտրեաց. որ ոչ բարձցի 'ի նմանէ:

11. 27 — 28:

Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս, ձայն եբարձ կին մի 'ի ժողովրդենէ անտի և ասէ. երանի է որովայնին՝ որ կրեացն զքեզ, և ստեանցն՝ որք զիեցուցին զքեզ: Եւ նա ասէ. նա երանի այնոցիկ է, որք լսեն զբանն Աստուծոյ և առնեն:

9. ԽՐԱՏ ԱՌ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ ԱՌԱՔԵԱԼՍ:

Մատ. 10. 5 — 42:

Օ՛նոսա երկոտասանեսին առաքեաց Յիսուս, պատուիրեաց նոցա, և ասէ. 'ի ճանապարհ հեթանոսաց մի՛ երթայցէք, և 'ի քաղաք Սամարացւոց մի՛ մտանիցէք. այլ երթայք առաւել առ ոչխարսն կորուսեալս տան Իսրայէլի: Եւ իբրև երթայցէք՝ քարոզեցէ՛ք և ասացէք, թէ մերձեալ է արքայու թիւնն երկնից: Չհիւանդս բժշկեցէ՛ք, զբորոտս սրբեցէ՛ք, զդևս հանէք. ձրի առէք՝ և ձրի տուք: Մի՛ ըստանայք ոսկի, և մի՛ արծաթ, և մի՛ պղինձ 'ի գօտիս ձեր: Մի՛ պարկ 'ի ճանապարհ. և մի՛ երկուս հանդերձս. մի՛ կօշիկս. մի՛ ցուպ. զի արժանի է մշակն կերակրոյ իւրում: Յոր քաղաք մտանիցէք կամ 'ի գեղ, հարցանիցէք թէ ո՞ր է 'ի նմա արժանի. և անդ լինիջիք մինչև ելանիցէք անտի: Եւ իբրև մտանիցէք 'ի տունն, ողջոյն տաջիք նմա, և ասաջիք. ողջոյն տանս այսմիկ: Եթէ իցէ տունն արժանի,

եկեսցէ ողջոյնն ձեր 'ի վերայ նորա. ապա թէ ոչ իցէ ար-
ժանի, ողջոյնն ձեր առ ձեզ դարձցի: Եւ որ ոչ ընկալցի
զձեզ՝ և ոչ լուիցէ բանից ձերոց, իբրև ելանիցէք 'ի քա-
ղաքէն յայնմանէ, թօթափեսջի'ք զփոշին յօտից ձերոց:
Ամէն ասեմ ձեզ. դիւրագոյն լիցի երկրին Սողոմոնացւոց և
Գոմորացւոց յաւուրն դատաստանի, քան քաղաքին այն-
միկ: Ահաւասիկ ես առաքեմ զձեզ իբրև զոչխարս 'ի մէջ
գայլոց. եղերո՛ւք այսուհետև խորագէտք իբրև զօձս, և
միամիտք իբրև զաղաւնիս: Զգո՛յշ լինիջիք 'ի մարդկանէ.
զի մատնեսցեն զձեզ յատեանս, և 'ի ժողովուրդս իւրեանց
տանջեսցեն զձեզ. և առաջի դատաւորաց և թագաւորաց
տանիցեն զձեզ վասն իմ, 'ի վկայութիւն նոցա և հեթա-
նոսաց: Այլ յորժամ մատնիցեն զձեզ, մի՛ հոգայցէք՝
թէ որպէս կամ զի՛նչ խօսիցիք. զի տացի ձեզ 'ի ժամուն
յայնմիկ զինչ խօսիցիք. զի ոչ եթէ դուք իցէք որ խօսի-
ցիքն, այլ Հոգին Հօր ձերոյ որ խօսիցի 'ի ձեզ: Մատնեսցէ
եղբայր զեղբայր 'ի մահ, և հայր զորդի. և յանիցեն որ-
դիք 'ի վերայ հարց՝ և սպանանիցեն զնոսա: Եւ եղիջիք
ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ. իսկ որ համ-
բերեսցէ 'ի սպառ, նա կեցցէ: Եւ յորժամ հալածիցեն
զձեզ 'ի քաղաքիս յայսմիկ՝ փախիջիք յայլ. և եթէ յայն-
մանէ հալածիցեն զձեզ՝ փախիջիք 'ի միւսն: Ամէն ասեմ
ձեզ. ոչ սպառեսջիք զքաղաքս Իսրայէլի, մինչև եկեսցէ
Որդի մարդոյ: Ոչ է աշակերտ առաւել քան զվարդապետ,
և ոչ ծառայ քան զտէր իւր. շատ իցէ աշակերտին՝ եթէ
եղիցի իբրև զվարդապետ իւր, և ծառային՝ իբրև զտէր իւր:
Եթէ զտանուտէրն Բեեղզեբուղ կոչեցին, որչափ ևս առա-
ւել զընտանիս նորա: Մի՛ այսուհետև երկնչիցիք 'ի նոցա-
նէ. զի ոչինչ է 'ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեսցի, և զաղտնի՝
որ ոչ ծանիցի: Զոր ասեմ ձեզ 'ի խաւարի, ասացէ՛ք 'ի

լոյս. և զոր լսիցէք յունկանէ, քարոզեցէ՛ք ՚ի վերայ տա-
նեաց: Եւ մի՛ երկնչիք յայնցանէ՛ որ սպանանեն զմարմին,
և զողի ոչ կարեն սպանանել: Այլ երկերո՛ւք դուք առա-
ւել յայնմանէ՛ որ կարողն է զողի և զմարմին կորուսանել
՚ի գեհենի: Ո՛չ ապաքէն երկու ճնճղուկք դանկի միջ
վաճառին, և մի ՚ի նոցանէ յերկիր ոչ անկցի առանց Հօր
ձերոյ: Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է. և
արդ մի՛ երկնչիցիք, զի լաւ էք քան զամենայն ճնճղուկս:
Ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան, խոստո-
վանեցից և ես զնմանէ առաջի Հօր իմոյ՝ որ յերկինս է:
Մի՛ համարիք եթէ եկի արկանել խաղաղութիւն յերկիր.
ոչ եկի արկանել խաղաղութիւն, այլ սուր. քանզի եկի
քակել զայր՝ ՚ի հօրէ իւրմէ, և զդուստր՝ ՚ի մօրէ, և ըղ-
հարսն ՚ի սկեսրէ իւրմէ. և թշնամիք առն՝ ընտանիք իւր:
Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առաւել քան զիս, ոչ է ինձ
արժանի: Եւ որ սիրէ զուստր կամ զդուստր առաւել քան
զիս, չէ՛ ինձ արժանի: Որ գտանէ զանձն իւր՝ կորուսցէ
զնա, և որ կորոյս զանձն իւր վասն իմ, գտցէ՛ զնա: Որ
ընդունի զձեզ՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդունի՝ ընդունի
զառաքիչն իմ: Որ ընդունի զմարգարէ յանուն մարգարէի,
զվարձս մարգարէի առցէ: Եւ որ ընդունի զարդար յանուն
արդարոյ, զվարձս արդարոյ առցէ: Եւ որ արբուսցէ միում
՚ի փոքրկանցս յայսցանէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն
յանուն աշակերտի. ամէն ասեմ ձեզ, ոչ կորուսցէ ըղ-
վարձս իւր:

10. ԽՐԱՏ ԱՌ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆ ԱՇԱԿԵՐՏՍ:

Ղուկ. 10. 1 — 2:

Յետ այսորիկ երևեցոյց Տէր և այլ ևս եօթանասուն և
երկուս. և առաքեաց զնոսա երկուս երկուս առաջի իւր

յամենայն քաղաքս և ՚ի տեղիս, ուր ինքն երթալոց էր: Եւ
ասէ ցնոսա. հունձք բաղումք են՝ և մշակք սակաւ. արդ՝
աղաչեցէ՛ք զՏէր հնձոց, զի հանցէ մշակս ՚ի հունձս իւր:

17 — 20:

Ղարձան եօթանասուն և երկուքն խնդութեամբ՝ և ա-
սեն. Տէ՛ր՝ և դէք հնազանդին մեզ յանուն քո: Եւ ասէ
ցնոսա. տեսանէի զսատանայ անկեալ յերկնից իբրև զփայ-
լակն: Ահա՛ ետու ձեզ զիշխանութիւն, կոխել զօձս և
զկարիճս և զամենայն զօրութիւն թշնամւոյն, և ձեզ ոչինչ
մեղանչիցեն: Բայց ընդ այն մի՛ խնդայք՝ եթէ այսք հնա-
զանդին ձեզ. այլ խնդացէ՛ք, զի անուանք ձեր գրեալ են
յերկինս:

11. ՅԻՍՈՒՍ ՕՐՀՆԷ ԶՄԱՆԿՏԻՍ:

Մարկ. 10. 13 — 16:

Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի՛ զի ձեռն դիցէ նոցա.
Իսկ աշակերտքն սաստէին այնոցիկ՝ որք մատուցանէինն:
Իբրև ետես Յիսուս, բարկացեալ սաստեաց նոցա, և ասէ.
Թո՛յլ տուք մանկտւոյդ գալ առ իս, և մի՛ արգելուք զդոսա.
զի այդպիսեացդ է արքայութիւն Աստուծոյ: Ամէն ասեմ
ձեզ, զի որ ո՛չ ընկալցի զարքայութիւն Աստուծոյ իբրև
զմանուկ՝ ո՛չ մտցէ ՚ի նա: Եւ առեալ զնոսա ՚ի գիրկս՝
ձեռն եդ ՚ի վերայ՝ և օրհնեաց զնոսա:

12. ՔՐԻՍՏՈՍ ԱԻԵՏԷ, ԹԷ ԻՆՔՆ Է ՀԱՅՆ ԿԵՆԱՅ:

Յովհ. 6. 27 — 29:

Երթայք, գործեցէ՛ք՝ մի՛ զկորստական կերակուրն, այլ
զկերակուրն, որ մնայ ՚ի կեանսն յաւիտենականս, զոր Որդին
մարդոյ տացէ ձեզ. քանզի զնա Հայր կնքեաց Աստուած:

Ասեն ցնա. զի՛նչ առնիցեմք՝ զի զգործսն Աստուծոյ գործեսցուք: Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա. այս է գործն Աստուծոյ, զի հաւատասցիք յայն՝ զոր առաքեացրն նա:

30 — 40:

Ասեն ցնա. զի՛նչ նշանս առնիցես՝ զի տեսցուք, և հաւատասցուք. զի՛նչ գործիցես: Հարքն մեր կերին զմանանայն յանապատի անդ՝ որպէս և զրեալ է: Ձհաց երկնից ետ նոցա ուտել: Ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ Մովսէս ետ ձեզ զհացն երկնից, այլ Հայրն իմ տայ ձեզ զհացն երկնից զճշմարիտ: Ձի հաց յԱստուծոյ է, որ իջանէ յերկնից՝ և կեանս տայ աշխարհի: Ասեն ցնա. Տէ՛ր, յամենայն ժամ տո՛ւր մեզ զհացն զայն: Ասէ ցնոսա Յիսուս. ե՛ս եմ հացն կենաց. որ զայ առ իս, ոչ քաղցիցի. և որ հաւատայ յիս՝ ոչ երբէք ծարաւեսցի: Այլ ասացի ձեզ. թէ տեսանէք զիս, և ոչ հաւատայք: Չամենայն՝ զոր տայ ինձ Հայր, առ իս եկեսցէ, և որ զայ առ իս, ոչ հանից արտաքս: Ձի իջի ես յերկնից՝ ոչ զի զկամս իմ արարից. այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս: Այս են կամք Հօր իմոյ, որ առաքեացն զիս. զի զամենայն՝ զոր ետցիս Հայր, ոչ կորուսից ՚ի նմանէ. այլ յարուցից զնա յաւուրն յետնում: Այս են կամք Հօր իմոյ. զի ամենայն՝ որ տեսանէ զՈրդի, և հաւատայ ՚ի նա, ընկալցի զկեանսն յաւիտենականսն. և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում:

41 — 59:

Տրտնջէին զնմանէ Հրէայքն, զի ասաց՝ թէ ես եմ հացն իջեալ յերկնից: Եւ ասէին. ոչ սա է Յիսուս որդին Յօսէփու՝ զորոյ մեք գիտեմք զհայրն: Իսկ արդ՝ զիս՝ որդ ասէ, թէ ես յերկնից իջի: Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ

ցնոսա. մի՛ քրթմնջէք ընդ միմեանս: Ո՛չ ոք կարէ գալ առ
իս. եթէ ո՛չ Հայրն՝ որ զիս առաքեաց, ձգեսցէ զնա. և ես
յարուցից զնա յաւուրն յետնում: Գրեալ է ՚ի մարգարէս.
և եղիցին ամենեքեան ուսեալք յԱստուծոյ. ամենայն որ
լսէ ՚ի Հօրէ՝ և ուսանի, գայ առ իս: Իբրև ո՛չ եթէ զՀայր
ուրուք տեսեալ իցէ, եթէ ո՛չ՝ որ էն յԱստուծոյ, նա
ետես զՀայր: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի որ հաւատայ յիս,
ընդունի զկեանսն յաւիտենականս: Ես եմ հացն կենաց:
Հարքն ձեր կերին զմանանայն յանապատին՝ և մեռան: Այս
է հացն, որ յերկնից իջեալ է. զի որ ուտիցէ ոք ՚ի սմանէ՝
մի՛ մեռանիցի: Ես եմ հացն կենդանի, որ յերկնից ի-
ջեալ: Եթէ ոք ուտիցէ ՚ի հացէ յայսմանէ, կեցցէ յաւի-
տեան: Եւ հացն՝ զոր ես տաց, մարմին իմ է. զոր ես տաց
վասն կենաց աշխարհի: Մարտնչէին ընդ միմեանս Հրէայ-
քըն, և ասէին. զիարդ կարէ սա տալ մեզ զմարմին իւր
յուտել: Ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ
ո՛չ կերիջիք զմարմին Արդւոյ մարդոյ՝ և արբջիք զարիւն
նորա, ո՛չ ունիք կեանս յանձինս: Ար ուտէ զմարմին իմ՝
և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանս յաւիտենականս. և ես
յարուցից զնա յաւուրն յետնում: Զի մարմին իմ ճշմա-
րիտ կերակուր է. և արիւն իմ, ճշմարիտ ըմպելի է: Ար ու-
տէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ՝ նա յիս ընակեսցի, և
ես ՚ի նմա: Արպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և ես
կենդանի եմ վասն Հօր. և որ ուտէն զիս, և նա կեցցէ
վասն իմ: Այս է հացն, որ յերկնից իջեալ. ո՛չ որպէս
կերին հարքն ձեր զմանանայն և մեռան, որ ուտէ զհացս
զայս, կեցցէ յաւիտեան: Զայս ասաց ՚ի ժողովրդեանն,
յուսուցանելն ՚ի Ապիառնաում:

Եւ բաղու՞ք յաշակերտացն իբրև լուան, ասէին. խի՛ստ է բանդ այդ. ո՞վ կարէ լսել դմա: Իբրև գիտաց Յիսուս յանձն իւր՝ եթէ տրտնջեն վասն այնորիկ աշակերտքն իւր, ասէ ցնոսա. այդ դայթակղեցուցանէ զձեզ: Իսկ արդ՝ եթէ տեսանիցէք զՈրդի մարդոյ, զի ելանիցէ ուր էր զառաջինն: Հոգին է կենդանարար, մարմին ինչ ո՛չ օգնէ. զբանսն զոր ես խօսեցայ ընդ ձեզ՝ հոգի է և կեանք: Այլ են ոմանք ՚ի ձէնջ՝ որք ո՛չ հաւատան. քանզի գիտէր Յիսուս ՚ի սկզբբանէ, ո՞վ են այնորիկ՝ որք ոչն հաւատան. և ո՞վ այն է՝ որ մատնելոց է զնա: Եւ ասէր. վասն այնորիկ ասացի ձեզ, թէ ո՛չ որ կարէ դալ առ իս, եթէ ո՛չ իցէ տուեալ նմա ՚ի Հօրէ իմմէ: Յայսմանէ բաղու՞ք յաշակերտացն նորա չոգան յետս. և ո՛չ ևս շրջէին ընդ նմա: Ասէ Յիսուս ցերկոտասան աշակերտսն, միթէ և դո՞ւք կամիք երթալ: Պատասխանի ետ նմա Սիմօն Պետրոս. Տէ՛ր, առ ո՞վ երթիցուք. բանս կենաց յաւիտենականաց ունիս: Եւ մեք հաւատացաք՝ և ծանեաք, եթէ դու ես քրիստոսն Որդի Աստուծոյ:

13. ԹԷ ՔՐԻՍՏՈՍ Է ԱՂԲԻՒՐ ԶՐՈՅ ԿԵՆԴԱՆՈՒԹԵԱՆ:

Յովհ. 7. 14 — 17:

Իբրև տօնն ընդմիջեցաւ՝ ել Յիսուս ՚ի տաճարն, և ուսուցանէր: Զարմանային Հրէայքն, և ասէին. զիարդ ըզգիրս գիտէ սա, զի ուսեալ բնաւ չի՛ք: Պատասխանի ետ նոցա՝ Յիսուս, և ասէ. իմ վարդապետութիւնս չէ՛ իմ, այլ այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս: Եթէ որ կամի զկամս նորա անել, գիտասցէ վասն վարդապետութեանս. յԱստուծոյ իցէ արդեօք, եթէ ես ինչ յանձնէ իմմէ խօսիմ:

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին կայր Յիսուս, աղաղակէր և ասէր. եթէ ոք ծարաւի իցէ՝ եկեսցէ առ իս, և արբցէ: Որ հաւատայ յիս, որպէս ասեն զիրք՝ զետք յորովայնէ նորա բղխեսցեն ջրոց կենդանութեան: Չայս ասէր վասըն հոգւոյն՝ զոր ընդունելոց էին, որք հաւատային. զի չէ էր հոգի. քանզի Յիսուս չէ էր փառաւորեալ:

14. ԹԷ ՔՐԻՍՏՈՍ Է ԼՈՅՍ ԱՇԽԱՐՀԻ:

Յովհ. 12. 44 — 50:

Եւ Յիսուս աղաղակէր, և ասէր. որ հաւատայ յիս՝ ո՛չ հաւատայ յիս. այլ յայն՝ որ առաքեացն զիս: Եւ որ տեսանէ զիս, զայն տեսանէ՝ որ առաքեացն զիս: Ես լոյս յաշխարհ եկի. զի ամենայն՝ որ հաւատայ յիս, ՚ի խաւարի մի՛ մնասցէ: Եւ եթէ ոք լուիցէ բանից իմոց, և ո՛չ պահեսցէ, ես ո՛չ դատեմ զնա. քանզի ո՛չ եկի զի դատեցից զաշխարհ. այլ զի փրկեցից զաշխարհ: Որ անարգէ զիս, և ո՛չ ընդունի զբանս իմ. գոյ՝ որ դատէ զնա. Բանն՝ զոր ես խօսեցայ, նա դատէ զնա յաւուրն յետնում: Զի ես յանձնէ իմմէ ո՛չ խօսեցայ, այլ որ առաքեացն զիս Հայր, ետ ինձ պատուէր. զի՞նչ ասացից՝ և զի՞նչ խօսեցայց: Եւ գիտեմ, թէ պատուէրն այն կեանք են յաւիտենականք. արդ՝ զոր եսն խօսիմ, որպէս ասաց ինձ Հայրն՝ այնպէս խօսիմ:

15. ՅԻՍՈՒՍ ՊԱՇՏՊԱՆԷ ԶՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԻՐ ԸՆԴԴԵՄ

ՀՐԷԻՅ:

Յովհ. 8. 28 — 59:

Ըսէ ցնոսա Յիսուս. յորժամ բարձրացուցանէք զՈրդի մարդոյ, յայնժամ գիտասցիք՝ թէ ես եմ. և յանձնէ

իմմէ ինչ ոչ առնեմ, այլ որպէս ուսոյց զիս Հայրն իմ,
զայն խօսիմ: Եւ որ առաքեացն զիս, ընդ իս է. ոչ եթող
զիս միայն. զի ես զհաճոյս նորա առնեմ հանապազ: Իբրև
զայս խօսեցաւ, բազումք հաւատացին 'ի նա: Եւ ասէր
Յիսուս առ Հրէայսն հաւատացեալս. եթէ դուք կացջիք 'ի
բանի իմում, ճշմարիտ աշակերտք իմ էք: Եւ ծանիջիք
զճշմարտութիւնն. և ճշմարտութիւնն աղատեսցէ զձեզ:
Պատասխանի ետուն նմա, և ասեն. զաւակք Աբրահամու
եմք, և ոչ ումեք երբէք ծառայեցաք. զիարդ ասես եթէ
աղատք լինիջիք: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս, ամէն ա-
մէն ասեմ ձեզ. եթէ ամենայն՝ որ առնէ զմեզս, ծառայ է
մեղաց: Եւ ծառայն ոչ յաւիտեան կայ 'ի տան. իսկ Որդին
յաւիտեան կայ: Իսկ արդ՝ եթէ Որդին զձեզ աղատեցուս-
ցէ, ճշմարիտ աղատք լինիջիք: Գիտեմ՝ զի զաւակ Աբրա-
համու էք. այլ խնդրէք սպանանել զիս, զի բանին իմոյ
չիք տեղի 'ի ձեզ: Ես՝ զոր տեսի առ Հօր իմում, խօսիմ.
և դուք՝ զոր լուայք 'ի հօրէն ձերմէ, առնէք: Պատասխա-
նի ետուն նմա, և ասեն. հայր մեր Աբրահամ է: Ասէ ցնո-
սա Յիսուս. եթէ որդիք Աբրահամու էիք, զգործսն Աբրա-
համու գործէիք: Այլ այժմ խնդրէք սպանանել զիս. զայր
մի, որ ձեզ զճշմարտութիւն խօսեցայ՝ զոր լուայ 'ի Հօրէ
իմմէ. զայդ Աբրահամ ոչ արար: Գուք առնէք զգործսն
հօրն ձերոյ: Ասեն ցնա. մեք 'ի պոռնկութենէ չեմք ծը-
նեալ. մի է հայր մեր Աստուած: Ասէ ցնոսա Յիսուս. եթէ
Աստուած էր հայր ձեր, սիրէիք արդեօք զիս. զի ես յԱս-
տուծոյ ելի, և եկի. և ոչ եթէ յանձնէ ինչ եկի. այլ նա
առաքեաց զիս: Ընդէ՞ր զխօսս իմ ոչ դիտէք դուք. վասն
զի՞ ոչ կարէք լսել զբանն իմ: Գուք 'ի հօրէ սատանայէ
էք, և զցանկութիւն հօրն ձերոյ կամիք առնել. զի նա մար-
դասպան էր 'ի սկզբանէ, և 'ի ճշմարտութեան ոչ եկաց. զի

ոչ գոյ ճշմարտութիւնն 'ի նմա. յորժամ խօսիցի սուտ՝
յիւրոց անտի խօսի. զի սուտ է և հայր նորա : Իսկ ես,
զի զճշմարտութիւնն խօսիմ, ոչ հաւատայք ինձ : Ո՞վ 'ի
ձէնջ յանդիմանեսցէ զիս վասն մեղաց. եթէ զճշմարտու-
թիւնն ասեմ ձեզ, ընդէ՞ր ոչ հաւատայք ինձ : Որ էն յԱս-
տուծոյ՝ զբանս Աստուծոյ լսէ, և դուք վասն այնորիկ ոչ
լսէք, զի չէք յԱստուծոյ : Պատասխանի ետուն հրէայքն,
և ասեն ցնա. ոչ բարւոք ասեմք մեք եթէ Սամարացի ես
դու. և դե գոյ 'ի քեզ : Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ.
յիս դե ոչ գոյ՝ այլ սլատուեմ զչայր իմ, և դուք անար-
գէք զիս : Ես ոչ խնդրեմ զփառս իմ. է՛ որ խնդրէն՝ և
դատի : Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոք զբանն իմ պահես-
ցէ, զմահ մի՛ տեսցէ 'ի յաւիտեան : Ասեն ցնա հրէայքն.
արդ գիտացաք՝ եթէ դե գոյ 'ի քեզ : Աբրահամ մեռաւ՝ և
մարգարէքն. և դու ասես, եթէ ոք զբանն իմ պահեսցէ,
մի՛ ճաշակեսցէ զմահ 'ի յաւիտեան : Միթէ դու մեծ ինչ
ո՞ք իցես քան զհայր մեր Աբրահամ՝ որ մեռաւ. և մարգա-
րէքն մեռան. արդ դու զո՞րոնքս զքեզ : Պատասխանի ետ
Յիսուս. եթէ ես փառաւորեմ զանձն իմ, փառքն իմ ոչինչ
են. է չայր՝ որ փառաւորէ զիս. զորմէ դուքն ասէք՝ թէ
Աստուած մեր է, և ոչ ճանաչէք զնա : Բայց ես գիտեմ
զնա. և թէ ասեմ՝ թէ ոչ գիտեմ զնա, ձեզ նման սուտ
լինիմ. այլ ես գիտեմ զնա, և զբան նորա պահեմ : Աբրա-
համ հայր ձեր ցանկացաւ տեսանել զօր իմ. ետես, և ու-
րախ եղև : Ասեն ցնա հրէայքն. յիսուս ամ չև ևս է քո.
և զԱբրահամ տեսե՞ր : Ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. յառաջ քան զլինել Աբրահամու եմ ես : Աէմս
առին հրէայքն, զի արկցեն 'ի վերայ նորա. և Յիսուս խոյս
ետ. և ելեալ գնաց 'ի տաճարէ անտի :

16. ԿԱՆԻԱՍԱՅՈՒԹԻՒՆ ՅԻՍՈՒՄԻ ՔԱՍՆ ՉԱՐՉԱՐԱՆԱՅ ԻԻՐՈՅ, ԵՒ
ՔԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ՔԱՍՆ ՉԱՐՉԱՐԱՆԱՅ ՔՐԻՍՏՈՆԵՒՅ:

Մատ. 16. 13 — 23:

Եւ ելեալ Յիսուս 'ի կողմանս Փիլիպպեայ կեսարեայն, հարցանէր ցաշակերտսն և ասէր. զո՞ ոք ասեն զինէն մարդիկն՝ թէ իցէ Որդի մարդոյ: Եւ նոքա ասեն. ոմն զՅովհաննէս Մկրտիչ. և այլք զԵղիայ՝ և կէսք զԵրեմիայ, կամ զմի ոք 'ի մարգարէից: Ասէ ցնոսա. իսկ դուք զո՞ ասէք զինէն թէ իցեմ: Պատասխանի ետ Սիմօն Պետրոս, և ասէ ցնա. դու ես քրիստոսն Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ: Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա. երանի՛ քեզ Սիմօն որդի Յօնանու. զի մարմին և արիւն ոչ յայտնեաց քեզ, այլ Հայր իմ՝ որ յերկինս է: Եւ ես քեզ ասեմ. զի դու ես վէմ. և 'ի վերայ այդր վիմի շինեցից զեկեղեցի իմ. և դրունք դժոխոց զնա մի՛ յաղթահարեսցեն: Եւ տանց քեզ զփականս արքայութեան երկնից. և զոր միանգամ կապեսցես յերկրի, եղիցի կապեալ յերկինս. և զոր արձակեսցես յերկրի, եղիցի արձակեալ յերկինս:

Յայնժամ սաստեաց աշակերտացն, զի մի՛ ումեք ասիցեն՝ թէ նա է քրիստոսն: Յայնմհետէ սկսաւ Յիսուս ցուցանել աշակերտացն իւրոց՝ թէ պարտ է նմա երթալ յերուսաղէմ, և բազում չարչարանս չարչարիլ 'ի քահանայապետիցն՝ և 'ի ծերոց ժողովրդեանն՝ և սպանանիլ, և յերիր աւուր յառնել: Եւ առեալ զնա մեկուսի Պետրոսի, սկսաւ կագել ընդ նմա և ասել. քա՛ւ լիցի քեզ Տէր. մի՛ եղիցի քեզ այդ: Եւ նա դարձեալ 'ի Պետրոս՝ ասէ. ե՛րթ յետս իմ սանտանայ. գայթակղութիւն իմ ես. զի ոչ խորհիս դու զԱստուծոյսն, այլ զմարդկան:

Յայնժամ Յիսուս ասէ ցաշակերտսն. եթէ ոք կամի զկնի իմ գալ՝ ուրասցի զանձն. և առցէ զխաչ իւր, և եկեսցէ զկնի իմ: Ձի որ կամիցի զանձն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա. և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ, գտցէ զնա: Ձի՞նչ օգտիցի մարդ՝ թէ զաշխարհս ամենայն շահեսցի, և զանձն իւր տուժեսցէ. կամ զի՞նչ տացէ մարդ փրկանս ընդ անձին իւրոյ: Ձի գալոց է որդի մարդոյ փառօք հօր իւրոյ՝ հանդերձ հրեշտակօք իւրովք. և յայնժամ հատուսցէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւր:

17. ԽՐԱՏԻ ԿՈՐԱ ՎԱՍՆ ՀԵԶՈՒԹԵԱՆ, ՎԱՍՆ ԶԳՈՒՇՈՒԹԵԱՆ Ի ԳԱՅԹԱԿՂՈՒԹԵԱՆՑ, ՎԱՍՆ ՆԵՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ԱՌ ՄԵՂՈՒՑԵԱԼՍ ԵՒ ՎԱՍՆ ԶՕՐՈՒԹԵԱՆ ԱՂՕԹԻՑ:

Մատ. 18. 1 — 5:

Յայնմ աւուր մատեան աշակերտքն առ Յիսուս, և ասեն. ո՞վ իցէ ՚ի մէջ մեծ յարքայութեան երկնից: Եւ կոչեաց առ ինքն Յիսուս զմանուկ մի. կացոյց զնա ՚ի մէջ նոցա: Եւ ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ դարձչիք, և եղիչիք իբրև զմանկտի, ոչ մտանիցէք յարքայութիւն երկնից: Արդ՝ որ խոնարհեցուցանէ զանձն իբրև զմանուկս զայս, նա է մեծ յարքայութեան երկնից: Եւ որ ոք ընկալցի զմանուկ մի այսպիսի յանուն իմ, զիս ընդունի:

6 — 11:

Եւ որ ոք գայթակղեցուսցէ զմի ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ յիս հաւատացելոց՝ լաւ է նմա եթէ կախիցի երկան իշոյ ընդ պարանոց նորա, և ընկղմիցի ՚ի խորս ծովու: Վայ աշխարհի ՚ի գայթակղութեանց. հարկ է գալ գայ-

ԹակղուԹեանց. բայց վայ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն
գայցէ գայԹակղուԹիւն: Եթէ ձեռն քո կամ ոտն գայ-
Թակղեցուցանէ զքեզ, հատ զնա՝ և ընկեա՛ ՚ի քէն. լաւ
իցէ քեզ միաձեռանի կամ կաղ մտանել ՚ի կեանս. քան
Թէ երկուս ձեռս և երկուս ոտս ունիլ, և անկանիլ ՚ի հու-
րըն յաւիտենական: Եւ եթէ ակն քո գայԹակղեցուցանէ
զքեզ, իլեա՛ զնա և ընկեա՛ ՚ի քէն. լաւ իցէ քեզ միա-
կանի մտանել ՚ի կեանս. քան երկուս աչս ունիլ՝ և ան-
կանիլ ՚ի գեհեն հրոյն: Զգո՛յշ լերուք՝ մի՛ արհամար-
հիցէք զմի ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ. ասեմ ձեզ, զի հրեշ-
տակք նոցա յերկինս հանապազ տեսանեն զերեսս Հօր
իմոյ՝ որ յերկինս է: Զի եկն որդի մարդոյ կեցուցանել
զկորուսեալսն:

15 — 18:

Եթէ մեղիցէ քեզ եղբայր քո, ե՛րթ յանդիմանեա՛ զնա՝
յորժամ դու և նա միայն իցէք. եթէ լուիցէ քեզ, շա-
հեցար զեղբայր քո: Ապա Թէ ո՛չ լուիցէ քեզ, ա՛ռ ընդ
քեզ միւս ևս՝ կամ երկուս, զի ՚ի բերանոյ երկուց և
երից վկայից՝ հաստատեսցի ամենայն բան: Իսկ եթէ նոցա
ո՛չ լուիցէ՝ ասասջիր յեկեղեցւոջ. ապա եթէ և եկեղեց-
ւոյն ո՛չ լուիցէ՝ եղիցի քեզ իբրև զհեԹանոսն և զմաքսա-
ւոր: Ամէն ասեմ ձեզ. զոր կապիցէք յերկրի, եղիցի կա-
պեալ յերկինս. և զոր արձակիցէք յերկրի, եղիցի արձա-
կեալ յերկինս:

19 — 20:

Պարձեալ ասեմ ձեզ. եթէ երկու ՚ի ձէնջ միաբանի-
ցին յերկրի վասն ամենայն իրաց. զի՞նչ և խնդրեսցին,
եղիցի նոցա ՚ի հօրէ իմմէ՝ որ յերկինս է: Զի ուր իցեն
երկու կամ երեք ժողովեալ յանուն իմ, անդ եմ ես ՚ի
մէջ նոցա:

*

Յայնժամ մատեաւ առ նա Պետրոս, և ասէ. Տէ՛ր, քանի՞ցս անգամ եթէ մեղիցէ ինձ եղբայր իմ, և թողից նմա, մինչև ցեօթն անգամ: Ասէ ցնա Յիսուս. ո՛չ ասեմ քեզ, թէ մինչև ցեօթն անգամ, այլ մինչև ցեօթանասնեկին եօթն:

18. 2Է ՊԱՐՏ ՉԱՆՉՐԱՆԱԼ ՅԱՂՕԹԻՑ:

Ղուկ. 11. 5 — 13:

Եւ ասէ ցնոսա. ո՞վ է ՚ի ձէնջ որոյ իցէ բարեկամ, և երթայցէ առ նա ՚ի մէջ գիշերի, և ասիցէ ցնա. բարեկամ, տո՛ւր ինձ փոխ երիս նկանակս: Զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղւոյ. և ո՛չինչ ունիմ գնել առաջի նորա: Եւ ՚ի ներքուստ տայցէ պատասխանի և ասիցէ. մի՛ աշխատ առ ներ զիս, զի դուրքդ փակեալ են. և մանկունքս ընդ ինև կան յանկողնի, ո՛չ կարեմ յառնել և տալ քեզ: Եթէ նա ստիպեսցէ բաղխելով՝ ասեմ ձեզ. եթէ ո՛չ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեան, սակայն վասն ժտութեանն յարուցեալ տայցէ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ: Եւ ես ասեմ ձեզ. խնդրեցէ՛ք, և տացի ձեզ. հայցեցէ՛ք, և գտջիք. բաղխեցէ՛ք, և բացցի ձեզ: Զի ամենայն՝ որ խնդրէ, առնու. և որ հայցէ, գտանէ. և որ բաղխէ, բացցի նմա: Յո՛ որք ՚ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն, միթէ փոխանակ ձկան օ՛ձ տայցէ նմա: Եւ կամ խնդրիցէ ձու՝ միթէ կարի՞ճ տայցէ նմա: Իսկ եթէ դուք՝ որք չարքդ էք, գիտէք պարզևս բարիս տալ որդւոց ձերոց. ո՞րչափ ևս առաւել հայրն ձեր յերկնից տացէ բարիս այնոցիկ՝ որք խնդրեն ՚ի նմանէ:

19. ՊԵՐՏԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՐՏԵՒԵԼՈՅ ԶՊԵՏՈՒԻՐԱՆՍ, ՎՏԱՆԳ ՀԱՐՍՏՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԵՐՉ ՎԱՍՆ ՀՐԱԺԱՐԵԼՈՅ ՅԱՇԽԱՐՀԷ:

Մատ. 19. 16 — 19:

Եւ ահա մատուցեալ ոմն ասէ. վարդապետ բարի, զի՞նչ բարի գործեցից, զի ընդունիցիմ զկեանս յաւիտենականս: Եւ նա ասէ ցնա. զի՞ հարցանես զիս զբարւոյ. մի է բարի, եթէ կամիս 'ի կեանս յաւիտենականս մտանել, պահեա՞ զպատուիրանսն: Ասէ ցնա. զո՞րս: Ասէ ցնա Յիսուս. զմի՛ սպասաներն. և մի՛ շնար. և մի՛ սուտ վկայեր: Պատուեա՞ զհայր քո և զմայր. և սիրեսցես զընկեր քո՝ իբրև զանձրն քո:

20 — 26:

Ասէ ցնա պատանին. զայդ ամենայն պահեցի 'ի մանկութենէ իմմէ. արդ ի՞նչ իւրիք պակաս իցեմ: Ասէ ցնա Յիսուս. եթէ կամիս կատարեալ լինիլ. ե՛րթ վաճառեա՞ զինչս քո՝ և տո՛ւր աղքատաց. և ունիցիս գանձս յերկինս. և ե՛կ զկնի իմ: Իբրև լուաւ պատանին զբանն, գնաց տրտմեալ. զի ունէր ստացուածս բազումս: Ասէ Յիսուս ցաշակերտսն. ամէն ասեմ ձեզ. զի դժուարաւ մտցէ մեծատուն յարքայութիւն երկնից: Գարձեալ ասեմ ձեզ. զիւրին է մալխոյ մտանել ընդ ծակ ասղան, քան մեծատան յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել: Իբրև լուան աշակերտքն՝ զարմացան յոյժ, և ասեն. իսկ ո՞ կարիցէ ապրիլ: Հայեցաւ 'ի նոսա Յիսուս, և ասէ. առ 'ի մարդկանէ այդ անկար է. այլ առ յԱստուծոյ ամենայն ինչ զօրաւոր:

27 — 30:

Յայնժամ պատասխանի ետ Պետրոս, և ասէ ցնա. աւասիկ մեք թողաք զամենայն՝ և եկաք զկնի քո. արդ զի՞նչ

Եւ Վսէ ցնոսա Յիսուս. ամէն ասեմ ձեզ. զի
դուք՝ որք եկիք զկնի իմ, ՚ի միւսանգամ զալստեան, յոր-
ժամ նստցի Որդի մարդոյ յաթոռ փառաց իւրոց, նստջիք
և դուք յերկոտասան աթոռ զատել զերկոտասան ազգս
Իսրայէլի: Եւ ամենայն որ ոք եթող զտուն, կամ զեղ-
բարս՝ կամ զքորս՝ կամ զհայր. կամ զմայր՝ կամ զկին՝
կամ զորդիս՝ կամ զազարակս վասն անուան իմոյ. հա-
րիւրապատիկ առցէ՝ և զկեանսն յաւիտենականսն ժառան-
գեսցէ: Բազումք եղիցին առաջինք յետինք՝ և յետինք
առաջինք:

20. ԳԼԽԱԻՈՐԲ Ի ՊԱՏԳԱՄԱՅ:

Մատ. 21. 25 — 40:

Եւ եհարց մի ոմն ՚ի նոցանէ զնա փորձելով և ասէ:
Վարդապետ, ո՞ր պատուիրան է մեծ յօրէնս: Եւ Յիսուս
ասէ ցնա. սիրեսցես զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ
քումովէ՝ և յամենայն անձն է քումովէ՝ և յամենայն մտաց
քոց: Այս է մեծն և առաջին պատուիրան: Երկրորդն
նման սմին. սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո: Յայս
երկուս պատուիրանս ամենայն օրէնք և մարգարէք կա-
խեալ կան.

21. ԴԱՐՁ ԶԱՔԷՆՍԻ:

Ղուկ. 19. 1 — 10:

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիքով: Եւ ահա՛ այր մի՝ անուն
կոչեցեալ Զաքէոս. և նա էր մաքսապետ. և ինքն մեծա-
տուն: Եւ խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՞վ իցէ Յիսուս. և ոչ
կարէր ՚ի բազմութենէն, զի կարճ էր հասակաւ: Եւ ըն-
թացեալ յառաջ՝ ել ՚ի ժանտաթղենին՝ զի տեսանիցէ
զնա. քանզի ընդ այն իսկ անցանելոց էր: Իբրև եկն ՚ի

տեղին. հայեցաւ 'ի վեր Յիսուս, և ասէ ցնա. Չարէ՛
փութա՛, է՛ջ այտի. զի այսօր 'ի տան քում արժան է ինձ
ազանիլ: Փութացաւ, և էջ, և ընկալաւ զնա ուրախու-
թեամբ: Իբրև տեսին ամենեքեան. տրտնջէին, և ասէին՝
Թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լուծանել: Եկն՝ եկաց Չա-
քէոս՝ և ասէ ցՏէր. Տէ՛ր, ահա՛ ցկէս ընչից իմոց տաց
աղքատաց. և եթէ զոք զըկեցի, հատուցից չորեքկին:
Եւ ասէ ցնա Յիսուս. այսօր եղև փրկութիւն տանս այս-
միկ, քանզի և սա որդի Աբրահամու էր: Չի եկն որդի
մարդոյ խնդրել և կեցուցանել զկորուսեալն:

22. ՊԱՐՏԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՊԱՏԱԿԱՅ:

Մարկ. 12. 13 — 18:

Եւ առաքեն առ նա զոմանս 'ի փարիսեցւոց անտի՝ և 'ի
Հէրօդիանոսաց, զի զնա որսասցեն բանիւ. և նոքա եկեալ
հարցանէին զնա նենգութեամբ, և ասէին. Ա՛րդապետ՝
զիտեմք զի ճշմարիտ ես, և ոչինչ փոյթ է քեզ զումեքէ,
զի ո՛չ հայիս յերեսս մարդկան. այլ ճշմարտութեամբ ըզ-
ճանապարհն Աստուծոյ ուսուցանես. արդ՝ ասա՛ մեզ, ար-
ժա՛ն է հարկս տալ կայսեր, թէ ո՛չ. տացո՛ւք, եթէ ո՛չ
տացուք: Եւ Յիսուս զիտաց զկեղծաւորութիւն նոցա. ա-
սէ ցնոսա. զի՞ փորձէք զիս կե՛ղծաւորք. բերէ՛ք ինձ դա-
հեկան մի՛ զի տեսից: Եւ նոքա բերին: Եւ ասէ ցնոսա.
ո՞յր է պատկերս այս կամ զիր. և նոքա ասեն ցնա. կայսեր:
Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա. երթա՛յք, տո՛ւք
զկայսերն՝ կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ. և զարմա-
ցան ընդ նա:

23. ԸՆԾԱՅԱՔԵՐՈՒԹԻՒՆՆ ԱՌ ԱՍՏՈՒԱԾ, ԳՆԱՀԱՏԻ ԸՍՏ ԶԵՐ-
ՄԵՌԱՆԴՈՒԹԵԱՆՆ:

Մարկ. 12. 41 — 44:

Այր Յիսուս ընդդէմ գանձանակին, տեսանէր թէ զիճարդ
ժողովուրդն արկանէր պղինձ 'ի գանձանակն. և բազում
մեծատունք արկին բազում ինչ: Եկն այրի մի, և էարկ
երկուս լումայս, որ է նաքարակիտ մի: Եւ կոչեալ առ ինքն
զաշակերտսն, ասէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ. զի այրին այն
տառապեալ՝ շատ էարկ քան զամենեսեան 'ի գանձանակն:
Քանզի ամենեքին յաւելորդաց իւրեանց արկին, այլ նա 'ի
չքաւորութենէ իւրմէ, զամենայն ինչ զոր ունէր՝ էարկ
գոյիւ չափ զկեանս իւր:

24. ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ԶՅԱՐՈՒԹԵՆԷ ՄԵՌԵԼՈՑ:

Մատ. 22. 23 — 33:

Յայնմ աւուր մատեան առ նա Սաղուկեցիքն, որք ա-
սէին՝ թէ չի՞ք յարութիւն: Հարցին ցնա, և ասեն. վար-
դապետ, Մովսէս ասաց՝ եթէ ոք մեռցի անորդի, արասցէ
զկին նորա եղբայր իւր. և յարուսցէ զաւակ եղբօր իւրում:
Նոյնպէս և երկրորդն, և երրորդն, մինչև ցեօթներորդն:
Յետ ամենեցուն մեռաւ և կինն: Արդ՝ 'ի յարութեան ոյր
յեօթանցն եղիցի նա կին: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս,
և ասէ. մոլորեալք՝ ոչ գիտէք զգիրս և ոչ զլորութիւն
Աստուծոյ: Ձի 'ի յարութեան ոչ կանայս առնեն՝ և ոչ
արանց լինին. այլ են իբրև զՏրեշտակս յերկինս: Բայց
վասն յարութեան մեռելոց չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր զասա-
ցեալսն ձեզ յԱստուծոյ: Ես եմ Աստուած Աբրահամու՝
Աստուած Իսահակայ և Աստուած Յակոբայ. և չէ՛ Աս-
տուած՝ Աստուած մեռելոց, այլ կենդանեաց: Իբրև լուան
ժողովուրդքն, զարմանային ընդ վարդապետութիւն նորա:

25. ԱՆԱԳՆԳԱԼ ՄԻՒՍԱՆԳԱՄ ԳԱԼՈՒՍՏ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

Մատ. 24. 27 — 31:

Չի որպէս փայլակն՝ որ ելանէ յարևելից և երևի մինչև յարևմուտս, այնպէս եղիցի գալուստն Որդւոյ մարդոյ: Չի ուր գէշն իցէ, անգր ժողովեսցին արծուիք: Աաղվաղակի յետ նեղութեան աւուրցն այնոցիկ, արեգակն խաւարեսցի, և լուսինն ո՛չ տայցէ զլոյս իւր. և աստեղք անկցին յերկնից, և զօրութիւնք երկնից շարժեսցին: Եւ ապա երևեսցի նշան Որդւոյ մարդոյ յերկինս. և յայնժամ կոծեսցին ամենայն ազգք երկրի. և տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ ՚ի վերայ ամպոց երկնից զօրութեամբ և փառօք բազմօք: Եւ առաքեսցէ զՏրեշտակս իւր փողով մեծաւ. և ժողովեսցեն զընտրեալս նորա ՚ի չորից հողմոց, ՚ի ծագաց երկնից մինչև ՚ի ծագս նոցա:

36 — 44:

Իայց վասն աւուրն այնորիկ և ժամու, ո՛չ ոք գիտէ. ո՛չ Տրեշտակք երկնից՝ և ո՛չ Որդի, բայց միայն Հայր: Այլ որպէս աւուրքն Նոյի. նոյնպէս եղիցի գալուստն Որդւոյ մարդոյ: Չի որպէս էին յաւուրսն՝ որք յառաջ քան ըզջրհեղեղն. ուտէին և ըմպէին, կանայս առնէին և արանց լինէին, մինչև յօրն՝ յորում եմուտ Նոյ ՚ի տապանն: Եւ ո՛չ գիտացին, մինչև եկն ջրհեղեղն՝ և եբարձ զամենեսին. այնպէս եղիցի և գալուստն Որդւոյ մարդոյ: Յայնժամ թէ իցեն երկու յագարակի, մին առցի՝ և միւսն թողցի: Եւ եթէ երկու աղայցեն ՚ի մի երկանս, մին առցի՝ և միւսն թողցի: Արթնուն կացէք՝ զի ո՛չ գիտէք յորում ժամու Տէրն ձեր գայ: Չայն գիտասցիք. եթէ գիտէր տանուտէրն յորում պահու գող գայ, հսկէր, և ո՛չ տայր ական հատանել

զտան իւրոյ : Ասան այսորիկ և դուք եղերուք պատրաստք,
զի յորում ժամու ոչ ակն ունիցիք՝ գայ Որդի մարդոյ :

Ղուկ. 21. 34 — 36 :

Օգոյշ լերուք անձանց, գուցէ՝ ծանրանայցեն սիրտք
ձեր շուայտու թեամբ և արբեցու թեամբ՝ և հոգօք աշխար-
հականօք. և յանկարծակի հասանիցի ՚ի վերայ ձեր օրն
այն : Զի իբրև զորոգայթ հասանիցի ՚ի վերայ ամենեցուն,
որք բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի : Արթուն կա-
ցէք այսուհետև. յամենայն ժամ աղօթս արարէք. զի ար-
ժանի լինիցիք զերծանիլ յայնմ յամենայնէ՝ որ լինելոց
է. և կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ :

26. ՔԱՍՆ ԱՀԵՂ ԴԱՏԱՍԱՆԻՆ :

Մատ. 25. 31 — 46 :

Եւ յորժամ եկեսցէ Որդի մարդոյ փառօք իւրովք և
ամենայն հրեշտակք ընդ նմա. յայնժամ նստցի յաթոռ
փառաց իւրոց : Եւ ժողովեսցին առաջի նորա ամենայն
ազգք. և մեկնեսցէ զնոսա ՚ի միմեանց, որպէս հովիւ զի
մեկնեսցէ զօղիս յայծեաց : Եւ կացուսցէ զօղիսն ընդ աջ-
մէ իւրմէ՝ և զայծիսն ՚ի ձախմէ իւրմէ : Յայնժամ ասացէ
թագաւորն ցայնոսիկ՝ որք ընդ աջմէն իցեն. եկայք օրհ-
նեալք Հօր իմոյ, ժառանգեցէք զպատրաստեալ ձեզ ար-
քայու թիւնն ՚ի սկզբանէ աշխարհի : Զի քաղցեայ՝ և ե-
տուք ինձ ուտել. ծարաւեցայ՝ և արբուցիք ինձ. օտար էի՝
և ժողովեցիք զիս : Մերկ էի և զգեցուցիք զիս. հիւանդ
էի՝ և տեսիք զիս. ՚ի բանտի էի՝ և եկիք առ իս : Յայնժամ
պատասխանի տացեն նմա արդարքն՝ և ասացեն. Տէր՝
ե՞րբ տեսաք զքեզ քաղցեալ՝ և կերակրեցաք. կամ ծա-
րաւի՝ և արբուցաք : Ե՞րբ տեսաք զքեզ օտար՝ և ժողովե-

ցաք. կամ մերկ՝ և զգեցուցաք: Երբ տեսաք զքեզ Տի-
ւանդ, կամ ՚ի բանտի՝ և եկաք առ քեզ: Պատասխանի
տայցէ թագաւորն և ասացէ ցնոսա. ամէն ասեմ ձեզ.
որովհետեւ արարիք միում յեղբարցս այսոցիկ փոքրկանց՝
ինձ արարիք: Յայնժամ ասացէ և ցայնոսիկ՝ որք ընդ ա-
հեկէն իցեն. երթայք յինէն անիծեալք ՚ի հուրն յաւի-
տենական, որ պատրաստեալ է սատանայի և հրեշտակաց
նորա: Ձի քաղցեայ՝ և ոչ ետուք ինձ ուտել. ծարաւե-
ցայ՝ և ոչ արբուցիք զիս: Օտար էի, և ոչ ժողովեցիք
զիս. մերկ էի, և ոչ զգեցուցիք զիս. հիւանդ էի և ՚ի
բանտի, և ոչ տեսիք զիս: Յայնժամ պատասխանի տացեն
և նորա, և ասացեն. Տէր, երբ տեսաք զքեզ քաղցեալ
կամ ծարաւի, կամ օտար, կամ մերկ, կամ հիւանդ, կամ
՚ի բանտի, և ոչ պաշտեցաք զքեզ: Յայնժամ պատասխա-
նի տացէ նոցա, և ասացէ. ամէն ասեմ ձեզ. որովհետեւ
ոչ արարիք միում ՚ի փոքրկանցս յայսցանէ, և ոչ ինձ
արարիք: Եւ երթիցեն նոքա ՚ի տանջանսն յաւիտենա-
կանս. և արդարքն ՚ի կեանսն յաւիտենականս:

27. ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ՅԱՌԱՋ ՔԱՆ ԶԶԱՐԶԱՐԱՆՍ ԻՒՐ Ի ՎԵՐՁ-
ՆՈՒՄ ՆՈՒԱԳԻ ԽՕՍԱԿՑԻ ԸՆԴ ԱՌԱՔԵԼՈՅՆ, ԵՒ ԱՂՕԹՍ ԱՌՆԵ
ՎԱՍՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԻՒՐՈՅ:

Յովհաննու 14. 1 — 4:

Մի՛ խռովեսցին սիրտք ձեր, այլ հաւատացէք յԱս-
տուած, և յիս հաւատացէք: Ի տան Հօր իմոյ օթեանք
բազում են, ապա թէ ոչ՝ ասացեալ էր իմ ձեզ, եթէ եր-
թամ և պատրաստեմ ձեզ տեղի: Եւ եթէ երթամ, և
պատրաստեմ ձեզ տեղի, դարձեալ գամ, և առնում զձեզ
առ իս. զի ուր եսն իցեմ, և դուք ընդ իս իցէք: Եւ ուր
երթամն գիտիցէք, և զձանապարհն գիտիցէք:

5 — 7:

Ասէ թովմաս. Տէ՛ր՝ ո՛չ գիտեմք յո՞վ երթաս. և զհա՛րդ
զճանապարհն կարասցուք գիտել: Ասէ ցնա Յիսուս. ես
եմ ճանապարհ, և ճշմարտութիւն և կեանք. ո՛չ ոք գայ
առ Հայր՝ եթէ ո՛չ ինձ: Եթէ զիս գիտէիք, ապա և զՀայրն
իմ գիտէիք. և այսուհետև գիտասցիք զնա, և տեսիք զնա:

8 — 31:

Ասէ ցնա Փիլիպպոս. Տէ՛ր՝ ցոյց մեզ զՀայր, և շատ է
մեզ: Ասէ ցնա Յիսուս. այսչափ ժամանակս ընդ ձեզ եմ,
և ո՛չ ծանեար զիս Փիլիպպէ. որ ետեսն զիս՝ ետես ըզ-
Հայրն. և դու զհա՛րդ ասես, եթէ ցոյց մեզ զՀայր: Ո՛չ
հաւատաս, եթէ ես ՚ի Հայր՝ և Հայր յիս է. զբանս՝ զորս
ես խօսիմ ընդ ձեզ, ո՛չ եթէ յանձնէ ինչ խօսիմ. այլ
Հայրն՝ որ յիս բնակեալ է, նա գործէ զգործսն: Հաւա-
տայք ինձ, եթէ ես ՚ի Հայր՝ և Հայր յիս է: Ապա թէ ո՛չ՝
գոնէ վասն գործոցն հաւատացէ՛ք ինձ. ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. թէ որ հաւատայն յիս, զգործսն զորս ես գործեմ,
և նա գործեսցէ. և մեծամեծս ևս քան զնոյնս գործեսցէ. զի
ես առ Հայր երթամ: Եւ զոր ինչ խնդրիցէք յանուն իմ՝
արարից զայն, զի փառաւորեսցի Հայր յԱրդի: Եթէ սիրէք
զիս, զպատուիրանս իմ պահեսցիք: Եւ ես աղաչեցից զՀայր.
և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ, զի ընդ ձեզ բնակեսցի ՚ի
յաւիտեան: Չհոգին ճշմարտութեան՝ զոր աշխարհս ո՛չ
կարէ ընդունիլ, զի ոչ տեսանէ զնա՝ և ոչ ճանաչէ զնա.
բայց դուք ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բնակեսցի՝ և ընդ
ձեզ եղիցի: Ոչ թողից զձեզ որբս. գամ առ ձեզ: Փոքր
միւս ևս, և աշխարհս ո՛չ ևս տեսանէ զիս. բայց դուք տե-
սանիցէք զիս, զի ես կենդանի եմ, և դուք կենդանի լինե-

լոց էք: Յայնմ աւուր գիտասջիք դուք, զի ես 'ի Հօր ի-
մում, և դուք յիս՝ և ես 'ի ձեզ: Որ ունի զպատուիրանս
իմ՝ և պահէ զնոսա, նա՛ է որ սիրէ զիս. և որ սիրէ զիս,
սիրեսցի 'ի Հօրէ իմմէ. և ես սիրեցից զնա, և երևեցուցից
նմա զիս: Ասէ ցնա Յուդայ՝ ոչ Իսկարիովտացին. Տէ՛ր,
զի՞ եղև զի մեզ յայտնելոց ես զքեզ՝ և ոչ աշխարհի:
Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնա. եթէ ոք սիրէ զիս՝
զբանն իմ պահեսցէ. և Հայր իմ սիրեսցէ զնա. և առ նա
եկեսցուք, և օթեանս առ նմա արասցուք: Եւ որ ոչն սի-
րէ զիս՝ զբանն իմ ո՛չ պահէ. և բանն իմ զոր լսէք՝ ոչ է
իմ, այլ Հօրն՝ որ առաքեացն զիս: Չայս խօսեցայ ընդ
ձեզ, մինչ առ ձեզս եմ: Իսկ միսիթարիչն Հոգին սուրբ՝
զոր առաքեսցէ Հայր յանուն իմ, նա ուսուսցէ ձեզ զամե-
նայն. և յիշեցուսցէ զամենայն՝ զոր ինչ ասացի ձեզ:
Չխաղաղութիւն թողում ձեզ. զխաղաղութիւն զիմ՝ տամ
ձեզ. ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ. մի՛ խռովես-
ցին սիրտք ձեր, և մի՛ զանգիտեսցեն: Լուայք՝ զի ասացի
ես ձեզ՝ թէ երթամ և դամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝
ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝ թէ ես առ Հայր երթամ. զի
Հայր իմ մեծ է քան զիս: Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչև
եղեալ, զի յորժամ լինիցի հաւատասջիք: Ո՛չ ևս այլ
շատ խօսեցայց ընդ ձեզ, գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ՝
և յիս ինչ ո՛չ գտանէ: Այլ զի ծանիցէ աշխարհ, եթէ
սիրեմ զՀայր. և որպէս պատուիրեաց ինձ Հայր՝ այնպէս
առնեմ. օ՛ն արիք, գնասցուք աստի:

Ես եմ որթն ճշմարիտ. և Հայր իմ մշակ է: Ամենայն
ուռ՝ որ յիս է, և ո՛չ բերէ զպտուղ՝ կտրէ զնա. և ամենայն
որ բերէ զպտուղ՝ սրբէ զնա, զի առաւել ևս պտղարեր լի-

ցի: Գուրք արդէն իսկ սուրբ էք վասն բանին՝ զոր խօսեցայ
ընդ ձեզ: Ապէք յիս՝ և ես ՚ի ձեզ. որպէս ուռն ո՛չ կարէ
զպտուղ բերել յանձնէ իւրմէ, եթէ ո՛չ իցէ հաստատեալ
յորթն. նոյնպէս և դուք՝ եթէ ո՛չ յիս հաստատեալ իցէք:
Ես եմ որթ՝ և դուք ուռ. որ հաստատեալ է յիս՝ և ես ՚ի
նա, նա բերէ զպտուղ յոյժ. զի առանց իմ ոչինչ կարէք
առնել: Եթէ ոք ո՛չ է հաստատեալ յիս, եւ նա արտաքս
իբրև զուռն՝ և ցամաքեցաւ. և ժողովեն զնա՝ և ՚ի հուր
արկանեն՝ և այրի: Եթէ կայցէք յիս՝ և բանք իմ ՚ի ձեզ
կայցեն. զոր ինչ կամիցիք, խնդրեսցիք. և լինիցի ձեզ:
Յայսմիկ փառաւորեցաւ Հայր իմ, զի պտուղ յոյժ բերի-
ցէք. և եղիցիք իմ աշակերտք: Արպէս սիրեաց զիս Հայր,
և ես սիրեցի զձեզ. հաստատուն կացէք ՚ի սէր իմ: Եթէ
պահիցէք զպատուիրանս իմ, կացցիք ՚ի սէր իմ. որպէս և
ես զպատուիրանս Հօր իմոյ պահեցի, և կամ ՚ի սէր նորա:
Չայս խօսեցայ ընդ ձեզ. զի ուրախութիւնն իմ ՚ի ձեզ
իցէ. և ձեր ուրախութիւն լցեալ եղիցի: Այս է պատուեր
իմ. զի սիրեսցիք զմիմեանս, որպէս և ես զձեզ սիրեցի:
Մեծ ևս քան զայս սէր՝ ո՛չ ոք ունի, եթէ զանձն իւր դիցէ
՚ի վերայ բարեկամաց իւրոց: Գուրք բարեկամք էք իմ.
Եթէ առնիցէք՝ զոր եսն պատուիրեմ ձեզ: Ա՛չ ևս կոչեմ
զձեզ ծառայս, զի ծառայն ո՛չ գիտէ՝ զի՞նչ գործէ Տէր նո-
րա. այլ զձեզ կոչեցի բարեկամս, զի զամենայն՝ զոր լուայ
՚ի Հօրէ իմմէ, ծանուցի ձեզ: Ա՛չ եթէ դուք ընտրեցիք
զիս. այլ ես ընտրեցի զձեզ, և եզի զձեզ. զի դուք եր-
թայցէք՝ և պողաբերք լինիցիք. և պտուղն ձեր կայցէ. և
զոր ինչ խնդրիցէք ՚ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ, տացէ ձեզ:
Չայս պատուիրեմ, զի սիրեսցիք զմիմեանս: Եթէ աշխարհ
զձեզ ատեայ. գիտասցիք զի նախ զիս ատեաց: Եթէ յաշ-
խարհէ աստի էիք՝ աշխարհ զիւրն սիրէր արդեօք. բայց

զի չէ՛ք յաշխարհէ, այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշխարհէ,
վասն այսորիկ ատեայ զձեզ աշխարհ: Յիշեցէ՛ք զբանն՝ զոր
ասացի ձեզ. եթէ ո՛չ է ծառայ մեծ՝ քան զտէր իւր: Եթէ
զիս հալածեցին, ապա և զձեզ հալածեսցեն. եթէ զբանն
իմ պահեցին, ապա և զձերն պահեսցեն: Այլ զնոյնս ար-
ասցեն ընդ ձեզ վասն անուան իմոյ, զի ո՛չ դիտեն զայն՝
որ առաքեացն զիս: Իմ եթէ չէ՛ր եկեալ և խօսեցեալ ընդ
նոսա, մեզ ինչ ո՛չ գոյր նոցա. բայց արդ չի՛ք պատճառ
վասն մեղաց իւրեանց: Որ զիս ատեայ, և զՀայրն իմ ա-
տեայ: Եթէ զգործսն չէ՛ր գործեալ ՚ի նոսա՝ զոր ո՛չ այլ
ոք գործեաց, մեզ ինչ ո՛չ գոյր նոցա. բայց արդ տեսին,
և ատեցին. և զիս և զՀայր իմ: Այլ զի լցցի բանն, որ
յօրէնս նոցա գրեալ է. [Թէ ատեցին զիս տարապարտուց:
Բայց յորժամ եկեսցէ մխիթարիչն՝ զոր ես առաքեցից
ձեզ ՚ի Հօրէ. զՀոգին ճշմարտութեան որ ՚ի Հօրէ ելանէ,
նա վկայեսցէ վասն իմ: Եւ դուք վկայէք, զի ՚ի սկզբանէ
ընդ իս էք:

16. 1 — 28:

Չայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի՛ գայթակղեսցիք: Ի
ժողովրդոց իւրեանց հանիցեն զձեզ. այլ եկեսցէ ժամա-
նակ՝ զի ամենայն որ սպանանիցէ զձեզ, համարիցի պաշ-
տօն մատուցանել Աստուծոյ: Եւ զայն արասցեն ընդ ձեզ.
Քանզի ո՛չ ծանեան զՀայր՝ և ո՛չ զիս: Այլ և զայս խօսե-
ցայ ընդ ձեզ՝ զի յորժամ եկեսցէ ժամանակ, յիշեցէ՛ք՝
թէ ես ասացի ձեզ: Չայս ՚ի սկզբանէ ո՛չ ասացի ձեզ.
Քանզի ընդ ձեզ էի. բայց արդ երթամ ես առ առաքիչն
իմ. և ո՛չ ոք ՚ի ձէնջ հարցանիցէ ցիս. [Թէ յո՞վ երթաս:
Այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ. տրտմութիւն ելից զսիր-
տըս ձեր: Այլ ես զճշմարիտն ասեմ ձեզ. լաւ է ձեզ,

եթէ ես երթամ. զի եթէ ես ոչ երթայց, մտիթարիչն ոչ
եկեսցէ առ ձեզ. ապա եթէ երթամ, առաքեցից զնա առ
ձեզ. Եւ նա եկեալ յանդիմանեսցէ զաշխարհ վասն մե-
ղաց՝ և վասն արդարութեան՝ և վասն դատաստանի: Ասն
մեղաց՝ զի ոչ հաւատան յիս: Ասն արդարութեան՝ զի
առ Հայր իմ երթամ. և ոչ ևս տեսանէք զիս: Ասն դա-
տաստանի՝ զի իշխան աշխարհիս այսորիկ դատապարտեալ
է: Եւս բաղում ինչ ունիմ ասել ձեզ՝ այլ ոչ կարէք
հանդարտիլ այժմիկ: Յորժամ եկեսցէ նա Հոգին ճշմար-
տութեան՝ առաջնորդեսցէ ձեզ ամենայն ճշմարտութեամբ.
զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիցի, այլ զոր լսիցէ՝ խօսիցի.
և զգալոցն պատմեսցէ ձեզ: Նա զիս փառաւորեսցէ, զի
յիմմէ անտի առնուցու և պատմեսցէ ձեզ: Չամենայն ինչ
զոր ունի Հայր՝ իմ է, վասն այնորիկ ասացի ձեզ. թէ
յիմմէ անտի առնուցու և պատմեսցէ ձեզ: Փոքր մի՛ և ոչ
ևս տեսանէք զիս. և ապա սակաւիք մի, և տեսանիցէք զիս,
և զի ես երթամ առ Հայր: Ասէին ոմանք յաշակերտաց
անտի ցմիմեանս, զի՞նչ է այս՝ զոր ասէ ցմեզ. թէ փոքր
մի՛, և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ մի, և տե-
սանիցէք զիս. և թէ ես առ Հայր երթամ: Եւ ասէին,
զի՞նչ իցէ այն փոքր միւս ևսն, չգիտեմք զի՞նչ խօսի:
Գիտաց Յիսուս եթէ կամին ցնա հարցանել, և ասէ ցնոսա.
վասն այդորիկ խնդրէք ընդ միմեանս՝ զի ասացի թէ փոքր
մի, և ոչ տեսանէք զիս, և դարձեալ սակաւիկ միւս ևս,
և տեսանիցէք զիս: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. զի լացչիք,
և ողբասչիք դուք, և աշխարհ խնդասցէ, դուք տրտմեսչիք՝
այլ տրտմութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի: Աին յոր-
ժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ
նորա, այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ ևս յիշէ զնեղու-
թիւնն վասն խնդութեանն, զի ծնաւ մարդ յաշխարհ:

Եւ դուք այժմ տրտմութիւն ունիք. այլ դարձեալ տեսից
զձեզ՝ և ուրախ լիցին սիրտք ձեր, և զուրախութիւն ձեր
ոչ ոք հանիցէ 'ի ձէնջ: Եւ յայնմ աւուր զիս ինչ ոչ հար-
ցանիցէք. ամէն ամէն ասեմ ձեզ՝ զի զոր ինչ խնդրիցէք
'ի Հօրէ իմմէ յանուն իմ՝ տացէ ձեզ: Մինչև ցայժմ ոչ
ինչ խնդրեցիք յանուն իմ, խնդրեցէ՛ք՝ և առնուցուք. զի
ուրախութիւնն ձեր լցեալ իցէ: Չայս առաջօք խօսեցայ
ընդ ձեզ. եկեսցէ ժամանակ՝ յորժամ ոչ ևս առաջօք խօ-
սեցայց ընդ ձեզ. այլ յայտնապէս զՀօրէ պատմեցից ձեզ:
Յայնմ աւուր խնդրեսջիք յանուն իմ, և ոչ ասեմ ձեզ՝
եթէ ես աղաչեցից զՀայր վասն ձեր: Չի ինքն իսկ Հայր
սիրէ զձեզ. զի դուք զիս սիրեցիք, և հաւատացիք՝ թէ ես
յԱստուծոյ ելի: Ելի 'ի Հօրէ՝ և եկի յաշխարհ. դարձեալ
թողում զաշխարհ՝ և երթամ առ Հայր:

29 — 33:

Եսն ցնա աշակերտքն. ահա՛ արդ յայտնութեամբ խօ-
սիս, և առակ և ոչ մի ինչ ասես: Այժմ գիտեմք, եթէ
գիտես զամենայն, և ոչինչ պիտոյ է եթէ ոք հարցանիցէ
զքեզ. յայսմիկ հաւատամք՝ եթէ յԱստուծոյ ելեր: Պա-
տասխանի ետ նոցա Յիսուս, և ասէ. այժմ հաւատայք.
ահա՛ եկեսցէ ժամ, և եկեալ իսկ է. զի ցրուեսջիք յիւրա-
քանչիւր տեղիս. և զիս միայն թողուցուք, և չեմ միայն՝
զի Հայր ընդ իս է: Չայս խօսեցայ ընդ ձեզ. զի ընդ իս
զխաղաղութիւն ունիցիք, յաշխարհի աստ զնեղութիւն ու-
նիցիք, այլ քաջալերեցարո՛ւք. զի ես յաղթեցի աշխարհի:

17. 1 — 26:

Չայս իբրև խօսեցաւ Յիսուս. համբարձ զաչս իւր յեր-
կինս՝ և ասէ. Հայր՝ հասեալ է ժամ, փառաւորեա՛ զՈրդի

քո. զի և Որդի քո փառաւորեացէ զքեզ: Որպէս ետուր նմա իշխանութիւն ամենայն մարմնոյ, զի ամենայնի՛ զոր ետուր նմա, տացէ զկեանսն յաւիտենականս: Այս են յաւիտենական կեանք, զի ծանիցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Աստուած. և զոր առաքեցեր զՅիսուս Քրիստոս: Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի, զգործսն կատարեցի. զորս ետուր ցիս՝ զի արարից: Եւ այժմ փառաւորեա՛ զիս Հայր, առ ՚ի քէն փառօքն՝ զոր ունէի յառաջ քան զլինիլ աշխարհի առ ՚ի քէն: Յայտնեցի զանուն քո մարդկան, զորս ետուր ինձ յաշխարհէ. քո էին, և ինձ ետուր զնոսա՛ և զբանն քո պահեցին: Արդ գիտացին, եթէ զամենայն ինչ՝ զոր ետուր ինձ, առ ՚ի քէն են: Զի զբանն՝ զոր ետուր ինձ, ետուր նոցա. և նոքա ընկալան, և ծանեան ճշմարտութեամբ՝ թէ առ ՚ի քէն ելի, և հաւատացին՝ եթէ դու առաքեցեր զիս: Արդ՝ ես վասն նոցա աղաչեմ, և ո՛չ վասն աշխարհի աղաչեմ. այլ վասն նոցա՝ զորս ետուրն ինձ՝ զի քո են: Եւ որ ինչ իմ է, ամենայն քո է. և որ ինչ քո է, այն իմ է. և փառաւորեալ եմ ՚ի նոսա: Եւ ես ո՛չ ևս եմ յաշխարհի՛ և նոքա յաշխարհի են. և ես առ քեզ գամ, Հայր սուրբ՝ պահեա՛ զնոսա յանուն քո, որով ետուրն ինձ. զի եղիցին մի, որպէս և մեք մի եմք: Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա, ես պահէի զնոսա յանուն քո՝ որով ետուրն ինձ, և պահեցի. և ո՛չ ոք ՚ի նոցանէ կորեալ՝ բայց որդին կորստեան, զի գիրն լցցի: Բայց արդ առ քեզ գամ, և զայս խօսիմ յաշխարհի, զի ունիցին զուրախութիւն իմ լիով յանձինս իւրեանց: Ես ետուր նոցա զբանն քո. և աշխարհ ատեաց զնոսա՝ զի չեն յաշխարհէ, որպէս և ես չեմ յաշխարհէ: Ո՛չ զայս աղաչեմ, զի բարձցես զնոսա յաշխարհէ. այլ զի պահեսցես զնոսա ՚ի չարէ: Յաշխարհէ աստի չեն, որպէս և ես չեմ յաշխարհէ: Սուրբ արա՛ զնոսա ճշմարտու-

Թեամբ քով, զի քո բանդ ճշմարտութիւն է: Որպէս զիս
առաքեցեր յաշխարհ, և ես առաքեցի զնոսա յաշխարհ:
Եւ 'ի վերայ նոցա ես սուրբ առնեմ զանձն իմ, զի եղիցին
և նոքա սրբեալք ճշմարտութեամբ: Այլ ոչ վասն նոցա
միայն աղաչեմ, այլ և վասն ամենայն հաւատացելոց բա-
նիւն նոցա յիս: Զի ամենեքին մի իցեն. որպէս դու Հայր
յիս, և ես 'ի քեզ, զի և նոքա 'ի մեզ իցեն. զի և աշ-
խարհ հաւատասցէ՝ եթէ դու առաքեցեր զիս: Եւ ես ըզ-
փառսն՝ զորս ետուր ինձ, ետու նոցա՝ զի իցեն մի, որպէս
և մեք մի եմք: Ես 'ի նոսա՝ և դու յիս. զի եղիցին կա-
տարեալք 'ի մի. և զիտասցէ աշխարհ՝ եթէ դու առաքեցեր
զիս. և սիրեցի զնոսա՝ որպէս դու զիս սիրեցեր: Հայր՝ զորս
ետուրն ինձ, կամիմ, զի ուր ենն եմ, և նոքա իցեն ընդ իս.
զի տեսանիցեն զիառսն իմ՝ զորս ետուրն ցիս. զի սիրեցեր
զիս յառաջ քան զլինել աշխարհի: Հայր արդար, և աշ-
խարհ զքեզ ոչ ծանեալ, այլ ես զքեզ ծանեայ, և նոքա
ծանեան՝ եթէ դու առաքեցեր զիս: Եւ ծանուցի զանուն
քո, և ծանուցից, զի սէրն՝ որով սիրեցեր զիս, 'ի նոսա
իցէ՝ և ես 'ի նոսա:

ԺԸ. ԻՆՁ ԻՆՁ ՀՐԱՇԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆՔ ՅԻՍՈՒՍԻ:

1. ԶԶՈՒՐՆ Ի ԳԻՆԻ ՓՈՒԱՐԿԵԼՆ:

Յովհ. 2. 1 — 10.

Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին 'ի կանայ Գալի-
լեացւոց. և անդ էր մայրն Յիսուսի: Կոչեցաւ և Յիսուս՝
և աշակերտքն նորա 'ի հարսանիսն: Եւ 'ի պակասիլ զին-
ւոյն, ասէ մայրն ցՅիսուս. զինի ոչ ունին: Եւ ասէ ցնա
Յիսուս. զի՞ կայ իմ և քո՝ կի՞ն դու, չե է հասեալ ժա-

մանակ իմ: Ասէ մայրն նորա ցսպասաւորսն. զոր ինչ ասի-
ցէ՝ արասջիք: Անդ էին թակոյկք կճեայք վեց, ըստ սրբու-
թեան Հրէից. տանէին մի մի ՚ի նոցանէ մարս երկուս կամ
երիս: Ասէ ցնոսա Յիսուս. լցէ՛ք զթակոյկսդ ջրով. և լը-
ցին զնոսա մինչև ՚ի վեր: Եւ ասէ ցնոսա. արդ առէ՛ք՝ և
բերէ՛ք տաճարապետիս. և նոքա բերին: Եւ իբրև ճաշա-
կեաց տաճարապետն զջուրն զինի եղեալ, և ո՛չ գիտէր ուս-
տի՛ իցէ. բայց սպասաւորքն գիտէին՝ որք արկին զջուրն:
Խօսի ընդ փեսային տաճարապետն, և ասէ. ամենայն մարդ
զանոյշ զինին յառաջագոյն պաշտէ. զի յորժամ արբե-
նան՝ յայնժամ զյոռին. դու պահեցեր զանոյշ զինիդ մին-
չև ցայժմ:

11:

Չայս արար սկիզբն նշանաց Յիսուս ՚ի Կանայ Գալի-
լեացւոց, և յայտնեաց զփառս իւր. և հաւատացին ՚ի նա
աշակերտքն նորա:

2. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ՈՐԴՈՅ ԻՇԽԱՆԻՆ:

Յովհ. 4. 46 — 53:

Եկն դարձեալ ՚ի Կանայ Գալիլեացւոց՝ ուր արար ըզ-
ջուրն զինի. և անդ էր թագաւորազն մի՝ որոյ որդին հի-
ւանդ կայր ՚ի Կափառնայում: Նա իբրև լուաւ եթէ Յի-
սուս եկեալ է ՚ի Հրէաստանէ ՚ի Գալիլեայ. եկն առ նա,
և աղաչէր՝ զի իջցէ և բժշկեսցէ զորդի նորա, քանզի մերձ
էր ՚ի մեռանիլ: Ասէ ցնա Յիսուս. եթէ ո՛չ նշանս ինչ և
արուեստս տեսանէք, ո՛չ հաւատայք: Ասէ ցնա թագաւո-
րազն. Տէ՛ր՝ է՛ջ մինչև մեռեալ իցէ մանուկն իմ: Ասէ
ցնա Յիսուս. ե՛րթ՝ որդին քո կենդանի է: Եւ հաւատաց
այրն բանին՝ զոր ասաց ցնա Յիսուս, և զնաց: Եւ մինչդեռ

իջանէր՝ ընդ առաջ եղեն նմա ծառայքն նորա, աւետիս ետուն և ասեն, թէ մանուկն նորա կենդանի է: Հարցանէր ցնոսա վասն ժամուն՝ յորում ապաքինեցաւ: Եւ ասեն ցնա. երէկ յեօթներորդ ժամուն եթող զնա ջերմն: Գիտաց Հայրն նորա, եթէ յայնմ ժամու էր յորում ասացն ցնա Յիսուս՝ թէ որդին քո կենդանի է. և հաւատաց ինքն և ամենայն տուն իւր:

54:

Օ այս դարձեալ երկրորդ նշան արար Յիսուս՝ եկեալ ՚ի Հրէաստանէ ՚ի Գալիլեա:

3. ՀԱԼԱԾՈՒՄՆ ԱՅՍՈՅ ՊԼԾՈՅ:

Ղուկ. 4. 33 — 36:

Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն այր մի՝ զոր ունէր այս դիւի պղծոյ. և աղաղակեալ ՚ի ձայն մեծ, ասէ. թուլացո՛, զի՞ կայ մեր և քո՞ Յիսուս հաղովրեցի. եկիր կորուսանել ըզմեզ, գիտեմք զքեզ՝ ո՞վ ես սուրբդ Աստուծոյ: Սաստեաց ՚ի նա Յիսուս, և ասէ. պապանձեաց՝ և ե՛լ ՚ի դմանէ: Զգետնեաց զնա դեն ՚ի միջի անդ, և ել ՚ի նմանէ. և ինչ ո՛չ մնասեաց նմա: Եւ եղեն զարմանալիք ՚ի վերայ ամենեցուն. խօսէին ընդ միմեանս՝ և ասէին. զի՞նչ է բանս այս՝ զի իշխանութեամբ և զօրութեամբ սաստէ այսոց պղծոց, և ելանեն:

4. ԲԺՇԿԵԼՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ԶԶՈՒՔԱՆՉ ՍԻՄՈՆԻ ԵՒ ԶԱՅԼՍ ԲԱԶՈՒՄՍ:

Ղուկ. 4. 38 — 41:

Եւ յարուցեալ ՚ի ժողովրդենէ անտի՝ եմուտ ՚ի տուն Սիմոնի. զոքանչ Սիմոնի տազնապիւր ջերմամբ մեծաւ. և աղաչեցին զնա վասն նորա: Եկաց առ նմա, սաստեաց ջեր-

մանն, և եթող զնա. և վաղվաղակի յարեալ և պաշտէր զնոսա: Եւ ընդ արևուն մտանել, ամենեքեան՝ որոց էին Տիւանդք 'ի պէսպէս ցաւս, բերէին զնոսա առ նա: Եւ նա իւրաքանչիւր ումեք 'ի նոցանէ զնէր ձեռս՝ և բժշկէր ըզնոսա: Ելանէին զւք 'ի բաղմաց, աղաղակէին և ասէին. եթէ դու ես Արդի Աստուծոյ: Եւ նա սաստէր, և ոչ տայր թոյլ խօսիլ. զի գիտէին զնա՝ թէ քրիստոսն է:

5. ՍՔԱՆՉԵԼԻ ՈՐՍ ԶԿԱՆՑ:

Ղուկ. 5. 1 — 11:

Եւ եղև 'ի խոնիլ զնովալ ժողովրդեանն՝ և լսել զբանն Աստուծոյ. և ինքն կայր առ ծովակին Քեննեսարէթայ: Եւ ետես երկուս նաւս՝ զի կային առ ծովակին, և ձկնորսքն ելեալք 'ի նոցանէ՝ լուանային զգործիսն: Ել նա 'ի մի նաւուցն՝ որ էր Սիմոնի, և աղաչեաց զնա սակաւիկ մի տանել 'ի ներքս 'ի ցամաքէն. նստաւ, և ուսուցանէր 'ի նաւէ անտի զժողովուրդսն: Եւ իբրև լռեաց 'ի խօսիցն, ասէ ցՍիմոն. խաղացո՞ 'ի խորն, և արկէք զգործիս ձեր յորս: Պատասխանի ետ Սիմոն, և ասէ ցնա. վարդապետ՝ զամենայն գիշերս աշխատ եղեաք, և ոչինչ կալաք. բայց վասն քո բանիդ՝ արկցուք զգործիսս: Զայս իբրև արարին, փակեցին 'ի ներքս բազմութիւն ձկանց յոյժ, մինչև պարպատէին ուռկանք նոցա: Եւ ակնարկէին որսակցացն 'ի միւս նաւն՝ գալ օգնել նոցա. և եկին. և լցան երկոքին նաւքն մինչև մերձ յընկղմիլ նոցա: Իբրև ետես Սիմոն Պետրոս՝ անկաւ առ ծունկսն Յիսուսի, և ասէ. 'ի բաց զնա յինէն Տէ՛ր, զի այր մեղաւոր եմ ես: Քանզի ահ պատեաց զնա և զամենեսին՝ որք ընդ նմայն էին վասն որսոյ ձկանցն՝ զորս ըմբռնեցին: Նոյնպէս և զՅակովբոս, և զՅովհաննէս՝ որք էին որ-

սակիցք Սիմոնի: Եւ ասէ ցՍիմոն Յիսուս. մի՛ երկնչեր,
յայտմհետէ զմարդիկ որսայցես 'ի կեանս: Եւ հանեալ ըզ-
նաւն 'ի ցամաք՝ թողին զամենայն, և գնացին զհետ նորա:

6. ՄՐԲՈՒՄՆ ԲՈՐՈՏԻ:

Մարկ. 1. 40 — 44:

Կայ առ նա բորոտ մի, աղաչէր՝ 'ի ծուներ իջանէր, և
ասէր. Տէ՛ր, եթէ կամիս՝ կարող ես զիս սրբել: Իսկ Յի-
սուս զթացեալ ձգեաց զձեռն՝ մերձեցաւ 'ի նա, և ասէ
ցնա. կամիմ, սրբեաց: Եւ իբրև ասաց ցնա, վաղվաղակի
սրբեցաւ 'ի նմանէ բորոտութիւնն՝ և սրբեցաւ: Եւ սաս-
տեալ նմա՝ եհան արտաքս վաղվաղակի, և ասէ. զգո՛յշ
լեր, մի՛ ումեք ասիցես. այլ ե՛րթ՝ ցո՛յց զքեզ քահանային,
և մատո՛ վասն սրբութեան քո պատարագ՝ զոր հրամայեաց
Մովսէս 'ի վկայութիւն նոցա:

7. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԱՆԴԱՄԱԼՈՒԾԻ:

Մարկ. 2. 1 — 12:

Եւ մտեալ դարձեալ 'ի կափառնայում յետ աւուրց:
Լուր եղև՝ եթէ 'ի տան է. և ժողովեցան բազումք՝ մինչև
տեղի ևս ո՛չ լինել, և ո՛չ առ դրանն. և խօսէր նոցա զբանն:
Եւ գային առ նա, բերէին անդամալոյծ մի բարձեալ 'ի չո-
րից: Եւ իբրև ո՛չ կարէին մերձենալ առ նա յամբօխէ ան-
տի, քակեցին զյարկն՝ ուր էր Յիսուս. և բացեալ զառաս-
տաղն, իջուցին զմահիճսն՝ յորում կայր անդամալոյծն:
Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա, ասէ ցանդամալոյծն.
որդեակ, թողեալ լիցին քեզ մեղք քո: Եւ էին ումանք 'ի
դպրաց անտի՝ որք անդ նստէին, և խորհէին 'ի սիրտս իւր-
եանց. զի՞նչ է այս, որ խօսի սա զհայհոյութիւնս. ո՞վ
կարէ թողուլ զմեղս, եթէ ո՛չ մի Աստուած: Եւ գիտաց

Յիսուս յողի իւր՝ թէ այնպէս խորհէին 'ի սիրտս իւրեանց,
և ասէ. զի՞ խորհիք զայդ 'ի սիրտս ձեր: Չի՞նչ գիւրին է,
ասել զցանդամալոյծն. թողեալ լիցին քեզ մեղք քո. եթէ
ասել՝ արի՛, ա՛ռ զմահիճս քո՝ և ե՛րթ 'ի տուն քո: Այլ
զի գիտասցիք՝ եթէ իշխանութիւն ունի Որդի մարդոյ 'ի
վերայ երկրի թողուլ զմեղս: (Ասէ ցանդամալոյծն). քեզ
ասեմ՝ արի՛, ա՛ռ զմահիճս քո՝ և ե՛րթ 'ի տուն քո: Եւ
յարեաւ վաղվաղակի, առեալ զմահիճսն՝ ել առաջի ամե-
նեցուն, մինչև զարմանալ ամենեցուն՝ և փառաւոր առնել
զԱստուած, և ասել. թէ այսպիսի ինչ՝ երբէք ո՛չ տեսաք:

8. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԵՍՆՈՒԹԱՄԵԱՅ ՀԻՒԱՆԴԻ:

Յովհ. 5. 2 — 14:

Եւ էր յերուսաղէմ 'ի Պրորատիկէ աւաղանին՝ որ կո-
չիւր Եբրայեցերէն ԲեթՏեղդայ, — Տինգ սրահ. յորս ան-
կեալ դնիւր բազմութիւն յոյժ հիւանդաց, կուրաց, կա-
ղաց, գօսացելոց՝ որք ակն ունէին ջրոյն յուղելոյ: Եւ հրեշ-
տակ Տեառն իջանէր ըստ ժամանակի յաւաղանն՝ և յու-
ղէր զջուրն. և որ նախ 'ի շարժումն ջուրցն իջանէր յաւա-
ղանն՝ բժշկիւր, ո՛չ ունելով զնշան հիւանդութեան: Եւ
անդ էր այր մի, որոյ երեսուն և ութ ամ էր 'ի հիւանդու-
թեան իւրում: Չնա իբրև ետես Յիսուս, զի անկեալ դնիւր.
և գիտաց՝ եթէ բազում ժամանակք են այնուհետև, ասէ
ցնա. կամի՞ս ողջ լինիլ: Պատասխանի ետ նմա հիւանդն.
Տէ՛ր, ո՛չ զոք ունիմ՝ թէ յորժամ ջուրքն յուղիցին, արկ-
ցէ զիս յաւաղանն. և մինչ ես դանդաղիմ, այլ ոք քան զիս
յառաջագոյն իջանէ: Ասէ ցնա Յիսուս. արի՛, ա՛ռ զմահի-
ճրս քո, և գնա՛: Եւ ողջացաւ այրն. և յարեալ՝ էառ ըզ-
մահիճս իւր, և շրջէր. և էր շաբաթ յաւուրն յայնմիկ:
Ասեն Հրէայքն ցբժշկեալն. շաբաթ է՝ և ո՛չ է արժան քեզ

առնուլ զմահիծս քո: Պատասխանի ետ նոցա, և ասէ. որ
բժշկեացն զիս, նա ասաց զիս. ա՛ռ զմահիծս քո, և գնա՛:
Հարցին ցնա, և ասեն. ո՞վ է այրն՝ որ ասաց ցքեզ, ա՛ռ
զմահիծս քո՝ և շրջեաց: Եւ բժշկեալն ո՛չ գիտէր՝ թէ ո՞վ
իցէ. քանզի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբոխին ՚ի տեղւոջէ
անտի: Յետ այսորիկ դտանէ զնա Յիսուս ՚ի տաճարին, և
ասէ ցնա. ահաւադիկ ողջացար, մի՛ ևս մեղանչեր. զի մի՛
ևս չար լինիցի քեզ:

9. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԳՕՍԱՅԵԼՈՅ:

Ղուկ. 6. 6 — 10:

Եւ եղև ՚ի միւսում շաբաթուն մտանել նմա ՚ի ժողո-
վուրդն, և ուսուցանել. և էր անդ այր մի՝ որոյ ձեռն աջ
գօսացեալ էր: Եւ սպասէին նմա դպիրքն և փարիսեցիք՝
թէ ՚ի շաբաթուն բժշկիցէ, զի դտանիցեն չարախօսութիւն
զնմանէ: Եւ նա գիտէր զխորհուրդս նոցա. ասէ ցայրն՝
որոյ ձեռն գօսացեալ էր. արի՛, կաց ՚ի միջի. և նա յա-
րուցեալ եկաց: Ասէ ցնոսա Յիսուս, հարցից ինչ ձեզ.
զի՞նչ արժան է ՚ի շաբաթու, բարի՞ ինչ առնել՝ եթէ չար
գործել. ողի մի ապրեցուցանել՝ եթէ կորուսանել: Եւ
հայեցեալ շուրջ զամենեքումք զայրագին, ասէ ցնա.
ձգեա՛ զձեռն քո. և նա ձգեաց. և հաստատեցաւ ձեռն նո-
րա իբրև զմիւսն:

10. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԾԱՌԱՅԻ ՀԱՐԻՐԱՊԵՏԻ:

Մատ. 8. 5 — 13-

Եւ մտեալ ՚ի Կափառնայում. մատեաւ առ նա հարիւ-
րապետ մի՝ աղաչէր զնա, և ասէր. Տէ՛ր, մանուկ իմ ան-
կեալ կայ ՚ի տան անդամալոյժ, չարաչար տանջեալ: Ասէ
ցնա Յիսուս. ես եկից՝ և բժշկեցից զնա: Պատասխանի ետ

հարիւրապետն, և ասէ. Տէ՛ր՝ չեմ բաւական եթէ ընդ
յարկաւ իմով մտցես. այլ ասա՛ բանիւ՝ և բժշկեսցի մա-
նուկն իմ: Քանզի և ես այր մի եմ ընդ իշխանութեամբ.
ունիմ ընդ ինև զինուորս, ասեմ սմա՛ ե՛րթ, և երթայ. և
այլում թէ՛ ե՛կ, և գայ. և ծառայի իմում թէ՛ արա՛ զայս,
և առնէ: Իբրև լուաւ Յիսուս՝ զարմացաւ, և ասէ ցայնո-
սիկ՝ որք զհետն երթային. ամէն ասեմ ձեզ, և ոչ յիս-
րայէլի այսպիսի հաւատս գտի երբէք: Բայց ասեմ ձեզ.
զի բազումք յարևելից և յարևմտից եկեսցեն՝ և բազմես-
ցին ընդ Աբրահամու՝ և ընդ Իսահակայ՝ և ընդ Յակոբու
յարքայութեան երկնից: Եւ որդիքն արքայութեան ելցեն
ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ և կրճել ատամանց:
Եւ ասէ Յիսուս ցհարիւրապետն. ե՛րթ, և որպէս հաւա-
տացերդ, եղիցի՛ քեզ: Եւ ողջացաւ մանուկն նորա՝ ի նմին
ժամու:

11. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՈՐԻՒՈՅ ԱՅՐԻ ԿՆՈՋ:

Ղուկ. 7. 11 — 16:

Եւ եղև ՚ի վաղիւն երթայր ՚ի քաղաք մի՝ որում ա-
նուն էր Նային. երթային ընդ նմա աշակերտքն նորա՝ և
ժողովուրդք բազումք: Իբրև մերձ եղև ՚ի դուռն քաղա-
քին, և ահա ելանէր մեռեալ մի՝ որդի միամօր մօր իւրոյ.
և նա էր այրի, և ժողովուրդ բազում քաղաքին էր ընդ նմա:
Իբրև ետես զնա Տէր, գթացաւ ՚ի նա՝ և ասէ. մի՛ լար:
Եւ մատուցեալ մերձեցաւ ՚ի դագաղսն. և որք բարձեալն
տանէին, զտեղի առին. և ասէ. պատանի դու, քեզ ասեմ,
արի՛: Անգնեցաւ՝ և նստաւ մեռեալն, և սկսաւ խօսիլ. և
ետ զնա ցմայր իւր: Եւ ահ կալաւ զամենեսին. և փառա-
ւոր առնէին զԱստուած և ասէին. մարգարէ ոմն մեծ յարո-
ցեալ է ՚ի միջի մերում. և թէ այց արար Աստուած ժո-
ղովրդեան իւրում ՚ի բարութիւն:

12. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԱՅՍԱՀԱՐԻ, ԳՈՒՐԻ ԵՒ ՀԱՄԵՐ:

Մատ. 12. 22 — 23:

Յայնժամ մատուցաւ առ նա դիւահար մի կոյր՝ և համր. և բժշկեաց զնա. որպէս զի համրն և կոյրն, խօսիցի և տեսանիցէ: Չարմացան ամենայն ժողովուրդքն՝ և ասեն. միթէ սա՞ իցէ քրիստոսն Որդի Դաւթի:

13. ԱԼԵԱՅ ՍԱՍՏՈՒՄՆ ԵՒ ՀԱՆԴԱՐՏԻԼՆ ՆՈՅԻՆ:

Մարկ. 4. 35 — 41:

Եւ ասէ ցնոսա յաւուր յայնմիկ, իբրև ընդ երեկս լինիւր. եկայք անցցուք յայն կողմն: Թողուն զժողովուրդն, և առնուն զնա նաւան հանդերձ. և զայլ ևս նաւսն՝ որք էին ընդ նմա: Եւ լինիւր մրրիկ մեծ հողմոյ, և զալիսն ՚ի նաւն զեղոյր, մինչ գրե՛թէ՝ լի իսկ լինիլ: Եւ ինքն ննջէր ՚ի խելս նաւին ՚ի վերայ բարձի. զարթուցանէին զնա, և ասէին. վարդապետ՝ ոչինչ է քեզ փոյթ, զի կորնչիմք ահաւասիկ: Եւ զարթուցեալ սաստեաց հողմոյն, և ծովուն՝ ասէ. դադարեա՛՛ կարկեաց. և դադարեաց հողմն. և եղև խաղաղութիւն մեծ: Եւ ասէ ցնոսա. ընդէ՞ր այդպէս վատասիրտք էք, չև ևս ունիք հաւատս. և երկեան յերկիւղ մեծ, և ասէին ցմիմեանս. ո՞ որք արդեօք իցէ սա, զի և հողմ և ծով հնազանդին սմա:

14. ՀԱԼԱԾՈՒՄՆ ԼԷԳԷՈՆԱՅ ԱՅՍՈՅ ՊԼԾՈՅ:

Մարկ. 5. 1 — 20:

Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յաշխարհն Գերգեսացոց: Եւ ընդ ելանելն նորա ՚ի նաւէ անտի, պատահեցաւ նմա այր մի ՚ի գերեզմանացն՝ զոր ունէր այս պիղծ: Որոյ լնա-

կութիւն իսկ 'ի գերեզմանս էր, և ոչ շղթայիւք ոք ևս կարէր կապել զնա: Ասն բազում անգամ ոտնակապօք և շղթայիւք կապելոյ՝ և խղելոյ 'ի նմանէ զշղթայսն, և զոտնակապսն խորտակելոյ, և ոչ ոք կարէր պարտել զնա: Քանզի հանապաղ զցայգ և զցերեկ 'ի գերեզմանս և 'ի լերինս աղաղակէր, և կոծէր զանձն իւր քարամբք: Իբրև ետես զՅիսուս 'ի հեռաստանէ, ընթացաւ և երկիր եպագ նմա: Աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ, և ասէ. զի՞կայ իմ և քո Յիսուս Որդի Աստուծոյ բարձրելոյ. երգմնեցուցանեմ ըզքեզ յԱստուած, մի՛ տանջեր զիս: Քանզի ասէր ցնա. ե՛լ այսդ պիղծ 'ի մարդոյ այտի: Եւ հարցանէր ցնա՝ թէ զի՞նչ անուն է քո. և ասէ ցնա, Ագգեօն անուն իմ է. քանզի բազումք եմք: Եւ աղաչէին զնա յոյժ. զի մի՛ առաքեսցէ զնոսա արտաքս քան զաշխարհն: Եւ անդ էր առ լերամբն երամակ մի խողից արօտական մեծ: Աղաչեցին զնա ամենայն զեքն, և ասեն. առաքեա՛ զմեզ 'ի խողսն, զի մըտցուք 'ի նոսա: Եւ հրամայեաց նոցա. և իբրև ելին այսքն պիղծք՝ մտին 'ի խողսն. և զիմեաց երամակն 'ի դարէ անտի 'ի ծովն. էին իբրև երկու հազարք՝ և հեղձնուին 'ի ծովուն: Եւ խողարածքն փախեան, և պատմեցին 'ի քաղաքին և յազարակս. և ելին տեսանել զի՞նչ իցէ՝ որ գործեցաւն: Քան առ Յիսուս. և տեսանեն զդիւահարն, զի նստէր զգեցեալ և զգաստացեալ՝ որ ունէր զԱգգեօնն. և զահի հարան: Եւ պատմեցին նոցա՝ որոց տեսեալն էր, թէ զի՞նչ եղև դիւահարին. և զի՞նչ վասն խողիցն: Եւ սկըսան աղաչել զնա գնալ 'ի սահմանաց նոցա: Եւ իբրև եմուտ նա 'ի նաւն՝ աղաչէր զնա դիւահարն՝ զի ընդ նմա իցէ: Եւ Յիսուս ոչ ետ նմա թոյլ, այլ ասէ ցնա. ե՛րթ 'ի տուն քո՝ առ ընտանիս քո. և պատմեա՛ նոցա՝ զոր ինչ միանգամ Տէր արար քեզ՝ և ողորմեցաւ քեզ: Եւ չոգաւ

և սկսաւ քարոզել՝ ՚ի Գեկապօլին՝ զոր ինչ արար նմա Յիսուս. և ամենեքին զարմանային :

15. ԲԺՇԳՈՒԹԻՒՆ ՏԵՌԱՏԵՍ ԿՆՈՋ, ԵՒ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԴՍԵՐ

ՅԱՅՐՈՍԻ :

Ղուկ. 8. 41 — 56 :

Եւ ահա եկն այր մի՝ որոյ անուն էր Յայրոս, և նա էր իշխան ժողովրդեանն. անկեալ առ ոտն Յիսուսի՝ աղաչէր զնա մտանել ՚ի տուն նորա : Զի դուստր միամօր էր նորա՝ ամաց իբրև երկոտասանից, և էր մերձ ՚ի մահ. և ընդ երթալն նորա՝ ժողովուրդքն նեղէին զնա : Եւ կին մի էր ՚ի տեռատեսութեան արեան յամաց երկոտասանից. որ ՚ի բժիշկս ծախեալ էր զամենայն ինչս իւր. որում ոչ էր լեալ հնար յումեքէ բժշկիլ : Մատուցեալ յետոյ՝ մերձեցաւ ՚ի դրօշակ հանդերձի նորա. և նոյն ժամայն եկաց բղխումն արեան նորա : Եւ ասէ Յիսուս. ո՞վ է՝ որ մերձեցաւն յիս. իբրև ամենեքեան ուրանային, ասէ Պետրոս՝ և որք ընդ նմայն էին. վարդապետ, ժողովուրդք պնտեն և նեղեն զքեզ : Եւ ասէ Յիսուս. ոմն մերձեցաւ յիս, քանզի գիտացի եթէ զօրութիւն ել յինէն : Իբրև ետես կինն՝ եթէ ոչ ծածկեցաւ ՚ի նմանէ, եկն դողալով՝ և անկաւ առաջի նորա, թէ վասն որոց իրաց մերձեցաւ ՚ի նա, պատմեաց առաջի ամենայն ժողովրդեանն. և եթէ որպէս բժշկեցաւ առ ժամայն : Եւ ասէ. քաջալերեաց դուստր. հաւատք քո կեցուցին ըզքեզ. ե՛րթ ՚ի խաղաղութիւն : Եւ մինչդեռ նա զայս խօսէր, դայ ոմն ՚ի տանէ ժողովրդապետին՝ և ասէ ցնա. մեռաւ դուստրն քո. մի՛ ինչ աշխատ առներ զդա : Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ, պատասխանի ետ նմա և ասէ. մի՛ երկընչի՛ր, միայն հաւատա՛, և կեցցէ : Եւ մտեալ ՚ի տունն՝ ոչ

զոք եթող մտանել, բայց միայն զՊետրոս, և զՅակովբոս, և զՅովհաննէս, և զՏայր մանկանն և զմայր նորա: Լային ամենեքեան՝ և կոծէին զնա. և նա ասէ. մի՛ լայք, զի չէ՛ մեռեալ, այլ ննջէ: Եւ նոքա ծաղր առնէին զնա, զի գիտէին թէ մեռաւ: Եւ նորա հանեալ զամենեսին արտաքս. կալաւ զձեռանէ նորա բարբառեցաւ, և ասէ. արի՛, կաց՛ մանուկ դու: Եւ դարձաւ ոգի նորա, և կանգնեցաւ վաղվաղակի. և հրամայեաց տալ նմա ուտել: Եւ զարմացան ծնողքն նորա և նա. պատուիրէր մի՛ ումէք ասել՝ որ ինչ եղեն:

16. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՈՒՑ ԿՈՒՐԱՑ ԵՒ ՀԱՄԵՐ ԱՅՍԱՀԱՐԻ:

Մատ. 9. 27 — 31:

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս, զՏետ եղեն նորա կոյրք երկու, աղաղակէին՝ և ասէին. ողորմեաց մեզ Որդի Դաւթի: Եւ իբրև եկն ՚ի տուն, մատեան առ նա կոյրքն. և ասէ ցնոսա Յիսուս. հաւատայք, եթէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ. ասեն ցնա, այո՛ Տէր: Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա, և ասէ. ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ: Եւ բացան աչք նոցա. և սաստեաց նոցա Յիսուս, և ասէ. զգո՛յշ կացէք, մի՛ ոք գիտասցէ: Եւ նոքա ելեալ համբաւեցին զնա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն:

32 — 33:

Եւ յելանելն նոցա արտաքս՝ ահա՛ մատուցին առ նա զայր մի՛ համր գիւհար: Եւ յելանել գիւհին՝ խօսեցաւ համրն. և զարմացան ժողովուրդքն՝ և ասեն. թէ և ո՛չ երբէք երևեցաւ այսպիսի ինչ յԻսրայէլի:

17. ՅԱԳԵՅՈՒՅԱՆԵԼՆ ԶՀԻՆԳ ՀԱԶԱՐ ԱՐՍ ՀԻՆԳ ՀԱՅԻԻՔՆ:

Յովհ. 6. 3 — 15:

Այլ 'ի լեառն Յիսուս, և անդ նստէր աշակերտօքն հանդերձ: Եւ էր մերձ զատիկ տօնն Հրէից: Եբարձ 'ի վեր զաչս իւր Յիսուս, և ետես՝ զի ժողովուրդ բազում գայր առ նա. ասէ ցՓիլիպպոս. ուստի՞ գնեսցուք հացս՝ զի կերիցեն դոքա: Զայս ասէր փորձելով զնա. այլ ինքն գիտէր զի՞նչ առնելոցն էր: Պատասխանի ետ նմա Փիլիպպոս, երկերիւր դահեկանի հաց չէ՛ դոցա բաւական, թէպէտ և իւրաքանչիւր ոք սակաւ ինչ առնուցու: Ասէ ցնա մի յաշակերտացն նորա Անդրէաս՝ եղբայր Սիմօնի վիմի. է՛ աստ պատանեակ մի՛ որ ունի հինգ նկանակ գարեղէն, և երկուս ձկուռնս. այլ այն զի՞նչ է առ այդչափ մարդիկ: Ասէ Յիսուս, բազմեցուցէ՛ք զմարդիկդ. և էր խոտ յոյժ 'ի տեղւոջն, և բազմեցան մարդիկն թուով իբրև հինգ հազար: Եւ էառ զհացն Յիսուս. և դոհացաւ, և բաշխեաց բազմականացն. նոյնպէս և 'ի ձկանցն որչափ և կամեցան: Եւ իբրև յագեցան՝ ասէ ցաշակերտսն իւր. ժողովեցէ՛ք ըզնշխարեալ կոտորսդ. զի մի՛ ինչ կորիցէ: Ժողովեցին, և լցին երկոտասան սակառի զկոտորոցն 'ի հինգ գարեղէն նկանակէ անտի, որ յաւելաւ 'ի կերողացն: Իսկ մարդիկն իբրև տեսին զնշանսն՝ զոր արար, ասէին. սա՛ է ճշմարիտ մարդարէն՝ որ գալոց է յաշխարհ: Յիսուս իբրև գիտաց՝ եթէ գալոց են յափշտակել զնա, զի արասցեն զնա թագաւոր. գնաց դարձեալ 'ի լեառն միայն:

18. ԳՆԱԼՆ ՅԻՍՈՒՍԻ Ի ՎԵՐԱՅ ԾՈՎՈՒ:

Մատ. 14. 22 — 33:

Այլ ստիպեաց զաշակերտսն վաղվաղակի մտանել 'ի նաւ, և յառաջել յայնկոյս. մինչ ինքն զժողովուրդսն արձակի-

ցէ: Եւ իբրև արձակեաց զժողովուրդսն. ել 'ի լեառն առանձինն կալ յաղօթս. և իբրև ընդ երեկս եղև, անդ էր միայն: Եւ նաևն մեկնեալ էր 'ի ցամաքէն բազում ասպարիսօք ծփեալ յալեացն. քանզի ընդդէմ էր հողմն: Եւ 'ի չորրորդ պահու գիշերոյն՝ եկն առ նոսա Յիսուս գնալով 'ի վերայ ծովուն: Իբրև տեսին զնա աշակերտքն՝ զի գնայր 'ի վերայ ծովուն, խռովեցան՝ և ասեն, թէ առ աչօք ինչ իցէ. և առ ահին աղաղակեցին: Եւ վաղվաղակի խօսեցաւ ընդ նոսա Յիսուս, և ասէ. քաջալերեցարձեք՝ ես եմ, մի՛ երկրնչիք: Պատասխանի ետ նմա Պետրոս, և ասէ. Տէ՛ր, եթէ դու ես, հրամայեա՛ ինձ գալ առ քեզ 'ի վերայ ջրոցն: Եւ նա ասէ՛ ե՛կ. և իջեալ 'ի նաւէն Պետրոս՝ դնաց 'ի վերայ ջրոցն՝ և եկն առ Յիսուս: Եւ տեսեալ զհողմն սաստիկ, երկեաւ. և իբրև սկսաւ ընկղմիլ՝ աղաղակեաց, և ասէ. Տէ՛ր՝ փրկեա՛ զիս: Եւ վաղվաղակի Յիսուս ձգեաց զձեռն իւր՝ կալաւ զնա, և ասէ. թե՛րահաւատ՝ ընդէ՛ր երկմտեցեր: Եւ իբրև ել 'ի նաւն, հանդարտեցաւ հողմն: Եւ որք 'ի նաւին էին՝ մատեան և երկիրպագին նմա, և ասեն. արդա՛րև Որդի Աստուծոյ ես դու:

19. ԲԺՇԿԻԼՆ ԲԱԶՈՒՄ ՀԻՒԱՆԴԱՅ, ՄԵՐՁԵՑԵԼՈՅ Ի ԲԼԱՆՅՍ

ՀԱՆԴԵՐՁԻ ՅԻՍՈՒՍԻ:

Մարկ. 6. 53 — 56:

Եւ իբրև անցին յայնկոյս, եկին յերկիրն Քեննեսարէթ: Եւ իբրև ելին 'ի նաւէ անտի, իսկ և իսկ ծանեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ: Եւ ընթացեալ այսր անդր ընդ ամենայն գաւառն, սկսան մահճօք բերել զամենայն հիւանդս՝ ուր լսէին՝ թէ անդ իցէ: Եւ ուր և մտանէր 'ի գեօղս, կամ 'ի քաղաքս, կամ յագարակս, 'ի հրապարակս դնէին

զախտաժեստս. և աղաչէին զնա՝ զի գոնէ 'ի քղանցս հան-
դերձի նորա մերձենայցեն. և որք միանգամ մերձեցան,
փրկեցան:

20. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԱՅՍԸՀԸՐ ԿՆՈՋՆ ՔԸՆԱՆԱՅԻՈՅՆ:

Մատ. 15. 21 — 28:

Եւ ելեալ անտի Յիսուսի զնաց 'ի կողմանս Տիւրոսի և
Սիդոնի: Եւ ահա կին մի քանանացի 'ի սահմանաց անտի
նոցա ելեալ, աղաղակէր և ասէր. ողորմեաց ինձ Տէր՝ Որդի
Իսաւթի. դուստր իմ չարաչար այսահարի: Եւ նա ոչ ետ
նմա պատասխանի. և մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղա-
չէին զնա և ասէին. արձակեա՛ զնա՝ զի աղաղակէ զՏէտ
մեր: Նա պատասխանի ետ և ասէ. ոչ ուրեք առաքեցայ՝
եթէ ոչ առ ոչխարս կորուսեալս տանն Իսրայէլի: Եւ նա
մատուցեալ երկիր պագանէր նմա, և ասէր. Տէր՝ օգնեա՛
ինձ: Պատասխանի ետ նմա և ասէ. ոչ է բարւոք առնուլ
զՏաց մանկանց՝ և արկանել շանց: Եւ նա ասէ՛ այն Տէր,
քանզի և շունք կերակրին 'ի փշրանաց անկելոց 'ի սեղա-
նոյ տեառն իւրեանց: Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յի-
սուս, և ասէ. ո՞վ կին դու. մե՛ծ են հաւատք քո. եղիցի
քեզ՝ որպէս և կամիս. և բժշկեցաւ դուստր նորա 'ի նմին
ժամու:

21. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒՐԻ ԵՒ ՀԱՄԵՐ:

Մարկ. 7. 32 — 37:

Եւ բերին առաջի նորա խուլ մի և համր. և աղաչէին զի
ձեռն դիցէ 'ի վերայ նորա: Եւ առեալ զնա մեկուսի յամ-
բոխէ անտի, էարկ զմատունս իւր ընդ ականջս նորա՝ և
եթուք անդր, և կալաւ զլեզուէ նորա: Հայեցաւ յերկինս՝
յողւոց եհան, և ասէ ցնա. ե՛ փիփաթայ, որ է՝ բացի՛ր:

Եւ նոյն ժամայն բացան լսելիք նորա, և լուծան կապանք լեզուի նորա. և խօսէր ուղիղ: Եւ պատուիրեաց նոցա, զի մի՛ ումեք ասիցեն. և որչափ նա պատուիրէր նոցա, նոքա ևս առաւել քարոզէին: Եւ ևս քան զևս զարմանային և ասէին. զամենայն ինչ բարւոք գործեաց սա, զի խլից լսել տայ՝ և համերց խօսիլ:

22. ՅԱԳԵՑՈՒՅԱՆԵԼՆ ԶԶՈՐՍ ՀԱԶԱՐ ԱՐՍ ԵՕԹՆ ՆԿԱՆԱԿՕՔ:

Մատ. 15. 32 — 38:

Եւ կոչեալ առ ինքն Յիսուսի զաշակերտսն, ասէ. զըթամ՝ ՚ի ժողովուրդդ, զի արդ՝ երեք աւուրք են՝ զի կան առ իս, և ոչ ունին զինչ ուտիցեն. և արձակել զնոսա նօթիս՝ չկամիմ, գուցէ՛ նքթիցին զճանապարհայն: Ասենցնա աշակերտքն. արդ մեզ յանապատի աստ՝ ուստի՞ իցէ այնչափ հաց՝ մինչև յազեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս. քանի՞ նկանակ ունիք. և նոքա ասեն. Եօթն, և սակաւ ձկուռնս: Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բազմիլ ՚ի վերայ գետնոյ: Եւ առեալ զեօթն նրկանակսն և զձկուռնսն, գոհացաւ՝ և երեկ, և ետ ցաշակերտսն՝ և նոքա ժողովրդեանն: Կերին ամենեքեան և յազեցան. և բարձին զնշխարս կոտորոցն՝ Եօթն զամբիւղ լի: Եւ որք կերինն՝ էին արք իբրև չորք հազարք, թող զկանայս և զմանկտիս:

23. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԿՈՒՐԻՆ, ԹՒԲԱՆԵԼՈՎ ՅԱԶՍ ՆՈՐԱ:

Մարկ. 8. 22 — 25:

Գան ՚ի Բեթսայիդայ. և ածեն առաջի նորա կոյր մի, և աղաչէին զնա՝ զի մերձեսցի ՚ի նա: Եւ առեալ զձեռանէ կուրին՝ եհան արտաքոյ շինին. եթուք յաչս նորա, և ձեռն եդ ՚ի վերայ նորա, և հարցանէր ցնա՝ թէ տեսանի-

ցէ՞ ինչ : Բացաւ՝ և ասէր, տեսանեմ զմարդիկս՝ զի շար-
ջին իբրև զծառս : Գարձեալ եղ զձեռն ՚ի վերայ աչաց նո-
րա, երաց՝ և տեսանէր, ողջացաւ՝ և տեսանէր համարձակ
զամենայն :

24. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԵՈՏԻ :

Մատ. 17. 14 — 21 :

Եւ իբրև եկն ՚ի ժողովուրդն՝ մատեալ այր մի՝ ՚ի ծուռր
իջանէր և ասէր. Տէ՛ր՝ ողորմեաց որդւոյ իմում, զի լուս-
նոտի և չարաչար հիւանդանայ. բաղում անգամ անկանի ՚ի
հուր, և երբէք ՚ի ջուր : Եւ մատուցի զնա աշակերտացն
քոց, և ոչ կարացին բժշկել : Պատասխանի ետ Յիսուս, և
ասէ. ո՞վ ազգ անհաւատ և թիւր, մինչև յե՛րբ իցեմ ընդ
ձեզ, մինչև յե՛րբ անսայցեմ ձեզ. ա՞՞ զնա առ իս. և ա-
ծին զնա առ Յիսուս : Եւ սաստեաց ՚ի նա Յիսուս, և ել
՚ի նմանէ դեն. և բժշկեցաւ մանուկն ՚ի ժամէն յայնմանէ :
Յայնժամ մատեան աշակերտքն առանձին, և ասեն ցՅի-
սուս. մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զգա : Եւ նա ասէ
ցնոսա, վասն թերահաւատութեան ձերոյ. ամէն ասեմ
ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս քան զհատն մանանխոյ, ա-
սասջիք լերինս այսմիկ. փոխեաց աստի անդր, և փոխեսցի.
և ոչինչ անհնարին լինիցի ձեզ : Բայց այս ազգ՝ ոչ ելա-
նէ, եթէ ոչ՝ աղօթիւք և պահօք :

25. ՏԱԼՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ՍՔԱՆՁԵԼԵՑՔԻՆ ԶՀԱՐԿՆ ԿՈՁԵՑԵԱԼ

ԵՐԿԴՐԱՄԵԱՆ :

Մատ. 17. 23 — 26 :

Իբրև եկին նոքա ՚ի կափառնայում, մատեան՝ որք զերկ-
դրամեանն պահանջին՝ առ Պետրոս, և ասեն. վարդապետն
ձեր ոչ տայ զերկդրամեանն. և ասէ, այո՛ : Եւ իբրև եմուտ

*

ի տուն՝ յառաջեաց քան զնա Յիսուս, և ասէ. զիարդ
թուի քեզ Սիմօն. թագաւորք երկրի՝ յուսմէ՞ առնուն ըզ-
հարկս կամ զհասն, յորդւոց իւրեանց՝ թէ յօտարաց: Եւ
իբրև ասաց՝ թէ յօտարաց. ասէ ցնա Յիսուս. ապա ու-
րեմն ազատք են որդիքն: Բայց զի մի՛ գայթակղեցուս-
ցուք զնոսա. ե՛րթ ՚ի ծով՝ և ընկեա՛ զկարթ, և զառաջին
ձուկն՝ որ ելանիցէ, ա՛ռ՝ և բաց զբերան նորա, և գտանի-
ցես զսատեր. և զայն առեալ տացես նոցա ընդ իմ և ընդ
քո՛:

26. ԱՆՈՒՆՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ԲԻՒՍՏՈՍԻ ԳՈՐԾԷ ԶՍՔԱՆՁԵԼԻՍ:

Մարկ. 9. 38 — 39.

Պատասխանի ետ նմա Յովհաննէս, և ասէ. վարդապետ,
տեսաք զոմն՝ որ յանուն քո զևս հանէր, և զմեր կնի ո՛չ
չըջէր. և արգելաք զնա: Եւ նա ասէ. մի՛ արգելուք զնա,
զի ո՛չ ոք է՝ որ առնէ զզօրութիւնս յանուն իմ, և կարի-
ցէ հայհոյել զիս:

27. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԿԱՄԵԱԼ ԿՆՈՋ:

Ղուկ. 13. 10 — 13:

Եւ ուսուցանէր ՚ի միում ժողովրդանոցացն ՚ի շաբաթ-
սրն: Եւ ահա կին մի՛ զոր ունէր այս հիւանդութեան՝ ամս
ութուտասն, և էր կարկամեալ. և ո՛չ կարէր ամենևին ՚ի
վեր հայել: Եւ տեսեալ զնա Յիսուսի՝ կոչեաց առ ինքն, և
ասէ ցնա. կի՛ն դու, արձակեալ ես ՚ի հիւանդութենէ
քուսմէ: Եւ եղ ՚ի վերայ նորա ձեռն, և առ ժամայն ուղ-
ղեցաւ. և փառաւոր առնէր զԱստուած:

28. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ Ի ԾՆԵ ԿՈՒՐԻՆ:

ՅՈՒՆ. 9. 1 — 38:

Եւ մինչդեռ անցանէր՝ ետես զայր մի կոյր 'ի ծնէ: Եւ
հարցին ցնա աշակերտքն նորա, և ասեն. Բաբբի՛ ո՞յր վնաս
է, սորա՞ թէ հօր և մօր իւրոյ, զի կոյր ծնցի: Պատաս-
խանի ետ Յիսուս. ո՛չ գորա վնաս է, և ո՛չ հօր և մօր իւ-
րոյ. այլ զի յայտնի լիցին գործքն Աստուծոյ 'ի դմա: Եւ
ինձ պարտ է գործել զգործս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս,
մինչ օր կայ. գայ գիշեր, յորժամ ոչ ոք կարէ գործել:
Մինչդեռ յաշխարհի եմ, լոյս եմ աշխարհի: Չայս իբրև
ասաց, եթուք 'ի գետին. և արար կաւ 'ի թքոյն, և ծեփեաց
զկաւն 'ի վերայ աչաց կուրին: Եւ ասէ ցնա. ե՛րթ, լուա՛ յա-
ւազանին Սելուայ՝ (որ թարգմանի առաքեալ): Չոքաւ՝ լուա-
ցաւ, եկն և տեսանէր: Իսկ զրացիքն՝ և որոց տեսեալ էր
զնա յառաջագոյն՝ եթէ մուրացիկ էր, ասէին. ո՛չ սա էր՝
որ նստէրն և մուրանայր. կէսքն ասէին. նա է: Այլքն ա-
սէին. ո՛չ, այլ նման է նմա. և ինքն ասէր. թէ ես եմ:
Ասեն ցնա. իսկ զիարդ բացան աչք քո: Նա ետ պատաս-
խանի. այր մի՛ որում Յիսուսն ասեն, կաւ արար՝ և ծե-
փեաց զաչս իմ. և ասէ ցիս, ե՛րթ 'ի Սելուամ, և լուա՛.
չոգայ՝ և լուացայ, և տեսանեմ: Ասեն ցնա. ո՛ր է նա.
ասէ ցնոսա. ո՛չ գիտեմ: Ածին առ փարիսեցիս զնա, որ եր-
բեմն կոյրն էր: Եւ էր շաբաթ՝ յորժամ զկաւն արար Յի-
սուս, և եբաց զաչս կուրին: Դարձեալ հարցանէին զնա
փարիսեցիքն. թէ զիարդ տեսանես: Եւ նա ասէ ցնոսա.
կաւ եդ 'ի վերայ աչաց իմոց՝ և լուացայ, և տեսանեմ:
Ասեն ումանք 'ի փարիսեցւոցն. ո՛չ է այրն այն յԱստուծոյ,
զի զշաբաթ ո՛չ պահէ. կէսքն ասէին. իսկ զիարդ կարէ
մարդ մեղաւոր զայդպիսի նշանս առնել. և էին հերձուածք

'ի մէջ նոցա : Ասեն դարձեալ ցկոյրն . դու զի՞ ասես վասն նորա՝ զի եբաց զաչս քո . և նա ասէ . թէ մարգարէ է : Եւ ոչ հաւատային շրէայքն զնմանէ , եթէ կոյր էր՝ և բացաւ , մինչև կոչեցին զճնողս բացելոյն : Հարցին ցնոսա , և ասեն . սա՞ է որդին ձեր՝ զորմէ դուքն ասէիք , թէ կոյր ծընաւ . արդ՝ զի՞ արդ տեսանէ : Պատասխանի ետուն նոցա ճնողքն նորա , և ասեն . գիտեմք՝ զի սա՞ է որդին մեր . և զի կոյր ծնաւ : Բայց զի՞ արդ այժմդ տեսանէ , ոչ գիտեմք . կամ թէ՛ ո՞վ եբաց զաչս դորա , մեք ոչ գիտեմք . ցղա իսկ հարցէ՛ք , ինքնին 'ի չափ հասեալ է . ինքն իսկ խօսեսցի վասն իւր : Չայս ասացին ճնողքն նորա , զի երկնչէին 'ի շրէիցն . քանզի ուխտ եղեալ էր շրէից , եթէ ոք խոստովանեսցի զնա քրիստոս , 'ի բաց կացցէ 'ի ժողովրդենէն : Ասան այնորիկ ասացին ճնողքն նորա , եթէ ինքնին 'ի չափ հասեալ է՝ ցնա իսկ հարցէ՛ք : Գարձեալ կրկին անգամ կոչեցին զայրն՝ որ կոյրն էր , և ասեն ցնա . տո՛ւր փառս Աստուծոյ . մեք գիտեմք՝ զի այրն այն մեղաւոր է : Եւ նա ասէ . թէ մեղաւոր իցէ՛ ես ոչ գիտեմ . բայց զայս գիտեմ , զի կոյր էի և արդ տեսանեմ : Գարձեալ ասեն ցնա . զի՞ նչ արար քեզ . զի՞ արդ եբաց զաչս քո : Պատասխանի ետ նոցա . այժմ ասացի ձեզ , և ոչ լուայք . զի՞ կամիք միւսանգամ լսել , մի՞ թէ և դուք կամիք աշակերտիլ նմա : Նոքա հայհոյէին զնա , և ասէին . դու լիջիր նորա աշակերտ . մեք Մովսիսի աշակերտք եմք : Մեք գիտեմք՝ զի ընդ Մովսիսի խօսեցաւ Աստուած . զսա ոչ գիտեմք՝ ուստի՞ իցէ : Պատասխանի ետ այրն , և ասէ ցնոսա . այդ իսկ են սքանչելիք , զի դուք ոչ գիտէք՝ ուստի՞ իցէ . և զիմ զաչս եբաց : Գիտեմք՝ զի Աստուած մեղաւորաց ոչ լսէ . բայց եթէ Աստուած ապաշտ ոք իցէ , և զկամս նորա առնիցէ , նմա լսէ : Ի յաւիտենից ոչ ոք լուաւ , եթէ եբաց ոք զաչս կուրի՝ 'ի

ծնէ կոյր ծնեցելոյ: Եթէ ոչ յԱստուծոյ էր այրն այն,
ոչ կարէր առնել ինչ: Պատասխանի ետուն, և ասեն ցնա.
'ի մեղս իսկ ծնեալ ես ամենեին, և դու վարդապետ լինիս
մեր. և հանին զնա արտաքս: Լուաւ Յիսուս՝ եթէ հանին
զնա արտաքս. և իբրև եգիտ զնա, ասէ ցնա. դու հաւա-
տանս յՈրդի Աստուծոյ: Նա պատասխանի ետ, և ասէ. Տէ՛ր,
ո՞վ է՝ զի հաւատացից 'ի նա: Ասէ ցնա Յիսուս. և տեսեր
զնա, և որ խօսիդ ընդ քեզ՝ նա է: Եւ նա ասէ. հաւա-
տամ Տէր. և երկիր եպագ նմա:

29. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԶՐԳՈՂԻՆ:

Ղուկ. 14. 1 — 6:

Եւ եղև 'ի մտանել նորա 'ի տուն ուրումն իշխանացն
փարիսեցւոց 'ի շաբաթու՝ ուտել զհաց. և նոքա սպասէին
նմա: Եւ ահա այր ոմն էր անդ ջրգողեալ առաջի նորա:
Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցօրինաւորս և ցփարիսե-
ցիս, եթէ արժան իցէ 'ի շաբաթու բժշկել: Եւ նոքա լուռ
եղեն. և բուն հարեալ զնմանէ բժշկեաց զնա, և արձա-
կեաց: Եւ ասէ ցնոսա. ո՞յր ուրուք 'ի ձէնջ էշ կամ եզն
անկանիցի 'ի ջրհոր, և ոչ վաղվաղակի հանիցէ զնա՝ յա-
ւուր շաբաթու: Եւ ոչ կարացին տալ նմա պատասխանի
առ այն:

30. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ՏԱՍՆ ԲՈՐՈՏԻՅ:

Ղուկ. 17. 12 — 19:

Եւ մինչդեռ մտանէր 'ի գեօղ ուրումն, պատահեցան
նմա տասն արք բորոտք՝ որք կացին 'ի հեռաստանէ: Բար-
ձին զձայնս, և ասեն. Յիսուս վարդապետ, ողորմեաց մեզ:
Եւ իբրև ետես զնոսա, ասէ ցնոսա. երթայք, ցուցէ՛ք

զանձինս քահանայիցն. և եղև իբրև գնացին՝ առ ժամայն սրբեցան: Մի ոմն՝ ՚ի նոցանէ իբրև ետես՝ թէ բժշկեցաւ, դարձաւ անդրէն. ՚ի ձայն մեծ փառաւոր առնէր զԱստուած: Անկաւ առ ոտս նորա ՚ի վերայ երեսաց իւրոց՝ և գոհանայր զնմանէ. և ինքն էր Սամարացի: Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ. ո՞չ տասն սոքա սրբեցան. իսկ արդ՝ ինունքն ո՞ր են. զի ո՞չ գտան դառնալ՝ և տալ փառս Աստուծոյ. բայց միայն այլազգիս այս: Եւ ասէ ցնա. արի՛՛ գնա՛, զի հաւատք քո կեցուցին զքեզ:

31. ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ ԵՐԿՈՒՑ ԿՈՒՐԱՑ:

Մատ. 20. 19 — 34:

Եւ յելանել նորա յԵրիբովէ՝ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բազումք: Եւ ահա կոյրք երկու նստէին առ ճանապարհուն: Իբրև լուան՝ թէ Յիսուս անցանէ, աղաղակեցին և ասեն. ողորմեաց մեզ Յիսուս Արդի Գաւթի: Եւ ամբոխն սաստեաց նոցա՝ զի լռեսցեն. և նոքա ևս առաւել աղաղակէին և ասէին. Տէ՛ր՝ ողորմեաց մեզ Արդի Գաւթի: Զտեղի էառ Յիսուս՝ կոչեաց զնոսա, և ասէ. զի՞նչ կամիք՝ զի արարից ձեզ: Ասեն ցնա. Տէ՛ր, զի բացցին աչք մեր: Եւ գթացեալ Յիսուս՝ մերձեցաւ յաչս նոցա, և վաղվաղակի տեսին. և գնացին զհետ նորա:

32. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՂԱԶԱՐՈՒ:

Յովհ. 11. 1 — 45:

Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազարոս ՚ի Բեթանիայ, ՚ի գեղէ Մարիամայ՝ և Մարթայի քեռ նորա: (Այս այն Մարիամն էր՝ որ էօծ զՏէրն իւղով, և ջնջեաց զոտս նորա հերով իւրով, որոյ եղբայրն Ղազարոս հիւանդ էր): Առաքեցին

առ նա քորքն նորա, և ասեն. Տէ՛ր՝ ահա առաջիկ զոր դուն սիրէիր, հիւանդացեալ է: Իբրև լուաւ Յիսուս, ասէ. այն հիւանդութիւն չէ՛ ՚ի մահ, այլ վասն փառացն Աստուծոյ՝ զի փառաւոր լիցի Որդի մարդոյ այնուիկ: Եւ սիրէր Յիսուս զՄարիամ, և զՄարթա զքոյր նորա, և զՂաղար: Իբրև լուաւ՝ թէ հիւանդացեալ է, զտեղի կալաւ անդէն՝ ուր էրն, աւուրս երկուս: Ապա յետ այնորիկ ասէ ցնոսա- եկայք երթիցուք միւսանդամ ՚ի Հրէաստան: Ասեն ցնա աշակերտքն. Գաբբի, այժմ ևս խնդրէին զքեզ Հրէայքն՝ քարկոծ առնել. և դարձեալ երթաս անդրէն: Պատասխանի ետ Յիսուս. ո՛չ երկոտասան ժամ է աւուր. եթէ ոք գնայ ՚ի տունջեան՝ ո՛չ դայթակղի, զի զլոյս աշխարհիս այսորիկ տեսանէ. ապա թէ ոք գնայ ՚ի դիշերի՝ դայթակղի, զի լոյս ո՛չ գոյ ընդ նմա: Չայս իբրև ասաց. յետ այսորիկ ասէ. Ղաղարոս բարեկամ մեր ննջեաց. այլ երթամ զի զարթուցից զնա: Ասեն ցնա աշակերտքն նորա. Տէ՛ր՝ եթէ ննջեաց՝ ապա ապրի: Այլ Յիսուս վասն մահու նորա ասէր. նոցա այսպէս թուեցաւ՝ թէ վասն ննջելոյ քնոյն ասէր: Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս յայտնապէս. Ղաղարոս մեռաւ: Եւ ես ուրախ եմ վասն ձեր. զի դուք հաւատասցիք ինձ՝ զի ես չէի անդ. բայց արդ՝ եկայք երթիցուք առ նա: Ասէ Թովմաս անուանեալն երկուորեակ ցաշակերտակիցսն. օ՛ն, եկայք և մեք զի ընդ նմա մեռցուք: Եկն Յիսուս, և եգիտ զնա չորեքօրեայ ՚ի դերեզմանի: (Եւ էր Բեթանիա մերձ յԵրուսաղէմ, իբրև ասպարիսօք հնգետասան): Բազումք ՚ի Հրէից անտի եկեալ էին առ Մարթայ և Մարիամ, զի մխիթարեսցեն զնոսա վասն եղբօրն: Մարթա իբրև լուաւ՝ թէ Յիսուս գայ, ընդառաջ գնաց նորա. բայց Մարիամ անդէն նստէր ՚ի տան: Ասէ Մարթա ցՅիսուս. Տէ՛ր՝ եթէ աստ լեալ էիր, եղբայրն իմ

չէր մեռեալ : Այլ և արդ գիտեմ, եթէ զոր ինչ խնդրես-
ցես յԱստուծոյ՝ տացէ քեզ Աստուած : Ասէ ցնա Յի-
սուս . յարիցէ եղբայրն քո : Ասէ ցնա Մարթա . գիտեմ՝
զի յարիցէ յաւուրն յետնում : Ասէ ցնա Յիսուս . ես իսկ
եմ յարուածիւն և կեանք . որ հաւատայ յիս, թէպէտ և
մեռանի՝ կեցցէ : Եւ ամենայն՝ որ կենդանի է՝ և հաւատայ
յիս, մի՛ մեռցի ՚ի յաւիտեան . հաւատանս այսմիկ : Ասէ
ցնա . այո՛ Տէր . ես հաւատացի, եթէ դու ես քրիստոսն
Որդի Աստուծոյ՝ որ յաշխարհ գալոց էիր : Եւ զայս իբրև
ասաց, գնաց՝ և կոչեաց զՄարիամ զքոյր իւր լռելեայն, և
ասէ . վարդապետն եկեալ է, և կոչէ զքեզ : Նա իբրև լռ-
ւալ՝ յարեալ վաղվաղակի, և եկն առ նա : Չև ևս էր ե-
կեալ Յիսուս ՚ի գեօղն, այլ էր անդէն ՚ի տեղւոջն՝ ուր
ընդառաջ եղև նմա Մարթա : Իսկ Հրէայքն՝ որք էին ընդ
նմա ՚ի տան անդ՝ և մտիթարէին զնա, իբրև տեսին զՄա-
րիամ՝ թէ յարեալ վաղվաղակի՝ և գնաց, գնացին և նոքա
զհետ նորա . համարէին թէ ՚ի գերեզմանն երթայ՝ զի լաց-
ցէ անդ : Իսկ Մարիամ իբրև եկն՝ ուր էրն Յիսուս՝ և ե-
տես զնա, անկաւ առ ոտս նորա, և ասէ . Տէր՝ եթէ աստ
էիր դիպեալ, ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ : Յիսուս իբրև ե-
տես զնա զի լայր, և որք ընդ նմայն էին Հրէայքն՝ լային,
խռովեցաւ յոգի իւր իբրև զայրացեալ : Եւ ասէ . ո՛ւր եղիք
զնա . ասեն ցնա . Տէր, ե՛կ՝ և տե՛ս : Եւ արտասուեաց Յի-
սուս : Ասէին Հրէայքն . տեսէ՛ք, որչափ սիրէր զնա : Ահս-
քըն ՚ի նոցանէ ասէին . ոչ կարէր սա՝ որ եբաց զաչս կու-
րին, առնել զի և սա մի՛ մեռցի : Յիսուս դարձեալ զայրա-
ցեալ ընդ միտս իւր, գայ ՚ի գերեզմանն . և էր այր մի, և
վէմ մի եղեալ ՚ի վերայ նորա : Եւ ասէ Յիսուս . ՚ի բաց ա-
րարէք զվէմդ : Ասէ ցնա Մարթա՝ քոյր մեռելոյն . Տէր
արդ հոտեալ իցէ, քանզի շորեքօրեայ է : Ասէ ցնա Յի-

սուս. ոչ ասացի քեզ, եթէ հաւատասցես՝ տեսցես զփառս
Աստուծոյ: Եւ իբրև 'ի վեր առին զվէմն. Յիսուս ամբարձ
ղաչս իւր 'ի վեր, և ասէ. Հայր, գոհանամ զքէն, զի լուար
ինձ: Եւ ես զիտէի՝ զի յամենայն ժամ լսես ինձ. այլ
վասն ժողովրդեանս՝ որք շուրջ կան, առնեմ, զի հաւա-
տասցեն՝ թէ դու առաքեցեր զիս: Ջայս իբրև ասաց՝ 'ի
ձայն մեծ աղաղակեաց, և ասէ. Ղազարէ, արի՛, ե՛կ արտաքս:
Եւ ել մեռեալն ոտիւք կապելովք, և ձեռքն երիզապնդօք,
և երեսօքն վարչամակապատօք: Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս.
լուծէ՛ք զդա, և թողէ՛ք երթալ: Բազումք 'ի Հրէիցն՝ որք
եկեալ էին առ Մարիամանս, իբրև տեսին՝ զոր արարն՝ հա-
ւատացին 'ի նա:

33. Ի ԲԱՆԻՑՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ՅԱՄԱՔԻ ԹՁԵՆԻՆ:

Մարկ. 11. 11 — 14:

Եւ եմուտ Յիսուս յերուսաղէմ 'ի տաճարն, և հայե-
ցաւ շուրջ զամենեքումք, և զի էր երեկոյացեալ ժամն.
Ել 'ի Բեթանիա երկոտասանիւքն հանդերձ: Եւ 'ի վաղիւ
անդր մինչդեռ ելանէին 'ի Բեթանիա, քաղցեալ: Եւ ե-
տես զթղենի մի 'ի բացուստ տերեալից. և եկն թէ գտա-
նիցէ ինչ 'ի նմա. և իբրև եկն 'ի նա՝ ոչինչ եգիտ, բայց
միայն տերև, զի ոչ էր իսկ ժամանակ թղոյ: Պատասխանի
ետ, և ասէ ցնա. մի՛ ևս ոք յաւիտեան 'ի քէն պտուղ կե-
րիցէ. և լսէին աշակերտքն նորա:

20 — 24:

Եւ մինչդեռ այգուցն առ նովաւ անցանէին, տեսին ըզ-
թղենին ցամաքեալ յարմատոյ: Եւ յիշեաց Պետրոս, և
ասէ ցնա. Բաբբի, ահաւասիկ թղենին՝ զոր անիծէր, ցա-
մաքեցաւ: Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ ցնոսա. եթէ

ունիցիք զհաւատսն Աստուծոյ. ամէն ասեմ՝ ձեզ. որ ոք
ասիցէ լերինս այսմիկ՝ բարձի՛ր, և անկի՛ր ՚ի ծով. և ոչ
երկմտիցի ՚ի սրտի իւրում, այլ հաւատայցէ՝ թէ զոր ասէն՝
լինի. եղիցի նմա զոր ինչ և ասիցէ:

ԺԹ. ԱՌԱԿԱՒՕՍՈՒԹԻՒՆՔ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

1. ԱՌԱԿ ՍԵՐՄԱՆԱՅԱՆԻ:

Մարկ. 4. 1 — 20:

Դարձեալ սկսաւ ուսուցանել առ ծովեզերքն. և խոնե-
ցան զնովաւ ժողովուրդք բազումք, մինչև ՚ի նաւ մտանել
նմա, և նստիլ ՚ի ծովուն. և ամենայն ժողովուրդն զծովե-
զերքն զցամաքն ունէին. Եւ ուսուցանէր զնոսա առակօք
բազում ինչ. և ասէր նոցա ՚ի վարդապետութեան իւրում.
Լուարո՞ւք: Ահաւասիկ ել սերմանող ՚ի սերմանել: Եւ եղև
՚ի սերմանելն, ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ, և եկն թրո-
չուն՝ և եկեր զնա: Եւ այլն անկաւ յապառաժի՝ ուր ոչ
գոյր հող բազում. և վաղվաղակի բուսաւ, քանզի ոչ գոյր
հիւթ երկրին. Եւ յորժամ ծագեցաւ արև՝ ջեռաւ, և զի
ոչ գոյին արմատք՝ ցամաքեցաւ: Եւ այլն անկաւ ՚ի մէջ
փշոց. ելին փուշքն՝ և հեղձուցին զնա. և պտուղ ոչ ետ:
Եւ այլն անկաւ յերկիր բարւոք. և ելեալ աճեցեալ տայր
զպտուղ. և բերէր ընդ միոյ երեսուն, և ընդ միոյ վաթ-
սուն, և ընդ միոյ հարիւր: Եւ ասէր. որ ունիցի ականջս
լոկոյ՝ լուիցէ: Եւ իբրև եղև առանձինն, հարցին ցնա՝ ուք
զնովաւն էին աշակերտօքն հանդերձ զառակսն: Եւ ասէ
ցնոսա. ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդ արքայութեան
Աստուծոյ. բայց նոցա՝ որք արտաքինքն են, ամենայն ինչ
առակօք լինի: Զի տեսանելով տեսցեն, և մի՛ տեսցեն. և
լսելով լուիցեն, և մի՛ իմասցին. զի մի՛ երբէք դարձցին՝ և
թողցի նոցա: Եւ ասէ ցնոսա. ոչ գիտէք զառակս զայս. և

զիւորդ զամենայն առակսն գիտիցէք: Որ սերմանէ, զբանն սերմանէ: Եւ նոքա են՝ որք առ ճանապարհաւն, ուր բանն սերմանի. և յորժամ լսեն զնա, գայ սատանայ՝ և հանէ զսերմանեալն ՚ի սիրտս նոցա: Եւ նոքա են՝ որք յապառաժին սերմանեցան, որք յորժամ լսիցեն զբանն, վաղվաղակի խնդութեամբ ընդունին: Եւ զի ոչ ունին արմատս յանձինս, այլ առ ժամանակ մի են. ապա ՚ի հասանիլ նեղութեան կամ հալածման վասն բանին, վաղվաղակի գայթակղին: Իսկ որ ՚ի մէջ փշոցն սերմանեցաւ, նոքա են՝ որք իբրև զբանն լսեն: Եւ հոգք աշխարհիս, և պատրանք մեծութեան մտանեն. և հեղձուցանեն զբանն, և անպտուղ լինի: Եւ նոքա են՝ որք յերկիրն բարւոք սերմանեցան. որք լսեն զբանն՝ և ընդունին, և տան զպտուղ. ընդ միոյ երեսուն, և ընդ միոյ վաթսուն, և ընդ միոյ հարիւր:

2. ԱՌԱԿ ՀԱՍԵԱԼ ՀՆՁՈՅ:

Մարկ. 4. 26 — 29:

Եւ ասէր, այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ. որպէս զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս յերկիր: Եւ ննջիցէ, և յառնիցէ զցայդ և զցերեկ. և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցին. և նա ոչ գիտէ. թէ երկիրն ինքնին բերէ զպտուղն. նախ զխոտն՝ և ապա զհասկն՝ ապա զցորեան, ատոք ՚ի հասկին: Եւ յորժամ տայցէ զպտուղն. վաղվաղակի առաքի մանգաղ՝ զի հասեալ են հունձք:

3. ԱՌԱԿ ԲԱՐԻ ՍԵՐՄԱՆ ԵՒ ՈՐՈՄԱՆ:

Մատ. 13. 24 — 30:

Այլ առակ էարկ առ նոսա, և ասէ. նմանեցաւ արքայութիւն երկնից առն՝ որ սերմանիցէ զսերմն բարի յազարակի իւրում: Եւ ՚ի քուն լինիլ մարդկան, եկն թշնամին նորա,

և ցանեաց 'ի վերայ զորոմն 'ի մէջ ցորենոյն՝ և գնաց : Եւ
իբրև բուսաւ խոտն, և արար զպտուղ . ապա երևեցաւ և ո-
րոմն : Մատուցեալ ծառայք տանուտեառնն, ասեն ցնա-
տէ՛ր՝ ո՞չ սերմն բարի սերմանեցեր յազարակին քում . արդ՝
ուստի՞ ունիցի զորոմն : Եւ նա ասէ ցնոսա . այր թշնամի
արար զայն : Ասեն ցնա ծառայքն . կամի՞ս զի երթիցուք՝
քաղեսցուք զայն 'ի բաց : Եւ նա ասէ ցնոսա . մի՛ գուցէ
մինչ քաղիցէք զորոմն, և զցորեանն ընդ նմին 'ի բաց խը-
լիցէք : Թո՛յլ տուք երկոցունցն աճիլ 'ի միասին մինչև 'ի
հունձս . և 'ի ժամանակի հնձոցն, ասացից ցհնձողսն . քա-
ղեցէ՛ք նախ զորոմն, և կապեցէ՛ք զայդ խրճուեսս առ 'ի
յայրել . և զցորեանն ժողովեցէ՛ք 'ի շտեմարան իմ :

36 — 43 :

Յայնժամ թողեալ Յիսուսի զժողովուրդսն՝ եկն 'ի
տուն . մատեան առ նա աշակերտքն նորա, և ասեն . մեկ-
նեա՛ մեզ զառակ որումանցն ազարակի : Նա պատասխանի
ետ, և ասէ ցնոսա . որ սերմանէ զսերմն բարի, է Արդի մար-
դոյ : Եւ ազարակն աշխարհս է . սերմն բարի նոքա են՝
որք որդիքն արքայութեան են . իսկ որոմն որդիք չարին
են : Եւ թշնամին՝ որ վարեաց զայն, սատանայ է . և հուն-
ձըն կատարած աշխարհիս է . և հնձողքն հրեշտակք են :
Արպէս ժողովի որոմն՝ և 'ի հուր այրի . այնպէս եղիցի 'ի
կատարածի աշխարհիս : Առաքեսցէ Արդի մարդոյ զհրեշ-
տակս իւր . և ժողովեսցեն յարքայութենէ նորա զամենայն
գայթակղութիւնս, և զայնոսիկ՝ որք գործեն զանօրէնու-
թիւն : Եւ արկցեն զնոսա 'ի հնոց հրոյ . անդ եղիցի լալ՝
և կրճել ատամանց : Յայնժամ արդարքն ծագեսցին իբրև
զարեգակն յարքայութեան երկնից . որ ունիցի ականջս
լսելոյ՝ լուիցէ :

4. ԱՌԱԿ ՀԱՏՈՅ ՄԱՆԱՆԽՈՅ:

Մատ. 13. 31 — 32:

Այլ առակ էարկ առ նոսա, և ասէ. նման է արքայու-
թիւն երկնից հատոյ մանանխոյ, զոր առեալ մարդոյ՝ սեր-
մանեաց յազարակի իւրում: Որ փոքր է քան զամենայն
սերմանիս. և յորժամ աճիցէ, մեծ է քան զամենայն բան-
ջարս. և լինի ծառ, մինչև զալ թռչնոց երկնից՝ և հանգ-
չիլ յոստս նորա:

5. ԱՌԱԿ ԽՄՈՐՈՅ:

Մատ. 13. 33:

Այլ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա, և ասէ. նման է ար-
քայութիւն երկնից խմորոյ. զոր առեալ կնոջ՝ թագոյց ՚ի
գրիւս երիս ալեր՝ մինչև ամենայն խմորեցաւ:

6. ԱՌԱԿ ԳԱՆՁԻ ԾԱԾԳԵԼՈՅ:

Մատ. 13. 44:

Ղարձեալ նման է արքայութիւն երկնից գանձի ծած-
կելոյ յազարակի, զոր գտեալ մարդոյ թագոյց. և ՚ի խըն-
դութենէ անտի երթայ՝ վաճառէ զամենայն ինչ՝ զոր ունի,
և գնէ զազարակն զայն:

7. ԱՌԱԿ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱՐԳԱՐՏԻ:

Մատ. 13. 45 — 46:

Ղարձեալ նման է արքայութիւնն երկնից առն վաճա-
ռականի՝ որ խնդրիցէ մարգարիտս գեղեցիկս: Եւ գտեալ
մի պատուական մարգարիտ, երթեալ վաճառեաց զամենայն
զոր ինչ ունէր՝ և գնեաց զայն մարգարիտ:

8. ԱՌԱՎ ՈՒՌԿԱՆԻ ԱՐԿԵԼՈՅ Ի ԾՈՎ :

Մատ. 13. 47 — 50 :

Պարձեալ նման է արքայութիւն երկնից ուռկանի արկելոյ 'ի ծով, և յամենայն ազգաց ժողովելոյ : Որ իբրև լցաւ, հանեալ 'ի ցամաք՝ և նստեալ ժողովեցին զբարի բարին յամանս, և զխոտանն 'ի բաց ընկեցին : Այնպէս եղիցի 'ի կատարածի աշխարհիս. ելցեն հրեշտակք, և մեկնեացեն զչարս 'ի միջոյ արդարոց : Եւ արկցեն զնոսա 'ի հնոց հրոյ, անդ եղիցի լալ՝ և կրճել ատամանց :

9. ԱՌԱՎ ԱՆՈՂՈՐԾ ԳԱՐՏԱՏԵԱՌՆ :

Մատ. 18. 23 — 35 :

Սասն այսորիկ նմանեցաւ արքայութիւն երկնից առն թագաւորի՝ որ կամեցաւ համար առնուլ 'ի մէջ ծառայից իւրոց : Եւ իբրև սկսաւ առնուլ՝ մատուցաւ առ նա պարտապան մի բիւր քանքարոյ : Իբրև ոչ ունէր հատուցանել, հրամայեաց վաճառել զնա տէրն նորա, և զկինն նորա, և զորդիս՝ և զամենայն որ ինչ և ունիցի, և հատուցանել : Եւ անկեալ ծառայն երկիրպագանէր նմա, և ասէր. երկայնամիտ լեր առիս՝ և զամենայն հատուցից քեզ : Գթացեալ տէր ծառային այնորիկ՝ արձակեաց զնա. և զփոխն եթող նմա : Եւ ելեալ ծառայն այն՝ եգիտ զմի 'ի ծառայակցաց իւրոց, որ պարտիւր նմա հարիւր դահեկան. և կալեալ զնա խեղդէր, և ասէր. հատո՛ ինձ՝ զոր պարտիսն : Արդ՝ անկեալ ծառայակցին առ ոտս նորա, ազաչէր զնա, և ասէր. երկայնամիտ լեր առիս, և հատուցից քեզ : Եւ նա ոչ կամէր. այլ չոքաւ էարկ զնա 'ի բանտ, մինչև հատուցէ ըզպարտսն : Իբրև տեսին ծառայակիցքն նորա՝ որ ինչ եղեն, տրտմեցան յոյժ. և եկեալ ցուցին տեսոն իւրեանց զամե-

նայն՝ որ ինչ եղևն : Յայնժամ կոչեաց զնա Տէրն իւր, և
ասէ. ծառայ չար. զամենայն զպարտսն թողի քեզ, վասն
զի աղաչեցեր զիս. իսկ արդ՝ ո՞չ էր պարտ և քեզ ողորմիլ
ծառայակցին քում, որպէս և ես քեզ ողորմեցայ : Եւ բար-
կացեալ տէրն նորա, մատնեաց զնա դահճաց. մինչև հա-
տուսցէ զամենայն զպարտսն : Նոյնպէս և Հայր իմ՝ որ
յերկինս է, արասցէ՛ ձեզ. եթէ ո՞չ թողուցուք իւրաքան-
չիւր եղբօր իւրում՝ ՚ի սրտից ձերոց զյանցանս նոցա :

10. ԱՌԱԿ ԳԹԱԾ ՍԱՄԱՐԱՅԻՈՅՆ :

Ղուկ. 10. 25 — 37 :

Եւ ահա յարեալ ոմն օրինական, փորձէր զնա՝ և ասէր.
վարդապետ, զի՞նչ գործեցից՝ զի զկեանս յաւիտենականս
ժառանգեցից : Եւ նա ասէ ցնա. յօրէնս զի՞նչ գրեալ է.
ո՞րպէս ընթեռնուս : Նա պատասխանի ետ, և ասէ. ,,Սի-
րեցես զՏէր Աստուած քո յամենայն սրտէ քումմէ, և
յամենայն անձնէ քումմէ, և յամենայն զօրութենէ քում-
մէ, և յամենայն մտաց քոց. և զընկեր քո՝ իբրև զանձն
քո՞ : Եւ ասէ ցնա. ուղիղ ետուր զպատասխանիդ. զայդ
արա՛, և կեցցես : Նա իբրև կամեցաւ զանձն արդարացու-
ցանել, ասէ ցՅիսուս. և ո՞վ է իմ ընկեր : Պատասխանի
ետ Յիսուս, և ասէ. այր մի իջանէր յերուսաղէմէ յերի-
քով, և անկաւ ՚ի ձեռս աւաղակաց. որք մերկացուցին ըղ-
նա՝ և վէրս ՚ի վերայ եդին. թողին կիսամահ և գնացին :
Գէսպ եղև քահանայի միոջ իջանել ընդ նոյն ճանապարհ.
և տեսեալ զնա՝ զանց արար : Նոյնպէս և Ղևտացի մի ե-
կեալ ընդ նոյն տեղի, ետես՝ և զանց արար : Սամարացի
ոմն ճանապարհորդեալ ընդ նոյն առ նովաւ, և տեսեալ զնա՝
գթացաւ : Եւ մատուցեալ պատեաց զվէրս նորա, արկեալ
՚ի վերայ զձէթ և զգինի. և եդեալ ՚ի վերայ գրաստու իւ-

րոյ, էած զնա 'ի պանդոկ մի՝ և դարմանեաց զնա: Եւ 'ի վաղիւ անդր իբրև ելանէր անտի, հանեալ ետ ցպանդոկապետն երկուս դահեկանս, և ասէ. դարման տար դմա. և զոր ինչ ծախեսցես 'ի դմա, 'ի միւսանդամ դալստեան իմում հատուցից քեզ: Արդ՝ ո՞ յերեցունց 'ի նոցանէ թուի քեզ մերձաւոր լեալ անկելոյն 'ի ձեռս աւաղակաց: Եւ նա ասէ. որ արար զողորմութիւնն 'ի վերայ նորա: Եւ ասէ ցնա Յիսուս. ե՛րթ՝ և դու արա՛ նոյնպէս:

11. ԱՌԱԿ ԸՆԶԱՍԻՐՈՒԹԵԱՆ:

Ղուկ. 12. 15 — 21:

Եւ ասէ ցնոսա. տեսէ՛ք, և զգո՛յշ լերուք յամենայն ագահութենէ. զի ո՛չ եթէ 'ի մթերից ընչից ուրուք իցեն կեանք նորա: Խօսեցաւ առ նոսա զառակ մի, և ասէ. առն ուրումն մեծատան ետսւն անդք տոհմականս: Եւ խորհէր 'ի միտս իւր՝ և ասէր. զի՞ գործեցից՝ զի ո՛չ գոյ տեղի, ուր ժողովեցից զարդիւնս իմ: Եւ ասէ. գիտեմ զինչ արարից. քակեցից զշտեմարանս իմ, և ևս մեծամեծս շինեցից. և անդր ժողովեցից զցորեան, և զամենայն բարութիւնս իմ: Եւ ասացից ցանձն իմ. անձն, ունիս բազում բարութիւնս՝ համբարեալ ամաց բազմաց. հանգի՛ր, կե՛ր, արբ՝ և ուրախ լեր: Ասէ ցնա Աստուած. անմիտ, յայսմ գիշերի զողիդ 'ի քէն 'ի բաց պահանջիցեն. իսկ զոր պատրաստեցերն՝ ո՞ւմ լինիցի: Նոյնպէս և որ գանձէ անձին, և ո՛չ յԱստուած մեծանայցէ:

12. ԱՌԱԿ ԾԱՌԱՅԻՑ ԱԿՆԿԱԼԵԼՈՅ ՏԵԱՌՆ ԻՒՐԵԱՆՑ:

Ղուկ. 12. 35 — 48:

Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս. և ճրագունք լուցեալք: Եւ դուք նմանողք մարդկան՝ որք ակն ունիցին

տեառն իւրեանց, թէ ե՛րբ դառնայցէ ՚ի հարսանեաց. զի
յորժամ գայցէ և բաղխիցէ, վաղվաղակի բանայցեն նմա :
Երանի՛ իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն, գտցէ
արթունս. ամէն ասեմ ձեզ, զի դօտի ընդ մէջ ածցէ՝ և
բաղմեցուսցէ զնոսա. և անցեալ պաշտեսցէ զնոսա : Եւ ե-
թէ յերկրորդ կամ յերրորդ պահու եկեսցէ՝ և գտցէ այն-
պէս, երանելի՛ք են ծառայքն այնոքիկ : Բայց զայն գիտաս-
ջիք. եթէ գիտէր տանուտէրն յորո՛ւմ ժամու գող գայ՝
հսկէր, և չտայր թոյլ ական հատանել ՚ի տան իւրում :
Եւ գուք եղերո՛ւք պատրաստք, զի յորում ժամու ո՛չ կար-
ծիցէք՝ գայ Որդի մարդոյ : Ասէ Պետրոս. Տէ՛ր, առ մե՞զ
ասացեր զառակդ զայդ՝ թէ առ ամենեսեան : Եւ ասէ Տէր.
ո՞վ իցէ հաւատարիմ տնտես և իմաստուն. զոր կացոյց Տէր
իւր ՚ի վերայ գերդաստանի իւրոյ՝ տալ ՚ի ժամու զկերա-
կուրս : Երանի՛ իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր եկեալ Տէր իւր
գտանիցէ արարեալ այնպէս : Արդ՛որև ասեմ ձեզ, զի ՚ի
վերայ ամենայն ընչից իւրոց կացուսցէ զնա : Ապա թէ ա-
սիցէ ծառայն այն ՚ի սրտի իւրում, յամէ տէր իմ ՚ի գալ.
և սկսանիցի հարկանել զծառայս և զաղախնայս, ուտել՝ և
ըմպել՝ և արբենալ : Եկեսցէ տէր ծառային այնորիկ, յա-
ւուր՝ յորում ակն ո՛չ ունիցի, և ՚ի ժամու՝ յորում ո՛չ
գիտիցէ. ընդ մէջ կտրեսցէ զնա, և զմասն նորա ընդ ան-
հաւատս գիցէ : Եւ ծառայ՝ որ գիտիցէ զկամս տեառն իւ-
րոյ՝ և ո՛չ պատրաստեսցէ ըստ կամաց նորա, արբցէ գան
բաղում : Եւ որ ո՛չն գիտիցէ՝ և արժանի գանի ինչ գոր-
ծիցէ, արբցէ գան սակաւ. ամենայնի՛ որում շատ տուաւ,
շատ խնդրեսցի ՚ի նմանէ. և որում բաղում աւանդեցաւ,
առաւել ևս պահանջեսցեն ՚ի նմանէ :

13. ԱՌԱԿ ԱՆՊՏՈՒՂ ԹԶԵՆՒՈՅ :

Ղուկ. 13. 1 — 9 :

Եկին ոմանք 'ի նմին ժամանակի. և պատմեցին նմա վասն
Քալիլեացւոցն՝ որոց զարիւնն Պիղատոս խառնեաց ընդ
ըոհսն նոցա : Պատասխանի ետ, և ասէ ցնոսա . համարիք
եթէ այնք Քալիլեացիք եղեն մեղաւորք քան զամենայն
Քալիլեացիս . զի զայնպիսի անցս կրեցին : Ո՛չ՝ ասեմ ձեզ ,
այլ եթէ ոչ ապաշխարիցէք՝ ամենեքին նոյնպէս կորնչիցիք :
Կամ նոքա ութուտասանքն՝ յորոց վերայ աշտարակն ան-
կաւ 'ի Սելուլամ, և սպան զնոսա . համարիք՝ թէ նոքա
պարտապանք եղեն քան զամենայն մարդիկ՝ որք բնակեալք
են յԵրուսաղէմ : Ո՛չ՝ ասեմ ձեզ , այլ եթէ ոչ ապաշխա-
րիցէք՝ ամենեքեան նոյնպէս կորնչիցիք : Ասաց և զառակս
զայս . թղենի մի էր ուրումն տնկեալ յայդւոջ իւրում, և
եկն խնդրել զպտուղ 'ի նմանէ, և ոչ եգիտ : Ասէ ցայգե-
գործն . ահա երեք ամք են յորմէ հետէ գամ խնդրել ըզ-
պտուղ 'ի թղենւոջդ, և ոչ գտանեմ : Արդ՝ կտրեա՛ զդա,
ընդէ՞ր և զերկիրդ խափանէ : Նա պատասխանի ետ, և ասէ .
տէ՛ր, թող զդա յայս ամ ևս, մինչև շուրջ զգոյլաւ
բրեցից՝ և արկից զաղբ, թերևս արասցէ զպտուղ . ապա
թէ ոչ՝ յամէ ևս, հատցես զդա :

14. ԱՌԱԿ ՀՈՎՈՒԻ ԵՒ ՔԱՐՉԿԱՆԻ :

Յովհ. 10. 1 — 16 :

Ըմէն ամէն ասեմ ձեզ, որ ոչ մտանէ ընդ դուռն 'ի գա-
ւիթ ոչխարաց՝ այլ ընդ այլ ելանէ, նա գող է՝ և աւազակ :
Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն, հովիւ է ոչխարաց : Նմա գոնա-
պանն բանայ, և ոչխարքն ձայնի նորա լսեն . և զիւր զոչ-
խարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ զնոսա : Եւ յորժամ զիւրն

դամենայն հանիցէ՝ առաջի նոցա երթայ. և ոչխարքն զհետ նորա երթան, զի ճանաչեն զձայն նորա: Զօտարի զհետ ոչ երթիցեն, այլ փախիցեն ՚ի նմանէ. զի ոչ ճանաչեն զձայն օտարաց: Զայս առակ ասաց նոցա Յիսուս, և նոքա ոչ զիտէին, եթէ զի՞նչ էր՝ որ խօսէրն ընդ նոսա: Գարձեալ ասէ ցնոսա Յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ես եմ գուռն ոչխարաց: Ամենեքեան՝ որք յառաջ քան զիս եկին, գողք էին՝ և աւաղակք. այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն: Ես եմ գուռն. ընդ իս եթէ ոք մտանիցէ, կեցցէ. մտցէ, և ելցէ, և ճարակ դտցէ: Գող ոչ դայ, եթէ ոչ՝ զի գողասցի, և սպանցէ, և կորուսցէ. ես եկի զի զկեանս ունիցին, և առաւել ևս ունիցին: Ես եմ հովիւն քաջ. հովիւ քաջ զանձն իւր դնէ ՚ի վերայ ոչխարաց: Իսկ վարձկանն՝ որ ոչ է հովիւ. որոյ ոչ իւր են ոչխարքն, իբրև տեսանէ զգայլն՝ զի դայ, թողու զոչխարսն, և փախչի. և գայլն յաիշտակէ զնոսա, և ցրուէ. քանզի վարձկան է, և չէ՛ փոյթ նմա վասն ոչխարացն: Ես եմ հովիւն քաջ. և ճանաչեմ զիմսն, և ճանաչիմ յիմոցն: Արպէս գիտէ զիս Հայր, գիտեմ և ես զՀայր. և զանձն իմ դնեմ ՚ի վերայ ոչխարաց: Նաև՝ այլ ևս ոչխարք են իմ՝ որք ոչ են յայսմ գաւթէ, և զայն ևս պարտ է ինձ ածել այսր. և ձայնի իմում լուիցեն. և եղիցին մի հօտ, և մի հովիւ:

15. ԱՌԱՊ ՀՐԱԽԻՐԵԼՈՅ Ի ԿՈՉՈՒՆՍ:

Ղուկ. 14. 8 — 24:

Յորժամ կոչիցէ ոք զքեզ ՚ի հարսանիս՝ կամ ՚ի կոչունս, մի՛ բազմիցիս յառաջին բարձին. գուցէ՛ պատուականագոյն ևս քան զքեզ իցէ կոչեցեալ ՚ի նմանէ: Եւ եկեալ՝ որ զքեզ և զնա կոչեաց, ասիցէ ցքեզ. տո՛ւր սմա տեղի. և ապա սկսանիցիս ամօթով զյետին տեղին ունիլ:

Այլ յորժամ կոչեցիս. երթիջիր՝ բազմեսջիր 'ի յետին տեղւոջ, զի յորժամ գայցէ՝ որ կոչեացն զքեզ, ասիցէ քեզ. բարեկամ, 'ի վե'ր մատիր. յայնժամ եղիցին քեզ փառք առաջի բարձակցացն քոց: Ձի ամենայն՝ որ բարձրացուցանէ զանձն, խոնարհեսցի. և որ խոնարհեսցուցանէ զանձն, բարձրասցի: Ասէ և ցկոչնատէրն. յորժամ առնիցես ճաշ՝ կամ ընթրիս, մի՛ կոչեր զբարեկամս քո, և մի՛ զեղբարս քո, և մի՛ զազգականս քո, և մի՛ զդրացիս քո, և մի՛ զմեծամեծս, զի մի՛ և նոքա փոխարէն կոչեցեն զքեզ, և լինիցի քեզ հատուցումն: Այլ յորժամ առնիցես ընդունելութիւն, կոչեա՛ զաղքատս՝ և զխեղս՝ և զկաղս՝ և ըզկոյրս: Եւ երանելի լինիցիս, զի ո՛չ ունին փոխարէն հատուցանելոյ քեզ. և հատուցի քեզ փոխարէն 'ի յարութեան արդարոց: Իբրև լուաւ զայս ոմն 'ի բազմականացն, ասէ ցնա. երանի՛, որ կերիցէ ճաշ յարքայութեան Աստուծոյ: Եւ նա ասէ ցնա. այր ոմն գործեաց ընթրիս. և հրաւիրեաց զբազումս: Եւ առաքեաց զճառայ իւր 'ի ժամու ընթրեացն, կոչել զհրաւիրեալսն. թէ եկայք՝ զի ասաւ ասիկ պատրաստ է ամենայն ինչ: Եւ սկսան մի ըստ միոջէ. ամենեքեան հրաժարիլ. առաջինն ասէ. ազարակ դնեցի, և հարկ է ելանել՝ և տեսանել զնա. աղաչեմ ըզքեզ, կա՛լ զիս հրաժարեալ: Եւ միւսն ասէ. լուծս հինգ՝ եզանց գնեցի, և երթամ փորձել զնոսա. աղաչեմ զքեզ, կա՛լ զիս հրաժարեալ: Եւ միւսն ասէ. կին ածի. և վասն այնորիկ՝ ո՛չ կարեմ գալ: Եւ եկեալ ծառայն պատմեաց զամենայն տեսան իւրում: Յայնժամ բարկացեալ տանուտէրն, ասէ ցճառայն իւր. ե՛լ վաղվաղակի 'ի հրապարակս և 'ի փողոցս քաղաքիս, և զաղքատս՝ և զխեղս՝ և զկաղս՝ և զկոյրս մո՛յժ այսր: Եւ ասէ ծառայն. տէ՛ր, եղև զոր հրամայեցերն, և կայ ևս տեղի: Եւ ասէ տէրն ցճառայն. ե՛լ

ի ճանապարհս և ՚ի ցանգս. և արա՛ այսր մտանել, զի լըց-
ցի տունս իմ: Ասեմ ձեզ. զի ո՛չ ոք յայնց կոչեցելոց
ճաշակեսցէ յընթրեաց իմոց:

16. ԱՌԱԿ ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ՈՉԽԱՐԻՆ:

Ղուկ. 15. 4 — 7:

Ա՛յլ ոք իցէ ՚ի ձէնջ մարդ՝ որոյ իցէ հարիւր ոչխար, և
կորուսանիցէ զմի ՚ի նոցանէ, ո՛չ թողուցու զիննսուն և
զինն յանապատի. և երթայցէ զհետ կորուսելոյն մինչև
գտանիցէ զնա: Եւ իբրև գտանէ, դնէ զնա ՚ի վերայ ուսոց
իւրոց խնդալով: Եւ երթայ ՚ի տուն. կոչէ զբարեկամս
և զղրացիս, և ասէ ցնոսա. ուրախ եղերուք ընդ իս. զի գտի
զոչխարս իմ զկորուսեալ: Ասեմ ձեզ, զի այսպէս է ու-
րախութիւն յերկինս վասն միոյ մեղաւորի՝ որ ապաշխա-
րիցէ. քան վասն իննսուն և ինն արդարոց՝ որոց չիցէ պի-
տոյ ապաշխարութիւն:

17. ԱՌԱԿ ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԴՐԱՄՈՅՆ:

Ղուկ. 15. 8 — 10:

Կամ ո՛վ իցէ կին՝ որոյ իցեն դրամք տասն, և եթէ կո-
րուսանիցէ զդրամ մի, ո՛չ լուցանիցէ զճրագ, և ածիցէ զա-
ւել ՚ի տան. և խնդրիցէ ստէպ՝ մինչև գտանիցէ: Եւ իբրև
գտանէ, կոչէ զբարեկամս և զղրացիս՝ և ասէ. ուրախ եղե-
րուք ընդ իս, զի գտի զդրամս իմ՝ զոր կորուսի: Այնպէս՝
ասեմ ձեզ՝ ուրախութիւն եղիցի առաջի հրեշտակաց Աս-
տուծոյ ՚ի վերայ միոյ մեղաւորի՝ որ ապաշխարիցէ:

18. ԱՌԱԿ ԱՆԱՌԱԿ ՈՐԴՒՈՅՆ:

Ղուկ. 15. 11 — 32:

Եւ ասէ. առն միոջ էին երկու որդիք: Ասէ կրտսերն ՚ի
նոցանէ ցհայրն. հայր՝ տուր ինձ բաժին՝ որ անկանի յըն-

չիցդ. և նա բաժանեաց նոցա զկեանսն: Եւ յետ ոչ բա-
ղում աւուրց՝ ժողովեալ զամենայն կրտսեր որդւոյն՝ գնաց
յաշխարհ հեռի, և անդ վատնեաց զինչս իւր, զի կեայր
անառակութեամբ: Եւ իբրև սպառեաց զամենայն, եղև սով
սաստիկ յաշխարհին յայնմիկ, և սկսաւ ինքն չքաւորիլ:
Եւ գնացեալ յարեցաւ ՚ի մի ոմն քաղաքացւոց աշխարհին
այնորիկ, և յղեաց զնա յազարակ իւր արածել զխոզս: Եւ
ցանկայր ընուլ զորովայն իւր յեղջերէն՝ զոր խողքն ու-
տէին. և ոչ ոք տայր նմա: Եւ եկեալ ՚ի միտս իւր, ասէ.
քանի՞ վարձկանք են ՚ի տան հօր իմոյ հացալիցք. և ես
աստ սովամահ կորնչիմ: Յարուցեալ գնացից առ հայր իմ,
և ասացից ցնա. հայր, մեղայ յերկինս՝ և առաջի քո: Եւ
ոչ ևս եմ արժանի կոչիլ որդի քո. արա՛ զիս իբրև զմի ՚ի
վարձկանաց քոց: Եւ յարուցեալ եկն առ հայր իւր. և
մինչդեռ հեռագոյն էր, ետես զնա հայրն՝ և զթացաւ:
Յարեաւ և ընթացաւ ընդ առաջ՝ անկաւ զպարանոցաւն
նորա, և համբուրեաց զնա: Եւ ասէ ցնա որդին. Հայր, մե-
ղայ յերկինս՝ և առաջի քո. ոչ ևս եմ արժանի կոչիլ որ-
դի քո: Ասէ հայրն ցժառայս իւր. վաղվաղակի հանէ՛ք ըզ-
պատմութեանն առաջին, և ազուցէ՛ք նմա. և տո՛ւք զմատա-
նին ՚ի ձեռս նորա՝ և կօշիկս յոտս նորա: Եւ ածէ՛ք զեղն
պարարակ և զենէ՛ք. կերիցո՛ւք, և ուրախ լիցուք: Ձի այս
որդի իմ մեռեալ էր, և եկեաց. կորուսեալ էր, և դտաւ. և
սկսան ուրախ լինիլ: Եւ էր երէց որդի նորա յազարակի. և
մինչդեռ գայր՝ և մերձ եղև ՚ի տունն, լուաւ զձայն երգոցն
և պարուց: Եւ կոչեալ առ ինքն զմի ՚ի ծառայիցն հարցա-
նէր. թէ զի՞նչ իցէ այն: Եւ նա ասէ ցնա. զի եղբայր քո
եկեալ է. և եղեն հայր քո զեղն պարարակ, զի ողջամբ ըն-
կալաւ զնա: Բարկացաւ և ոչ կամէր մտանել. և հայրն
ելեալ արտաքս՝ աղաչէր զնա: Պատասխանի ետ, և ասէ

ցհայրն. այս քանի՞ամբ են՝ զի ծառայեմ քեզ. և երբէք
զպատուիրանաւ քով ո՛չ անցի. ուլ մի երբէք ո՛չ ետուր
ինձ՝ զի ուրախ եղէց ընդ բարեկամս իմ: Եւ յորժամ եկն
որդիդ քո այդ՝ որ եկեր զկեանս քո ընդ պոռնիկս, զեներ
դմա զեղն պարարակ: Եւ ասէ ցնա, որդեակ, դու հանա-
պաղ ընդ իս ես. և ամենայն՝ որ ինչ իմ է, քո է: Այլ
ուրախ լինիլ և խնդալ պարտ էր. զի եղբայր քո այս՝ մե-
ռեալ էր, և եկեաց. կորուսեալ էր, և գտաւ:

19, ԱՌԱՅ ՏՆՏԵՍԻ:

Ղուկ. 16. 1 — 18:

Եւ ասէր առ աշակերտսն. այր մի էր մեծատուն, որոյ
էր տնտես. և եղև զնմանէ ամբաստանութիւն, որպէս թէ
վատնիցէ զինչս նորա: Առչեաց, և ասէ ցնա. զի՞նչ է այս՝
զոր լսեմս զքէն. տուր զհամար տնտեսութեան քո. զի
ո՛չ ևս կարես լինել տնտես: Ասէ ընդ միտս իւր տնտեսն.
զի՞նչ գործեցից, զի տէ՛ր իմ հանէ զտնտեսութիւնս.
գործել ո՛չ կարեմ, մուրանալ ամաչեմ: Քիտեմ՝ զի՞նչ
արարից. զի յորժամ ՚ի բաց լինիցիմ ՚ի տնտեսութենէս՝
ընկալցին զիս ՚ի տունս իւրեանց: Եւ կոչեալ առ ինքն մի
ըստ միօջէ ՚ի պարտապանաց տեառն իւրոյ. ասէ ցառա-
ջինն, քանի՞ինչ պարտիս տեառն իմում: Եւ նա ասէ.
հարիւր մար ձիթոյ. ասէ ցնա. կա՛ զգիր քո՝ և նի՛ստ գրեա՛
վաղվաղակի յիսուն: Գարձեալ ասէ ցմիւսն. դու քանի՞
ինչ պարտիս. և նա ասէ. հարիւր քոռ ցորենոյ. և ասէ
ցնա. կա՛ զգիր քո՝ և նի՛ստ գրեա՛ ութսուն: Եւ գովեաց
տէրն զտնտեսն անիրաւութեան՝ զի իմաստութեամբ ա-
րար. զի որդիք աշխարհիս այսորիկ իմաստնագոյնք են քան
զորդիս լուսոյ յաղգս իւրեանց: Եւ ես ձեզ ասեմ. արա-
րէ՛ք ձեզ բարեկամս ՚ի մամոնայէ անիրաւութեան. զի

յորժամ պակասիցի այն՝ ընկալցին զձեզ 'ի յարկսն յա-
ւիտենականս :

20. ԱՌԱԿ ՄԵԾԱՏԱՆ ԵՒ ԱՂՔԱՏ ՂԱԶԱՐՈՍԻ:

Ղուկ. 16. 19 — 31:

Այր ոմն էր մեծատուն, և ագանէր բեհեղս և ծիրանիս.
և ուրախ լինէր հանապազ առատապէս: Եւ աղքատ ոմն
անուն Ղազարոս՝ անկեալ դնիւր առ դրան նորա վիրաւո-
րեալ: Եւ ցանկայր յազիլ 'ի փշրանացն՝ որք անկանէին 'ի
սեղանոյ մեծատանն. այլ և շունք ևս գային. և լիզուին ըզ-
վէրս նորա: Եղև մեռանիլ աղքատին, և տանիլ հրեշտա-
կաց զնա 'ի գոգն Աբրահամու: Մեռաւ և մեծատունն՝ և
թաղեցաւ. և 'ի դժոխսն ամբարձ զաչսն իւր՝ մինչ 'ի
տանջանսն էր. ետես զԱբրահամ 'ի հեռաստանէ, և զՂա-
զարոս 'ի գոգ նորա հանգուցեալ: Եւ նա աղաղակեաց և
ասէ. հայր Աբրահամ, ողորմեաց ինձ. և առաքեա՛ զՂազա-
րոս՝ զի թացցէ զձագ մատին իւրոյ 'ի ջուր. զովացուսցէ
զլեզու իմ. զի պապակիմ 'ի տապոյ աստի: Եւ ասէ ցնա
Աբրահամ. որդեակ, յիշեա՛ զի ընկալար անդէն զբարիս
քո 'ի կեանսն քում. և Ղազարոս նոյնպէս զչարչարանսն.
արդ՝ սա աստ մխիթարի. և դու այդր պապակիս: Եւ 'ի վե-
րայ այսր ամենայնի՝ վիճ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ. եթէ
կամիցին աստի առ ձեզ անցանել՝ ո՛չ կարեն, և ո՛չ այտի
առ մեզ անցանել: Եւ ասէ՛ արդ աղաչեմ զքեզ հայր. զի
արձակեսցես զդա 'ի տուն հօր իմոյ: Են իմ անդ եղբարք
հինգ, որպէս զի տացէ նոցա զվկայութիւն. զի մի՛ և նոքա
գայցեն յայս տեղի տանջանաց: Եւ ասէ Աբրահամ. ունին
զՄովսէս և զմարգարէս. նոցա լուիցեն: Եւ նա ասէ. ո՛չ՝
հայր Աբրահամ. բայց եթէ 'ի մեռելոց ոք երթիցէ առ նո-
սա, ապաշխարեսցեն: Եւ ասէ ցնա. եթէ Մովսիսի և մար-

գարէից ո՛չ լսեն, և ո՛չ թէ 'ի մեռելոց ոք յառնիցէ՝ հաւատասցեն :

21. ԱՌԱԿ ԾԱՌԱՅԻ ԵԿԵԼՈՅ ՅԱԳԱՐԱԿԷ :

Ղուկ. 17. 7 — 10 :

Իսկ ո՞վ ոք 'ի ձէնջ՝ որ ունիցի զծառայ հողագործ, կամ հովիւ. որ իբրև մտանիցէ յազարակէ՝ ասիցէ ցնա վաղվաղակի. թէ անց, բազմեաց : Այլ ո՛չ ասիցէ ցնա, թէ պատրաստեա՛ զինչ ընթրելոց իցեմ. և դօտի ածեալ պաշտեա՛ զիս, մինչև կերից և արբից. և ասպ կերիցես՝ և արբցես դու : Միթէ շնորհ ինչ ունիցի ծառային այնմիկ, զի արար զամենայն հրամանսն : Նոյնպէս և դուք. յորժամ առնիցէք զամենայն հրամայեալսն ձեզ, ասասջիք՝ եթէ ծառայք անպիտանք եմք, զոր պարտ էաքն առնել՝ արարաք :

22. ԱՌԱԿ ԴԱՏԱՒՈՐԻՆ :

Ղուկ. 18. 1 — 8 :

Ասաց և առակ մի նոցա, առ այն՝ թէ պարտ է յամենայն ժամ կալ նոցա յաղօթս՝ և մի՛ ձանձրանալ : Ասէ. դատաւոր մի էր 'ի քաղաքի ուրեմն. յԱստուծոյ ո՛չ երկնչէր, և 'ի մարդկանէ ո՛չ ամաչէր : Եւ այրի մի էր 'ի նմին քաղաքի. դայր առ նա, և ասէր. դատ արա՛ ինձ յօսոխէ իմմէ : Եւ ո՛չ կամէր 'ի բաղում ժամանակս. յետ այնորիկ, ասէ 'ի մտի իւրում. թէ և յԱստուծոյ ո՛չ երկնչիմ, և 'ի մարդկանէ ո՛չ ամաչեմ, գոնէ վասն աշխատ առնելոյ զիս այրւոյն՝ արարից նմա դատ, զի մի՛ իսպառ եկեալ թախանձիցէ զիս : Եւ ասէ Տէր. լուարո՛ւք զի՞նչ դատաւորն անիրաւութեան ասէր : Իսկ Աստուած ո՛չ առնիցէ զվրէժխնդրութիւն ծառայից իւրոց. որք աղաղակեն առ նա 'ի տուէ և

ի գիշերի, և երկայնամիտ միայն լինիցի առ նոսա: Այ՛ո,
ասեմ ձեզ. զի արասցէ զվրէժխնդրութիւն նոցա վաղվա-
ղակի. իսկ Որդի մարդոյ եկեալ՝ գտանիցէ՞ արդեօք հաւատս
յերկրի:

23. ԱՌԱԿ ՓԱՐԻՍԵՑԻՈՅՆ ԵՒ ՄԱՔՍԱՒՈՐԻՆ:

Ղուկ. 18. 9 — 14:

Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս յանձինս՝ թէ արդարք
իցեն, և խոտիցեն զբաղումս, զառակս զայս: Արք երկու
ելին ՚ի տաճարն կալ յաղօթս. մինն փարիսեցի, և միւսն
մաքսաւոր: Փարիսեցին կայր մեկուսի. և զայս առանձինն
աղօթս մատուցանէր: Աստուած իմ, գոհանամ զքէն. զի
ոչ եմ իբրև զայլս ՚ի մարդկանէ, զյափշտակողս՝ և զանի-
րաւս՝ և զշունս՝ կամ իբրև զայս մաքսաւոր: Այլ պահեմ
երկիցս ՚ի շաբաթու՝ և տամ տասանորդս յամենայն ըստա-
ցուածոց իմոց: Եւ մաքսաւորն կայր մեկուսի. և ոչ կամէր,
և ոչ զաչսն ընդ երկինս ամբառնալ. այլ կոծէր զկուրծս
իւր, և ասէր. Աստուած՝ քաւեա՛ զիս զմեղաւորս: Ասեմ
ձեզ. էջ սա արդարացեալ ՚ի տուն իւր քան զնա. զի ա-
մենայն՝ որ բարձրացուցանէ զանձն, խոնարհեցցի. և որ
խոնարհեցուցանէ զանձն, բարձրացցի:

24. ԱՌԱԿ ՀԱՒԱՍԱՐ ՋԱՐՉԱՏՐՈՒԹԵԱՆ ՄՇԱԿԱՅ ԱՅԳԻՈՅՆ:

Մատ. 20. 1 — 16:

Քանզի նման է արքայութիւն երկնից առն տանու-
տեառն, որ ել ընդ առաւօտս ՚ի վարձու ունիլ մշակս յայ-
գի իւր: Եւ էարկ վարձս մշակացն յաւուրն դահեկան. և
առաքեաց զնոսա յայգի իւր: Եւ ելեալ զերրորդ ժամու,
ետես այլս՝ զի կային դատարկք ՚ի հրապարակս: Ասէ և ցնո-
սա. երթայք և դուք յայգի իմ. և որ ինչ արժան իցէ՝ տաց

ձեզ : Գնացին և նոքա . և դարձեալ ելեալ զվեց ժամու՛ և զինն ժամու, արար նոյնպէս : Եւ զմետասաներորդ ժամու ելեալ՝ եղիտ այլս, զի կային դատարկք . և ասէ ցնոսա . ընդէ՞ր կայք աստ զօրս ցերեկ դատարկք : Ասեն ցնա . զի ո՛չ որ կալաւ զմեզ 'ի վարձու . ասէ ցնոսա . երթայք և դուք յայգին, և որ ինչ արժան է՝ առնուցուք : Եւ իբրև երեկոյ եղև, ասէ տէր այգւոյն ցղաւառապետ իւր, կոչեա՛ զմշակսրն, և տուր նոցա զվարձս՝ սկսեալ 'ի յետնոցն մինչև ցառաջինսն : Իբրև եկին որք զմետասաներորդ ժամուն . առին մէն մի դահեկան : Եկեալ և առաջինքն, համարէին՝ թէ աւելի առնուցուն . և առին մէն մի դահեկան և նոքա : Իբրև առին, տրտնջէին զտանուտեառնէն, և ասէին . թէ դոքա յետինքդ մի ժամ գործեցին, և հասարակորդս մեզ արարեր զգոսա, որք զծանրութիւն աւուրն բարձաք և զտօթ : Նա պատասխանի ետ միում 'ի նոցանէ, և ասէ . ընկեր՝ չըղրկեմ զքեզ . ո՛չ դահեկանի միոջ սակ արկեր ընդ իս : Ա՛ռ զքոյդ՝ և ե՛րթ . եթէ կամիցիմ յետնոցս տալ՝ որպէս և քեզ : Եթէ չեցէ՞ինձ իշխանութիւն յիմսս առնել զի՛նչ և կամիմ . կամ թէ ակն քո չար է . զի ես առատս եմ : Այսպէս եղեցին յետինք առաջինք, և առաջինք յետինք . զի բազումք են կոչեցեալք . և սակաւք են ընտրեալք :

25. ԱՌԱԿ ԱՆՀՆԱԶԱՆԻ ՈՐԻՒՅՅ ՅԵՏՈՅ ԶՂԶԱՅԵԼՈՅ :

Մատ. 21. 28 — 32 :

Իայց զիարդ թուի ձեզ . առն միոջ էին երկու որդիք . և մատուցեալ առ առաջինն, ասէ . որդեակ՝ ե՛րթ այսօր գործեա՛ յայգւոջ : Նա պատասխանի ետ և ասէ . երթամ տէր՝ և ո՛չ չողաւ : Մատեաւ և առ միւսն և ասէ նոյնպէս, նա պատասխանի ետ, և ասէ . ո՛չ կամիմ . բայց յետոյ զղջացաւ՝ և չողաւ յայգին : Արդ՝ ո՞ յերկոցունց արար զկամս հօրն :

Ասեն՝ յետինն : Ասէ ցնոսա Յիսուս . ամէն ասեմ ձեզ . զի մաքսաւորք և պոռնիկք յառաջեսցեն քան զձեզ յարքայութիւն երկնից : Ձի եկն Յովհաննէս ճանապարհաւ արդարութեան , և ո՛չ հաւատացիք նմա . և մաքսաւորք և պոռնիկք հաւատացին նմա . և դուք տեսիք՝ և ո՛չ զղջացայք յետոյ հաւատալ նմա :

26. ԱՌԱՅ ՉԱՐ ՄՇԱԿԱՅՆ :

Մատ . 21 . 33 -- 45 :

Այլ առակ՝ լուարո՛ւք . այր մի էր տանուտէր՝ որ տընկեաց այգի , և ցանդով պատեաց զնա . և փորեաց ՚ի նմա հնձան . և շինեաց աշտարակ , և ետ զնա ցմշակս . և դնաց ՚ի տար աշխարհ : Իբրև մերձեցաւ ժամանակ պտղոյ՝ առաքեաց զծառայս իւր առ մշակսն , առնուլ զպտուղս նորա : Եւ կալեալ մշակացն զծառայս նորա , զոմն տանջեցին , զոմն սպանին , զոմն քարկոծեցին : Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս բազումս քան զառաջինսն . և արարին նոցա նոյնպէս : Յետոյ առաքեաց առ նոսա զորդի իւր , և ասէ . թերևս ամաչեսցեն յորդոյ աստի իմմէ : Իսկ մշակքն իբրև տեսին զորդին , ասեն ընդ միտս . սա՛ է ժառանգն , եկայք սպանցուք զսա . և կալցուք զժառանգութիւն սորա : Եւ առեալ հանին զնա արտաքոյ քան զայգին , և սպանին : Արդ՝ յորժամ եկեսցէ տէր այգւոյն , զի՞նչ արասցէ մշակացն այնոցիկ : Ասեն ցնա . զչարսն՝ չարաւ կորուսցէ . և զայգին տացէ այլոց մշակաց , որք տացեն նմա զպտուղս ՚ի ժամու իւրեանց : Ասէ ցնոսա Յիսուս . չիցէ՞ երբէք ընթերցեալ ձեր ՚ի գիրս . , զվէմն՝ զոր անարգեցին շինողք , նա եղև զլուխ անկեան : Ի Տեառնէ եղև այս . և է սքանչելի յաչս մեր՛ : Ասան այսորիկ ասեմ ձեզ . զի բարձցի ՚ի ձէնջ արքայութիւն Աստուծոյ , և տացի աղգի՝ որ առնիցէ զպտուղս

նորա : Եւ որ անկցի 'ի վերայ վիժիս այսորիկ, փշրեսցի . և յոյր վերայ անկցի, հոսեսցէ զնա :

27. ԱՌԱԿ ՏԵՍՆ ԿՈՒՍԱՆԱՅ :

Մատ. 25. 1 — 13 :

Յայնժամ նմանեսցի արքայութիւն երկնից տասն կուսանաց . որոց առեալ զլապտերս իւրեանց՝ ելին ընդ առաջ փեսայի և հարսին . հինգն 'ի նոցանէ յիմարք էին և հինգն իմաստունք : Յիմարքն առին զլապտերսն . և զձէթ ընդ իւրեանս ոչ բարձին . իսկ իմաստունքն՝ առին զձէթ ամանօք ընդ լապտերս իւրեանց . և 'ի յամել փեսային՝ նիրհեցին ամենեքեան, և 'ի քուն մտին : Եւ 'ի մէջ գիշերին եղև բարբառ . ահա՛, փեսայ դայ, արի՛ք ընդ առաջ նորա : Յայնժամ յարեան ամենայն կուսանքն, և կազմեցին զլապտերս իւրեանց : Ասեն յիմարքն ցիմաստունսն . տուք մեզ յիւղոյդ ձերմէ, զի ահա շիջանին լապտերքս մեր : Պատասխանի ետուն իմաստունքն, և ասեն . գուցէ ոչ իցէ մեզ և ձեզ բաւական . այլ երթայք 'ի վաճառականս, և գնեսջի՛ք ձեզ : Իբրև գնացին նոքա գնել, եկն փեսայն . և պատրաստքն մտին ընդ նմա 'ի հարսանիսն . և փակեցաւ դուռն : Յետոյ գան և այլ կուսանքն, և ասեն . Տէ՛ր՝ Տէ՛ր, բաց մեզ : Նա պատասխանի ետ, և ասէ . ամէն ասեմ ձեզ, թէ ոչ գիտեմ զձեզ : Արթո՛ւն կացէք, զի ոչ գիտէք զօրն՝ և ոչ զժամ :

28. ԱՌԱԿ ՔԱՆՔԱՐԱՅՆ :

Մատ. 25. 14 — 30 :

Արպէս այր մի գնացեալ 'ի տար աշխարհ, կոչեաց ըղծառայս իւր, և ետ նոցա զինչս իւր : Ումեմն ետ հինգ քանքար, և ումեմն երկուս, և ումեմն մի . իւրաքանչիւր ըստ իւրում կարի, և գնաց : Չոգաւ վաղվաղակի՛ որ էառ զհինգն,

գործեաց նորօք. և շահեցաւ այլ ևս հինգ: Նոյնպէս և որ
զերկուսն՝ շահեցաւ այլ ևս երկուս: Եւ որ զմին էառ,
գնաց, փորեաց զերկիր, և թաքոյց զարծաթ տեառն իւրոյ:
Յետ բազում ժամանակի՝ գայ տէր ծառայիցն այնոցիկ. և
առնէ համարս 'ի մէջ նոցա: Եւ մատուցեալ՝ որ զհինգ
քանքարն էառ, մատոյց այլ ևս հինգ քանքար, և ասէ.
տէ՛ր՝ հինգ քանքար ետուր ցիս. արդ աւասիկ հինգ այլ ևս
քանքար 'ի վերայ շահեցայ: Ասէ ցնա տէրն իւր. ազնիւ
ծառայ, բարի և հաւատարիմ. որովհետեւ 'ի սակաւուդ
հաւատարիմ ես, 'ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ. մո՛ւտ
յուրախուժիւն տեառն քո: Մատուցեալ և որոյ զերկուս
քանքարսն առեալ էր, և ասէ. տէ՛ր՝ երկուս քանքարս ե-
տուր ցիս, ահաւասիկ երկուս ևս այլ քանքարս՝ զորս 'ի
վերայ շահեցայ: Ասէ ցնա տէր իւր. ազնիւ ծառայ, բարի
և հաւատարիմ. որովհետեւ 'ի սակաւուդ հաւատարիմ ես,
'ի վերայ բազմաց կացուցից զքեզ. մո՛ւտ յուրախուժիւն
տեառն քո: Մատուցեալ և որոյ զմի քանքարն առեալ էր,
և ասէ. տէ՛ր՝ գիտէի, զի այր մի խիստ ես, հնձես՝ զոր ո՛չ
սերմանեցեր, և ժողովես՝ ուստի ո՛չ սփռեցեր. երկեայ,
գնացի՝ և թաքուցի զքանքարն քո յերկրի. արդ՝ ահաւա-
սիկ քոյդ ցքեզ: Պատասխանի ետ տէրն, և ասէ ցնա. ծա-
ռայ չար և վատ. գիտէիր, եթէ հնձեմ՝ ուստի ո՛չ սեր-
մանեցի, և ժողովեմ՝ ուստի ո՛չ սփռեցի. սլարտ էր քեզ
արկանել զարծաթդ իմ 'ի սեղանաւորս. և եկեալ ես՝ տո-
կոսեօք սլահանջէի զիմն: Արդ՝ առէ՛ք 'ի դմանէ զքան-
քարդ, և տուք այնմ՝ որ ունիցի զտասն քանքարն: Ձի
ամենայնի՝ որ ունիցի, տացի և յաւելցի. և որ ո՛չն ունիցի,
և զոր ունիցին՝ բարձցի 'ի նմանէ: Եւ զծառայդ անպիտան
հանէ՛ք 'ի խաւարն արտաքին. անդ եղիցի լալ՝ և կրճել
ատամանց:

Ի՛ ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

Ղուկ. 9. 27 — 36:

Եւ այց արդարեւ ասեմ ձեզ. եթէ են ումանք 'ի դոցանէ՛ որք այդր կան, որք մի՛ ճաշակեսցեն զմահ, մինչև տեսցեն զարքայութիւնն Աստուծոյ: Եւ եղև յետ այսց բանից իբրև աւուրք ութ, առեալ զՊետրոս՝ և զՅակովբոս՝ և զՅովհաննէս, եւ 'ի լեառն կալ յաղօթս: Եւ 'ի կալ նմա յաղօթս, եղև տեսիլ երեսաց նորա այլակերպ. և փոխեցաւ հանդերձ նորա, և եղև սպիտակ փայլուն: Եւ ահա արք երկու խօսէին ընդ նմա, որք էին Մովսէս և Եղիա, երևեալ փառօք. և ասէին զելիցն նորա՝ զոր կատարելոց էր յԵրուսաղէմ: Իսկ Պետրոս՝ և որք ընդ նմայն էին՝ ծանրացեալք 'ի քնոյ, զարթեան, և տեսին զփառսն նորա, և զերկուս արսն՝ որք կային առ նմա: Եւ եղև 'ի մեկնիլն նոցա 'ի նրմանէ, ասէ Պետրոս ցՅիսուս. վարդապետ՝ բարւո՞ք է մեզ աստ լինիլ, և արասցուք երիս տաղաւարս. մի քեզ, և մի Մովսիսի, և մի Եղիայի. և ո՞չ գիտէր զի՞նչ խօսէր: Եւ իբրև զայս ասաց. եկն ամպ, և հովանի եղև 'ի վերայ նոցա. և երկեան 'ի մտանելն նոցա ընդ ամպովն: Չայն եղև յամպոյն, և ասէ. դա՛ է Արդի իմ ընտրեալ. դմա՛ լուարուք: Եւ ընդ լինիլ բարբառոյն, գտաւ Յիսուս միայն:

Մատ. 17. 9:

Եւ մինչդեռ իջանէին 'ի լեռնէ անտի, պատուիրեաց նոցա Յիսուս, և ասէ. մի՛ ումեք ասիցէք զտեսիլդ, մինչև Արդի մարդոյ 'ի մեռելոց յարիցէ:

ԻԱՍՆԱԿԱՆ ԳՆԱԿԱՆՆԵՐԻ ԶԹԱՂԱՄԱՆԷ ԻԻՐՄԷ:

Յովհաննու 12. 1 — 6:

Իսկ Յիսուս վեց աւուրբք յառաջ քան զզատիկն՝ եկն
'ի Բեթանիա, ուր էր Ղազար մեռեալն, զոր յարոյցն 'ի
մեռելոց: Եւ արարին անդ նմա ընթրիս. և 'ի սպասու կայր
Մարթա. և Ղազար մի էր 'ի բազմելոց ընդ նմա: Իսկ Մա-
րեմայ առեալ լիտր մի իւղոյ նարդեան աղնուի մեծագնոյ,
էօծ զոտսն Յիսուսի. և հերով իւրով մաքրէր զոտս նորա.
և տունն լի եղև 'ի հոտոյ իւղոյն: Ասէ մի ոմն յաշակեր-
տաց անտի Յուդայ Իսկարիովտացի՝ որ մատնելոցն էր զնա.
ընդէ՞ր ոչ իւղդ այդ վաճառեցաւ երեք հարիւր գենարի, և
տուաւ աղքատաց: Զայս ասաց. ո՛չ զի զաղքատացինչ լիոյթ
էր նմա. այլ զի գող էր՝ և զարկոն ինքն ունէր. և որ ինչ
անկանիւրն, նա կրէր:

Մարկ. 14. 6 — 9:

Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա. թո՛ղ տուք դմա. զի՞ աշխատ
առնէք, զի գործ մի բարի գործեաց դա յիս: Յամենայն
ժամ զաղքատս ընդ ձեզ ունիք, և յորժամ կամիք՝ կարող
էք առնել նոցա բարիս. այլ զիս ո՛չ յամենայն ժամ ընդ
ձեզ ունիք: Գա զոր ունէր, արար. յառաջագոյն խնկեաց
զմարմին իմ 'ի նշան պատանաց: Ամէն ասեմ ձեզ. ուր և
քարոզեսցի աւետարանս այս ընդ ամենայն աշխարհ, և զոր
արար դա՝ խօսեսցի յիշատակի դորա:

ԻՒՅՆ ՀՐԱՇԱՓԱՌ ՄՈՒՏ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՅԵՐՈՒՍԱԼԷՄ:

Մատ. 21. 1 — 17:

Իրրև մօտ եղեն յԵրուսաղէմ, և եկին 'ի Բեթիաղէ մերձ
'ի լեառն Չիթենեաց: Յայնժամ Յիսուս արձակեաց եր-
կուս յաշակերտաց իւրոց, և ասէ ցնոսա. երթայք 'ի գեօղդ՝
որ առաջի ձեր է. և անդէն գտանէք զէշ կապեալ՝ և յա-
ւանակ ընդ նմին. լուծէ՛ք՝ և ածէ՛ք ինձ: Եւ եթէ ոք ա-
սիցէ ինչ ձեզ, ասասցի՛ք. եթէ տեառն իւրեանց պիտոյ են.
և վաղվաղակի առաքեսցէ զնոսա: Բայց այս ամենայն եղև,
զի լցցի բան մարգարէին՝ որ ասէ. Ասացէ՛ք՝ դստեր Սիօ-
նի, ասա՛ թագաւոր քո գայ քեզ հեզ, հեծեալ յէշ և
յաւանակի իշոյ: Գնացին աշակերտքն. և արարին որպէս
հրամայեաց նոցա Յիսուս: Եւ ածին զէշն և զյաւանակն.
և արկին զնոքօք ձորձս, և նստաւ 'ի վերայ նոցա: Եւ բա-
ղում ժողովուրդք տարածեցին զհանդերձս իւրեանց 'ի
ճանապարհին. և այլք հատանէին ոստս 'ի ծառոց, և տա-
րածանէին 'ի ճանապարհին: Եւ ժողովուրդքն՝ որք առաջի
և զկնի երթային, աղաղակէին՝ և ասէին. Օրհնութիւն
Որդւոյ Գաւթի. օրհնեալ որ գայ յանուն Տեառն. օրհ-
նութիւն 'ի բարձունս: Եւ 'ի մտանելն նորա յԵրուսաղէմ,
գղրդեցաւ քաղաքն ամենայն, և ասէ. ո՞վ իցէ սա: Եւ ժո-
ղովուրդքն ասեն. սա է մարգարէն Յիսուս՝ որ 'ի Նազա-
րէթէ Գալիլեացւոց: Եւ եմուտ Յիսուս 'ի տաճարն. և ե-
հան արտաքս զամենեսին՝ որք վաճառէին և գնէին 'ի տա-
ճարի անդ. և զսեղանս հատավաճառացն կործանեաց, և
զաթոռս աղաւնէվաճառացն: Եւ ասէ ցնոսա. գրեալ է,
տուն իմ՝ տուն աղօթից կոչեսցի. և դուք արարիք զդա

այրս աւազակաց: Եւ մատեան առ նա կոյրք և կաղք 'ի տաճարին. և բժշկեաց զնոռա: Իբրև տեսին քահանայապետքն և դպիրք զսքանչելիսն՝ զոր արար. և զմանկտին՝ որք աղաղակէին 'ի տաճարին, և ասէին. Ո՛վսաննա, օրհնութիւն Որդւոյ Գաւթի բարկացան: Եւ ասենցնա. լսե՛ս, զի՛նչ ասեն դոքա: Ասէ ցնոսա Յիսուս. այո՛. չիցէ՞ ընթերցեալ ձեր, թէ 'ի բերանոյ տղայոց և ստնդեայց կատարեցեր զօրհնութիւն: Եւ թողեալ զնոսա, ել արտաքոյ քաղաքին 'ի Բեթանիա. և անդ ագաւ:

ԻԳ. ՆՈՐ ԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ ՀՕՐ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԶՅԻՍՈՒՍԷ

ՔՐԻՍՏՈՍԷ:

Յովհ. 12. 20 — 32:

Եւ ին անդ ոմանք և հեթանոսք յելելոց անդր, զի երկիրպագանիցեն 'ի տօնին: Նոքա մատեան առ Փիլիպպոս՝ որ 'ի Բեթսայիդայ Գալիլեացւոցն էր, աղաչէին զնա, և ասէին. տէ՛ր՝ կամի՞ք զՅիսուս տեսանել: Գայ Փիլիպպոս, և ասէ ցԱնդրէաս. Անդրէաս և Փիլիպպոս ասեն ցՅիսուս: Եւ Յիսուս պատասխանի ետ նոցա, և ասէ. եհաս ժամ, զի փառաւորեսցի Որդի մարդոյ: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի, ինքն միայն կայ. ապա եթէ մեռանիցի, բազում արդիւնս առնէ: Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա. և որ ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ, 'ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա: Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, զկնի իմ եկեսցէ. և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեսցին իմ եղիցի. եթէ ոք զիս պաշտեսցէ, պատուեսցէ զնա Հայրն իմ: Բայց այժմ անձն իմ խռովեալ է. և զի՛նչ ասացից. եթէ Հայր՝ ապրեցո՞ զիս 'ի ժամէ աստի յայսմանէ. այլ վասն այնորիկ եկի ևս

ի ժամս յայս : Հայր, փառաւորեա՛ զանուն քո : Եկն բարբառ յերկնից՝ և փառաւոր արարի, և դարձեալ փառաւոր արարից : Եւ ժողովուրդն՝ որ կայր և լսէր, ասէին. որոտումն լինիլ . կէսքն ասէին . հրեշտակ խօսեցաւ ընդ նմա : Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ . ոչ վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս . այլ վասն ձեր : Այժմիկ դատաստան է աշխարհիս այսորիկ . այժմիկ իշխան աշխարհիս այսորիկ ընկեացի արտաքս : Եւ ես յորժամ բարձրացայց յերկրէ, դամենեսին ձգեցից առիս :

ԻԴ • ՅՈՒԴԱՅ ՅԱՆՁՆ ԱՌԵՈՒ ՄԱՏՆԵԼ ՁՅԻՍՈՒՍ :

Ղուկ. 22. 1 — 2 :

Մերձեցաւ տօն բաղարջակերացն՝ որ կոչիւր Պասքա : Եւ խնդրէին քահանայապետքն և դպիրք՝ թէ որպէս սպանանիցեն զնա . բայց երկնչէին ՚ի ժողովուրդենէ անտի :

Մատ. 26. 14 — 16 :

Յայնժամ զնաց մի յերկոտասանիցն՝ անուանեալ Յուդա Իսկարիովտացի առ քահանայապետսն, և ասէ . զի՞նչ կամիր տալ ինձ . և ես մատնեցից զնա ձեզ : Եւ նորա կըշռեցին նմա երեսուն արծաթի : Եւ յայնմհետէ խնդրէր պարապ, զի մատնեցէ զնա նոցա :

ԻԵ • ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ԼՈՒԱՆԱՅ ՁՈՏՍ ԱՇԱԿԵՐՏԱՅ :

Յովհ. 13. 1 — 17 :

Յառաջագոյն քան զտօնն զատկի՝ զիտաց Յիսուս, թէ հասեալ է ժամ նորա՝ զի փոխեցի յաշխարհէ աստի առ Հայր . սիրեաց զիւրսն՝ որք աշխարհի աստ են . իսպառ սի-

րեաց զնոսա: Եւ 'ի լինիլ ընթրեացն՝ սատանայի իսկ արկեալ էր 'ի սիրտ, զի մատնեսցէ զնա Յուդայ Սիմոնի Իսկարիովտացւոյ: Գիտաց Յիսուս, զի զամենայն ինչ ետ Հայր 'ի ձեռս նորա. և թէ յԱստուծոյ ել, և առ Աստուած երթայ: Յառնէ ընթրեաց անտի, և դնէ զհանդերձսն. և անեալ զղենջակ մի՝ սիածաւ: Եւ ապա առեալ զըռը՝ էարկ 'ի կոնք, և սկսաւ լուանալ զոտս աշակերտացն. և սրբէր զենջակաւն՝ զոր սիածեալն էր: Գայ առ Սիմոն Պետրոս. և նա ասէ ցնա. Տէ՛ր՝ դո՞ւ զիմ զոտս լուանաս: Պատասխանի ետ նմա Յիսուս, և ասէ. զոր ինչ եսս գործեմ, դու այժմ ո՛չ գիտես. բայց յապա գիտասջիր: Ասէ ցնա Պետրոս. ո՛չ լուասցես զոտս իմ յաւիտեան: Պատասխանի ետ նմա Յիսուս. եթէ ո՛չ լուացից զքեզ, ո՛չ ունիս ընդ իս մասն: Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս. Տէ՛ր, մի՛ միայն զոտս իմ, այլև զձեռս՝ և զգլուխ: Ասէ ցնա Յիսուս. լուացելոյն չէ՛ ինչ պիտոյ, բայց զի զոտսն լուանայցէ, քանզի ամենեւին սուրբ է. և դուք սուրբ էք, այլ ո՛չ ամենեքին: Զի գիտէր զայն՝ որ մատնելոցն էր զնա. վասն այնորիկ ասաց. եթէ ո՛չ ամենեքին սուրբ էք: Եւ յորժամ լուաց զոտս նոցա, էառ զհանդերձսն իւր՝ և դարձեալ բազմեցաւ, և ասէ ցնոսա. գիտէ՞ք զինչ արարիդ ձեզ: Գուք կոչէք զիս վարդապետ և Տէր. և բարւոք ասէք, քանզի եմ իսկ: Իսկ արդ՝ եթէ ես լուացի զոտս ձեր, Տէրս և վարդապետս. և դուք պարտիք զմիմեանց զոտս լուանալ: Զի օրինակ մի ետու ես ձեզ. զի որպէս ես ձեզ արարի, և դուք առնիջիք: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ո՛չ է ծառայ մեծ քան զՏէր իւր. և ո՛չ առաքեալ մեծ քան զայն՝ որ առաքեացն զնա: Եթէ զայս գիտէք, երանելի ևս էք՝ եթէ առնիցէք զայս:

ԻԶ. ՏՕՆՈՒՄՆ ՊԱՍԵՔԻ ՀՆՈՅ ՈՒԽՏԻ:

Ղուկ. 22. 7 — 16:

Եւ ին օր բաղարջակերացն՝ յորում օրէն էր զենուլ զպասեքն: Եւ առաքեաց զՊետրոս՝ և զՅովհաննէս, և ասէ. երթայք՝ պատրաստեցէ՛ք մեզ զպասեքն, զի կերիցուք: Եւ նոքա ասեն. ո՞ւր կամիս՝ զի պատրաստեսցուք: Եւ ասէ ցնոսա. ահա իբրև մտանիցէք ՚ի քաղաքն, պատահեսցի ձեզ այր մի բարձեալ սափոր ջրոյ. երթիջիք զհետ նորա ՚ի տունն՝ յոր մտանիցէ: Եւ ասասջիք ցտանուտէր տան. վարդապետն ասէ քեզ. ո՞ւր են վանքն իմ, յորում զպասեքն ուտիցեմ աշակերտօքս հանդերձ: Եւ նա ցուցցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ զարդարեալ. և անդ պատրաստեսջիք: Եւ զնացեալ դտին, որպէս և ասաց նոցա. և պատրաստեցին զպասեքն: Եւ իբրև ժամ եղև. բազմեցաւ, և երկոտասան առաքեալքն ընդ նմա: Եւ ասէ ցնոսա. ցանկանալով ցանկացայ զայս պասեք ուտել ընդ ձեզ, մինչև չարչարեալ իցեմ: Բայց ասեմ ձեզ, թէ ոչ ևս կերից ՚ի սմանէ՝ մինչև լցցի յարքայութեան Աստուծոյ:

ԻԷ. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ՊԱՏԱՐԱԳԻ ՆՈՐՈՅ ՈՒԽՏԻ:

Մատ. 26. 26 — 29:

Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա, էառ Յիսուս հաց, և օրհնեաց՝ և երեկ, և ետ աշակերտացն, և ասէ. Առէ՛ք՝ կերայք՝ այս է մարմին իմ: Եւ առեալ բաժակ՝ զոհացաւ, ետ նոցա՝ և ասէ. Արբէ՛ք ՚ի դմանէ ամենեքին: Զի այդ է արիւն իմ նորոյ ուխտի, որ ՚ի վերայ բազմաց հեղանի ՚ի թողութիւն մեղաց: Բայց ասեմ ձեզ. ոչ ևս արբից յայսմ

հետէ 'ի բերոյ որթոյ՝ մինչև ցօրն ցայն՝ յորժամ ար-
բից զգա ընդ ձեզ նոր յարքայութեան հօր իմոյ :

ԻԸ. ՅԱՌԱՋԱԳՈՅՆ ՅԱՅՏՆԵԼՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ՋՄԱՏ-
ՆԻՉՆ ԻԻՐ Ի ՎԵՐԱՅ ԸՆԹԻԵԱՅ ԱՆԻ, ՋԹԱՑԵԱԼ
ՊԱՏԱՌՆ ՏԱԼՈՎ ՅՈՒԴԱՅԻ :

Մատ. 26. 21 — 25 :

Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա, ասէ. ամէն ասեմ ձեզ, զի
մի ոմն 'ի ձէնջ մատնելոց է զիս : Եւ տրտմեցան յոյժ.
սկսան ասել ցնա իւրաքանչիւր ոք 'ի նոցանէ՝ մի՞թէ ես
իցեմ՝ Տէ՛ր : Նա պատասխանի ետ, և ասէ. որ մսեաց ընդ
իս զձեռն իւր 'ի սկաւառակդ, նա մատնելոց է զիս : Արդի
մարդոյ երթայ՝ որպէս և գրեալ է վասն նորա. բայց վայ
մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն Արդի մարդոյ մատնեսցի. լաւ
էր նմա՝ թէ չէր ծնեալ մարդն այն : Պատասխանի ետ Յու-
դայ՝ որ մատնելոցն էր զնա, և ասէ. մի՞թէ ե՞ս իցեմ՝ վար-
դապետ : Ասէ ցնա. դո՛ւ ասացեր :

31 — 32 :

Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս. ամենեքեան դուք գայ-
թակղելոց էք յինէն յայսմ գիշերի. զի գրեալ է. թէ
հարից զհովիւն, և ցրուեսցին ոչխարք հօտին : Եւ յետ
յառնելոյն իմոյ, յառաջեցից քան զձեզ 'ի Գալիլեա :

Ղուկ. 22. 31 — 39 :

Եւ ասէ Տէր. Սի՛մոն, Սի՛մոն. ահա՛ սատանայ խնդրեաց
զձեզ խարբալել իբրև զցորեան : Այլ ես աղաչեցի վասն
քո՝ զի մի՛ պակասեսցին հաւատք քո. և դու երբեմն դարձ-

ցիս, և հաստատեսցես զեղբարս քո: Եւ նա ասէ ցնա.
Տէ՛ր, ընդ քեզ պատրաստ եմ և ՚ի բանդ և ՚ի մահ երթալ:
Եւ նա ասէ ցնա. ասեմ քեզ՝ Պի՛տրէ. չիցէ այսօր հաւու-
իօսեալ, մինչ երիցս ուրասցիս զիս չգիտել: Եւ ասէ ցնո-
սա. յորժամ առաքեցի զձեզ առանց քսակի՝ և մախաղի՝
և կօշկաց, միթէ կարօտացայք իմիք: Եւ նորա ասեն. և
ոչ իմիք. ապա ասէ. այլ այժմ որ ունի զքսակ՝ բարձցէ,
նոյնպէս և մախաղ. և որ ոչն ունի՝ վաճառեսցէ զձորձս իւր,
և գնեսցէ իւր սուսեր: Բայց ասեմ ձեզ. զի այս ևս որ
դրեալ է, սլարտ է զի կատարեսցի յիս, թէ ընդ անօրէնս
համարեցաւ, զի որ վասն իմ ինչ է՝ վճարեալ է: Եւ նորա
ասեն. Տէ՛ր, ահաւասիկ են աստ երկու սուրբ. և նա ասէ
ցնոսա. բաւական են: Եւ ելեալ գնաց ըստ սովորութեանն
՚ի լեառն Չիթենեաց. գնացին զհետ նորա և աշակերտքն:

ԻԹ. ՅԻՍՈՒՍ Ի ՊԱՐՏԻՉԻՆ ԳԷԹՍԷՄԱՆԻ:

Մատ. 26. 36 — 44:

Յայնժամ գայ Յիսուս ընդ նոսա ՚ի դիւղ մի՝ որում ա-
նուն էր Գէթսէմանի, և ասէ ցնոսա. նստարձօք այդր, մին-
չև երթայց կացից յաղօթս: Եւ առեալ ընդ իւր զՊետրոս
և զերկուս որդիսն Չեբեդեայ, սկսաւ տրտմիլ և հոգալ:
Յայնժամ ասէ ցնոսա. տրտում է ոգի իմ մինչև ՚ի մահ.
կացէ՛ք աստ, և հսկեցէ՛ք ընդ իս: Եւ մատուցեալ յառաջ
սակաւիկ մի, անկաւ ՚ի վերայ երեսաց իւրոց՝ եկաց յա-
ղօթս, և ասէ. Հայր իմ, եթէ հնար է, անցցէ՛ բաժակս
այս յինէն. բայց ոչ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս դու:
Գայ առ աշակերտսն, և գտանէ զնոսա ՚ի քուն, և ասէ
ցՊետրոս. այդպէս ոչ կարացիք մի ժամ արթուն կալ
ընդ իս: Արթուն կացէք, և աղօթս արարէք՝ զի մի՛ անկա-

նիցիք 'ի փորձութիւն. հոգիս յօժար է՝ բայց մարմինս
տկար: Գարձեալ երկրորդ անգամ չոքաւ, եկաց յաղօթս
Յիսուս, և ասէ: Հայր իմ, եթէ հնար իցէ անցանել յի-
նէն բաժակիս այսմիկ. ապա թէ ոչ՝ արբից զսա. եղիցին
կամք քո: Եւ եկեալ միւսանգամ՝ եգիտ զնոսա 'ի քուն,
զի էին աչք իւրեանց ծանրացեալք: Եթող զնոսա և գնաց.
եկաց յաղօթս երրորդ անգամ. և դարձեալ զնոյն բան
ասաց:

Ղուկ 22. 43 — 44:

Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից, և զօրացուցանէր
զնա, և էր 'ի տագնապի. և մտադիւրութեամբ ևս կայր յա-
ղօթս: Եւ հոսէին 'ի նմանէ քրտունք իբրև զկայլակս
արեան, ոլոռն ոլոռն հեղեալ յերկիր:

Մատ. 26. 45 — 46:

Յայնժամ գայ առ աշակերտսն, և ասէ ցնոսա. ննջե-
ցէ՛ք այսուհետև և հանգերուք, զի ահա հասեալ է ժամ.
և Որդի մարդոյ մատնի 'ի ձեռս մեղաւորաց: Արի՛ք՝ երթի-
ցուք աստի, զի ահաւասիկ եհաս՝ որ մատնելոց է զիս:

Լ. ՅՈՒԴԱՏ ՄԱՏՆԷ ՁՅԻՍՈՒՍ:

Ղուկ. 22. 47 — 49:

Եւ մինչդեռ խօսէր, ահաւասիկ ամբոխ. և որ կոչիւրն
Յուդայ՝ մի յերկոտասանիցն, առաջնորդէր նոցա: Իբրև
մերձեցաւ առ Յիսուս, համբուրեաց զնա. քանզի զայն նը-
շան տուեալ էր նոցա, թէ ընդ որում ես համբուրեցից՝
նա է, զնա ունիցիք: Ասէ ցնա Յիսուս. Յուդայ, համբու-
րելով մատնես զՈրդի մարդոյ: Իբրև տեսին՝ որք զնովաւն
էին՝ որ ինչ եղև, ասեն ցնա. Տէ՛ր՝ հարցուք զնոսա սրով:

Յովհ. 18. 4 — 10:

Իսկ Յիսուս իբրև ետես զայն ամենայն եկեալ 'ի վերայ նորա, ել՝ և ասէ ցնոսա. զո՞ խնդրէք: Պատասխանի ետուն նմա. զՅիսուս Նազովրեցի: Ասէ ցնոսա Յիսուս. ես եմ: Այր ընդ նոսա և Յուդայ՝ որ մատներն զնա: Իբրև ասաց, թէ ես եմ. յետս յետս չողան՝ և զարկան զգետնի: Գարձեալ եհարց զնոսա. զո՞ խնդրէք: Նոքա ասեն. զՅիսուս Նազովրեցի: Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս. ասացի ձեզ, թէ ես եմ. արդ՝ եթէ զիս խնդրէք, թո՛յլ տուք դոցա երթալ. զի լցցի բանն՝ զոր ասաց, թէ զոր ետուր ցիս՝ ոչ կորուսից 'ի նոցանէ, և ոչ զոք: Իսկ Սիմոն Պետրոս քանզի ունէր զսուր, ձգեաց զնա, և եհար զքահանայապետին ծառայ, և 'ի բաց էառ զունկն նորա զաջոյ. և էր անուն ծառային Մաղքոս:

Ղուկ. 22. 51:

Պատասխանի ետ Յիսուս, և ասէ. թո՛յլ տուք մինչև ցայդ վայր. և մատուցեալ յունկն բժշկեաց զնա:

Մատ. 26. 52 — 56:

Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս. դարձո՞ զսուր քո 'ի տեղի իւր. զի ամենեքեան՝ որք զսուր առնուցուն, սրով անկանիցին: Թէ համարիցիս, թէ ոչ կարեմ աղաչել զհայր իմ, և հասուցանիցէ ինձ այսր՝ աւելի քան զերկոտասան գունդս հրեշտակաց. այլ զիարդ ընանիցին գիրք՝ թէ այսպէս պարտ է լինիլ: Յայնժամ ասաց Յիսուս ցամբոխն. իբրև 'ի վերայ աւաղակի ելիք սուսերօք՝ և բրօք ունիլ զիս. հանապաղ 'ի տաճարին նստէի և ուսուցանէի. և ոչ կալայք զիս: Այլ այս ամենայն եղև, զի լցցին գիրք մարգարէիցն. յայնժամ աշակերտքն ամենեքին թողին զնա, և փախեան:

ԼԱ. ՉԱՐՉԱՐԱՆՔ ՅԻՍՈՒՍԻ :

Յովհ. 18. 12 — 27 :

Իսկ գունդն, և հաղարապետն, և սպասաւորքն Հրէից՝
կալան զՅիսուս, և կապեցին: Եւ ածին զնա նախ առ Ան-
նա, որ էր աներ Ասյիափայլի՝ որ քահանայապետն էր տար-
ւոյն այնորիկ: Այս այն Ասյիափայլ էր՝ որ խրատն ետ
Հրէից, եթէ լաւ է առն միում մեռանիլ 'ի վերայ ժողո-
վրդեանն: Եւ երթային զհետ նորա Սիմոն Պետրոս՝ և միւս
աշակերտն. և աշակերտն այն՝ քանզի ծանօթ էր քահա-
նայապետին, եւմուտ ընդ Յիսուսի 'ի գաւիթ քահանայա-
պետին: Եւ Պետրոս կայր առ դրանն արտաքոյ. ել միւս
աշակերտն՝ որ էր ծանօթ քահանայապետին, և ասաց
ցդռնապանն, և եմոյծ 'ի ներքս զՊետրոս: Ասէ աղջիկն՝
որ Կռնապանն էր՝ ցՊետրոս. մի՞ թէ և դու յաշակերտաց
առնն այնորիկ իցես. և նա ասէ. ոչ եմ: Այսին անդ ծա-
ռայքն և սպասաւորք խարոյկ արկեալ, քանզի ցուրտ էր՝ և
ջեռնուին. կայր ընդ նոսա և Պետրոս՝ և ջեռնոյր: Եւ քա-
հանայապետն եհարց զՅիսուս, վասն աշակերտացն՝ և վասն
վարդապետութեան նորա: Պատասխանի ետ նմա Յիսուս.
Ես յայտնապէս խօսեցայ յաշխարհի. ես յամենայն ժամ
ուսուցի 'ի ժողովրդեանն, և 'ի տաճարի անդ՝ ուր ամենայն
Հրէայքն ժողովեալ էին. և 'ի ծածուկ ինչ ոչ խօսեցայ:
Ձի՞ հարցանես զիս. հարց զայնոսիկ՝ որք լուանն, եթէ
զի՞նչ ասացի ցնոսա. ահաւանիկ նոքա գիտեն՝ զի՞նչ աս-
ացի ես: Իբրև նա զայս ասաց, մի ոմն 'ի սպասաւորացն՝
որ անդ կայր, էա՞ծ ապտակ Յիսուսի, և ասէ. այդպէս պա-
տասխանի տաս քահանայապետիդ: Եւ Յիսուս ասէ ցնա.
Եթէ չար ինչ խօսեցայ, վկայեա՛ վասն չարին. իսկ եթէ

բարի, ընդէ՛ր հարկանես զիս: Եւ առաքեաց զնա Աննա
կապեալ՝ առ Այաիաիայ քահանայապետ: Եւ Սիմոն Պետ-
րոս կայր անդ՝ և ջեռնոյր: Ասենցնա. մի՞ թէ և դու յա-
շակերտաց անտի նորա իցես: Նա ուրացաւ, և ասէ. թէ
չե՛մ: Եւ ասէ մի ոմն՝ ՚ի ծառայից քահանայապետին, աղ-
գական այնորիկ՝ զորոյ զուկն եհատ Պետրոս. ո՞չ ես իսկ
տեսի զքեզ ՚ի պարտիզի անդ ընդ նմա: Գարձեալ ուրա-
ցաւ Պետրոս. և վաղվաղակի հաւ խօսեցաւ:

Ղուկ. 22. 61 — 62:

Գարձաւ Տէր՝ և հայեցաւ ՚ի Պետրոս. և յիշեաց Պետ-
րոս զբանն Տեառն՝ զոր ասացցնա. մինչքէ հաւու խօսեալ
իցէ, երիցս ուրասցիս չգիտել զիս: Եւ ելեալ արտաքս, ե-
լաց դռնապէս:

Մատ. 26. 59 — 68:

Իսկ քահանայապետն և ամենայն ատեանն խնդրէին
սուտ վկայութիւն զՅիսուսէ՝ զի սպանցեն զնա. և ո՞չ
գտանէին ՚ի բազմաց սուտ վկայիցն մատուցելոց: Յետոյ
մատուցեալ երկու սուտ վկայք՝ ասէին, թէ՛ սա ասէր.
կարող եմ քակել զտաճարն Աստուծոյ, և զերիս աւուրս
շինել: Եւ յարուցեալ քահանայապետն, ասէցնա. չտա՛մ
ինչ պատասխանի. զի՞նչ դոքա ամբաստանեն զքէն: Եւ
Յիսուս լուռ կայր: Պատասխանի ետ քահանայապետն, և
ասէցնա. երգմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի,
զի ասացես մեզ, թէ՛ դո՞ւ ես քրիստոսն Արդի Աստուծոյ:
Ասէցնա Յիսուս. դու ասացեր: Բայց ասեմ ձեզ. յայսմ-
հետէ տեսանիցէք զԱրդի մարդոյ նստեալ ընդ աջմէ զօրու-
թեանն, և եկեալ ընդ ամպս երկնից: Յայնժամ քահա-
նայապետն պատառեաց զհանդերձս իւր, և ասէ. հայհոյեաց,

զի՞ ևս պիտոյ են մեզ վկայք. ահա՛ արդ լուայք զհայ-
հոյութիւն նորա. զի՞նչ հաճոյ է ձեզ: Նոքա պատասխա-
նի ետուն, և ասեն. մահապարտ է: Յայնժամ թքին ընդ
երեսս նորա, և կռիեցին զնա. և ոմանք ապտակեցին, և
ասեն. մարգարէաց մեզ քրիստոսդ, ո՞վ է՝ որ եհարն ըղ-
քեզ:

27. 1 — 2:

Իբրև այդ եղև, խորհուրդ արարին ամենայն քահա-
նայապետք և ծերք ժողովրդեանն վասն Յիսուսի՝ սպանա-
նել զնա: Կապեցին զնա, և առին գնացին. և ետուն ՚ի
ձեռս Պոնտացոյ Պիղատոսի դատաւորի:

ԼԲ. ԿՈՐՈՒՍՏ ՅՈՒԴԱՅԻ ՄԱՏՆԵՒԻ:

Մատ. 27. 3 — 10:

Յայնժամ տեսեալ Յուդայի՝ որ մատնեաց զնա, թէ
պարտաւորեցաւ, զղջացաւ. և դարձոյց զարծաթն առ քա-
հանայապետն և ծերս ժողովրդեանն, և ասէ. մեղայ, զի
մատնեցի զարիւն արդար: Եւ նոքա ասեն. մեզ չէ՛ փոյթ,
դու գիտես: Եւ ընկէց զարծաթն ՚ի տաճարն՝ և գնաց. և
չոգաւ խեղդեցաւ: Իսկ քահանայապետիցն առեալ զար-
ծաթն, ասեն. ո՞չ է արժան ընդունել զայդ ՚ի կորբանն,
քանզի գինք արեան են: Խորհուրդ առեալ՝ գնեցին այնու
զագարակն բրտի ՚ի գերեզման օտարաց. վասն այնորիկ կո-
չեցաւ ագարակն այն, ագարակ արեան՝ մինչև ցայսօր:
Յայնժամ լցաւ՝ որ ասացաւ ՚ի ձեռն Երեմիայի մարգա-
րէին. առին զերեսուն արծաթին զգինս վաճառելոյն՝ զոր
առին յորդուցն Իսրայէլի: Եւ ետուն զնա յագարակն
բրտի, որպէս հրամայեաց ինձ Տէր:

ԼԳ. ՉԱՐՉԱՐԱՆՔ ՅԻՍՈՒՍԻ Ի ՏԱՆ ՊԻՂԱՏՈՍԻ ԵՒ
ՀԵՐՈՎԴԴԻԱՅ:

Յովհ. 18. 28 — 38 :

Եւ ամին զՅիսուս 'ի վանաց Ասիայիայ յապարանս դա-
տաւորին. և էր այգուց. և նոքա ոչ մտին յապարանսն,
զի մի' պղծեսցին. այլ զի ուտիցեն զզատիկն: Եւ առ նո-
սա Պիղատոս արտաքս, և ասէ. զի՞նչ չարախօսութիւն
մատուցանէք զառնէն զայնմանէ: Պատասխանի ետուն, և
ասեն ցնա. եթէ չէր չարագործ այրն այն, ապա ոչ մատ-
նէաք զնա քեզ: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. առէ՛ք զնա դուք,
և ըստ ձերոց օրինացն դատեցէ՛ք. ասեն ցնա Հրէայքն.
մեզ ոչ է արժան սպանանել զոք: Ձի լցցի բանն Յիսու-
սի՛ զոր ասաց նշանակեալ, թէ որով մահու մեռանելոց
իցէ: Եմուտ միւսանգամ յապարանսն Պիղատոս, կոչեաց
զՅիսուս՝ և ասէ ցնա. դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից: Պա-
տասխանի ետ Յիսուս. 'ի քէ՞ն ասես զայդ՝ եթէ այլք աս-
ացին քեզ զինէն: Պատասխանի ետ Պիղատոս. մի՞թէ և
ես Հրէայից եմ. ազգն քո և քահանայապետքն մատնեցին
զքեզ ինձ. զի՞նչ գործ գործեալ է քո: Պատասխանի ետ
Յիսուս. իմ արքայութիւն չէ՛ յայսմ աշխարհէ. եթէ
յաշխարհէ աստի էր արքայութիւն իմ, սպասաւորքն իմ
մարտնչէին արդեօք՝ զի մի' մատնեցայց Հրէից. բայց արդ
թագաւորութիւնն իմ չէ՛ աստի: Ասէ ցնա Պիղատոս. ա-
պա թէ այդպէս իցէ, թագաւոր ոմն ես դու: Պատասխանի
ետ Յիսուս. դու ասես, թէ թագաւոր իցեմ. բայց ես
յայդ իսկ ծնեալ եմ. և 'ի դոյն իս'լ եկեալ եմ յաշխարհ,
չի վկայեցից ճշմարտութեանն. ամենայն՝ որ 'ի ճշմար-
տութենէ է, լսէ բարբառոյ իմոյ: Ասէ ցնա Պիղատոս.

դի՞նչ է ճշմարտութիւն : Զայս իբրև ասաց, դարձեալ ել
առ Հրէայսն՝ և ասէ ցնոսա . ես՝ և ո՛չ մի ինչ պատճառս
գտանեմ ՚ի նմա :

Ղուկ. 23. 5 — 16 :

Եւ նորա պնդէին՝ և ասէին, եթէ խռովէ զժողովուր-
դս . ուսուցանէ ընդ ամենայն Հրէաստան, սկսեալ ՚ի Քա-
լիլեէ մինչև ցայսր : Իսկ Պիղատոս իբրև լուաւ զՔալիլեէ,
եհարց՝ եթէ Քալիլեացի իցէ այրն : Եւ իբրև գիտաց՝ եթէ
յիշխանութենէ Հերօդէի է, ետ տանիլ զնա առ Հերօդէս .
քանզի և նա յերուսաղէմ էր յաւուրսն յայնոսիկ : Եւ
Հերօդէս իբրև ետես զՅիսուս, ուրախ եղև յոյժ . զի ցան-
կայր ՚ի բազում ժամանակաց տեսանել զնա . քանզի լսէր
բազում անգամ զնմանէ, և ակն ունէր նշան ինչ լեալ՝
տեսանել ՚ի նմանէ : Հարցանէր զնա բանիւք բազմօք . և
նա ոչինչ ետ նմա պատասխանի : Այսին քահանայապետքն
և դպիրք, և սնդագոյնս չարախօսէին զնմանէ : Արհամար-
հեաց զնա և Հերօդէս հանդերձ իւրօք զօրականօքն . և այսին
արարեալ՝ էարկ զնովաւ հանդերձս սպիտակս . և ետ տա-
նիլ անդրէն առ Պիղատոս : Եւ եղեն բարեկամք Պիղատոս
և Հերօդէս յաւուրն յայնմիկ . քանզի յառաջ թշնամիք
էին միմեանց : Առչեաց Պիղատոս զքահանայապետսն, և
զիշխանս և զժողովուրդն, և ասէ ցնոսա . ածիւք մատու-
ցիք ինձ զայսս զայս իբրև զխոտորեցուցիչ ժողովրդեանն .
և ասաւասիկ առաջի ձեր գատեցի, և վնաս ինչ ո՛չ գտի
յառնս յայսմիկ՝ զորոյ դուք չարախօսէքդ զվմանէ : Այլ
և ո՛չ Հերօդէս, քանզի ետու տանիլ զդա առ նա . և արդ՝
ոչինչ մահու արժանի է գործեալ դորա : Խրատեցից զդա,
և արձակեցից :

Յովհ. 18. 39 — 40:

Եւ այց է ձեր սովորութիւն, զի զմի ոք արձակեցից ձեզ
'ի զատկիս. արդ՝ կամի՞ք զի արձակեցից ձեզ զԹագաւորն
Հրէից: Աղաղակեցին ամենեքեան, և ասացին. մի՛ զդա,
այլ զԲարաբբայ. և էր Բարաբբայն այն աւազակ:

Մատ. 27. 19 — 23:

Եւ մինչդեռ նստէր յատենին, առաքեաց առ նա կինն
իւր՝ և ասէ. չկայ ինչ քոյ և արդարոյն այնորիկ. զի բա-
ղում անցք անցին ընդիս այսօր յանուրջս վասն նորա:
Իսկ քահանայապետքն և ծերք հաւանեցուցին զժողո-
վուրդսն՝ զի խնդրեսցեն զԲարաբբայն, և զՅիսուս կորուս-
ցեն: Պատասխանի ետ դատաւորն, և ասէ ցնոսա. զո՞ կա-
միք զի արձակեցից ձեզ յերկուց այտի. և նոքա ասեն.
զԲարաբբայն: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. իսկ զի՞ արարից ըզ-
Յիսուս զանուանեալն քրիստոս: Ասեն ամենեքեան. խա-
չեսցի: Եւ նա ասէ. զի՞նչ չար արար. և նոքա ևս առա-
ւել աղաղակէին և ասէին. խաչեսցի:

Յովհ. 19. 1 — 15:

Յայնժամ էառ Պիղատոս զՅիսուս՝ և գան եհար: Եւ
զինուորացն արարեալ զպսակ 'ի փշոց՝ եղին 'ի գլուխ նո-
րա, և զգեցուցին նմա զհանդերձ ծիրանի: Եւ գային առ
նա, և ասէին. ո՞ղջ եր արքայ Հրէից. և հանէին նմա ապտա-
կըս: Եւ դարձեալ Պիղատոս արտաքս. և ասէ ցնոսա. ահա՛
ածեմ զնա արտաքս առ ձեզ, զի գիտասցիք՝ թէ ես մնաս
ինչ 'ի նմա ո՞չ գտանեմ: (Եւ Յիսուս արտաքս, և ունէր
զպսակ 'ի փշոց և զհանդերձ ծիրանի). և ասէ ցնոսա. ահա՛
այրդ ցձեզ: Իբրև տեսին զնա քահանայապետքն և սպա-

սաւորք, զաղաղակ բարձին, և ասեն. 'ի խաչ հան, 'ի խաչ
հան զդա: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. առէ՛ք զդա 'ի ձեզ, և
ձեզէ՛ն հանէք 'ի խաչ, զի ես 'ի դմա վնաս ինչ ոչ դտա-
նեմ: Պատասխանի ետուն նմա Հրէայքն. մեք օրէնս ու-
նիմք, և ըստ օրինաց մերոց պարտի մեռանիլ. զի զանձն
իւր Որդի Աստուծոյ արար: Իբրև լուաւ զբանս զայս Պի-
ղատոս, առաւել ևս երկեալ: Եմուտ դարձեալ անդրէն յա-
պարանսն, և ասէ ցՅիսուս. ուստի՞ ես դու. և Յիսուս ոչ
ետ նմա պատասխանի: Ասէ ցնա Պիղատոս. ընդ իս ո՞չ խո-
սիս. ո՞չ դիտես՝ եթէ իշխանութիւն ունիմ հանել զքեզ
'ի խաչ, և իշխանութիւն ունիմ արձակել զքեզ: Պա-
տասխանի ետ Յիսուս. ոչ ունէիր դու իշխանութիւն 'ի
վերայ իմ և ոչ մի, եթէ ոչ էր տուեալ քեզ 'ի վե-
րուստ. վասն այսորիկ՝ որ մատնեացն զիս քեզ, նորա
մեծ մեղք են: Եւ յայնմանէ Պիղատոս խնդրէր արձակել
զնա. և Հրէայքն աղաղակէին, և ասէին. եթէ զդա արձա-
կես, չէ՛ս բարեկամ կայսեր. ամենայն ոք՝ որ թագաւոր կո-
չէ զանձն իւր, հակառակ է կայսեր: Իսկ Պիղատոս իբրև
լուաւ զբանս զայս, էած զՅիսուս արտաքս. և նստաւ 'ի
վերայ բեմին, 'ի տեղւոջն՝ որ կոչիւր Քարայատակ, և Եր-
րայեցերէն Վապպաթա: Էր ուրբաթն զատկի. և էր ժամ
իբրև վեցերորդ. և ասէ ցՀրէայսն. ահա՛ թագաւոր ձեր
ցծեզ: Եւ նոքա աղաղակէին. բարձ 'ի մէնջ, բարձ 'ի մէնջ,
և հան զդա 'ի խաչ: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. ես զթագաւորդ
ձեր 'ի խաչ հանիցեմ: Պատասխանի ետուն քահանայա-
պետքն. չի՛ք մեր թագաւոր բաց 'ի կայսերէ:

Մատ. 27 24 — 25:

Եւ տեսեալ Պիղատոսի՝ թէ ոչինչ օղնէ, այլ առաւել
խռովութիւն լինի, առեալ ջուր՝ լուաց զձեռս առաջի ժո-

ղովորեան, և ասէ. քաւեալ եմ ես յարենէ արդարոյդ
այդորիկ. դուք զիտասջիք: Պատասխանի ետ ամենայն ժո-
ղովուրդն, և ասէ. արիւն դորա 'ի վերայ մեր և 'ի վերայ
որդւոց մերոց:

Ղուկ. 23. 23 — 25:

Եւ նորա ստիպէին մեծաձայն, և խնդրէին զնա 'ի խաչ
հանել. և զօրանային բարբառք նոցա և քահանայապետիցն:
Եւ Պիղատոս հաւանեցաւ առնել զհայցուածս նոցա: Ար-
ձակեաց նոցա զԲարաբբայն՝ զոր վասն խռովութեան և
սպանութեան արկեալ էր 'ի բանդ՝ զոր և խնդրէինն իսկ.
և զՅիսուս մատնեաց կամաց նոցա:

Մարկ. 15. 16:

Եւ զինուորքն տարան զնա 'ի ներքս 'ի դաւիթն՝ ուր
հրապարակն էր. և կոչեն միանգամայն զամենայն զգունդն:

18 — 20:

Եւ սկսան ողջոյն տալ նմա, և ասել. ողջ եր արքայդ
Հրէից: Եւ ծեծէին զգլուխն եղեգամբ. և թքանէին ընդ
երեսս. և 'ի ծունր իջեալ երկիր պագանէին նմա: Եւ իբրև
կատակեցին զնա, մերկացուցին զքղամիդն (նորա) և զծի-
րանիս. և զգեցուցին նմա զիւր հանդերձն. և ածէին ար-
տաքս, զի 'ի խաչ հանիցեն զնա:

ԼԴ. ԽԱՉԵԼՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԱՀ ՏԵԱԹՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

Ղուկ. 23. 26 — 31:

Իբրև առին զնացին զնա, ըմբռնեցին զոմն Սիմոն Աիւ-
րենացի՝ որ դայր յանդէ. եղին 'ի վերայ նորա զխաչն բե-

րել զկնի Յիսուսի: Եւ երթայր զՏետ նորա բաղնուծիւն ժողովրդեանն, և կանանց՝ որք կոծէին, և աշխարէին զնա: Գարձաւ Յիսուս, և ասէ ցնոսա. դստե՛րք Երուսաղէմի՛ մի՛ լայք ՚ի վերայ իմ, այլ լացէ՛ք ՚ի վերայ անձանց և ՚ի վերայ որդւոց ձերոց: Զի եկեսցեն աւուրք՝ յորս ասիցեն, թէ երանի ամլոց՝ և որովայնից՝ որք ո՛չ ծնան. և ստեանց՝ որք ո՛չ դիեցուցին: Յայնժամ սկսանիցին ասել լերանց, թէ անկերո՛ւք ՚ի վերայ մեր. և բլրոց՝ թէ ծածկեցէ՛ք ըզմեզ: Զի եթէ ընդ փայտ դալար զայս առնեն, ընդ չորն զի՞նչ լինիցի:

Մատ. 27. 33 — 34:

Եւ եկեալ ՚ի տեղին անուանեալ Գողգոթայ՝ որ է տեղի կառափելոյ: Ետուն նմա գինի ընդ լեղի խառնեալ. և իբրև ճաշակեաց՝ ո՛չ կամէր ըմպել:

Ղուկ. 23. 32 — 33:

Լ՛ծին և այլ երկուս չարագործս, սպանանել ընդ նմա: Իբրև չոզան ՚ի տեղին կոչեցեալ գազաթն. անդ հանին զնա ՚ի խաչ. և զչարագործսն՝ զոմն ընդ աջմէ՝ և զոմն ընդ ձախմէ խաչեցին:

Մարկ. 15 — 28:

Եւ լցաւ գիրն՝ որ ասէ, թէ ընդ անօրէնս հաւմարեցաւ:

Ղուկ. 23 — 34:

Եւ Յիսուս ասէ. Հայր, թող դոցա, զի ո՛չ գիտեն զի՛նչ գործեն:

Յովհ. 19. 19 — 27:

Գրեաց և տախտակ մի Պիղատոս, և ետ ՚ի վերայ խաչին. և էր գրեալ, Յիսուս Նազորեցի, Թագաւոր Հրէից: Զայն

տախտակ ընթերցան բաղուժք 'ի Հրէից, զի մօտ էր 'ի քա-
ղաք անդր տեղին՝ ուր խաչեցաւն Յիսուս. և էր գրեալ Եր-
րայեցերէն, Գաղմատերէն, և Յունարէն: Ասենց Պիղատոս
Քահանայապետքն Հրէից. մի՛ գրեր թագաւոր Հրէից, այլ
թէ՛ նա ասաց թագաւոր եմ Հրէից: Պատասխանի ետ Պի-
ղատոս. զոր ինչ գրեցի՝ գրեցի: Իսկ զինուորքն իբրև հա-
նին 'ի խաչ զՅիսուս, առին զհանդերձս նորա. (և արարին
չորս մասունս, իւրաքանչիւր զինուորի մասն). իսկ պատմու-
ճանն՝ քանզի էր առանց կարանի, 'ի վերուստ փորանկեալ
ամենեւին, ասենց ցմիմեանս. մի՛ պատառեսցուք զայդ. այլ
արկցուք վիճակս 'ի վերայ դորա՝ ո՛ւմ և ելցէ. զի լցցի
գիրն՝ որ ասէ. բաժանեցին զհանդերձս իմ յիւրեանս. և 'ի
վերայ պատմուճանի իմոյ վիճակ արկին. զինուորքն զայս
ինչ գործեցին: Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայր նորա,
և քոյր մօր նորա Մարիամ Կղէօպայ, և Մարիամ Մագդա-
ղենացի: Յիսուս իբրև ետես զմայրն, և զաշակերտն՝ զոր
սիրէր, զի կայր մօտ. ասէ ցմայրն. կի՛ն դու, ասա՛ որդի քո:
Ապա ասէ ցաշակերտն. ասա՛ մայր քո: Եւ յայնմ ժամա-
նակէ էառ աշակերտն զնա առ իւր:

Մատ. 27. 39 — 43:

Եւ որք անցանէինն, հայհոյէին զնա. շարժէին զգլուխս
իւրեանց, և ասէին. վա՛հ՝ որ քակէիր զտաճարն, և զերիս
աւուրս շինէիր զնա՝ ապրեցո՛ զքեզ. եթէ Որդի ես Աս-
տուծոյ՝ է՛ջ 'ի խաչէդ: Նոյնպէս և Քահանայապետքն
ձաղէին հանդերձ դպրօքն և ծերօք, և ասէին. զայլս ապ-
րեցոյց՝ զինքն ո՛չ կարէ ապրեցուցանել. եթէ թագաւոր է
Իսրայէլի՝ իջցէ այժմ 'ի խաչէդ, և հաւատասցուք դմա:
Եթէ յուսացաւ յԱստուած, փրկեսցէ այժմ զդա՝ եթէ
կամի զդա. քանզի ասաց, եթէ Աստուծոյ Որդի եմ:

Ղուկ. 23. 39 — 44:

Իսկ մի ոմն 'ի կախելոց չարագործացն հայհոյէր զնա, և ասէր. եթէ դու ես քրիստոսն. փրկեա՛ զանձն քո, և ըղմեղ: Պատասխանի ետ ընկերն սաստելով նոնա, և ասէ. չերկնչի՞ս դու յԱստուծոյ՝ զի 'ի նմին պատժի կաս: Եւ մեք յիրաւի, զի արժանի՛ որոց գործեցաքն, առնուիք զհատուցումն. և սա ապիրատ ինչ ո՛չ գործեաց: Եւ ասէ ցՅիսուս. յիշեա՛ զիս Տէ՛ր՝ յորժամ դայցես արքայութեամբ քով: Եւ ասէ ցնա Յիսուս. ամէն ասեմ քեղ. այսօր ընդ իս իցես 'ի դրախտին: Եւ էր իբրև վեցերորդ ժամ. և խաւար եղև 'ի վերայ ամենայն երկրի մինչ ցիններորդ ժամ խաւարեցաւ արեգակն:

Մատ. 27. 46 — 47:

Եւ զինն ժամուն գոչեաց Յիսուս 'ի ձայն մեծ, և ասէ. էլի էլի՛ լամասաբաքթանի. այսինքն է. Աստուած իմ, Աստուած իմ, ընդէ՛ր թողեր զիս: Ռմանք յայնցանէ՛ որք անդն կային, իբրև լուան՝ ասէին. զԵղիա կարգայ:

Յովհ. 19. 28 — 30:

Յետ այսորիկ դիտաց Յիսուս, եթէ ահա՛ ամենայն ինչ կատարեալ է. զի կատարեսցի գիրն, ասէ. ծարաւի եմ: Եւ անդ կայր աման ինչ լի քացախով. և նոցա սպունդ լցեալ քացախով ընդ լեղւոյ՝ շուրջ եզեալ զմշտկաւ զոսկայի, մատուցին 'ի բերան նորա: Իբրև էառ Յիսուս զքացախն հանգերձ լեղւովն՝ ասէ. ամենայն ինչ կատարեալ է:

Ղուկ. 23. 46:

Եւ կարգաց Յիսուս 'ի ձայն մեծ, և ասէ. Հայր՝ 'ի ձեռս քո աւանդեմ՝ զհոգի իմ: Չայս իբրև ասաց, եհան զոգի:

Մատ. 27. 51 — 54:

Եւ ահա՛ վարագոյր տաճարին ցելաւ յերկուս՝ ՚ի վե-
րուստ մինչև ՚ի վայր. երկիր շարժեցաւ. և վէմք պատառե-
ցան: Եւ գերեզմանք բացան. և բազում մարմինք ննջեցե-
լոց սրբոց յարեան: Եւ ելեալք ՚ի գերեզմանացն՝ յետ
յարուժեանն նորա, մտին ՚ի քաղաքն սուրբ, և երևեցան
բազմաց: Իսկ հարիւրապետն՝ և որք ընդ նմա պահէին ըլ-
Յիսուս, իբրև տեսին զշարժումն և զեղեալսն՝ երկեան
յոյժ, և ասեն. արդարև Աստուծոյ Արդի էր սա:

Լուկ. 23. 48:

Եւ ամենայն ժողովուրդն՝ որք եկեալ էին, և տեսա-
նէին զտեսիլն զայն՝ և զգործ. բազմէին զկուրծս՝ և դառ-
նային:

Յովհ. 19. 31 — 37:

Իսկ Հրէայքն (քանզի ուրբաթ էր) զի մի՛ անդէն ՚ի խա-
չին ազանկցին մարմինքն մինչև ցշաբաթն. (զի էր օր մեծ
շաբաթուն այնօրիկ). աղաչեցին զՊիղատոս, զի խորտա-
կեսցեն զբարձս նոցա, և բարձցեն: Եկին զինուորքն, և զա-
ռաջնոյն խորտակեցին զբարձս, նոյնպէս և զմիւսոյն՝ որ
ընդ նմա ՚ի խաչն ելեալ էր: Բայց իբրև եկին առ Յիսուս,
և տեսին զի այն ինչ մեռեալ էր՝ ոչ խորտակեցին զբարձս
նորա: Այլ մի ոմն՝ ՚ի զինուորացն տիգաւ խոցեաց զկողս
նորա. և վաճաղակի ել արիւն, և ջուր: Եւ որ ետեսն, վկայ-
եաց. և ճշմարիտ է վկայութիւն նորա, և նա զիտէ եթէ
ճշմարիտ ասէ. զի և դուք հաւատասցիք: Այս եղև՝ զի
լցցի գիրն. եթէ ոսկր նորա մի՛ փշրեսցի: Եւ դարձեալ
միւս գիր ասէ. եթէ հայեսցին ՚ի նա՝ յոր խոցեցինն:

ԼԵ. ԹԱՂՈՒՄՆ ՅԻՍՈՒՍԻ:

Մարկ. 15. 42 — 45:

Եւ իբրև երեկոյ եղև՝ (քանզի ուրբաթ էր՝ որ 'ի շաբաթն մտանէր): Եկեալ Յովսէփ՝ որ Յարեմաթեայն էր, այր պարկեշտ, նախարար, որ և ինքն իսկ ակն ունէր արքայ-ութեան Աստուծոյ. համարձակեցաւ՝ եմուտ առ Պիղատոս, և խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի: Եւ Պիղատոս զարմացաւ, թէ այնչափ վաղ մեռաւ, և կոչեալ առ ինքն զհարիւրապետն՝ Եհարց զնա, և ասէ. թէ արդարև այնչափ վաղ մեռաւ: Եւ իբրև ստուգեաց 'ի հարիւրապետէ անտի, շնորհեաց զմարմինն Յովսէփայ:

Յովհ. 39:

Ակն և Նիկողեմոս՝ որ եկեալն էր առ Յիսուս 'ի գիշերի զտուաջինն, և եբեր զմուռս խառն ընդ հալուէս, իբրև լուտերս հարիւր:

Մատ. 27. 59 — 33:

Աւ առեալ զմարմինն Յովսէփի՝ պատեաց սուրբ կտաւօք. և եդ 'ի նոր գերեզմանի՝ զոր փորեաց 'ի վիմի. և թաւալեցուցեալ կափարիչ դրան գերեզմանին վէմ մի մեծ, և գնաց: Անդ էր Մարիամ Մագդաղենացի՝ և միւս Մարիամն. նստէին հանդէպ գերեզմանին: Եւ 'ի վաղիւ անդր՝ որ է յետ ուրբաթուն. ժողովեցան. քահանայապետքն և փարիսեցիք առ Պիղատոս, և ասեն. տէ՛ր, յիշեցաք՝ զի մոլորեցուցիչն այն ասէր, մինչ կենդանին էր. թէ յետ երից աւուրց յառնեմ: Արդ՝ հրամայեա՛ զգուշանալ գերեզմանին մինչև ցերիս աւուրս. գուցէ՛ եկեալ աշակերտքն գիշերի գողանայցեն զնա, և ասիցեն ժողովըդեանն. թէ յա-

րեալ ՚ի մեռելոց. և լինիցի յետին մոլորութիւնն չար
քան զառաջինն: Ասէ ցնոսա Պիղատոս. ունիք զզօրակա-
նըս, երթայք զգուշացարո՛ք՝ որպէս և գիտէք: Եւ նորա
երթեալ զգուշացան զերեզմանին. և կնքեցին զվէճն հան-
դերձ զօրականօքն:

ԼԶ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒՍԻ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

Մարկ. 16. 1 — 3:

Եւ իբրև էանց շարժմն, Մարիամ Մագդաղենացի՝ և
Մարիամ Յակօբայ և Սաղօմէ, չոգան՝ պատրաստեցին խուն-
կըս, զի եկեսցեն և օծցեն զնա: Եւ ընդ առաւօտս միաշա-
բաթուն, դան ՚ի դերեզմանն ընդ արևագալն. և ասէին
ցմիմեանս. ո՞վ թաւալեցուցէ մեզ զվէճն ՚ի դրանց դե-
րեզմանին:

Մատ. 28. 2 — 7:

Եւ ահա՛ շարժումն մեծ եղև. զի հրեշտակ Տեառն իջեալ
յերկնից, մատուցեալ՝ ՚ի բաց թաւալեցոյց զվէճն ՚ի
դրնաց անտի, և նստէր ՚ի վերայ նորա: Եւ էր տեսիլ նորա
իբրև զփայլակն. և հանդերձ նորա սպիտակ՝ իբրև զձիւն:
Եւ յահէ անտի նորա՝ խռովեցան պահապանքն, և եղեն
իբրև զմեռեալս: Պատասխանի ետ հրեշտակն, և ասէ ցկա-
նայս. մի՛ երկնչիք դուք, գիտեմ՝ զի զՅիսուս զխաչելեալն
խնդրէք. չէ՛ աստ, քանզի յարեալ. որպէս ասացն. ե-
կայք, և տեսէ՛ք զտեղին՝ ուր կայր: Եւ վազվազակի եր-
թայք, ասացէ՛ք աշակերտացն նորա, թէ յարեալ. և ա-
հա՛ յառաջանայ քան զձեզ ՚ի Գալիլեայ. անդ տեսանի-
ցէք զնա, ահա՛ ասացի ձեզ:

Մարկ. 16. 8:

Եւ իբրև լուան, ելին և փախեան 'ի գերեզմանէն, քանզի զահի հարեալ էին. և ոչ ումեք ինչ ասացին, զի երկնչէին:

Ղուկ. 24. 8 — 11:

Եւ յիշեցին զբանսն նորա: Եւ դարձան պատմեցին զայս ամենայն մետասանիցն՝ և այլոցն ամենեցուն: Եւ էին Մարիամ Մագդաղինացի, և Յոհաննա, և Մարիամ Յակոբայ, և այլք ընդ նոսա՝ որք պատմեցին զայս առաքելոցն: Եւ երևեցան առաջի նոցա շաղիաղիութիւն բանք նոցա, և չհաւատային նոցա:

Յովհ. 20. 3 — 10.

Եւ Պետրոս և միւս աշակերտն, և դային 'ի գերեզմանն. Ընթանային երկոքեան 'ի միասին. և միւս աշակերտն յառաջեաց՝ ընթացաւ վաղագոյն քան զՊետրոս, և եկն նախ 'ի գերեզմանն: Եւ խոնարհեալ տեսանէ, զի կային անդ կտաւքն. բայց 'ի ներքս ոչ եմուտ: Եկն և Սիմոն Պետրոս՝ որ դայրն զկնի նորա. և եմուտ 'ի գերեզմանն, և տեսանէ զկտաւսն, զի կային անդ: Եւ վարչամակն՝ որ էր 'ի գլուխ նորա, ոչ ընդ այլ կտաւսն կայր. այլ ուրոյն ծալեալ 'ի մի կողմն: Յայնժամ եմուտ և միւս աշակերտն՝ որ եկեալն էր յառաջագոյն 'ի գերեզմանն. ետես՝ և հաւատաց: Զի չև ևս գիտէին զգիրս, թէ պարտ է նմա 'ի մեռելոց յանել: Զոգան դարձեալ առ միմեանս աշակերտքն:

Մատ. 28. 11 — 15:

Իբրև նոքա գնացին, ահա ոմանք 'ի զօրականացն՝ եկին 'ի քաղաքն, և պատմեցին քահանայապետիցն զամենայն՝

որ ինչ եղևն: Եւ նորա ժողովեալ հանդերձ ծերօքն, խորհուրդ առեալ արժաթ յոյժ ետուն ղորականացն, և ասն. ասասըիք՝ եթէ աշակերտքն նորա եկեալ ղիշերի, գողացան զնա՝ մինչ մէք ՚ի քուն էաք: Եւ եթէ լուր լիցի այդ առ դատաւորն, մէք հաճեսցուք զնա՝ և ղձեզ անհոգս արասցուք: Եւ նոցա առեալ ղարժաթն, արարին՝ որպէս ուսանն. և ել համբաւս այս ՚ի շրէից մինչև ցայսօր:

ԼԷ. ՅԻՍՈՒՍ ՅԵՏ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԻԻՐՈՅ, ԵՒԵԻԻ ՄԱՐԻԱՄՈՒ ՄԸԳԻԼՂԵՆԱՅԻՈՅ:

Յովհ. 20. 11 — 18:

Բայց Մարիամ կայր արտաքոյ դերեղմանին, և լայր. և մինչդեռ լայր՝ խոնարհեցաւ ՚ի դերեղմանն: Եւ տեսանէ երկուս հրեշտակս ՚ի սպիտակս, զի նստէին մի ՚ի սնարից՝ և մի յանոտից՝ ուր կայր մարմինն Յիսուսի: Եւ նորա ասնն զնա. կի՛ն դու, զի՞ լաս. ասէ զնոսա. զի բարձին ըզՏէրն իմ ՚ի դերեղմանէ աստի, և ո՛չ գիտեմ՝ ո՛ւր եղին զնա: Չայս իբրև ասաց, դարձաւ ՚ի թիկունս կոյս. և տեսանէ զՅիսուս՝ զի կայր, և ո՛չ գիտէր՝ թէ Յիսուս իցէ: Ասէ զնա Յիսուս. կի՛ն դու, զի՞ լաս՝ զո՞ խնդրես: Նմա այսպէս թուեցաւ՝ թէ պարտիզպանն իցէ, ասէ զնա. Տէ՛ր, եթէ դու բարձեր զնա, ասա՛ ինձ. ո՛ւր եղեր զնա, զի ես առից զնա: Ասէ զնա Յիսուս. Մարիամ. և նա դարձաւ, և ասէ զնա Եբրայեցերէն՝ Բարբուռի, (որ թարգմանի վարդապետ): Ասէ զնա Յիսուս. մի՛ մերձենար յիս, զի չև ևս ելեալ եմ առ Հայր իմ. այլ ե՛րթ դու առ եղբարս իմ, և ասա՛ զնոսա. ելանեմ ես առ Հայրն իմ, և առ Հայր ձեր. և Աստուածն իմ, և Աստուած ձեր. Գայ Մարիամ Մաղաղենացի, և պատմէ աշակերտացն, եթէ ետես նա ըՏէր. և զայս ինչ ասաց զնա:

ԼԸ. ՅԻՍՈՒՍ ԵՐԵՒԻ ԵՐԿՈՒՑ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ԻՒՐՈՑ Ի
ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ:

Ղուկ. 24. 13 — 35:

Եւ ահա՛ երկուք 'ի նոցանէ երթային 'ի նմին աւուր 'ի
գեօղ մի՝ որ հեռի էր յերուսաղէմէ վաթսուն ասպարիսաւ.
Լ էր անուն նորա Էմմաւուս: Եւ նորա խօսէին ընդ միմեանս
վասն ամենայն անցիցն անցելոց: Եւ եղև ընդ խօսիլն նո-
ցա և ընդ վիճել, և ինքն իսկ Յիսուս մերձեցաւ՝ և եր-
թայր ընդ նոսա: Եւ նոցա աչք կալեալ էին՝ առ ի չճա-
նաչելոյ զնա: Եւ ասէ ցնոսա. զի՞նչ են բանքդ՝ վասն
որոյ վիճիքդ ընդ միմեանս, մինչդեռ երթայքդ և տրտմեալ էք:
Պատասխանի ետ մի ոմն 'ի նոցանէ՝ որում անուն էր Աղէօ-
պաս, և ասէ ցնա. դո՛ւ միայն կաս յերուսաղէմ, որ ո՛չ
գիտացեր՝ զի՞նչ գործեցաւ 'ի նմա յաւուրսս յայսօսիկ:
Եւ ասէ ցնոսա. զի՞նչ: Եւ նորա ասեն. զՅիսուսէ՛ Նազով-
րեցւոյ՝ որ եղև այր մարգարէ, հզօր արդեամբք և բանիւք՝
առաջի Աստուծոյ՝ և ամենայն ժողովրդեանն. որպէս մատ-
նեցին զնա քահանայապետքն՝ և իշխանքն մեր 'ի դատաս-
տան մահու, և հանին զնա 'ի խաչ: Մեք ակն ունէաք՝ թէ
նա է որ փրկելոց իցէ զԻսրայէլ. այլև հանդերձ այսու ա-
մենայնիւ, այս երրորդ օր է՝ յորմէ հետէ այն գործեցաւ:
Այլ և կանայք ոմանք 'ի մէնջ զարմացուցին զմեզ, որք
կանխեալք ընդ առաւօտս՝ չողան 'ի գերեզմանն: Եւ ո՛չ
գտին զմարմին նորա. եկին, և ասեն, թէ և տեսիլ ևս հրեշ-
տակաց տեսին, որք ասէին զնմանէ, թէ կենդանի է: Եւ
գնացին ոմանք 'ի մէնջ 'ի գերեզմանն, և գտին նոյնպէս՝
որպէս և կանայքն ասացին. բայց զնա ո՛չ տեսին: Եւ նա
ասէ ցնոսա. ո՛վ անմիտք և հեղգասիրտք առ 'ի հաւատալ

յամենայնի՛ զոր խօսեցան մարգարէքն : Ո՞չ զնոյնս պարտէր չարչարիլ քրիստոսի, և մտանել 'ի փառս իւր : Եւ սկսեալ 'ի Մովսիսէ՛ և յամենայն մարգարէից, մեկնէր նոցա՛ որ ինչ յամենայն զիրս գրեալ էր զնմանէ : Իբրև մերձեցան 'ի գեօղն՝ յոր երթային, և նա պատճառէր հեռագոյն ևս ուրեք երթալ : Եւ բռնադատեցին զնա, և ասեն. առ մե՛զ ազիր, զի ընդ երեկս է՛ և տարաժամեալ է օրս. և եմուտ ազանիլ անդ ընդ նոսա : Եւ եղև 'ի բազմիւն նորա ընդ նոսա, առեալ զհայն, օրհնեաց՝ երեկ՝ և ետ նոցա : Եւ նոցա բացան աչք, և ծանեան զնա. և նա եղև 'ի նոցանէ աներևոյթ : Եւ ասեն ցմիմեանս. ո՞չ իսկ և սիրտք մեր ճմլէին 'ի մեզ՝ մինչ խօսէրն ընդ մեզ զճանապարհայն. և որպէս բանայր մեզ զզիրս : Եւ յարուցեալ նոյն ժամայն՝ դարձան յԵրուսաղէմ, և գտին ժողովեալ զերկոտասանսն, և զորս ընդ նոսայն էին, և ասեն, թէ արդա՛րև յարեալ Տէր, և երևեցաւ Սիմոնի : Եւ նոքա պատմէին զայն՝ որ զճանապարհայնն, և թէ զիա՛րդ ետ ծանօթս նոցա 'ի բեկանել հացին :

ԼԹ. ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ ԵՐԵՒԻ ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՅ ԻՒՐՈՑ ՅԵՐՈՒՍԱԼԷՄ :

Ղուկ. 24. 36 — 48 :

Մինչդեռ զայն խօսէին, ինքն իսկ Յիսուս եկաց 'ի մէջ նոցա, և ասէ ցնոսա. խաղաղութիւն ընդ ձեզ. ե՛ս եմ, մի՛ երկնչեք : Եւ զահի հարեալ երկնչէին. և համարէին զոգի ինչ տեսանել : Եւ ասէ ցնոսա. զի՞ խռովեալ էք. և ընդէ՞ր խորհուրդք ելանեն 'ի սիրտս ձեր : Տեսէ՛ք զձեռս իմ և զոտս, զի ես նոյն եմ. շօշափեցէ՛ք զիս՝ և տեսէ՛ք, զի ոգի՛ մարմին և ոսկերս ո՞չ ունի, որպէս զիսս տեսանէք՝

զի ունիմ: Եւ զայս ասացեալ, եցոյց նոցա զձեռսն և զորս: Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատային 'ի խնդուածնէն, և զարմացեալ էին, ասէ ցնոսա. ունի՞ք ինչ կերակուր աստ: Եւ նորա ետուն նմա ձկան խորովելոյ մասն, և խորիսխ մեղու: Եւ էառ, եկեր առաջի նոցա. և զմնացորդսրն ետ նոցա, և ասէ. այս բանք են՝ զոր խօսեցայ ընդ ձեզ՝ մինչ առ ձեզն էի, թէ պարտ է ընանիլ ամենայն գրելոցն յօրէնսն Մովսէսի, և 'ի մարդարէս, և 'ի սաղմոսն վասն իմ: Յայնժամ երաց զմիտս նոցա՝ իմանալ զգիրս: Եւ ասէ ցնոսա, թէ այսպէս պարտ էր չարչարիլ քրիստոսի, և յառնել 'ի մեռելոց յաւուր երրորդի. և քարոզել յանուն նորա ապաշխարութիւն՝ և թողութիւն մեղաց, յամենայն ազգս՝ սկսեալ Ներուսաղէմէ. և դուք էք վկայք բանիցս այսոցիկ: Եւ ահա՛ ես առաքեմ զաւետիս Հօր իմոյ 'ի ձեզ. և դուք նստարձօք 'ի քաղաքիս Ներուսաղէմ, մինչև զգենուցուք զղօրութիւն 'ի բարձանց:

Յովհ. 20. 21 — 31:

Ասէ ցնոսա դարձեալ. ողջոյն ընդ ձեզ. որպէս առաքեաց զիս Հայր իմ, և ես առաքեմ զձեզ: Եւ զայս իբրև ասաց, փչեաց 'ի նոսա՝ և ասէ. առէ՛ք զՀոգի սուրբ: Եթէ ումէք թողուցուք զմեզս, թողեալ լիցի նոցա. և եթէ զուրուք ունիցիք, կալեալ լիցի: Իսկ թօմաս մի յերկոտասանիցն՝ անուանեալն երկուորեակ, ոչ էր ընդ նոսա՝ յորժամ եկն Յիսուս: Ասեն ցնա այլ աշակերտքն, եթէ տեսաք զՏէր: Եւ նա ասէ ցնոսա. եթէ ոչ տեսից 'ի ձեռս նորա զնշան բեռացն, և արկից զմատունս իմ 'ի տեղիս բեռացն, և մսեցից զձեռս իմ 'ի կողս նորա՝ ոչ հաւատամ: Եւ յետ ութ աւուր դարձեալ էին 'ի ներքս աշակերտքն, և թօմաս ընդ նոսա: Գայ Յիսուս դրօքն փակե-

լօք, և եկաց 'ի մէջ նոցա՝ և ասէ. ողջոյն ընդ ձեզ: Ասլա
ասէ ցթօմաս. բե'ր զմատունս քո, և արկ այսր, և տե'ս ըզ-
ձեռս իմ. և բե'ր զձեռն քո, և մսեա՛ 'ի կողս իմ. և մի' լի-
նիր անհաւատ, այլ հաւատացեալ: Պատասխանի ետ թօ-
մաս, և ասէ ցնա. Տէ'ր իմ, և Աստուած իմ: Ասէ ցնա
Յիսուս. այդ զի տեսերդ զիս՝ և հաւատացեր. երանի՛ ո-
րոց ո՛չ իցէ տեսեալ՝ և հաւատասցեն: Բազում և այլ
նշանս արար Յիսուս առաջի աշակերտաց իւրոց, որ ո՛չ է
գրեալ 'ի գիրս յայսմիկ: Այլ այս այնչափ ինչ գրեցաւ՝
զի հաւատայցէք, և զկեանսն յաւիտենականս ընդունիցիք
յանուն նորա:

Խ. ՅԻՍՈՒՍ ԵՐԵՒԻ ԴԱՐՁԵԱԼ ԱՌ ԾՈՎԵԶԵՐԲՆ

ՏԻՒԵՐԵԱՅ:

Յովհ. 21. 1 — 14:

Յետ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց զանձն իւր Յիսուս
աշակերտաց իւրոց առ ծովեզերքն Տիբերեայ. և յայտ-
նեաց այսպէս: Էին 'ի միասին Սիմոն Պետրոս, և թօմաս
անուանեալն երկուորեակ, և Նաթանայէլ՝ որ 'ի կանայ
Գալիլեացոց, և որդիքն Զեբեդեայ, և այլք յաշակեր-
տաց անտի երկու: Ասէ ցնոսա Սիմոն Պետրոս. երթամ
ձուկն որսալ: Ասեն ցնա, դա՛ւք և մէք ընդ քեզ: Գնացին,
և մտին 'ի նաւ. և յայնմ գիշերի կալան և ոչինչ: Իբրև այդ
եղև, կայր Յիսուս յեղր ծովուն. բայց ո՛չ ծանեան աշա-
կերտքն թէ Յիսուս իցէ: Ասէ ցնոսա Յիսուս. մանկունք՝
մի՞ թէ ունիք ինչ ուտելոյ: Պատասխանի ետուն, և ասեն
ցնա. ո՛չ: Ասէ ցնոսա Յիսուս. արկէ՛ք յաջակողմն նաւին
զուռկանդ, և գտանիցէք. արկին, և ո՛չ կարէին ձգել 'ի
բազմութենէ անտի ձկանցն: Ասէ աշակերտն այն՝ զոր սի-

րէրն Յիսուս՝ ցՊետրոս. Տէ՛ր է այն : Սիմոն Պետրոս՝ իբրև լուաւ թէ Տէր է, էարկ զիւրև զսիածանելին, (քանզի մերկ էր). և ընկէց զինքն 'ի ծովն : Եւ այլ աշակերտքն նաւաւն իսկ գային. քանզի չէին հեռի 'ի ցամաքէ. այլ իբրև երկերիւր կանգնաւ. քարշէին զգործիսն հանդերձ ձկամորքն : Իբրև ելին 'ի ցամաք՝ տեսանեն կրակետղ կայծականց, և ձուկն մի 'ի վերայ՝ և հաց : Ասէ ցնոսա Յիսուս. բերէ՛ք 'ի ձկանց այտի՝ զոր դուքդ կալայք այժմիկ : Եւ ինչ Սիմոն Պետրոս, և ձգէր զգործին 'ի ցամաք՝ լի մեծամեծ ձկամորք, հարիւր յիսուսն և երիւք. և այնչափ ինչ կայր, և ոչ պատառեցաւ գործին : Ասէ ցնոսա Յիսուս. եկայք ճաշեցէ՛ք. և ոչ ոք յաշակերտացն իշխէր հարցանել՝ թէ դու ո՞վ ես. զի գիտէին թէ Տէրն է : Քայ Յիսուս՝ և առնու զհացն, տայ նոցա. նոյնպէս և զձուկն : Չայս երիցրս անգամ երևեցաւ Յիսուս աշակերտացն՝ յարուցեալ 'ի մեռելոց :

15 — 19 :

Եւ իբրև ճաշեցին, ասէ ցՍիմոն Պետրոս Յիսուս. Սիմոն Յօնանու՝ սիրե՞ս զիս առաւել քան զդոսա : Ասէ ցնա. այո Տէր, և դու գիտես՝ զի սիրեմ զքեզ : Ասէ ցնա, արածեա՛ զգառինս իմ : Գարձեալ ասէ ցնա. Սիմոն Յօնանու՝ սիրե՞ս զիս : Ասէ ցնա. այո՞ Տէր, և դու գիտես՝ զի սիրեմ զքեզ : Ասէ ցնա, արածեա՛ զոչխարս իմ : Ասէ ցնա երիցս անգամ. Սիմոն Յօնանու՝ սիրե՞ս զիս : Տրտմեցաւ Պետրոս, զի ասացն ցնա երիցս՝ թէ սիրե՞ս զիս. և ասէ ցնա. Տէ՛ր, դու զամենայն գիտես, և դու իսկ զամենայն ճանաչես՝ և եթէ սիրեմ զքեզ : Ասէ ցնա Յիսուս. արածեա՛ զոչխարս իմ : Ամէն ամէն ասեմ քեզ. զի մինչ մանուկն էիր, անձամբ անձին գօտի ածէիր՝ և երթայիր յո՛ և կամէիր. և յոր-

ժամ ծերասցիս, ձեռս 'ի վերայ կալցես. և այլք ածցեն
քեզ դօտի, և տարցին՝ ուր ո՛չ կամիցիս: Ջայս ասաց նշա-
նակեալ, թէ որով մահու իրաւոր առնիցէ զԱստուած.
և զայս իբրև ասաց, ասէ ցնա. ե՛կ զկնի իմ:

20 — 24:

Գարձաւ Պետրոս՝ և տեսանէ զաշակերտն՝ զոր սիրէր
Յիսուս, զի երթայր զկնի, որ և անկաւ զլանջօք նորա, և
ասէ. Տէ՛ր, ո՞վ է՝ որ մատնելոց է զքեզ: Ձնա տեսեալ
Պետրոսի, ասէ ցՅիսուս. Տէ՛ր, իսկ սա զի՞: Ասէ ցնա Յի-
սուս, եթէ կամիմ, զի կացցէ դա՛ մինչև ես դամ, քեզ
զի՞ փոյթ է՝ դու ե՛կ զկնի իմ: Եւ ել բանս այս յեղբարս՝
և համարեցան թէ աշակերտն այն ո՛չ մեռանիցի. և ո՛չ ա-
սաց նմա Յիսուս եթէ ո՛չ մեռանիցի. այլ թէ կամիմ ես՝
թէ կացցէ դա՛ մինչև ես դամ: Այս աշակերտ է՝ որ
վկայէ վասն այսոցիկ. որ և գրեացն իսկ զայսոսիկ. և գի-
տեմք եթէ ճշմարիտ է վկայութիւն նորա:

25:

Իայց է և այլ ինչ բաղում, զոր արար Յիսուս. որք
եթէ գրեալ էին մի ըստ միօջէ, կարծեմ թէ՛ և ո՛չ աշխար-
հըս բաւական էր տանել զգիրսն՝ որք թէ գրեալ էին:

ԽԱՎԵՐՁԻՆ ՊԱՏՈՒԷՐ ՅԱՐՈՒՅԵԼՈՅՆ ՅԻՍՈՒՍԻ
ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԻՐՈՅ ԵՒ ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄՆ ՆՈՐԱ
ՅԵՐԿԻՆՍ:

Մատ. 28. 16 — 20:

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին 'ի Քալիլեայ, 'ի
լեառն՝ ուր ժամադիր եղև նոցա Յիսուս: Իբրև տեսին զնա՝
երկիր պաղին նմա, և ոմանք երկուացան: Եւ մատուցեալ
Յիսուս՝ խօսեցաւ ընդ նոսա, և ասէ. տուաւ ինձ ամենայն

իշխանութիւն յերկինս և յերկրի. որպէս առաքեաց զիս
Հայր, և ես առաքեմ զձեզ: Քնացէ՛ք այսուհետև, աշա-
կերտեցէ՛ք զամենայն հեթանոսս. մկրտեցէ՛ք զնոսա յա-
նուն Հօր՝ և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ: Ուսուցէ՛ք նոցա
պահել զամենայն՝ զոր ինչ պատուիրեցի ձեզ. և ահաւա-
սիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչև ՚ի կատարած
աշխարհի:

Մարկ. 16. 16 — 18:

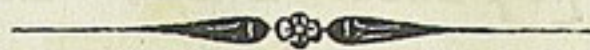
Որ հաւատասցէ և մկրտեսցի, կեցցէ. և որ ո՛չն հաւա-
տասցէ, դատապարտեսցի: Նշանք այնոցիկ՝ որք հաւա-
տան, երթիցեն զհետ այսոցիկ. յանուն իմ դևս հանցեն,
լեզուս խօսեսցին: Ի ձեռս իւրեանց օձս բարձցեն. և եթէ
զմահացու ինչ դեղ արբցեն, նոցա ինչ ո՛չ մնասեսցէ. ՚ի
վերայ հիւանդաց ձեռս դիցեն, և բժշկեսցեն:

Ըուկ. 24. 48 — 53:

Եւ ահա՛ ես առաքեմ զաւետիս Հօր իմոյ ՚ի ձեզ. և
դուք նստարո՛ւք ՚ի քաղաքիս յԵրուսաղէմ, մինչև զգենու-
ցուք զզօրութիւն ՚ի բարձանց: Եհան զնոսա մինչև ՚ի Բե-
թանիա. և ամբարձեալ զձեռս իւր, օրհնեաց զնոսա: Եւ
եղև յօրհնելն նորա զնոսա, մեկնեցաւ ՚ի նոցանէ՛ և վե-
րանայր յերկինս: Եւ նոցա երկիր պագեալ նմա, դարձան
յԵրուսաղէմ ուրախութեամբ մեծաւ: Եւ էին հանապազ
՚ի տաճարին. գովէին, և օրհնէին զԱստուած:

Մարկ. 16. 19 — 20:

Եւ ինքն Տէր Յիսուս յետ խօսելոյն ընդ նոսա՝ համ-
բարձաւ յերկինս, և նստաւ ընդ աջմէ Հօր: Եւ նոքա ելեալ
քարոզէին ընդ ամենայն երկիր՝ Տեառն գործակցութեամբ.
և զբանն հաստատէին ամենայն նշանօք՝ որք երթային ըզ-
հետ նոցա:

ԸՆԹԵՐՅՈՒՆՆԵՐ

Ի Գ Ո Ր Ն Ո Յ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ :

1. ԻՋՈՒՄՆ ՀՈԳԻՈՅՆ ՍՐԲՈՅ ՅԱՌԱՔԵԱԼՍ ՅԱՒՈՒՐ ՊԵՆՏԵԿՈՍՏԵԻ, ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՐՈՋՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒՄՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՔՐԻՍՏՈՍԻ :

ԳՈՐԾՔ ԱՌԱՔԵԼՈՅ 2. 1 — 4 :

Եւ 'ի կատարիլ աւուրցն Պենտեկոստէից՝ էին ամենեքեան միաբան 'ի միասին : Եւ եղև յանկարծակի հնչիւն յերկնից՝ եկեալ իբրև սաստիկ հողմոյ, և ելից զամենայն զտունն յորում՝ նստէին : Եւ երևեցան նոցա բաժանեալ լեզուք՝ իբրև 'ի հրոյ. և նստաւ իւրաքանչիւր 'ի վերայ նոցա : Եւ լցան ամենեքեան Հոգւով սրբով. և սկսան խօսիլ յայլ լեզուս, որպէս և Հոգին տայր բարբառիլ նոցա :

5 — 13 :

Եւ էին յերուսաղէմ ընակեալ Հրէայք, արք երկիւղածք յամենայն աղգաց՝ որք 'ի ներքոյ երկնից : Եւ իբրև եղև բարբառս այս, եկն միաբան բաղնուլթիւն՝ և խոնկեցաւ զի լսէին յիւրաքանչիւր լեզուս խօսիլ նոցա : Սքանչա-

*

նային ամենեքեան՝ և զարմանային, և ասէին ընդ միմեանս.
Ոչ աւասիկ ամենեքին սոքա որք խօսինս՝ Քալիլեացիք են:
Եւ զիւրոյ լսեմք մեք յիւրաքանչիւր բարբառս մեր՝ յորում
ծնեալ եմք: Պարթևք՝ և Մարք՝ և Իլամացիք, և որք բնա-
կեալ են ՚ի Միջագետս՝ ՚ի Հրէաստանի՝ և ՚ի Քամիրս, ՚ի
Պոնտոս՝ և յԱսիա, ՚ի Փոիւզիայ, և ՚ի Պամիլիլիա, յԵ-
գիպտոս՝ և ՚ի կողմանս Լիբէացոց, որք ընդ Աիւրենացիս,
և որք եկք Հռովմայեցիք, Հրէայք՝ և եկք նոցուն, Արետա-
ցիք և Արարացիք, լսեմք խօսից նոցա ՚ի մեր լեզուս զմե-
ծամեծս Ստուծոյ: Սքանչանային ամենեքեան զարմա-
ցեալք, և ասէին ցմիմեանս. զի՞նչ կամիցի այս լինիլ: Եւ
կիսոցն ընդ խաղ արկեալ՝ ասէին, թէ քաղցուալիցք իցեն:

14 — 36:

Յարուցեալ Պետրոս հանդերձ մետասանիւքն՝ ամբարձ
ղծայն իւր, և խօսեցաւ ընդ նոսա. արք Հրէաստանեայք՝ և
որք բնակեալ էք յԵրուսաղէմ ամենեքին, այս ձեզ յայտ-
նի լիցի՝ և ունկն դիք բանից իմոց: Ոչ որպէս դուքդ կար-
ծէք՝ թէ սոքա արբեալք իցեն, զի դեռ երեք ժամք են ա-
ւուր: Այլ այս է՝ որ ասացաւ ՚ի ձեռն մարգարէին Յովե-
լայ. և եղիցի յետ այսորիկ յաւուրս յետինս, ասէ Աս-
տուած, հեղից յՈգւոյ իմմէ ՚ի վերայ ամենայն մարմնոյ.
և մարգարէասցին ուստերք ձեր, և դստերք ձեր. և երիտա-
սարգք ձեր տեսիլս տեսցեն, և ծերք ձեր երազօք երազաս-
ցին: Եւ ՚ի վերայ ծառայից իմոց՝ և ՚ի վերայ աղախնեայց
իմոց՝ յաւուրս յայնոսիկ հեղից յՈգւոյ իմմէ, և մարգա-
րէասցին: Եւ տաց նշանս յերկինս ՚ի վեր՝ և նշանս յեր-
կիր ՚ի խոնարհ. արիւն, և հուր, և մրրիկ ծխոյ: Արեգակն
դարձցի ՚ի խաւար, և լուսին յարիւն, մինչչև եկեալ իցէ
ր Տեառն մեծ և երևելի: Եւ եղիցի ամենայն՝ որ կարգաս-

յէ զանուն Տեառն, կեցցէ: Ա՛րք Իսրայէլացիք, լուարո՛ւք
զբանս զայստօսիկ. զՅիսուս Նազովրեցի, զայր ցուցեալ
յԱստուծոյ ՚ի ձեզ զօրութեամբ, և նշանօք, և արուես-
տիւք՝ զորս արար նովաւ Աստուած ՚ի միջի ձերում, որ-
պէս և դուք իսկ գիտէք: Ձնա նկատեալ խորհրդով և
կանխադիտութեամբն Աստուծոյ, մատնեալ ՚ի ձեռս անօ-
րինաց՝ բեկոնեալ ՚ի փայտի սպանիք: Ձոր Աստուած յա-
րոյց՝ լուծեալ զերկունս մահու. քանզի ո՛չ էր հնար ըմ-
բոնիլ նմա ՚ի նմանէ: Գաւիթ իսկ ասէ զնմանէ. յառա-
ջագոյն տեսանէի զՏէր առաջի իմ՝ յամենայն ժամ, զի ընդ
աջմէ իմմէ է, մի՛ սասանեցայց: Ասն այսորիկ ուրախ ե-
ղև սիրտ իմ, և ցնծացաւ լեզու իմ, և ս և մարմին իմ բնա-
կեսցի յուսով: Ձի ո՛չ թողցես զանձն իմ ՚ի դժոխս, և
ո՛չ տացես սրբոյ քում տեսանել զապականութիւն: Ծա-
նուցեր ինձ զճանապարհս կենաց. լցուցես զիս ուրախու-
թեամբ երեսաց քոց: Ա՛րք եղբարք, պարտ է համարձա-
կութեամբ ասել ձեզ վասն նահապետին Գաւթի, զի մե-
ռաւ՝ և թաղեցաւ, և գերեզման նորա կայ ՚ի միջի ձերում
մինչև ցայսօր: Ձի մարդարէ էր, և գիտէր՝ եթէ երդմամբ
երդուաւ նմա Աստուած, ՚ի պտղոյ որովայնի նորա նստու-
ցանել յաթոռ նորա: Յառաջագոյն ծանուցեալ խօսեցաւ
վասն յարութեանն Քրիստոսի. զի ո՛չ թողաւ ոգի նորա
՚ի դժոխս, և ո՛չ մարմին նորա ետես զապականութիւն:
Ձայս Յիսուս յարոյց Աստուած՝ որում ամենեքին մէք վը-
կայեմք: Աջովն Աստուծոյ բարձրացեալ. զաւետիս Հոգ-
ւոյն սրբոյ ընկալեալ ՚ի Հօրէ, սիրուեաց զայս՝ զոր դուք իսկ
տեսանէք՝ և լսէք: Ձի ո՛չ եթէ Գաւթ ել յերկինս. ասէ
իսկ ինքն՝ , ,ասաց Տէր ցՏէր իմ, նի՛ստ ընդ աջմէ իմմէ.
մինչև եզրից զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց: Արդ՝
ճշմարտիւ գիտասցէ ամենայն տունդ Իսրայէլի. զի Տէր ըլլ

նա՝ և օծեալ Աստուած արար, զայն Յիսուս՝ զոր դուքն
խաչեցիք:

37 — 41:

Եւ լուեալ զայս՝ զղջացան ՚ի սիրտս իւրեանց, և ասն
ցոյցտրոս և ցայլ առաքեալսն. զի՞նչ գործեսցուք արք
եղբարք: Ասէ ցնոսա Պետրոս. ապաշաւեցէ՛ք՝ և մկրտես-
ցի իւրաքանչիւր ոք ՚ի ձէնջ յանուն Տեառն Յիսուսի քրիս-
տոսի ՚ի թողութիւն մեղաց. և ընկալչիք զաւետիս Հոգւոյն
սրբոյ: Ձի ձե՛ղ են աւետիքս՝ և որդւոց ձերոց. և ամե-
նայն հեռաւորաց՝ զորս կոչեսցէ Տէր Աստուած մեր: Եւ
այլովք բանիւք բազմօք վկայութիւն դնէր, և մտիթարէր
զնոսա, և ասէր. ապրեցարո՛ւք յազդէ աստի խոտորելոյ
յայսմանէ: Ոմանք յօժարութեամբ ընկալեալք զբան նո-
րա, մկրտեցան. և յաւելան յաւուր յայնմիկ հողիք իբրև
երեք հազարք:

42 — 47:

Եւ էին հանապազորդեալք վարդապետութեան առաքե-
լոցն, և հաղորդութեան, և բեկանելոյ հացին, և աղօթից:
Եւ լինէր ամենայն անձին ահ և երկիւղ. բազում նշանք և
արուեստք ՚ի ձեռս առաքելոցն գործէին: Ամենայն հաւա-
տացեալքն էին ՚ի միասին. և ունէին զամենայն ինչ հասա-
րակաց: Եւ զստացուածս և զինչս վաճառէին, և բաշխէին
զայն ամենեցուն, ում զիարդ պիտոյ ինչ լինէր: Հանա-
պազոր կանխեալ միաբանութեամբ ՚ի տաճարն, և առ տնին
բեկանէին զհացն, և առնուին զկերակուր ուրախութեամբ,
և միամտութեամբ սրտի: Օրհնէին զԱստուած, և ունէին
շնորհս առ ամենայն ժողովուրդն. և Տէր յաւելոյր ՚ի
փրկեալսն հանապազոր ՚ի նոյն:

2. ԲԺՇԳՈՒԹԻՒՆ Ի ԾՆԷ ԿԱՂԻ, ԵՒ ԵՐԳՐՈՐԻ ՔԱՐՈՋՈՒԹԻՒՆ
ՊԵՏՐՈՍԻ:

3. 1 — 10:

Պետրոս և Յովհաննէս ելանէին 'ի տաճար անդր յին-
ներորդ ժամու աղօթիցն: Եւ էր այր մի կաղ յորովայնէ
մօր իւրոյ՝ զոր բարձեալ զնէին հանապազ առ դրան տա-
ճարին, որ կոչիւր Գեղեցիկ. խնդրել զողորմութիւն յայն-
ցանէ՝ որք մտանէին 'ի տաճարն: Արոյ տեսեալ զՊետրոս
և զՅովհաննէս՝ զի մտանէին 'ի տաճարն, աղաչէր զողոր-
մութիւն առնուլ: Հայեցաւ 'ի նա Պետրոս Յովհաննու
հանդերձ, և ասէ. հայեաց 'ի մեզ: Նա դարձաւ 'ի նոսա,
և ակն ունէր առնուլ ինչ 'ի նոցանէ: Եւ ասէ Պետրոս,
զարծաթ և զոսկի ոչ ունիմ, բայց զոր ունիմս, զայս տաց
քեզ, յանուն Յիսուսի Քրիստոսի Նազովրեցւոյ՝ արի՛ և
գնա՛: Եւ կալեալ զաջոյ ձեռանէ նորա՝ յարոյց զնա. և
անդէն հաստատեցան բարձք նորա և սրունք: Ի վեր վա-
ղեաց՝ և սկսաւ գնալ. և եմուտ ընդ նոսա 'ի տաճարն, գը-
նայր՝ և վաղէր, օրհնէր զԱստուած: Եւ զիտէին զնա, զի
սա էր՝ որ նստէր վասն ողորմութեան առ Գեղեցիկ դրան
տաճարին. և լցան զարմանալեօք 'ի վերայ նշանին՝ որ եղև:

11 — 26:

Եւ մինչ նա ունէր զՊետրոս և զՅովհաննէս, ընթացաւ
ամենայն ժողովուրդն առ նոսա 'ի սրահն՝ որ կոչիւր Սաղո-
մոնի զարմացեալք: Իբրև ետես Պետրոս՝ պատասխանի ետ
ժողովրդեանն. արք Իսրայէլացիք, զի՞ զարմացեալ էք 'ի
վերայ այսորիկ, կամ ընդ մեզ զի՞ էք պշուցեալք, իբր թէ
անձին զօրութեամբ ինչ՝ կամ քաջութեամբ արարեալ իցէ
զգնալդ դմա: Աստուած Արրահամու՝ և Աստուած Իսա-

հակայ՝ և Աստուած Յակոբայ, Աստուած հարցն մերոց փա-
ռաւորեաց զՈրդի իւր զՅիսուս, զոր դուքն մատնեցիք՝ և
ուրացայք առաջի Պիղատոսի, ՚ի դատելն նորա արձակել:
Եւ դուք զսուրբն և զարդարն ուրացայք. և խնդրեցիք զայր
մի մահապարտ շնորհել ձեզ: Եւ զառաջնորդ կենացն սպա-
նիք, զոր Աստուած յարոյց ՚ի մեռելոց. որում մեք իսկ
վկայ եմք: Եւ հաւատովք անուան նորա զսա՝ զոր տեսա-
նէքս և գիտէք, հաստատեաց անուն նորա. և հաւատքն՝
որք նովաւ, ետուն դմա զառողջութիւնս զայս՝ յանդիման
ձեր ամենեցուն: Եւ արդ ե՛ղբարք, գիտեմ՝ զի անգիտու-
թեամբ արարիք՝ որպէս և իշխանքն ձեր: Այլ Աստուած՝
որպէս յառաջագոյն պատմեաց ՚ի բերանոյ ամենայն մար-
դարէից զչարչարիլն քրիստոսի իւրոյ, նոյնպէս և կատա-
րեաց: Արդ՝ ապաշաւեցէ՛ք և դարձարուք ՚ի ջնջել զմեզս
ձեր: Որպէս զի եկեսցեն ժամանակք հանգստեան յերե-
սաց Տեառն. և առաքեսցէ զյառաջագոյն նկատեալն ձեզ
զՅիսուս քրիստոս: Զոր պարտ է երկնից ընդունիլ մինչև
՚ի ժամանակս ամենեցուն հաստատելոյ, զորոց խօսեցաւ
Աստուած ՚ի բերանոյ սրբոց իւրոց մարգարէից: Մովսէս
ասաց ցհարսն, թէ մարգարէ յարուսցէ ձեզ Տէր Աստուած
ձեր յեղբարց ձերոց իբրև զիս, նմա՛ լուիջիք ըստ ամենայ-
նի՝ որ զինչ և խօսեսցի առ ձեզ: Եւ եղիցի ամենայն անձն՝
որ ո՛չ լուիցէ մարգարէին այնմիկ, սաաակեսցի ՚ի ժողո-
վրդենէն: Եւ ամենայն մարգարէք՝ որք ՚ի Սամուէլէ և այսր
խօսեցան, և պատմեցին զաւուրս զայոոսիկ: Դուք էք որ-
դիք մարգարէիցն, և ուխտին՝ զոր ուխտեաց Աստուած ընդ
հարս ձեր, և ասէ ցԱբրահամ. ,, ՚ի զաւակի քում օրհ-
նեսցին ամենայն ազգք երկրի“: Զեզ նախ յարոյց Աս-
տուած զՈրդի իւր. և առաքեաց զնա օրհնել զձեզ, ՚ի
դառնալ ձեզ իւրաքանչիւր ՚ի շարեացն ձերոց:

3. ԱՆՎԵՀԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼՈՅ ԲԿԱՅԵԼՈՅ ՁՅԻՍՈՒՍԷ

ՔՐԻՍՏՈՍԷ ԵՒ ՄԻԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԱՏԱՅԵԼՈՅ :

4 1. — 3 :

Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ ժողովրդեանն, հասին 'ի վերայ նոցա քահանայքն և իշխանք տաճարին, և Սաղուկեցիքն : Չայրադնեալք՝ վասն ուսուցանելոյ նոցա ըղձողովուրդն, և պատմելոյ Յիսուսիւ զյարութիւն մեռելոց : Մխեցին 'ի նոսա զձեռս իւրեանց. և եղին զնոսա 'ի բանտի, մինչև 'ի վաղիւն, զի էր ընդ երեկս :

4 :

Իսկ բազումք 'ի լսողաց բանին՝ հաւատացին. և եղև թիւ մարդկան իւրև հազարաց հնգից :

5 — 12 :

Եւ եղև 'ի վաղիւ անդր ժողովել նոցա զիշխանսն՝ և զերիցունս՝ և զդպիրս յԵրուսաղէմ : Եւ զԱննայ քահանայապետ և զԱյիաիայ, և զՅօհաննէս, և զԱղեքսանդրոս, և որք միանգամ էին յազգէ քահանայութեանն : Եւ կացուցեալ զնոսա 'ի մէջ՝ հարցանէին. որով զօրութեամբ, կամ որով անուամբ արարիք դուք զայս : Յայնժամ Պետրոս լցեալ Հոգւով սրբով, ասէ ցնոսա. իշխանք ժողովրդեան, և երիցունք Իսրայէլի : Եթէ արժան ինչ իցէ դատել զմեզ այսօր վասն երախտեաց առն միոյ տկարի, որով սա բժշկեցաւ : Յայտնի լիցի ամենեցուն ձեզ՝ և ամենայն ժողովրդեանն Իսրայէլի. զի յանուն Յիսուսի Քրիստոսի՝ Նաղովրեցւոյ՝ զոր դուքն խաչեցիք, զոր Աստուած յարոյց 'ի մեռելոց. նովաւ սա կայ աւասիկ առաջի ձեր ողջացեալ : Նա է վէմ անարդեալ 'ի ձէնջ շինողաց, որ եղև զլուս

անկեան : Եւ չի՛ք այլով իւրիք փրկու թիւն, զի և ո՛չ անուն
այլ գոյ ՚ի ներքոյ երկնից տուեալ ՚ի մարդիկ՝ որով ար-
ժան իցէ կեալ մեզ :

13 — 22 :

Հայեցեալ ՚ի համարձակութիւնն Պետրոսի և Յովհան-
նու, և ՚ի վերայ հասեալ թէ արք տգէտք՝ և առանց դրպ-
րութեան են, զարմանային . զի ճանաչէին զնոսա՝ թէ ընդ
Յիսուսի էին : Եւ զայրն ևս տեսանէին զբժշկեալն՝ զի
կայր ընդ նոսա . և ո՛չ կարէին տալ պատասխանի : Եւ հրա-
մայեալ նոցա արտաքս քան զատեանն ելանել, խորհեցան
ընդ միմեանս, և ասեն . զի՞նչ արասցուք արանցս այսոցիկ՝
զի երևելի նշան եղև ՚ի ձեռն սոցա . ամենայն իսկ բնակչաց
Երուսաղէմի յայտ է, և ո՛չ կարեմք ուրանալ : Այլ զի
մի՛ առաւել ճարակեսցի ՚ի ժողովուրդն՝ սպառնասցուք նո-
ցա, մի՛ ևս խօսիլ յանունն յայն՝ մի՛ ումեք ՚ի մարդկանէ :
Եւ կոչեալ զնոսա պատուիրեցին ամենեին մի՛ խօսիլ՝ և
մի՛ ուսուցանել յանուն Յիսուսի : Իսկ Պետրոս և Յովհան-
նէս պատասխանի ետուն և ասեն ցնոսա . եթէ արժան իցէ
առաջի Աստուծոյ՝ ձեզ լսել առաւել քան Աստուծոյ,
ընտրեցէ՛ք : Այլ մեք ո՛չ կարեմք, զոր տեսաքն և լուաք՝
չխօսիլ : Նոքա սպառնացեալ արձակեցին զնոսա, և ոչինչ
գտեալ՝ թէ որպէս պատուհասեսցեն զնոսա վասն ժողովոր-
դեանն . զի ամենեքեան փառաւոր առնէին զԱստուած՝
վասն իրացն եղելոց : Ձի ամաց էր այրն՝ աւելի քան զքա-
ռասուն՝ յորոյ վերայ եղև նշանս այս բժշկութեան :

23 — 31 :

Եւ անտի արձակեալք եկին առ իւրեանսն . և պատմե-
ցին, որչափ ինչ ասացին ցնոսա քահանայապետքն և երի-

ցունքն: Եւ նոցա լուեալ՝ ամբարձին զձայնս իւրեանց առ
Աստուած, և ասեն. դ՛ու Տէր Աստուած՝ որ արարեր զեր-
կինս և զերկիր, զծով՝ և զամենայն, որ է ՚ի նոսա: Ար ՚ի
բերանոյ հօր մերոյ Գաւթի ծառայի քո՝ ՚ի ձեռն Հոգւոյն
սրբոյ ասացեր. զմէ՛ խռովեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք
խորհեցան սնոտիս: Յանդիման եղեն թագաւորք երկրի.
և իշխանք ժողովեցան ՚ի միասին, վասն Տեառն և վասն
օծելոյ նորա: Ժողովեցան արդարև ՚ի քաղաքիս յայսմիկ
՚ի վերայ Սրբոյ Արդւոյ քո Յիսուսի, զոր օծերն. Հերով-
դէս՝ և Պոնտոս Պիղատոս՝ ազգօք և ժողովրդօք Իսրայէլի.
առնել որչափ ձեռն քո և կամք՝ յառաջագոյն սահմանեցին
լինիլ: Եւ արդ Տէ՛ր, հայեաց ՚ի սպառնալիսն նոցա՝ և տուր
ծառայից քոց ամենայն համարձակութեամբ խօսիլ զբանն
քո: Ի ձգել զձեռն քո ՚ի բժշկութիւն, և նշանս և արուես-
տըս՝ լինիլ անուամբ Սրբոյ Արդւոյ քո Յիսուսի: Եւ մինչ
կային նոքա յաղօթս, շարժեցաւ տեղին՝ յորում էին ժո-
ղովեալ. և լցան ամենեքեան Հոգւով սրբով. և խօսէին
զբանն Աստուծոյ համարձակութեամբ:

32 — 33:

Եւ բազմութիւն հաւատացելոցն էր սիրտ և անձն մի,
և ո՛չ ոք ՚ի նոցանէ ասէր զընչից իւրոց թէ իւր իցէ. այլ
է՛ր նոցա ամենայն ինչ հասարակաց: Եւ զօրութեամբ բազ-
մաւ տային զվկայութիւն առաքեալքն յարութեանն Տեառն
Յիսուսի քրիստոսի. և շնորհք մեծամեծք էին ՚ի վերայ
ամենեցուն նոցա:

4. ՀՐԱՇԻԻՔ ԶԵՐԾՈՒՄՆ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԵՒ

ՀԱԼԱԾԱՆՔ ՆՈՑԱ ՎԱՍՆ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

5. 12 — 16:

Եւ 'ի ձեռս առաքելոցն լինէին նշանք և արուեստք բազումք 'ի ժողովրդեանն. և էին միաբան ամենեքեան 'ի սրահին Սողոմոնի: Եւ յայլոց անտի ոչ ոք իշխէր մերձենալ առ նոսա. այլ յարգէր զնոսա ժողովուրդն: Եւ առաւել ևս յաւելանային հաւատացեալքն 'ի Տէր, բազմութիւն արանց և կանանց: Մինչև 'ի հրապարակսն հանել զհիւանդս, և զնել պատգարակօք և մահճօք իւրեանց. զի ընդ անցանելն Պետրոսի՝ գոնէ հովանի նորա հասցէ ումեք 'ի նոցանէ: Եւ ժողովիւր բազմութիւն շուրջ 'ի քաղաքաց անտի յերուսաղէմ. բերէին զհիւանդս և զնեղեալս յայտոց պղծոց. որք և բժշկէին ամենեքեան:

17 — 24:

Յարուցեալ քահանայապետքն, և ամենեքեան որք ընդ նմա (աղանդն Սաղուկեցւոց) լցան նախանձու: Եւ արկին զձեռս յառաքեալսն՝ և եղին զնոսա հրապարակաւ 'ի բանտի: Ապա հրեշտակ Տեառն 'ի գիշերի եբաց զդուրս բանտին. և հանեալ զնոսա, ասէ. գնացէ՛ք, կացէ՛ք 'ի տաճարին, և խօսեցարո՛ւք ընդ ժողովրդեան զամենայն զպատգամբս կենացս այսոցիկ: Եւ իբրև լուան, մտին ընդ առաւօտն 'ի տաճարն՝ և ուսուցանէին. եկն քահանայապետն՝ և որք ընդ նմա, կոչեցին միաբան զատեանն, և զամենայն ծերակոյտ որդւոցն Իսրայէլի, և առաքեցին 'ի բանտն ածել զնոսա: Եւ իբրև եկին սպասաւորքն՝ ոչ գտին զնոսա 'ի բանտին. դարձեալ անդրէն՝ պատմեցին, և ասեն. թէ ըզ-

բանտն գտաք փակեալ ամենայն զգուշութեամբ, և զպահապանսն՝ զի կային առ դրանն. բացաք՝ և ՚ի ներքս զոք ոչ գտաք: Իբրև լուան զբանս զայս իշխանք տաճարին՝ և քահանայապետքն, հիացան վասն նոցա, թէ զի՞նչ արգեօք լինիցի այն:

25 — 32:

Եւ եկն ոմն պատմեաց նոցա, թէ ահա՛ արքն՝ զորս եղիք ՚ի բանտի՝ կան ՚ի տաճարին, և ուսուցանեն զժողովուրդն: Յայնժամ երթեալ իշխանն սպասաւորօքն հանգերձ՝ էած զնոսա ոչ բռնութեամբ. քանզի երկնչէին ՚ի ժողովրդենէն՝ զի մի՛ քարկոծեսցին: Եւ ածեալ զնոսա՝ կացուցին յատենի: Եհարց ցնոսա քահանայապետն, և ասէ. ոչ պատուիրելով պատուիրեցաք ձեզ, մի՛ ուսուցանել յանունն յայն. և արդ ահաւասիկ լցիք զԵրուսաղէմ ուսմամբ ձերով. և կամիք ածել ՚ի վերայ մեր զարիւն առն այնորիկ: Պատասխանի ետ Պետրոս և այլ առաքեալքն, և ասեն. հնազանդիլ պարտ է Աստուծոյ առաւել քան մարդկան: Աստուած հարցն մերոց յարոյց զՅմ՝ զոր դուք սպանիք կախեալ զփայտէ: Զնա Աստուած առաջնորդ և փրկիչ բարձրացոյց աջովն իւրով՝ տալ զապաշխարութիւն Իսրայէլի, և զթողութիւն մեզաց: Եւ մեք եմք վկայք բանիցս այսոցիկ: Եւ Հոգին սուրբ՝ զոր ետ Աստուած հնազանդելոց իւրոց:

33 — 42:

Եւ նոքա իբրև լուան, առատանային. և խորհէին սպանանել զնոսա: Յարուցեալ ոմն ՚ի մէջ ատենին փարիսեցի՝ որում անուն էր Քամաղիէլ. օրէնսուսոյց՝ պատուական ամենայն ժողովրդեանն. հրամայեաց սակաւիկ մի զարսն

արտաքս տանել: Եւ ասէ ցնոսա. արք Իսրայէլացիք, հա-
յեցարո՛ւք ՚ի ձեզ վասն արանցս այսոցիկ՝ զի՞նչ արժան է
դործել: Յառաջ քան զաւուրս զայսոսիկ՝ յարեաւ Թեղաս
ասել զանձնէ՝ թէ իցէ ոմն, յոր անկան արք թուով
իրբւ չորեք հարիւր՝ որ սպանաւ. և ամենեքեան՝ որք միա-
բանեալ էին ընդ նմա, քակտեցան՝ և եղեն ոչինչ: Յետ
նորա յարեաւ Յուդա դալիլեացի՝ յաւուրս աշխարհագրին.
և ապստամբեցոյց զժողովուրդ բաղում զկնի իւր. և նա
կորեալ՝ և ամենեքեան որք ընդ նմա հաւանեալք էին,
ցրուեցան: Եւ զարդիս ասեմ ձեզ. ՚ի բայ կացէք յա-
րանցդ յայդցանէ. և թո՛յլ տուք դոցա, զի թէ ՚ի մարդկա-
նէ իցէ խորհուրդդ այդ՝ կամ՝ գործ, քակտեսցի. ապա թէ
յԱստուծոյ է, ո՛չ կարէք քակտել զդոսա. դուցէ և Աս-
տուածաւարտք դտանիցիք: Հաւանեցան նմա: Եւ կոչեալ
ղառաքեալսն՝ գան հարին. և պատուիրեցին՝ մի՛ խօսիլ յա-
նունն Յիսուսի. և արձակեցին զնոսա: Եւ նոքա գնացին
խնդալով յերեսաց ատենին. զի վասն անուանն Տեառն
Յիսուսի՝ արժանի եղեն անարգելոյ: Եւ զամենայն օր ՚ի
տաճարին՝ և առ տնին, ո՛չ դադարէին յուսուցանել և աւե-
տարանել զՅիսուս քրիստոս:

5. ՍՏԵՓԱՆՆՈՍ ԱՌԱՋԻՆ ՔԿԱՅ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

6. 7 — 8:

Եւ բանն Աստուծոյ աճէր, և բազմանայր թիւ աշակեր-
տացն յոյժ յերուսաղէմ. և բաղում ժողովք ՚ի քահա-
նայիցն անսային հաւատոցն: Ստեփաննոս՝ այր լի շնորհօք
և զօրութեամբ, առնէր արուեստս և նշանս մեծամեծս ՚ի
ժողովրդեանն:

Յարեան ումանք 'ի ժողովրդենէն՝ որ կոչիւր Լիբէաց-
ւոց՝ և Աիւրենացւոց՝ և Աղեքսանդրացւոց՝ և որ 'ի Աիւ-
լիկեցւոց՝ և յԱսիա, վիճել ընդ Ստեփաննոսի: Եւ ոչ
կարէին զդէմ ունիլ իմաստութեան և Հոգւոյն՝ որով խո-
սէր: Յայնժամ հրապուրեցին արս ումանս ասել. լուաք
զգորա խօսիլ բանս հայհոյութեան 'ի Մովսէս և յԱս-
տուած: Եւ խռովեցին զժողովուրդն, և զերիցունսն և ըզ-
դպիրսն. և հասեալ 'ի վերայ յափշտակեցին զնա՝ և ածին
յատեանն: Եւ կացուցին վկայս սուտս՝ որք ասէին. այրս
այս ոչ դադարի խօսիլ բանս հայհոյութեան՝ զտեղւոյն
սրբոյ՝ և զօրինացն: Լուաք 'ի դմանէ, զի ասէր՝ թէ Յի-
սուս Նազովրեցի, նա քակեսցէ զտեղիս զայս՝ և փոխեսցէ
զօրէնս՝ զորս ետ մեզ Մովսէս: Եւ հայեցեալ 'ի նա ամե-
նեցուն՝ որք նստէին յատենին, տեսին զերեսս նորա իբրև
զերեսս հրեշտակի:

Լսէ քահանայապետն. թէ արդարև՝ այդ այդպէս իցէ:
Եւ նա ասէ. արք եղբարք և հարք, լուարո՞ւք ինձ: Աս-
տուած փառաց երևեցաւ հօր մերում Աբրահամով՝ մինչ-
դեռ 'ի Միջագետս էր, մինչև բնակեցուցեալ էր զնա 'ի
Խառան, և ասէ ցնա. ե՛լ յերկրէ քումմէ և յազգէ քում-
մէ, և ե՛կ յերկիր՝ զոր ցուցից քեզ: Յայնժամ ելեալ
յերկրէն քաղդէացւոց, բնակեցաւ 'ի Խառան. և անտի յետ
մեռանելոյ հօր նորա՝ փոխեաց և պանդխտեցոյց զնա յերկ-
րիս յայսմիկ՝ յորում դուք այժմ՝ բնակեալ էք: Եւ ոչ
ետ նմա զժառանգութիւն 'ի սմա, և ոչ քայլ մի ոտին. և
խոստացաւ տալ նմա զսա 'ի բնակութիւն և զաւակի նո-
րա յետ նորա, մինչ ոչ զոյր նորա որդի: Խօսեցաւ Աս-

տուած այսպէս. թէ ,,եղիցի զաւակ նորա պանդուխտ յո-
տար երկրի, և ծառայեցուցեն զնա և չարչարեցեն զնա
ամս չորեք հարիւր: Եւ զազգն՝ որում ծառայեցեն, դա-
տեցայց ես՝ ասէ Աստուած. և յետ այսորիկ ելցեն՝ և
պաշտեցեն զիս ՚ի տեղւոջս յայսմիկ՝: Եւ ետ նմա ուխտ
թլիատութեան, և ասլա ծնաւ զԻսահակ, և թլիատեաց
զնա յաւուր ութերորդի. և Իսահակ զՅակօբ, և Յակօբ
զերկոտասան նահապետսն: Եւ նահապետքն նախանձեալ
ընդ Յովսէփայ՝ վաճառեցին յԵգիպտոս. Եւ էր Աստուած
ընդ նմա: Եւ փրկեաց զնա յամենայն նեղութեանց նորա:
Եւ ետ նմա շնորհս և իմաստութիւն առաջի Փարաւօնի ար-
քային Եգիպտացւոց. և կացոյց զնա իշխան Եգիպտացւոց
և ամենայն տան նորա: Եւ եկն սով յամենայն երկիրն Ե-
գիպտոսի, և ՚ի քանան նեղութիւն մեծ. և ոչ գտանէին
զկերակուր հարքն մեր: Եւ լուեալ Յակօբայ՝ թէ գտանի
կերակուր յԵգիպտոս, առաքեաց զհարսն մեր յառաջագոյն:
Եւ յերկրորդումն ետ ծանօթս Յովսէփ եղբարց իւրոց. և
յայտնի եղև Փարաւօնի ազգ նորա: Առաքեաց Յովսէփ, և
կոչեաց զՅակօբ զհայր իւր, և զամենայն ազգատոհմն, ոգիս
եօթանասուն և հինգ: Եւ էջ Յակօբ յԵգիպտոս, և վախ-
ճանեցաւ ինքն և հարքն մեր: Եւ փոխեցան ՚ի Սիւքէմ,
և եդան յայրին՝ զոր ստացաւ Արրահամ դնոց արծաթոյ
յորդւոցն Եմօրայ՝ որդւոյ Սիւքէմայ: Իբրև մերձեցաւ ժա-
մանակ աւետեացն՝ զորս խոստացաւ Աստուած Արրահա-
մու, աճեաց ժողովուրդն և բազմացաւ յԵգիպտոս. մին-
չև յարեաւ այլ թագաւոր յԵգիպտոս՝ որ ոչ ճանաչէր
զՅովսէփ: Նա հնարեցաւ ազգի մերում, և չարչարեաց
զհարսն մեր, առնել ընկեցիկ զմանկունս նոցա՝ զի մի՛ ապ-
րեցին: Յորում ժամանակի ծնաւ և Մովսէս, և էր կայ-
տառ առաջի Աստուծոյ. որ և սնաւ ՚ի տան հօր իւրոյ ա-

միսս երիս : Եւ յընկեցիկ առնել զնա, եբարձ զնա դուստր
Փարաւօնի, և սնոյց զնա իւր յորդեգիրս : Եւ վարժեցաւ
Մովսէս ամենայն իմաստութեամբ Եգիպտացոց . և էր զօ-
րաւոր բանիւք և գործովք իւրովք : Իբրև լցան նորա քա-
ռասնամեայ ժամանակք, անկաւ 'ի սիրտ նորա այց առնել
եղբարց իւրոց՝ որդւոցն Իսրայէլի : Եւ տեսեալ զոմն զըր-
կեալ՝ զչարեցաւ, և խնդրեաց զվրէժ զըկելոյն, սպա-
նեալ զԵգիպտացին : Զմտաւ ածէր՝ թէ իմասցին եղբարք
նորա, զի Աստուած 'ի ձեռն նորա տալոց էր զփրկութիւն
նոցա . և նոքա ոչ իմացան : Եւ 'ի վաղիւ անդր երևեցաւ
նոցա մինչդեռ մարտնչէին, և վարեաց զնոսա 'ի խաղաղու-
թիւն, ասէ . արք եղբարք էք, ընդէ՞ր զըկէք զմիմեանս :
Իսկ որ զըկէր զընկերն՝ մերժեաց զնա, և ասէ . ո՞ կացոյց
զքեզ իշխան և դատաւոր 'ի վերայ մեր : Մի թէ սպանա-
նել կամիցիք զիս, զոր օրինակ սպաներ երէկ զԵգիպտա-
ցին : Եւ փախեաւ Մովսէս 'ի բանիցս յայսցանէ, և եղև
պանդուխտ յերկրին Մագիանու, ուր ծնաւ երկուս որդիս :
Եւ 'ի կատարիլ ամացն քառասնից, երևեցաւ նմա յանա-
պատի լերինն Սինայ հրեշտակ Տեառն 'ի բոց հրոյ մորեն-
ւոյն : Եւ Մովսէս տեսեալ՝ զարմացաւ ընդ տեսիլն, և 'ի
մատչիլն նորա նշմարել, եղև ձայն Տեառն . Ես եմ Աս-
տուած հարցն քոց, Աստուած Աբրահամու, Աստուած Ի-
սահակայ, և Աստուած Յակոբայ : Եւ զահի հարեալ Մով-
սէս՝ ոչ իշխէր հայիլ : Եւ ասէ ցնա Տէր . լոյ՞ծ զկօշիկս
յոտից քոց, զի տեղիդ՝ յորում դուդ կացեր՝ երկիր սուրբ
է : Տեսանելով տեսի զչարչարանս ժողովրդեան իմոյ՝ որ
Եգիպտոս, և լուայ հեծութեան նոցա, և իջի փրկել ըզ-
նոսա . և արդ՝ ե՛կ, առաքեցից զքեզ Եգիպտոս : Զայն
Մովսէս՝ զոր ուրացանն, և ասէին . ո՞ կացոյց զքեզ իշ-
խան և դատաւոր 'ի վերայ մեր . զնա Աստուած իշխան և

փրկիչ առաքեաց 'ի ձեռն Տրեշտակին՝ որ երևեցաւ նմա 'ի մորենւոջն: Նա եհան զնս՝ արարեալ նշանս և արուեստս-
յերկրին Եզրիպտացւոց, և 'ի Աարմիր ծովուն, և յանապա-
տին՝ ամս քառասուն: Այս Մովսէս է՝ որ ասաց ցորդիսն
Իսրայէլի. մարգարէ յարուցէ ձեզ Տէր Աստուած ձեր
յեղբարց ձերոց իբրև զիս՝ նմա լուիջիք: Սա է՝ որ եղև
յեկեղեցւոջն յանապատի ընդ Տրեշտակին՝ որ խօսեցաւ
ընդ նմա 'ի լերինն Սինայ՝ և ընդ հարսն մեր, որ ընկալաւ
զպատդամս կենդանիս՝ տալ մեզ: Արում՝ ոչ կամեցան հնա-
զանդիլ հարքն մեր. այլ մերժեցին, և դարձան սրտիւք
իւրեանց Եզրիպտոս: Եւ ասեն ցԱհարօն. արա՛ մեզ աս-
տուածս՝ որք երթայցեն առաջի մեր. զի Մովսէսն այն՝ որ
եհան զմեզ յերկրէն Եզրիպտացւոց, ոչ գիտեմք՝ զի՞ եղև
նմա: Եւ արարին յաւուրսն յայնոսիկ զորթ, և մատուցին
զոհս կոոց. և ուրախ լինէին 'ի գործս ձեռաց իւրեանց:
Գարձոյց Աստուած, և մատնեաց զնոսա 'ի պաշտօն զօրու-
թեան երկնից, որպէս և գրեալ է 'ի գիրս մարգարէից. մի՞
թէ զոհս և պատարագս մատուցիք ինձ զամս քառասուն
յանապատին՝ տունդ Իսրայէլի: Եւ առիք զվրանն Մողո-
քայ, և զաստղն աստուծոյն Հռեմիայ, զպատկերսն՝ զորս
արարիք երկիրպագանել նոցա. և փոխեցից զձեզ յայն
կողմն Բաբելացւոց: Խորանն վկայութեան էր ընդ հարսն
մեր յանապատին. որպէս հրաման ետ՝ որ խօսէրն ընդ
Մովսէսի, առնել զայն ըստ օրինակին՝ զոր ետես: Չոր և
ընկալեալ բերէին հարքն մեր՝ հանդերձ Յեսուաւ 'ի վի-
ճակ ազգացն, զորս մերժեաց Աստուած յերեսաց հարցն
մերոց, մինչև յաւուրսն Գաւթի. որ եզիտ շնորհս առաջի
Աստուծոյ, և խնդրեաց գտանել զյարկս Աստուծոյ Յակօ-
բայ: Նաև Սողօմօն շինեաց նմա տուն: Այլ ոչ եթէ
Բարձրեալն 'ի ձեռագործ տաճարս բնակի. այլ որպէս մար-

դարէն ասէ. Երկինք աթոռ իմ են, և Երկիրս պատուան-
դան ոտից իմոց. զորպիսի տուն շինեցիք ինձ, ասէ Տէր.
կամ զինչ տեղի հանգստեան իմոյ. ոչ ձեռն իմ արար
դայս ամենայն: Կստապարանոցք և անթլիատք սրտիւք և
ականջօք. դուք հանապաղ Հոգւոյն սրբոյ հակառակ կայք,
որպէս հարքն ձեր՝ և դուք: Ձո՞նք ՚ի մարդարէից ոչ հալա-
ծեցին հարքն ձեր. և սպանին զայնոսիկ՝ որք յառաջագոյն
պատմեցին վասն դալստեան արդարոյն, որոյ դուք այժմ
մատնիչք և սպանողք եղէք: Ոյք առիք զօրէնս ՚ի հրա-
մանս հրեշտակաց, և ոչ պահեցիք:

54 — 60:

Եւ լուեալ զայս՝ զայրանային ՚ի սիրտս իւրեանց, և
կրճտէին զատամունս ՚ի վերայ նորա: Եւ նա էր լի Հոգ-
ւով սրբով: Հայեցաւ յերկինս՝ և ետես զփառս Աստու-
ծոյ, և զՅիսուս՝ զի կայր ընդ աջմէ Աստուծոյ, և ասէ.
ահա տեսանեմ զերկինս բացեալ՝ և զՈրդի մարդոյ զի կայ
ընդ աջմէ Աստուծոյ: Աղաղակեալ ՚ի ձայն մեծ՝ խցին
զականջս իւրեանց, և զիմեցին առ հասարակ ՚ի վերայ նո-
րա: Եւ հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քարկոծէին. և վը-
կայքն գնէին զձորձս իւրեանց առ ոտս երիտասարդի միոջ՝
որ կոչուր Սաւուղ: Եւ քարկոծ առնէին զՍտեփաննոս՝ որ
կարդայր և ասէր. Տէ՛ր Յիսուս, ընկա՛լ զողի իմ: Եդ ծուներ՝
և աղաղակեաց ՚ի ձայն բարձր. Տէ՛ր, մի՛ համարիր դոցա
դայս մեզս: Եւ զայս իբրև ասաց, ննջեաց: Եւ Սողոս էր
կամակից սպանման նորա:

6. ԴԱՐՁ ԵԹՈՎՊԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆՆՈՅՆ Ի ՁԵՌՆ ՓԻԼԻՊՊՈՍԻ:

8. 26 — 40:

Հրեշտակ Տեառն խօսեցաւ առ Փիլիպպոս, և ասէ.

*

արի՛ և գնա՛ դու՛ ՚ի կողմն հարաւոյ՝ ընդ ճանապարհ, որ
իջանէ յերուսաղէմէ՛ ՚ի Գաղայ. այս է անապատ: Եւ յա-
րեաւ գնաց. և ահաւասիկ այր մի Եթովպացի, ներքինի,
հզօր կանգակայ տիկնոջ Եթովպացւոյ, որ էր ՚ի վերայ
ամենայն գանձուց նորա, որ եկեալ էր երկիրպագանել յե-
րուսաղէմ: Եւ էր անդրէն դարձեալ՝ և նստեալ ՚ի կառս
իւրում. ընթեռնոյր զմարգարէ զԵսայի: Ասէ Հոգին ցՓի-
լիպպոս. մատի՛ր, և յարեաց ՚ի կառսդ յայդոսիկ: Եւ ըն-
թացաւ Փիլիպպոս. լսէր՝ զի ընթեռնոյր զԵսայի մարգա-
րէ, և ասէ. գիտիցե՞ս արդեօք զոր ընթեռնուցուսդ: Եւ
նա ասէ. զի՞նք կարիցեմ գիտել՝ թէ ոք ո՛չ առաջնոր-
դեսցէ ինձ. և աղաչեաց զՓիլիպպոս ելանել նստիլ ընդ
նմա: Եւ գլուխ գրոյն՝ զոր ընթեռնոյր՝ էր այս. իբրև զոչ-
խար ՚ի սպանդ վարեցաւ. և իբրև զորոջ առաջի կտրչի
իւրոյ անմոռնչ. այնպէս ո՛չ բանայ զբերան իւր: Ի խո-
նարհութեան նորա դատաստան նորա բարձաւ. զազգատոհ-
մըն նորա ո՛ պատմեսցէ. զի բառնին յերկրէ կեանք նորա:
Պատասխանի ետ ներքինին Փիլիպպոսի, և ասէ. աղաչեմ
զքեզ, վասն ո՞յր ասէ մարգարէն զայս. վասն ի՞նչ, եթէ
վասն այլոյ ուրուք: Եբաց Փիլիպպոս զբերան իւր, և
սկսեալ ՚ի գրոցս յայսմանէ՛ աւետարանեաց զՅիսուս: Իբրև
երթային զճանապարհայն, եկին ՚ի ջուր ինչ. և ասէ ներ-
քինին. ահաւասիկ ջուր՝ զի՞նչ արդելու զիս ՚ի մկրտելոյ:
Եւ ասէ ցնա Փիլիպպոս. եթէ հաւատաս բոլորով սրտիւ,
մարթ է: Պատասխանի ետ ներքինին և ասէ. հաւատամ՝ ե-
թէ է ԾԾ քԾ Արդի Աստուծոյ: Եւ հրամայեաց կացուցա-
նել զկառսն. և իջին երկօքեան ի ջուրն, Փիլիպպոս և ներ-
քինին. և մկրտեաց զնա: Եւ իբրև ելին ՚ի ջրոյ անտի, Հո-
գին Սուրբ եկն ՚ի վերայ ներքինւոյն. և հրեշտակ Տեառն
յաօիշտակեաց զՓիլիպպոս. և ո՛չ ևս ետես զնա ներքինին.

և գնայր զճանապարհ իւր ուրախութեամբ: Բայց Փիլիպպոս դտաւ յԱզովտոս. և շրջեալ աւետարանէր ամենեցուն քաղաքացն՝ մինչև ՚ի դալ նորա ՚ի Աեսարիա:

7. ԴԱՐՁ ՍԵՒՈՒՂԱՅ:

9. 1 — 9:

Իսկ Սողոս տակաւին լցեալ սպանալեօք և սպանմամբ աշակերտացն Տեառն: Մատուցեալ առ քահանայապետն, խնդրեաց ՚ի նմանէ թուղթս ՚ի Գամասկոս առ ժողովարանս. որպէս թէ զոք զտցէ զայնր ճանապարհաւ արս կամ կանայս, կապեալս ածցէ յերուսաղէմ: Եւ ընդ երթալն նորա՝ եղև մերձենալ ՚ի Գամասկոս. յանկարծակի շուրջ զնովաւ փայլատակեցաւ լոյս յերկնից: Եւ անկեալ յերկիր՝ լուաւ զբարբառ՝ որ ասէր ցնա. Սաւուղ Սաւուղ, զի՞ հալածես զիս: Եւ ասէ՛ ռի՛ ես Տէ՛ր: Եւ նա ասէ. ես եմ Յիսուս, զոր դու հալածես. խի՛ստ է քեզ ընդդէմ խթանի արացել: Եւ զարհուրեալ՝ և անշշունչ լեալ՝ ասաց. Տէ՛ր, զիս զի՞նչ կամիս առնել: Եւ ասէ ցնա Տէ՛ր. այլ յո՞տն կաց՝ և մո՛ւտ ՚ի քաղաքդ. և պատմեսցի քեզ՝ զի՞նչ քեզ պարտ իցէ առնել: Իսկ արքն՝ որք ընդ նմայն երթային, կային անշշունչ. զձայնն միայն լսէին, բայց տեսանէին և զոչինչ: Յարեաւ Սողոս յերկրէ անտի, և աչօք բացօք ոչ զոք տեսանէր, զձեռանէ առեալ նորա՝ մուծին ՚ի Գամասկոս: Եւ էր անդ աւուրս երիս՝ և ոչ տեսանէր, և ոչ եկեր, և ոչ էարբ:

10 — 22:

Եւ էր ոմն աշակերտ ՚ի Գամասկոս՝ Անանիա անուն. և ասէ ցնա Տէր ՚ի տեսլեան. Ա՛նանիա: Եւ նա ասէ. աւասիկ եմ Տէր: Եւ ասէ ցնա Տէր, յո՞տն կաց՝ և զնա՛ ընդ փողո-

ցըն՝ որ կոչի Աւղիղ. և խնդրեսցես յապարանսն Յուդայ, Սողոս անուն Տարսոնացի՝ զի կայ դեռ յաղօթս: (Եւ ետես 'ի տեսլեան զայր մի Անանիա անուամբ մտեալ և եդեալ 'ի վերայ նորա ձեռս. որպէս զի տեսցէ): Պատասխանի ետ Անանիա. Տէ՛ր, լուայ 'ի բազմաց վասն անն այնորիկ՝ որչափ արար չարիս սրբոց քոց յԵրուսաղէմ: Եւ աստ ունի իշխանութիւն 'ի քահանայապետիցն կապել զամենեւեան՝ որք կարգան զանուն քո: Ասէ ցնա Տէր. Ե՛րթ դու՝ զի անօթ ընտրութեան է նա ինձ, կրել զանուն իմ առաջի հեթանոսաց՝ և թագաւորաց՝ և որդւոցն Իսրայէլի: Քանզի ես իսկ ցուցից նմա՝ որչափ պարտ իցէ նմա չարչարիլ վասն անուան իմոյ: Եւ գնաց Անանիա, և եմուտ յապարանսն. և եդեալ 'ի վերայ նորա ձեռս, ասէ. Սաւուղ եղբայր՝ 'ի վե՛ր հայեաց, Տէր առաքեաց զիս, Յիսուս, որ երևեցան քեզ 'ի ճանապարհին՝ յորում գայիր. որպէս զի տեսցես՝ և լցցիս հոգւով սրբով: Եւ վաղվաղակի անկան յաչաց նորա իբրև կեղևանք. ետես՝ և յարեաւ մկրտեցաւ: Եւ առեալ զկերակուր՝ զօրացաւ. և եղև 'ի Գամասկոս աւուրս ինչ ընդ աշակերտսն: Եւ վաղվաղակի 'ի ժողովուրդսն քարողեաց զՅիսուս, թէ սա՛ է Արդին Աստուծոյ: Չարմացեալ էին ամենեքեան՝ որք լսէինն, և ասէին. ո՞չ սա էր՝ որ աւար հարկանէր յԵրուսաղէմ զայնոսիկ՝ որք կարդային զանուն Յիսուսի, և այսր նմին իրի եկեալ է, զի կապեալս զսոսա տարցի առ քահանայապետսն: Այլ Սողոս առաւել ևս զօրանայր՝ և յաղթահարէր զՀրէայսն՝ որք բնակեալ էին 'ի Գամասկոս, և խելամտեցուցանէր, թէ սա՛ է Գրիստոսն:

8. ԱՒԵՏԱՐԱՆՆ ԲՐԻՍՏՈՍԻ ԲԸՐՈՁԻ ԵՒ ՀԵԹԱՆՈՍԱՅ, ԵՒ ՆՈՒԲԱ
ԸՆԴՈՒՆԻՆ ԶՀՈԳԻ ՍՈՒՐԲ:

11. 1 — 18:

Մուան առաքեալքն և եղբարք՝ որք էին ՚ի կողմանս
Հրէաստանի, զի և ՚ի հեթանոսս ընկալան զԲանն Աստու-
ծոյ: Բայց յորժամ ել Պետրոս յԵրուսաղէմ, խղճէին ՚ի
նմանէ՝ որք ՚ի թլիատութենէ հաւատացեալքն և ա-
սէին, եթէ մտեր առ արս անթլիատս՝ և կերեր ընդ նոսա:
Եւ սկսաւ Պետրոս պատմել նոցա կարգաւ, և ասէ. ես էի
՚ի քաղաքին Յոպպէ յաղօթս, և տեսի ՚ի զարմացման տե-
սիլ. իջանել անօթ ինչ իբրև կտաւոյ մեծի զչորեցունց
տանոցն կախեալ յերկնից՝ և եհաս մինչև առ իս: Յոր
պշուցեալ հայէի. և տեսի զչորքոտանիս երկրի, և զգաղա-
նքս՝ և զսողունս, և զթռչունս երկնից: Եւ լուայ բարբառ՝
որ ասէր. արի՛ Պետրոս, զե՛ն և կե՛ր: Եւ ասեմ. քա՛ւ լիցի
Տէ՛ր, զի խառնակ ինչ և անսուրբ ո՛չ երբէք եմուտ ՚ի
բերան իմ: Պատասխանի ետ բարբառն երկիցս անգամ
յերկնից. զոր Աստուած սրբեաց՝ դու մի՛ խառնակ համարիր:
Այս եղև երիցս, և վերացաւ դարձեալ թա՛մ անօթն յեր-
կինս: Եւ ասա՛ անդրէն երեք արք եկին՝ կացին առ ապա-
րանիցն՝ ուր եսն էի, առաքեալք ՚ի Աեսարիոյ առ իս: Եւ
ասէցիս Հոգին՝ երթալ ընդ նոսա, և մի՛ ինչ խղճել. եկին
ընդ իս և սոքա վեցեքին եղբարքս. և մտաք ՚ի տուն առնն
այնորիկ: Եւ պատմեաց մեզ՝ որպէս ետես զհրեշտակն ՚ի
տան իւրում, զի կայր, և ասէր ցնա. առաքեա՛ ՚ի Յոպպէ,
և կոչեա՛ զՍիմոն զկոչեցեալն Պետրոս. որ խօսեսցի բանս
ընդ քեզ, որով կեցցես դու՝ և ամենայն տուն քո: Եւ
իբրև սկսայ խօսիլ՝ եկն Հոգին Սուրբ ՚ի վերայ նոցա. որ-
պէս ՚ի վերայ մեր ՚ի սկզբանն: Յիշեցի զբանն Տեառն՝ զոր

ասէրն. Յովհաննէս մկրտեաց 'ի ջուր. բայց դուք մկրտիցիք 'ի Հոգին Սուրբ: Իսկ արդ՝ եթէ զհասարակաց պարգեւն ետ Աստուած և նոցա՝ որպէս և մեզ՝ 'ի հաւատալն 'ի Տէր Յիսուս քրիստոս. ես զի՞նչ կարող էի արգելուլ զԱստուած: Եւ լուեալ զայս՝ լռեցին. և փառաւոր առնէին զԱստուած, և ասէին. ուրեմն և 'ի հեթանոսս ետ Աստուած զապաշխարութիւն կենաց:

9. ՊԵՏՐՈՍ ԱՐԿԱՆԻ Ի ԲԱՆՏ ԵՒ ՀՐԱՇԻՒԲ ԱԶԱՏԻ Ի ԲԱՆՏԷ:

12. 1 — 11:

Ինչդ ժամանակսն ընդ այնոսիկ էարկ Հերոդէս արքայ զձեռն՝ չարչարել զուսանս յեկեղեցւոյն: Եւ սպան զՅակօբոս զեղբայրն Յովհաննու սրով: Ետես եթէ հաճոյ է Հրէիցն, յաւել ևս ունիլ զՊետրոս. և էին աւուրքն Բաղարջակերաց: Զոր իբրև կալաւ՝ ետ 'ի բանտի. և մատնեաց չորից չորրորդաց զինուորաց պահել զնա, և կամեր յետ զատկին ածել զնա ժողովրդեանն: Եւ Պետրոս 'ի պահեստի էր 'ի բանտին. և աղօթք ստէպ լինէին յեկեղեցւոյն վասն նորա առ Աստուած: Իբրև կամեցաւ ածել զնա Հերովդէս, 'ի գիշերին յայնմիկ էր Պետրոս 'ի քուն 'ի մէջ երկուց զինուորաց՝ կապեալ կրկին շղթայիւք, և պահապանքն առաջի դրանն պահէին զբանտն: Եւ ահա՛ հրեշտակ Տեառն եկն և եկաց 'ի վերայ՝ և լոյս ծագեցաւ 'ի տանն. և խթեաց զկողսն Պետրոսի, յարոյց զնա՝ և ասէ. Արի՛ վաղվաղակի: Եւ անկան շղթայքն 'ի ձեռաց նո. Եւ ասէ հրեշտակն ցնա. ա՛ժ զգօտի քո. և ա՛րկ զհողաթափրս յոտս քո. և արար այնպէս. և ասէ ցնա. ա՛րկ զձորձս քո, և ե՛կ զկնի իմ: Եւ ելեալ երթայր զհետ, և ո՛չ գիտեր եթէ ճշմարիտ իցէ՝ որ ինչ եղևն 'ի հրեշտակէն. զի համարէր երազ տեսանել: Եւ իբրև անցին նոքա՝ ըստ մի

պահ և ըստ երկուս, եկին մինչև 'ի դուռն երկաթի՝ որ
հանէր 'ի քաղաքն, որ ինքնին բացաւ նոցա. և մտեալ ան-
ցին ընդ փողոց մի, և վաղվաղակի 'ի բաց եկաց 'ի նմանէ
հրեշտակն: Եւ Պետրոս իբրև 'ի միտս եղև, ասէ. Արդ գի-
տեմ ճշմարտիւ՝ թէ առաքեաց Տէր զհրեշտակ իւր. և
փրկեաց զիս 'ի ձեռաց Հերովդէի, և յամենայն ակնկալու-
թենէ ժողովրդեանն Հրէից:

10. ՊՕՂՈՍ ՔԼԵՐՈԶԷ Ի ԺՈՂՈՎՐԻԱՆՈՅՍ ԱՆՏԻՈՔԱՅ ՊԻՍԻԴԵԱՅ:

13. 13 — 41:

Եւ յետ ընթեռնլոյ զօրէնսն և զմարդարէս, առաքեցին
առ նոսա ժողովրդապետքն, և ասէն. արք եղբարք՝ եթէ
իցեն 'ի ձեզ բանք միսիթարութեան առ ժողովուրդդ՝ խօ-
սեցարո՛ւք: Յոտն եկաց Պօղոս՝ շարժեաց զձեռն, և ասէ.
արք Իսրայէլացիք՝ և ոյք երկնչիք յԱստուծոյ՝ լուարո՛ւք.
Աստուած ժողովրդեանս այսորիկ Իսրայէլի, ընտրեաց ըզ-
հարսն մեր. և զժողովուրդն բարձրացոյց 'ի պանդխտու-
թեան յերկրին Եգիպտացոց. և 'ի բազուկ բարձր եհան
զնոսա անտի: Եւ իբրև քառասնամեայ ժամանակ կերա-
կրեաց զնոսա յանապատի: Եւ քակեալ զաղգս եօթն յեր-
կրին քանանու, ժառանգեցոյց նոցա զերկիրն նոցա իբրև
ամս չորեք հարիւր և յիսուն, և յետ այսորիկ ետ նոցա
դատաւորս մինչև 'ի Սամուէլ մարդարէ: Եւ անտի յառաջ
խնդրեցին զթագաւոր. և ետ նոցա Աստուած զՍաւուղ որ-
դի Ախսեայ, այր յազգէ Բենիամինի՝ ամս քառասուն: Եւ
իբրև փոխեաց զնա, յարոյց նոցա զԴաւիթ թագաւոր.
որում և ասացաւ վկայութեամբ. «Գտի զԴաւիթ որդի
Յեսսեայ, այր ըստ սրտի իմում, որ արասցէ զամենայն ըզ-
կամս իմ՝ 'ի սորա զաւակէ. Աստուած ըստ աւետեացն յա-
րոյց Իսրայէլի զՓրկիչն Յիսուս: Ըստ յառաջագոյն քարո-

ղութեանն Յովհաննու առաջի երեսաց մտին նորա, մըկր-
տութիւն ապաշխարութեան՝ ամենայն ժողովրդեանն Իս-
րայէլի: Եւ իբրև լնոյր Յովհաննէս զընթացսն, ասէր. զո՞ք
կարծէք զինէն թէ իցեմ. չե՛մ ես այն, այլ ասա՛ գայ զկնի
իմ՝ որում չե՛մ արժանի զկօշիկս ոտիցն լուծանել: Արք
եղբարք՝ որդիք Աբրահամեան տոհմին, և որք ՚ի ձեզ երկիւ-
ղածք իցեն յԱստուծոյ. ձեզ բանս այս փրկութիւն առա-
քեցաւ: Բայց որք բնակեալք են յԵրուսաղէմ, և իշխանք
նոցա անծանօթք եղեն ՚ի սմանէ, և ըստ բարբառոց մար-
գարէիցն՝ որք յամենայն շաբաթսն ընթերցեալ լինէին,
դատեալ կատարեցին: Եւ ո՛չ մի ինչ պատճառս մահու
գտեալ, խնդրեցին ՚ի Պիղատոսէ սպանանել զնա: Եւ իբրև
կատարեցին զամենայն՝ որ վասն նորա գրեալ էր, իջու-
ցեալ ՚ի փայտէն՝ եղին ՚ի գերեզմանի: Այլ Աստուած
յարոյց զնա ՚ի մեռելոց, որ երևեցաւ աւուրբք բազմօք
այնոցիկ, որք ելեալ էին ընդ նմա ՚ի Գալիլեէ յԵրուսա-
ղէմ. որք և արդ իսկ վկայք են նորա առ ժողովուրդն: Եւ
մեք ձեզ աւետարանեմք զխոստումն՝ որ առ հարսն եղեալ
էր: Զի զնոյն Աստուած կատարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝
յարուցեալ զՅս, որպէս և ՚ի Սաղմոսին գրեալ է յերկ-
րորդում. «Որդի իմ ես դու, և ես այսօր ծնայ զքեզ»: Եւ
զի յարոյց զնա ՚ի մեռելոց, և ո՛չ ևս դառնալոց է յապա-
կանութիւն, այսպէս ասէ. եթէ տաց ձեզ զսրբութիւնսն
Գաւթի զհաւատարիմս. քանզի և ՚ի միւսումն ասէ. Ո՛չ
տացես սրբոյ քում տեսանել զապականութիւն: Այլ
Գաւթի յազգի անդ իւրում պաշտեաց, և ՚ի կամս Աս-
տուծոյ ննջեաց, և յաւելաւ առ հարս իւր, և ետես զա-
պականութիւն: Բայց զոր Աստուածն յարոյց, ո՛չ ետես
զապականութիւն: Յայտնի լիցի ձեզ՝ արք եղբարք, զի սո-
վաւ ձեզ թողութիւն մեղաց աւետարանի. և յամենայնէ՛

յորմէ ոչ կարացիք օրինօքն Մովսիսի արդարանալ, սովաւ
ամենայն որ հաւատայ՝ արդարանայ: Չգոյշ կացէք՝ գու-
ցէ եկեսցէ ՚ի վերայ ձեր ասացեալն ՚ի մարդարէէն. Տե-
սէ՛ք արհամարհոտք, և զարմացարո՛ւք՝ և եղծարո՛ւք, զի
գործ մի գործեմ ես յաւուրս ձեր. գործ՝ որում ոչ հա-
ւատայցէք՝ թէ ոք պատմեսցէ ձեզ:

11. ԲԱՆՏԱՐԿՈՒՄՆ ՊՕՂՈՍԻ ԵՒ ՇԻՂԱՅԻ ԵՒ ԴԱՐՉ ՊԱՀԱՊԱՆԻ

ԲԱՆՏԻՆ:

16. 22 — 34:

Եւ ընթացաւ ժողովուրդն ընդդէմ նոցա, և զօրագլուխ-
քրն պատառեցին զհանդերձս նոցա. հրամայէին դան հար-
կանել: Եւ ըստ զում վէրս եղեալ ՚ի վերայ նոցա՝ արկին
՚ի բանտ. պատուիրեցին բանտապետին զգուշութեամբ պա-
հել զնոսա: Արոյ առեալ զայսպիսի պատուէր, էարկ զնոսա
՚ի ներքին բանտն, և զոտս նոցա պնդեաց ՚ի կոճեղս: Եւ ՚ի
մէջ զիշերոյն Պօղոս և Շիղայ կային յաղօթս՝ և օրհնէին
զԱստուած, և ունկն դնէին նոցա կալանաւորքն: Եղև յան-
կարծակի շարժումն մեծ՝ մինչև շարժիլ հիմանց բան-
տին. և բացան անդէն դրունքն ամենայն. և ամենեցուն
կասկանք լուծան: Իբրև զարթեալ բանտապետն՝ և ետես
բացեալ զդրունս բանտին, ձգեաց զսուսեր՝ և կամէր եր-
թալ զիւրովին. կարծէր փախուցեալ զկապեալսն: Եւ գո-
չեաց ՚ի ձայն մեծ Պօղոս, և ասէ. մի՛ ինչ գործեր ընդ
անձն քո չար. քանզի ամենեքին աստ եմք: Խնդրեաց ըղ-
լոյս՝ և դիմեաց ՚ի ներքս. և զահի հարեալ անկաւ առաջի
Պօղոսի և Շիղայի: Եւ ածեալ զնոսա արտաքս, ասէ.
Տեա՛րք՝ զի՞նչ պարտ է ինձ առնել, զի ասլրեցայց: Եւ նօքա
ասեն. հաւատա՛ ՚ի Տէր Յիսուս Քրիստոս. և ասլրեցիս դու՛
և ամենայն տուն քո: Եւ խօսեցան նմա զբանն Տեառն, և

ամենեցուն՝ որք էին 'ի տան նորա: Եւ առեալ զնոսա 'ի նմին ժամու գիշերոյն՝ լուաց 'ի վիրաց անտի. և մկրտեցաւ ինքն՝ և իւրքն ամենեքեան անդէն վաղվաղակի: Եւ ածեալ զնոսա 'ի տուն իւր, ետ առաջի սեղան. և ուրախ եղև ամենայն տա՛մբն հաւատացեալ յԱստուած:

12. ՔԱՐՈՋՈՒԹԻՒՆ ՊՕՂՈՍԻ ՅԱԹԷՆՍ:

17. 16 — 18:

Եւ յԱթէնս 'ի մնալ նոցա Պօղոսի, զայրանայր հոգի նորա 'ի նմա. զի տեսանէր 'ի կռապաշտութեան զքաղաքն: Եւ խօսէր 'ի ժողովրդեանն ընդ Հրէայս և ընդ պաշտօնեայս՝ և 'ի հրապարակսն զամենայն օր՝ որոց և պատահէին: Ունաք յԵպիկուրեանցն, և 'ի Ստոյիկեանցն փիլիսոփայից հակառակէին ընդ նմա. և ունաք ասէին, զի՛նչ կամիցի սերմանաքաղս այս խօսիլ. իսկ այլք, թէ օտարոտի իմն զից թուի պատմիչ լինիլ. քանզի զՅիսուս և զյարութիւն աւետարանէր:

19 — 33:

Եւ առեալ զնա ածին յԱրիսպագոսն, և ասէին. կարասցո՞ւք իմանալ՝ թէ զի՛նչ է նոր վարդապետութիւնդ՝ որ 'ի քէն պատմի: Օտարացուցիչս իմն բերես 'ի լսելիս մեր. կամի՞ւք գիտել՝ թէ զի՛նչ կամիցի այս լինիլ: Ձի Աթէնացիքն ամենեքին՝ և եկքն օտարք, ո՛չ յայլ ինչ պարապէին, բայց ասել ինչ՝ կամ լսել նորագոյնս: Եկաց Պօղոս 'ի մէջ Արիսպագին, և ասէ. ա՛րք Աթէնացիք, ըստ ամենայնի իբրև պաշտօնասէրս տեսանեմ զձեզ: Քանզի շրջեալ և տեսեալ զպաշտամունս ձեր, գտի բազին մի՛ յորում գրեալ էր՝ անծանօթի Աստուծոյ. զոր դուք յանծանօթս պաշտէք, ես զնոյն պատմեմ ձեզ: Աստուած՝ որ արար

զաշխարհս և զամենայն որ 'ի նմա, նա երկնից և երկրի է
Տէր: Ա'չ 'ի ծեռագործ տաճարս բնակի, և ո'չ 'ի ձեռաց
մարդկանս պաշտի իբրև կարօտ իմիք. նա տայ ամենայնի
կեանս՝ և զշունչ, և զամենայն ինչ: Արար 'ի միջէ արեւէ
զամենայն ազգս մարդկան՝ բնակեալ 'ի վերայ ամենայն
երեսաց երկրի. հաստատեաց կարգեալ ժամանակս՝ և սահ-
մանադրուածիւն բնակուածեան նոցա, խնդրել զԱստուած:
Ձի թերևս զննիցեն զնա և գտանիցեն, նա և ո'չ հեռի իսկ
է յիւրաքանչիւր ումեքէ 'ի մէջ: Ձի նովաւ կեամք՝ և
շարժիմք՝ և եմք. որպէս և ումանք 'ի ձերոց ճարտարաց
ասացին, թէ նորա և ազգ իսկ եմք: Եւ արդ՝ որովհետև
ազգ եմք Աստուծոյ, ո'չ պարտիմք համարել ոսկւոյ՝ կամ
արծաթոյ՝ կամ քարի, որ 'ի ճարտարութենէ և 'ի մտաց
մարդոյ քանդակեալ իցէ՝ զԱստուածականն լինիլ նմա-
նող: Բայց զժամանակս անդիտութեան անտես արարեալ
Աստուծոյ, արդ զայս պատուիրէ մարդկան՝ ամենայն ումեք
ասլաշխարել: Քանզի հաստատեաց զօր՝ յորում պարտ է
գատել զաշխարհս արդարութեամբ, 'ի ձեռն առն՝ որով
սահմանեաց տալ հաւատս ամենեցուն, յարուցեալ զնա 'ի
մեռելոց: Իբրև լուան զյարութիւն մեռելոց, ումանք ծաղը
առնէին զնա. կէսքն ասէին, լուիցուք 'ի քէն վասն այդո-
րիկ միւսանգամ: Եւ ապա Պօղոս ել և զնաց 'ի միջոյ նոցա:

34:

Եւ ումանք արք անկեալք 'ի նա՝ հաւատացին, ընդ որս
էր և Գիոնէսիոս Արիսպագացի. և կին մի անուն Գամարիս՝
և այլք ընդ նոսա:

13. ԲԱՆԻՔ ՊՕՒԼՈՍԻ ԱՌԻ ՀՈՎԻԻՍ ԵՊԵՂԵՑԻՈՅՆ ԵՓԵՍՈՍԻ:

20. 17 — 38:

Եւ 'ի Միլիտեայ յղեալ յԵփեսոս՝ կոչեաց ղերիցու-
նրս եկեղեցւոյն: Եւ իբրև եկին առ նա, ասէ ցնոսա. դուք
ձեզէն գիտէք յօրէ յառաջնմէ՝ յորմէ եկի յԱսիա. որպէս
ընդ ձեզ զամենայն ժամանակսն եղէ: Ծառայել Տեառն
ամենայն խոնարհութեամբ՝ և բազում արտասուօք՝ և փոր-
ձութեամբ, որք գիպեցան ինձ 'ի նենգութեանց Հրէից:
Որպէս ոչինչ զանգիտեցի յօգտակարացն չպատմել ձեզ՝
և ուսուցանել զձեզ հրապարակաւ և առ տնին: Տալ ըզ-
վկայութիւն Հրէից և հեթանոսաց զապաշխարութեանն՝ որ
առ Աստուած, և զհաւատոցն՝ որ 'ի Տէր մեր Յիսուս Քրիս-
տոս: Եւ արդ՝ ահաւասիկ ես կապեալ հոգւով երթամ
յԵրուսաղէմ. և որ ինչ անդ ընդ իս անցք անցանելոց իցէ,
չգիտեմ: Բայց զի Հոգին Սուրբ ըստ քաղաքաց քաղաքաց
վկայէ ինձ, և ասէ. եթէ կապանք և նեղութիւնք մնան
քեզ: Այլ և ոչ իւրք համարիմ զանձն իմ պատուական,
որպէս զի կատարեցից զընթացս իմ ուրախութեամբ, և
զպաշտօնն զոր առի 'ի Տեառնէ Յիսուսէ, վկայ լինիլ աւե-
տարանի շնորհացն Աստուծոյ: Եւ արդ՝ ահաւասիկ գիտեմ
ես, եթէ ոչ ևս տեսանէք զերեսս իմ դուք ամենեքեան,
յորս շրջեցայ քարոզել զարքայութիւն Աստուծոյ: Ասան
որոյ զվկայութիւն գնեմ ձեզ յաւուր յայսմիկ՝ զի սուրբ
եմ յարենէ ամենեցուն. քանզի ոչ խորշեցայ 'ի պատմե-
լոյ ձեզ զամենայն կամսն Աստուծոյ: Զգոյշ կացէք ան-
ձանց՝ և ամենայն հօտիդ, յորում եդ զձեզ Հոգին Սուրբ
տեսուչս՝ հովուել զժողովուրդ Տեառն, զոր ապրեցոյց
արեամբն իւրով: Քանզի գիտեմ ևս, եթէ յետ իմոյ մեկ-
նելոյ՝ գայցեն գայլք յափշտակողք 'ի ձեզ, որք ոչ խնայի-

ցեն հօտին: Եւ 'ի ձէնջ յարիցեն արք, որք խօսիցին թիւրս՝
ձգել զաշակերտսն զկնի իւրեանց: Ասն այնորիկ արթուն
կացէք, և յիշեցէք՝ զի զերկեամ մի զցայգ և զցերեկ՝ ոչ
դատարեցի արտասուօք խրատել զմի մի իւրաքանչիւր: Եւ
արդ՝ յանձն առնեմ զձեզ Ա.Յ՝ և բանի շնորհաց նր, որ կա-
րողն է շինել, և տալ ձեզ զժառանգութիւն ընդ սուրբսն
ամենայն: Արծաթոյ՝ կամ ոսկւոյ՝ կամ հանդերձից՝ ոչ
ուրուք 'ի ձէնջ ցանկացայ: Գուք ինքնին գիտէք՝ զի զպէ-
տըս իմ, և որոց ընդ իս էին՝ պաշտեցին ձեռքս այս: Եւ
զամենայն ինչ ցուցի ձեզ. զի այսպէս պարտ է վաստակել
և դարմանել զհիւանդս. և յիշել զբանն Տեառն Յիսուսի,
զոր ինքն իսկ ասաց. երանելի է մանաւանդ տալն քան
զանուշն: Եւ զայս իբրև ասաց, եղեալ ծունր ամենե-
քումըք՝ եկաց յաղօթս: Բազում լալիւն եղև զամենուն.
և անկեալ զպարանոցաւն Պօղոսի՝ համբռ լէին զնա: Մոր-
մօքէին մանաւանդ 'ի վերայ բանին՝ զոր ասէր, թէ ոչ ևս
տեսանելոց են զերեսս նորա. և յուղարկեցին զնա 'ի նաւ
անդր:

14. ՊՕՂՈՍ ՊԱՇՏՊԱՆԻ ԵՒ ՔԱՐՈՋԻ ԱՌԱՋԻ ՓԵԼԻՔՍԻ:

24. 10 — 23:

Պատասխանի ետ Պօղոս՝ (յակնարկելն նմա դատաւորին
խօսիլ). 'ի բազում ամաց լինիլ զքեզ դատաւոր ազգիս
այսորիկ գիտեմ. յօժարութեամբ վասն իմոց իրաց պա-
տասխանի առնեմ. քանզի կարող ես գիտել, զի ոչինչ ա-
ւելի է իմ քան զաւուրս երկոտասան, յորմէ հետէ ելի
երկիրպագանել յԵրուսաղէմ: Եւ ոչ 'ի տաճարի անդ զը-
տինս զիս ընդ ումէք խօսեցեալ, և կամ ժողով արարեալ
բազմաց, ոչ 'ի ժողովուրդս, և ոչ 'ի քաղաքի. և ոչ յան-
դիման առնել կարեն քեզ, վասն որոյ այժմիկ չարախօսեն

զինէն : Բայց զայս խոստովանիմ քեզ, եթէ ըստ ճանա-
պարհին՝ զոր ասեն հերձուած, այնպէս պաշտեմ զՏայրենի
Աստուածն, հաւատացեալ ամենայնի՝ որ ինչ յօրէնսն և
ի մարգարէս գրեալ է : Ունիմ զյոյս առ Աստուած, որում
և դոքա իսկ ակն ունին՝ թէ յարութիւն լինելոց է արդա-
րոց և մեղաւորաց : Յորում և ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ միտս
ունիլ առ Աստուած, և առ մարդիկ յամենայն ժամ : Ի բա-
զում ամաց ողորմութիւնս եկի առնել յազգդ իմ, և ետու
պատարագիս : Արովք գտին զիս սրբեալ ՚ի տաճարին, ոչ
բաղմօք՝ և ոչ ամբօխիւ : Ոմանք յԱսիացւոց անտի Հրէայք՝
որոց պարտ էր գալ առաջի քո, և ամբաստան լինիլ՝ եթէ
ունիցին ինչ զինէն : Եւ կամ ինքեանք սոքա ասացեն,
զի՛նչ գտին յիս անիրաւութիւն՝ մինչդեռ կայի յատենին :
Բայց մասն միոյ բարբառոյս այսորիկ՝ զոր աղաղակե-
ցի ՚ի մէջ նոցա, եթէ վասն յարութեան մեռելոց դատիմ
ես այսօր ՚ի ձէնջ : Եւ յապաղեաց զնոսա Փելիքս՝ զի
ստուգագոյնս գիտէր վասն ճանապարհին, ասէ . յորժամ
լիւսիաս հազարապետ իջցէ այսր, տեղեկացայց վասն ձեր :
Հրտմայեաց հարիւրապետին պահել զնա, և ունիլ յըն-
դարձակի, և մի զոք յիւրոց անտի արգելուլ ՚ի պաշտելոյ
զնա :

24 — 25 :

Եւ յետ աւուրց ինչ եկն Փելիքս հանդերձ Գրուսիղաւ
կնաւ իւրով՝ որ էր Հրէայ . կոչեաց զՊօղոս, և լուաւ ՚ի
նմանէ՝ վասն որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս հաւատոցն : Եւ ՚ի
խօսելն նորա վասն արդարութեան, և ժուժկալութեան, և
հանդերձելոյ դատաստանին, զահի հարեալ Փելիքս, ետ
պատասխանի . դու առ այժմ ե՛րթ, և յորժամ ժամ լինի-
ցի՝ կոչեցից զքեզ :

26. ՊՕՂՈՍ ՊԸՇՏՊԱՆԻ ԱՌԱՋԻ ԱՐՔԱՅԻՆ ԱԳՐԻՊՊԱՅ:

26.

Եւ Ազրիպպաս ասէ ցՊօղոս. հրամայեալ է քեզ՝ վասն քո խօսիլ: Յայնժամ Պօղոսի ձգեալ զձեռն, առնէր պատասխանի. վասն ամենայն ամբաստանութեան Հրէիցդ զինէն, արքայ Ազրիպպաս, համարիմ զանձն իմ երանելի. զի քո առաջի այսօր տալոց եմ զպատասխանի: Մանաւանդ զի զիտակ ես իսկ ամենայն կրօնից և խնդրոց Հրէից: Ասան որոյ աղաչեմ երկայնութեամբ լսել ինձ: Քանզի զկենաց իմոց՝ որ ՚ի մանկութենէ, ՚ի սկզբանէ լեալ յազգի իմում յԵրուսաղէմ, տեղեակ են ամենայն Հրէայք: Յառաջագոյն զիտեն ՚ի վաղուց հետէ՝ (եթէ կամիցին վկայել) զի ըստ ճշմարտագոյն կրօնից օրինացն մերոց՝ կեցեալ եմ փարիսեցի: Արդ վասն յուսոյն՝ առ հարսն մեր եղելոյ աւետեացն յԱստուծոյ՝ դատեալ կամ յատենի: Յոր երկոտասան ազգատոհմին մերոյ անպակաս զցայդ և զցերեկ պաշտեալ ակնունէին հասանիլ: Ասան որոյ յուսոյ ամբաստանիմ, արքայ՝ ՚ի Հրէիցդ: Զի՛նչ անհաւատ թուի ձեզ, եթէ Աստուած զմեռեալս յարուցանէ: Ես իսկ ինքնին պատշաճ համարէի՝ զբազում ինչ հակառակ անուանն Յիսուսի նազովրեցւոյ դործել, զոր և արարի իսկ յԵրուսաղէմ: Եւ զբազումս ՚ի սրբոցն ես բանտարգել առնէի, ՚ի քահանայապետիցն առեալ իշխանութիւն, և զսպանելոցն նոցա բերէի զհամար: Եւ ըստ ամենայն ժողովրդոցն բազում անգամ պատժեալ զնոսա՝ բռնադատէի հայհոյել առաւել ևս մոլեալ ՚ի վերայ նոցա, հալածէի մինչև յարտաքին քաղաքսն: Որովք գնացեալ ՚ի Գամասկոս՝ իշխանութեամբ և հրամանօք քահանայապետիցն, զմիջաւուրսն ՚ի ճանապարհի տեսի՝ արքայ, յերկնից առաւել քան զու-

սաւորութիւն արեգական ծագեալ զինք լոյս, և զնորք՝
որք ընդիսն երթային: Եւ յամենեցուն մեր անկանիլն յեր-
կիր, լուայ զձայն՝ որ ասէր ցիս Երրայեցւոց բարբառովն.
Սաւուղ՝ Սաւուղ, զի՞ հալածես զիս. խի՞ստ է քեզ ընդ-
դէմ խթանի պրացել: Եւ ես ասեմ. ո՞ ես Տէ՛ր: Եւ Տէր
ասէ. ես եմ Յիսուս՝ զոր դուն հալածես: Այլ արի՛, կայ
ի վերայ ոտից քոց, զի վասն այսորիկ երևեցայ քեզ՝ զի
կացուցից պաշտօնեայ և վկայ այնոցիկ՝ զորս տեսեր, և
նոցա՝ որովք երևեցայց քեզ: Փրկել զքեզ ՚ի ժողովրդէդ՝
և ՚ի հեթանոսաց, յորս ես առաքեցից զքեզ: Բանալ զաչս
նոցա, դարձուցանել ՚ի խաւարէ ՚ի լոյս, և յիշխանութե-
նէ սատանայի յԱստուած. առնուլ նոցա զթողութիւն մե-
ղաց, և զվիճակ ընդ սուրբս՝ հաւատովքն որ յիս: Աւստի,
արքայ Ագրիպպա՝ ոչ եղէ անհաւան երկնաւոր տեսլեանն:
Այլ նախ՝ որոց ՚ի Գամասկոս և յԵրուսաղէմ էին, և ընդ
ամենայն գաւառսն Հրէաստանի, և ՚ի հեթանոսս, պատմեցի
զղջանալ և դառնալ յԱստուած կենդանի. արժանի ապաշ-
խարութեան գործս գործել: Ասան այսորիկ Հրէից կա-
լեալ զիս ՚ի տաճարին՝ կամէին սպանանել: Օգնութիւն
հասեալ առ յԱստուծոյ, մինչև ցայսօր կացի վկայել փո-
քու և մեծի. ոչինչ արտաքոյ ասել՝ քան զոր մարգարէքն
և Մովսէս խօսեցան զհանդերձելոց լինելոյ, եթէ չարչա-
րելոց է քրիստոսն, եթէ առաջին ՚ի յարութենէ մեռելոց՝
լոյս պատմելոց է ժողովրդեանն և հեթանոսաց: Եւ նորա
զայս պատասխանի տուեալ, Փեստոս ՚ի ձայն մեծ, ասէ.
մոլի՛ս՝ Պողէ. բազում դպրութիւնքդ զքեզ ՚ի մոլորու-
թիւն դարձուցանեն: Իսկ Պողոս ասէ. ոչ մոլիմ, քաջդ
Փեստոս. այլ զցածութեան և զճշմարտութե մանս բար-
բառիմ: Գիտակ իսկ է այսոցիկ արքայ, ընդ որում և հա-
մարձակեալդ խօսիմ. քանզի ծածկել ՚ի քէն իմիք ՚ի սո-

ցանէ՛ չառնում յանձն, զի ո՛չ եթէ յանկեան ուրեք գործեալ իցէ այս: Հաւատա՛նս, արքայ Ազրիպպաս, մարգարէից. զիտեմ զի հաւատաս: Եւ ասէ Ազրիպպաս ցՊօղոս. փոքու իմն հաւանեցուցանես զիս լինել քրիստոնեայ: Եւ Պօղոս ասէ. խնդրէի յԱստուծոյ՝ և փոքու՛ և մեծաւ՛ ո՛չ միայն զքեզ, այլ զամենեսեան՝ ոյք լսեն ինձ այսօր, լինիլ այսպիսի՝ որպէս և եսս եմ, բաց ՚ի կապանաց աստի: Յոտն եկաց արքայն՝ և դատաւորն՝ և Բերինիկէ, և որք ընդ նոսայնն նստէին: Եւ իբրև գնացին, խօսէին ընդ միմեանս և ասէին, թէ ոչինչ արժանի մահու կամ կապանաց գործէ այրս այս: Իսկ Ազրիպպաս ցՓետտոս ասէ. արձակել մարթէր զայրս զայս՝ եթէ ո՛չ էր բողոքեալ ՚ի կայսր:

16. ՊՕՂՈՍ ՆԱԽԱԳՈՒՇԱԿԷ ՈՒՂԵԿՑԱՅ ԻՒՐՈՑ ԶՆԱԽԱԲԵԿՈՒԹԵՆԷ ԵՒ ԶԱԶԱՏՈՒԹԵՆԷ:

27. 9 — 44:

Եւ իբրև բազում ժամանակք անցանէին, և սխալ ևս լինէր նաւելոյն. և վասն այն ինչ ևս պահոցն անցանելոյ՝ տայր խրատ Պօղոս: Եւ ասէր ցնոսա. արք՝ տեսանեմ զի թշնամանօք և բազմաւ մնասու՛ ո՛չ միայն բեռինդ և նաւիդ, այլ և անձանց մերոց լինելոց է նաւարկութիւնս: Իսկ հարիւրապետն նաւապետին և նաւավարին առաւել անսայր՝ քան բանիցն Պօղոսի: Իբրև դժպատեհ իմն թուէր նաւահանգիստն առ ՚ի ձմերել, բազումք խորհեցան գնալ անտի. թերևս կարասցեն հասանել ՚ի Փիւնիկէ՝ ձմերել ՚ի նաւահանգստին Արետացւոց, որ հայէր ընդ հարաւակողմն և ընդ աշխարհն: Եւ ՚ի շնչել հարաւոյն, համարեցան ուր դիմեալն էին հասանիլ. և արկեալ՝ մօտ անցանէին զԱրետեաւ: Եւ ո՛չ յետ բազում ժամուց՝ անկաւ զնովաւ հողմ ուռուցիկ՝ որ կոչի Եւրակիկոն: Ընդ յափշտակել նաւին

և 'ի չհանդուրժել ընդդէմ հողմոյն, թոյլ տուեալ երթայաք և գայաք: Ի կղզի ինչ դիմեալ՝ որ կոչիւր Ալօդա, հազիւ կարացաք ըմբռնել զմակոյկն. զոր առեալ՝ յօգնականութիւն կապէին ընդ նաւն: Երկուցեալք՝ եթէ գուցէ 'ի յորձանուտն անկանիցին, իջուցեալ զառազաստն՝ այնպէս երթային և գային: Եւ 'ի սաստկագոյն վշտանալոյն մերոյ՝ 'ի վաղիւ անդր զկարասին ընկեցիկ առնէին: Եւ յերիւր աւուր ընդ իւրեանց ձեռն՝ զգործի նաւին ընկեցին: Իբրև ոչ արև՝ և ոչ աստեղք երևէին 'ի բազում աւուրս, և ձմեռն ոչ սակաւ կայր 'ի վերայ. ապա բառնայր ամենայն յոյս փրկութեան մերոյ: Եւ զի 'ի բազում աւուրս նօթիք էին. յայնժամ Պօղոս կացեալ 'ի մէջ նոցա՝ ասէ. պարտ էր ձեզ՝ ով արք, անսալ ինձ, և ոչ ելանել 'ի կրետեայ՝ և շահել զվիշտս զայս և զվնաս: Եւ արդ՝ խրատեմ զձեզ քաջալերիլ՝ զի վնաս անձին և ոչ միում 'ի ձէնջ լինիցի՝ բաց 'ի նաւէդ: Քանզի երևեցաւ ինձ յայսմ գիշերի հրեշտակ Աստուծոյ՝ որոյ եսն եմ, և պաշտեմ զնա: Եւ ասէ. մի՛ երկնչիր Պօղէ, կայսեր ևս պարտ է քեզ յանդիման լինիլ. և ասա՛ շնորհեալ է քեզ յԱստուծոյ զամենեսեան, որք են ընդ քեզ 'ի նաւիդ: Ասան այսորիկ քաջալերեցարո՛ւք արք, զի հաւատամ յԱստուած, թէ այսպէս լինի՝ զորօինակ խօսեցաւ ընդ իս: Բայց 'ի կղզի ինչ հասանի մեզ անկանիլ: Իբրև չորեքտասաներորդ գիշեր լինէր՝ մինչդեռ ծփէաք 'ի հանդրին անդունդս, 'ի մէջ գիշերին կարծէին նաւավարքն՝ եթէ հասեալ իցեն յաշխարհ ուրեք: Եւ ընկեցեալ զգունդսն՝ դտին գիրկս քսան. և սակաւ ինչ դադարեալ՝ դարձեալ ընկեցին՝ և դտին գիրկս հնգետասան: Զահի հարեալ թէ գուցէ 'ի խիստ ինչ տեղի անկանիցին, յետուստ կողմանէ ընկեցին խարիսխս չորս. ըզձանային այգուն լինելոյ: Բայց նաւավարքն խընդ-

րէին փախչիլ 'ի նաւէ անտի, և իջուցեալ զկուրն 'ի ծով
անդր՝ պատճառանօք, որպէս թէ յառաջոյ կողմանէ խա-
րիսխս ձգելոց իցեն: Ասէ Պօղոս ցհարիւրապետն և ցղորա-
կանսն. եթէ ոչ դոքա մնան 'ի նաւիս, դուք ապրիլ ոչ
կարէք: Յայնժամ զօրականքն հատին զլարս կրին՝ և 'ի
բաց ընկեցին: Եւ մինչդեռ այգն կամէր լինիլ՝ աղաչէր Պօ-
ղոս զամենեսեան առնուլ զկերակուր՝ ասէ. այս չորեքտա-
սաներորդ օր է, որում ակն ունիք նօթի կատարել. և չէ
ինչ ճաշակեալ: Ասսնորոյ աղաչեմ զձեզ՝ ճաշակել զկե-
րակուր, զի այն իսկ վասն ձերոյ փրկութեան է. զի ոչ
ուրուք 'ի ձէնջ մազ մի 'ի գլխոյ կորիցէ: Եւ իբրև ասաց
զայս, առեալ զհաց՝ դոհացաւ զԱստուծոյ առաջի ամենե-
ցուն, երեկ, և սկսաւ ուտել: Եւ քաջալերեցան ամենքին,
և նոքա առին զկերակուր: Եւ էաք ամենայն հոգիք 'ի նա-
ւին՝ երկերիւր եօթանասուն և վեց: Իբրև յագեցան կե-
րակրով, թեթևացուցին զնաւն՝ թափեալ զցորեանն 'ի
ծովն: Եւ իբրև այդ եղև՝ զերկիրն ոչ ճանաչէին, բայց ըզ-
դող մի նշմարէին՝ թէ առ ափն ծովուն իցէ, յոր խորհէին
եթէ հնար ինչ իցէ զերծուցանել զնաւն: Եւ զխարիսխն
հատեալ՝ ընկեցին 'ի ծովն, թուլացուցին զխառնելիս
թևոցն, և 'ի բաց առին զառագաստն. և ետուն հողմոյն
յափն կոյս ծովուն: Անկեալ 'ի տեղի մի երկծով՝ թիւ-
րեցին զնաւն. և առաջին կողմն նաւին խրեալ՝ անշարժ
մնայր, և յետին կողմն քակիւր 'ի բռնութենէ ալեաց: Եւ
զօրականացն խորհուրդ արարեալ՝ զի զկապեալսն սպանցեն,
և մի՛ ոք լուղիցէ՝ և փախիցէ: Եւ հարիւրապետն քանզի
կամեցաւ ապրեցուցանել զՊօղոս՝ արգել զնոսա 'ի խոր-
հրդոյն. հրամայեաց՝ զի որք կարողք իցեն լուղել, անկա-
նիցին՝ և 'ի ցամաք ելանիցեն, և զայլսն՝ զորս 'ի տախտա-

կրս, և զորս յայլ ինչ կահ 'ի նաւէ անտի. և այսպէս
եղև ամենեցուն իրծանիլ յերկիր:

27. ԲՆԱԿԻՉՔ ԿՂԶԻՈՅՆ ՄԵԼԻՏԻՆԵԱՅ ՀԻՒՐԸՆԿԱԼԵՆ ԶՊՕՂՈՍ
ԵՒ ԶԿՆԻ ԱՆՑԵԱԼ ԳՆԱՅ Ի ՀՌՈՎՄ:

28. 1 — 6:

Եւ ապրեալք յայնժամ գիտացաք՝ թէ Մելիտինէ էր
անուն կղզւոյն. բայց բարբարոսքն շնորհեցին ոչ սակաւ
մարդասիրութիւն մեզ: Քանզի լուցին զխարոյկ՝ և ընկա-
լան զամենեսին զմեզ վասն անձրևին՝ որ ստիպէր, և վասն
ցրտոյն: Եւ 'ի ժողովել Պօղոսի զխուիւ ինչ բազում, և
դնել 'ի վերայ խարուկին, իժ մի 'ի ջերմութենէն ելեալ՝
կալաւ զձեռանէ նորա: Եւ իբրև տեսին բարբարոսքն կա-
խեալ զգազանն զձեռանէ նորա, ասէին ցմիմեանս. ուրեմն
սպանող է այրս այս. որ թէպէտ ապրեցաւ 'ի ծովէն, իրա-
ւունքն ոչ ետուն կեալ: Եւ նորա թօթափեալ զգազանն 'ի
հունն, եղև նմա չար և ոչինչ: Եւ նոքա ակն ունէին նմա
այտնլոյ՝ կամ անկանելոյ՝ և յանկարծակի մեռանելոյ:
Իբրև շատ ակնկալեալ, և տեսանէին՝ թէ ոչինչ վնաս եղև
նմա, դարձեալ դարձուցեալ զբանն, ասէին՝ թէ Աստուած
ոմն է:

7 — 10:

Եւ շուրջ զտեղեաւն զայնուիկ էին գիւղք գլխաւորի
կղզւոյն՝ որում անուն էր Պօպղիոս, որ էառ զմեզ յերաշ-
խի զերիս աւուրս՝ և սիրով ընկալաւ: Եւ եղև հօրն Պօպ-
ղեայ 'ի ջերմն, և յախտ թանչից հիւանդանալ դնիլ,
առ որ մտեալ Պօղոս՝ և կացեալ յաղօթս՝ եղ զձեռն, և
բժշկեաց զնա: Եւ իբրև այս եղև, և այլ հիւանդք՝ որք
էին 'ի կղզւոջն, գային՝ և բժշկէին: Արք և բազմօք պատ-
ուօք պատուեցին զմեզ. և իբրև գնացաք, ետուն՝ որ ինչ
պէտք էին:

Եւ յետ երից ամսոց ելաք 'ի նաւ մի Աղեքսանդրացի,
որ ձմերեալ էր 'ի կղզւոջն նշանաւոր Գիոսկուրացւոյ: Եւ
իջեալ 'ի Սիրակուսայ, եղեաք անդ աւուրս երիս: Ուստի
գնացեալ հասաք 'ի Հռէգիօն. և յետ աւուր միոյ 'ի շըն-
չել հարաւոյն, երեկօրեայք եկաք 'ի Պատիողոս: Ուր և
գտաք եղբարս, աղաչեցեալք 'ի նոցանէ լինիլ առ նոսա
աւուրս եօթն, և ապա ելաք 'ի Հռոմ: Եւ անտի լուեալ
եղբարց զմէնջ, ելին ընդ առաջ մեր մինչև յՈրգոստայն
Ապփեայ՝ և երիցն կրպակաց. զորս տեսեալ Պողոսի, գո-
հացաւ զԱստուծոյ՝ և քաջալերեցաւ: Եւ իբրև մտաք 'ի
Հռոմ, հրամայեցաւ Պողոսի լինիլ առանձինն հանդերձ
զինուորաւն՝ պահապանաւ իւրով: Եւ եղև յետ երից ա-
ւուրց կոչել նմա զՀրէիցն գլխաւորս. և իբրև եկին, ասէ
ցնոսա. ես՝ արք եղբարք՝ ոչինչ հակառակ գործեալ ժո-
ղովրդեանն կամ կրօնիցն հայրենեաց, կապեալ յերուսա-
ղէմէ՝ մատնեցայ 'ի ձեռս Հռոմայեցւոց: Որք իբրև դատե-
ցին զիս՝ կամեցան արձակել. վասն և ոչ զմի ինչ մնաս
մահու գտանելոյ յիս: Ի հակառակիլ Հրէիցն, հարկ եղև
բողոքել 'ի կայսր. իբրև ոչ թէ զազգէն իմմէ ունէի ինչ
չարախօսել: Ասան այսր պատճառանաց աղաչեցի զձեզ
տեսանել և խօսել. քանզի վասն յուսոյն Իսրայէլի կամ
'ի շղթայսս յայտոսիկ: Եւ նոքա ասեն ցնա. մեք ոչ թուղ-
թրս ինչ վասն քո ընկալաք 'ի Հրէաստանէ, և ոչ եկեալ
ոք յեղբարց պատմեաց՝ կամ խօսեցաւ ինչ վասն քո ըղ-
չարութիւն: Բայց աղաչեմք 'ի քէն լսել՝ թէ զինչ խոր-
հիցիս. զի վասն հերձուածոյդ այդորիկ յայտնի իսկ է մեզ,
զի ամենայն ուրեք զհակառակութիւն կրէ: Ժամ եղեալ
նմա օր մի, եկին 'ի վանսն առ նա ըազուիք. որոց պատմէր

վկայութեամբ զարքայութիւն Աստուծոյ, և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն Յիսուսի՝ յօրինացն Մովսէսի և ՚ի մարգարէից՝ յայգուէ մինչև ցերեկոյ: Եւ ոմանք հաւանէին բռնիցն, և կէսք չհաւատային: Եւ անմիաբանք լեալ միմեանց՝ արձակէին, յասելն Պօղոսի բան մի, թէ բարւոք խօսեցաւ Հոգին սուրբ ՚ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի առ հարսն մեր, և ասէ. Ե՛րթ առ ժողովուրդն, և ասացես. լսելով լուիջիք՝ և մի՛ իմասջիք, և տեսանելով տեսջիք՝ և մի՛ տեսջիք: Զի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանն այնորիկ՝ և ականջօք իւրեանց ծանր լուսն, և զաչս իւրեանց կափուցին. զի մի՛ երբէք տեսանիցեն աչօք՝ և ականջօք լուիցեն. և սրտիւք իմացին՝ և դարձցին, և բժշկեցից զնոսա: Եւ արդ՝ յայտնի լիցի ձեզ, զի հեթանոսաց առաքեցաւ փրկութիւն Աստուծոյ. նոքին և լուիցեն: Եւ իբրև զայս ասաց, արտաքս զնային ՚ի նմանէ Հրէայքն՝ որք ունէին ՚ի մէջ ինքեանց զբազում խնդիրս:

30 — 31:

Եւ եղև զերկեամ մի բովանդակ իւրով վարձու. և ընդունէր զամենեսեան՝ որք մտանէին առ նա: Քարողէր զարքայութիւնն Աստուծոյ, և ուսուցանէր վասն Տեառն Յիսուսի քրիստոսի, անխափան՝ ամենայն համարձակութեամբ:

Վ. Ե. Բ. Զ.

ն.
պէ

Бун. № 1124/863
Ц. 4 р. —

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0466459

A $\frac{T}{42602}$